

SPECIMEN LITTERARIUM INAUGURALE,

EXHIBENS

OLYMPIONICARUM FASTOS,

QUOD

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI

A. KUENEN,

PHIL. THEOR. MAG. LITT. HUM. ET THEOL. DOCT. ET IN FAC. THEOL. PROF. ORD.,

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU

ET

NOBILISSIMAE FACULTATIS PHILOSOPHIAE THEORETICAE
ET LITTERARUM HUMANIORUM DECRETO,

Pro Gradu Doctoratus

SUMMISQUE IN PHILOSOPHIAE THEORETICAE ET LITTERARUM
HUMANIORUM DISCIPLINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

IN ACADEMIA LUGDUNO-BATAVA

RITE AC LEGITIME CONSEQUENDIS,

PUBLICO AC SOLEMNI EXAMINI SUBMITTET

IOHANNES RUTGERS,

EX PAGO BREEDE GRONINGANUS,

DIE XX M. IANUARII A. MDCCCLXII, HORA II—III,

IN AUDITORIO MAIORI.

LUGDUNI-BATAVORUM,
APUD E. J. BRILL,
Academiae Typographum.

SEXTI IULII AFRICANI

ΟΛΥΜΠΙΑΔΩΝ ΑΝΑΓΡΑΦΗ

ADIECTIS CETERIS QUAE EX

OLYMPIONICARUM FASTIS

SUPERSUNT.

... delubrum Iovis Olympii ludorum claritate fastos Graeciae complexum.

PLINIUS.

RECENSUIT,

COMMENTARIO CRITICO

ET

INDICE OLYMPIONICARUM

INSTRUXIT

I. RUTGERS.

LUGDUNI-BATAVORUM,

apud E. J. BRILL.

MDCCCLXII.

VIRO CLARISSIMO

ANTONIO RUTGERS,

PATRI OPTIMO CARISSIMO.

Solent fere, quibus contingit Academiam Lugduno-Batavam sedem ac magistram habere studiorum, decurso curriculo Academico quantum Almae Matri debeant publice profiteri. Et mihi profecto propitia fuit, cui non tantum per duo fere lustra clarissimos viros audire licuit et dulci commilitonum commercio conformari, sed, quod longe maximum est, Tua quotidiana consuetudine frui, carissime Pater; qui, ut olim pueri ingenium colebas et ad litterarum amorem incitabas, ita adolescentis numquam desiisti studia prudentibus adiuvare consiliis omnique subsidio ornare. Verum neque haec, neque cetera patrii amoris documenta innumerabilia verbis aequare valeo; quo magis factis probare conabor quid sentiat in pectore animus, atque hoc maxime contendam, quod etiamsi adsecutus non fuero vel contendisse decorum erit, ut antiqua gentis nostrae in litteris laude, a Te confirmata et aucta, dignus aliquando reperiar.

Tibi quoque, clarissime Cobet, *qui talis mihi studiorum dux exstitisti — et, si mea vota valebunt, diu eris —, ut cui plura debeam post Patrem habeam neminem; Tibi, clarissime*

Bake, quem admiramur, quotquot Te audivimus, quotquot Te cognovimus, amamus et veremur; Tibi, clarissime Hulleman, qui quantopere et doctrinae Tuae copia et insigni benevolentia litterarum studiosis prodesse studeas, scio expertus; Vobis denique omnibus, viri clarissimi, quos sive in litterarum disciplina sive in aliis praeceptores habui, debitam Vobis gratiam factis referre malo quam agere verbis. Plerique Vestrum non minus comes se amicos mihi quam doctos praebuere magistros; quos ut eundem erga me animum, dum merebor, conservare velint, etiam atque etiam rogo.

Vos, optimi commilitones, quibuscum vitam Academicam studiis et amicitiae dicabam, sit Vobis vita felix et fidelis memoria mei, Vestrum numquam oblituri.

PROLEGOMENA.

CAPUT PRIUS.

DE SEX. IULII AFRICANI Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ EIUSQUE EDENDAE SUBSIDIIS CRITICIS.

Solebant olim victorum in ludis Olympicis nomina non tantum praeconis voce pronuntiari et famae praeconio per omnem Graeciam circumferri, sed etiam publicae memoriae conservandae causa publicis litteris ab Hellanodicis[1] consignari[2]. Continebantur his monumentis Olympionicarum inde a Coroebo nomina[3], perpetua serie continuata[4].

---

[1] Pausanias VI. VIII. 1 de Euanorida Eleo Olympionica: γενόμενος δ' Ἑλλανοδίκης ἔγραψε καὶ οὗτος τὰ ὀνόματα ἐν Ὀλυμπίᾳ τῶν νενικηκότων.

[2] Haec sunt ad quae Pausanias provocare solet τὰ Ἠλείων ἐς τοὺς Ὀλυμπιονίκας γράμματα. Vid. III. XXI. 1. V. XXI. 9. VI. II. 3. XIII. 10.

[3] Aristodemus et Polybius apud Eusebium loco infra indicato p. 3 nota 2. Eusebii verba haec sunt: ἱστοροῦσι δ' οἱ περὶ Ἀριστόδημον τὸν Ἠλεῖον, ὡς ἀπ' εἰκοστῆς καὶ ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος ἤρξαντο οἱ ἀθληταὶ ἀναγράφεσθαι, ὅσοι δηλαδὴ νικηφόροι· πρὸ τοῦ γὰρ οὐδεὶς ἀνεγράφη, ἀμελησάντων τῶν πρότερον. τῇ δ' εἰκοστῇ ὀγδόῃ τὸ στάδιον νικῶν Κόροιβος Ἠλεῖος ἀνεγράφη πρῶτος· καὶ ἡ Ὀλυμπιὰς αὕτη πρώτη ἐτάχθη, ἀφ' ἧς Ἕλληνες ἀριθμοῦσι τοὺς χρόνους. τὰ δ' αὐτὰ τῷ Ἀριστοδήμῳ καὶ Πολύβιος ἱστορεῖ.

[4] Pausanias V. VIII. 6: ἐξ οὗ τὸ συνεχὲς ταῖς μνήμαις ἐπὶ ταῖς Ὀλυμπιάσιν ἐστί, δρόμου μὲν ἆθλα ἐτέθη πρῶτον, καὶ Ἠλεῖος Κόροιβος ἐνίκα.

Quaesitum est, sintne a Coroebi inde tempore victorum nomina continua serie

Ex illis Olympionicarum fastis complures olim compositae sunt *ἀναγραφαί*, quae tamen omnes perierunt praeter unam. Una superest *Ὀλυμπιάδων ἀναγραφή*, quam servavit in chronico suo Eusebius. Nec tamen Eusebium auctorem habet, sed Sex. Iulium Africanum[1]. Ut enim alia multa ex Africani chronicis ad verbum descripsit Eusebius[2], ita hanc quoque Olympiadum recensionem. Recensentur enim Olympiades non usque ad Eusebii aetatem, sed usque ad ipsum tempus quo chronica sua scripsit Africanus[3].

---

componi coepta, an forte multis demum Olympiadibus postea; utque illud veri parum simile, ita minime absona mihi videtur K. O. Mülleri opinio (Geschichte Hellenischer Stämme und Städte, II. 1 p. 130): «Ursprünglich waren sie wohl auf einzelne Säulen geschrieben, dann aber unter Aufsicht der Hellanodiken gesammelt worden." Quis nomina illa collegerit et disposuerit, non traditur; nisi forte huc referenda sunt Pausaniae verba VI. vi. 3, ubi de Paraballonte Eleo Olympionica: *ὑπελείπετο δὲ καὶ ἐς τοὺς ἔπειτα φιλοτιμίαν* (sic coniecit Facius; codices *φιλοτιμία*), *τῶν νικηφοράντων Ὀλυμπίασι τὰ ὀνόματα ἀναγράψας ἐν τῷ γυμνασίῳ τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ*. Paraballon quando vixerit ignoratur; certe ante saec. V vixisse vix potest.

1 Floruit in Palaestina, imperante Elagabalo (218—222). Eusebius *Chron.* ad annum 222: *Παλαιστίνης Νικόπολις, ἡ πρότερον Ἐμμαοῦς, ἐκτίσθη πόλις, πρεσβεύοντος ὑπὲρ αὐτῆς καὶ προϊσταμένου Ἰουλίου Ἀφρικανοῦ τοῦ τὰ χρονικὰ συγγραψαμένου.* Leguntur haec verba in *Chron. Pasch.* p. 267 D, sed ex Eusebio descripta esse demonstrat uterque chronici Eusebiani interpres, Latinus (p. 173 Scaligeri) et Armenius (P. II p. 297 Aucheri, 390 Maii). Hieronymus *de viris illustr.* LXIII: *Iulius Africanus, cuius quinque de temporibus extant volumina, sub imperatore M. Aurelio Antonino, qui Macrino successerat, legationem pro instauratione urbis Emmaus suscepit, quae postea Nicopolis appellata est.* Syncellus p. 359 B instauratam Emmauntem tradit ab Alexandro Mammaeae filio.

Plura de Africano eiusque scriptis dabunt Fabricius, Biblioth. Graec. (cur. Harles), IV p. 240 sqq., et Cave, Script. Eccles. Hist. Liter. (1741), I p. 110 sqq.

2 De Eusebii chronico magnam partem ex Africano descripto vid. Scaliger in Prolegomenis et notis ad suam Eusebiani chronici editionem.

3 Africanus enim teste Syncello p. 107 D opus suum chronologicum perduxit usque ad Antonini (Elagabali) tempora. Sed accuratissime definit ipse Africanus apud Syncellum, cuius p. 212 B verba haec sunt: *καθ' ὃν* (i. e. *κατὰ Φίλινον ἄρχοντα*) *ὑπάτευον Γράτος Σαβινιανὸς Ῥωμαίων καὶ Σέλευκος ἀπὸ τῶν περὶ Βρούττον μετὰ τοὺς βασιλεῖς ὑπατευσάντων ψκε' καταριθμούμενοι ἐπὶ τὸ ,εψκγ' ἔτος τοῦ κόσμου κατὰ τὸν Ἀφρικανόν, ὅπερ ἦν Ἀντωνίνου, τοῦ καὶ Αὐγίτου (Ἀυίτου), Ῥωμαίων βασιλέως ἔτος γ'.* Scripsit igitur haec Africanus Grato et Seleuco coss., i. e. anno mundi ex Africani calculis 5723, cuius anni mense

Rationi consentaneum est Africanum antiquiorem quandam ἀναγραφήν sive integram sive carptim descripsisse et ad suam aetatem continuasse. Neque difficilis est coniectura de antiquioris illius ἀναγραφῆς patria. Etiamsi nullum inesset eius rei indicium, dubitari tamen vix posse existimo, quin philologis *Alexandrinis* eam Africanus debuerit. Alexandria enim proximis ante et post Chr. saeculis praecipua fuit eruditionis et litterarum Graecarum sedes; ibi et ceterae artes liberales magno studio colebantur, et haec quae imperiis metas et rebus tempora ponit. Quum igitur constet Eratosthenem[1], doctissimum philologum Alexandrinum, qui et ceteris disciplinis et chronologiae magnam operam dedit, recensionem edidisse Olympionicarum[2], suspiceris Eratosthenis ἀναγραφήν, a philologis Alexandrinis continuatam, tandem ab Africano chronicis suis sic esse insertam uti nunc eam possidemus. Neque est haec mera suspicio. Suam ipsa ἀναγραφή patriam et generis auctorem prodit. Alexandrinam originem arguunt ea quae leguntur sub Olymp. CXIV: Ἀλέξανδρος ἐτελεύτησεν · μεθ' ὃν εἰς πολλοὺς διαιρεθείσης τῆς ἀρχῆς, Αἰγύπτου καὶ Ἀλεξανδρείας ἐβασίλευσε Πτολεμαῖος. Et in paucis fragmentis quae ex Eratosthenis *Olympionicis* supersunt, unum est quod iisdem paene verbis

Iunio exeunte aut Iulio ineunte (nam celebrabantur ludi Olympici primo plenilunio post solstitium) acta est Olympias CCL; scripsit anno tertio Elagabali, cuius annus quartus incipit VI Id. Iun. coss. Grato et Seleuco (Clinton, Fasti Romani, I p. 232); ergo scripsit exeunte Olympiadis CCXLIX anno quarto.

1 Natus est Cyrenis Olymp. CXXVI. Athenis Alexandriam venit vocatus a Ptolemaeo Euergete, ergo post Olymp. CXXXIII, 2. Bibliothecae Alexandrinae praefuit Olymp. CXXXIX et proxime praecedentibus sequentibusque; nec tamen usque ad mortem, quam Olymp. CXLVI sibi conscivit. Vid. Ritschl, die Alexandrinischen Bibliotheken cet., p. 75 sqq.

2 Eratosthenis recensioni titulus erat *Ὀλυμπιονῖκαι*. Diogenes Laertius VIII. II. 1 (51): *λέγει Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Ὀλυμπιονίκαις*. Athenaeus IV. 39 p. 154 Casauboni: *Ἐρατοσθένης ἐν πρώτῳ Ὀλυμπιονικῶν*. Continebat, praeter ea quae in Africani ἀναγραφῇ superesse videntur, ceteros quoque Olympionicas (vid. fragmenta laudata ad Olymp. LXXI p. 30 nota 4 et ad Olymp. LXXIX p. 44 nota 1) et alia. Ante Eratosthenem *Ὀλυμπιονίκας* vulgaverat Aristoteles, testibus Diogene Laertio V. I. 12 (26) et libello adespoto *de Aristot. vita atq. script.* (p. 14 Westermanni in append. ad Diog. Laert. ed. Didot.); eum Eratosthenes, certo ex parte, secutus est; Diogenes Laertius VIII. II. 1 (51): *λέγει Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Ὀλυμπιονίκαις . μάρτυρι χρώμενος Ἀριστοτέλει.*

legitur in Africani ἀναγραφῇ[1], in brevius quidem contractum, sed sic ut de Eratosthenica illius loci origene dubitari vix possit. Aliud, licet tenue, indicium est in anno urbis conditae, in quo Africani ἀναγραφή cum Eratosthenis calculis conspirat[2].

Expositis quae de recensionis origine comperta mihi sunt, reddam nunc rationes de subsidiis criticis, quibus in edenda Africani ἀναγραφῇ usus sum. Ea duo fuere numero: codex Parisinus et interpretatio Armeniaca.

Codex Parisinus.

Chronici Eusebiani pars, ab Eclogario anonymo descripta, Graece superest in codice qui servatur in Imperiali (Regia) Parisiorum Bibliotheca, numerisque olim signatus fuit 1082, 1296[3], et 3244, hodie est 2600. Eclogarius ille Parisinus et alia quaedam Eusebii capita, et hoc quoque servavit, quod Olympiadum recensionem continet. Ex huius codicis apographo, quod a Casaubono acceperat, primus Iosephus Scaliger fragmenta Eusebiana vulgavit[4]. Iterum eadem, una cum iis quae aliunde depromsit Eclogarius, edidit J. A. Cramer[5]. Crameri editio fidelissima habetur[6], propter haec Editoris verba: *cum ea parum fideliter expressisse visus est Scaliger, haud ingratum fore reputavi viris antiquorum monumento-*

---

[1] Sub Olymp. XLVIII, ad quem locum descripsi Eratosthenis verba uti exstant apud Diogenem Laertium.

[2] Secundum Eratosthenis chronographiam Roma condita est Olymp. VII (Dionysius Halicarnassensis I. 74 p. 188 Reiskii; Solinus II). Africanus sub Olymp. VII: *Ῥώμυλος Ῥώμην ἔκτισεν.*

[3] Göller, de situ et orig. Syracus., p. 200, varias Olympionicarum ἀναγραφάς enumerans: *Anonymi chronologiom veterem cum Catalogo Olympiadum et Olympionicarum servat Bibl. Reg. Parisin. nr.* MCCXCVI. Et paullo post: *Iulius Africanus σταδιονικῶν elenchum fecit*, cet., quasi haec diversa sint. Non ipsius Gölleri error est, sed Ionsii, de scriptor. histor. philos. IV p. 266, cuius verba imprudenter Göllerus descripsit, ne hoc quidem cogitans, mutatos post Ionsii aetatem fuisse codicum in Bibliotheca Parisina numeros.

[4] In sua Eusebiani Chronici editione. Utor Eusebii Scaligeriani editione altera, quae prodiit Amstelodami, 1658. *Ὀλυμπιάδων ἀναγραφή* in hac editione legitur p. 39 sqq.

[5] In Anecdotorum Graecorum Parisiensium volumine II, Oxonii 1839. *Ὀλυμπιάδων ἀναγραφή* legitur p. 142 sqq.

[6] E. c. ab Evaldo Scheibel, in sua operis Scaligeriani, cui titulus *Ὀλυμπιάδων ἀναγραφή*, editione, Berolini 1852.

rum studiosis, si ea insignia Eusebii fragmenta iterum vulgarentur quam fidelissime iuxta codicem. Quae fides cum suspecta mihi esset, eam partem codicis, quae mea intererat, ipse excussi. Comperi Crameri verba illa partim vera esse, partim falsa; Olympionicarum recensionem in Scaligeri editione revera non satis fideliter esse expressam[1] (quod tamen non Scaligero imputandum est, utpote qui ipse codicem non vidit); Cramerum autem negligenter et imperite codicem descripsisse et edidisse[2]. Missa igitur utraque

---

[1] Nec tamen tam indiligenter quam Cramero visum est. Hic enim, ubicunque Scaligeri editio a sua differt, Scaligerianam negligentia a codicis scriptora recedero existimavit; quom tamen multis locis aut id quod Sculiger dedit in codice legator (exempla vid. in notu sq.), aut tacita correctio sit manifesti cuiusdam vitii. His igitur locis peccavit Cramer, sive suo Marte sive cum codice; sed aliis quibusdam vitiosum fuit Casaubonianum illud, quo Scaliger usus est, apographum, in quo e. c. Olymp. CLXXXVII pro *'Αρίϛων Θούριος* legebatur *Σώπατρος 'Αργεῖος*, et Olymp. CLXXXVIII stadionica deficiebat.

[2] Quooiam, ut dixi, Crameri editio vulgo creditur quam fidelissime ipsum codicem exhibere, exemplis quibosdam meum de eius fide iudicium adstruam. Primum osteudam quale sit Crameri illud *quam fidelissime iuxta codicem.* Solet librarius codicis Parisini in initio cuiusque versus scribere numerum Olympiadis et nomen stadionicae, deinde iu fine versus vocem *ϛάδιον*, intermisso spatio vacuo modo maiori modo minori. Igitur scripserat:

'Εκατοϛὴ νζ' Λεωνίδας τὸ τέταρτον *ϛάδιον.*

Deinde additurus *μόνος δὲ καὶ πρῶτος ἐπὶ τέσσαρας 'Ολυμπιάδας ϛεφάνους 'Ολυμπιακοὺς ἔχει δώδεκα*, chartae parcens spatio vacuo quod inter *τέταρτον* et *ϛάδιον* supererat ita usus est, ut in eo scriberet verba *μόνος δὲ καὶ πρῶτος*, reliqua in versu seqoenti. Cramerus, quam fidelissime iuxta codicem scilicet, dedit haec:

'Εκατοϛὴ νζ' Λεωνίδας τὸ τέταρτον · μόνος δὲ καὶ πρῶτος ϛάδιον.

'Επὶ τέσσαρας 'Ολυμπιάδας ϛεφάνους 'Ολυμπιακοὺς ἔχει δώδεκα.

Similiter et aliis locis peccavit, coeca fide codicem secotus.

Revera fideliter Cramer p. 141, 20 ductus exprimi curavit vocis *πρότερον* compendiose scriptae[1], cuius tamen fidelitatis caosa haec fuisse videtur, quod compendium illud non intellexit; nam quamquam aliquot volumioa anecdotorum edidit, non felix est io explicandis usitatissimis scripturae compendiis; p. 141, 25, ubi in codice exaratae sunt literae *νικ* cum compendio syllabae *αι* et circumflexo, edidit *νικῆς*, non sine magno detrimento sententiae, et aduotavit (oam dis-

---

[1] Perperam tamen dedit *τὸν πρότερον;* in codice recte legitur *τῶν πρότερον.* Typothetae imputo quod falso ad vocem *πρότερον* adnotatur: *sic bis in codice*; aduotandum hoc erat in vicinia ad vocem *νικήφοροι*, quae bis in codice legitur.

editione ipsum codicem secutus sum; a quo ubi discessi lectiones eius adnotavi, exceptis nullius usus quisquiliis, ut Ταυρομενίτης, Συῤῥακούσιος, Μιτυληναῖος et similibus[1].

Interpretatio Armeniaca.

Saeculo XVIII exeunte Hierosolymis repertus, Constantinopolin delatus, ibique in Bibliothecam Patriarchalis Armeniorum Seminarii conditus est vetus codex Armeniacam chronici Eusebiani interpretationem continens. Huius codicis apographum Venetias pervenit

---

crepantes Scaligeri lectiones sedulo in calce adiecit) «νικῶν Scal.;" p. 143, 27 edidit μονομαχῶ, quasi haec forma Graeca esset; adnotavit de more «μονομαχῶν Scal;" codex exhibet μονομαχ cum compendio syllabae ων et circumflexo.

Haud ingratum fore reputavit Cramerus viris antiquorum monumentorum studiosis, si manifesta quoque et solennia librariorum vitia quam fidelissime iuxta codicem exprimeret. Hinc e. c. per eum p. 143 innotuit in codice non Πισαῖοι, Συρακούσιος, ἐξεμίτρησε, Πολυνείκης, scriptum esse, quod parum fideliter dederat Scaliger, sed Πισσαῖοι, Συῤῥακούσιος, ἐξεμίτριοε, Πολυνίκης, aliaque eiusdem farinae. Sunt forte quibus hoc non ingratum; ceteri, credo, aequo animo ferimus, dummodo fideliter codicis lectiones exprimantur. Cramerus autem in hac re *parum fideliter* versatus est. Primum enim sibi non constitit, quum e. c. p. 149, 14 sq. Συρακούσιος et Κυζικηνός edidit, ubi in codice est Συῤῥακούσιος et Κιζικηνός, aliaque similia in quibus unum est quod curamus, p. 145, 11 non Εὔανδρος scriptum esse in codice, sed Ἔνανδρος, ex Μίνανδρος corruptum. Deinde haud pauca huius generis non ex codice protulit, sed finxit ipse. Falsum est quod p. 141, 14 ad vocem ἐκετίλεσε notavit: «ἐπετέλησε Cod.;" recte codex ἐκετέλεσε. Edidit p. 141, 20 Κοίροβος, cum solita adnotatione «Κόροιβος Scal.;" non sic peccare solent librarii neque hoc loco sic peccatum est; pro Κόροιβος saepe Κόρυβος scriptum videbis, vix unquam, opinor, Κοίροβος. A Cramero p. 142, 28 fictum est nomen nihili Πεντακλῆς; in codice recte legitur Παντακλῆς, quod olim dedit Scaliger. Edidit p. 143, 21 αὐτοῦ et adnotavit «ἑαυτοῦ Scal.;" ἑαυτοῦ non est Scaligeri emendatio, nam sine mendo legitur in codice. Non Codicis lectionem protulit sed suam hallucinationem Cramerus p. 147, 24 ubi dedit ἄλειπτος; codex ἄληπτος, quod dedit Scaliger. Paullo post cum codice Scaliger ἀτραυμάτιστος, Cramer (p. 148, 13) ἀτρυμάτιστος de suo. Portento hominis portentum nominis dedit Cramer p. 153, 3 Κόμονδρος; codex Κόμονδος, Scaliger Κόμοδος, sic enim Commodi nomen in codicibus scribi solet. Nec minus bellum nomen est Προσιδάμας, quod finxit Cramer p. 153, 17; cum codice Scaliger Τρωσιδάμας.

Plura eiusdem generis premo, nam sunt haec maximam partem eiusmodi ut neminem fallant. Quaedam tamen specimina dedi quibus constet quo iure Cramer suae editionis fidem prae Scaligerianae extollat.

[1] Sunt forte in iis quoque lectionibus quas adnotavi, quae abiici debebant. Sed praestat in hanc partem peccasse quam in alteram.

ad Io. Bapt. Aucherum, monachum Armenium; qui quum postea Constantinopoli ipsum codicem multum et diu versasset, tandem anno 1818 hanc Armeniacam interpretationem vulgavit cum translatione Latina fideliter magis quam eleganter verbum verbo exprimenti[1].

Prodierat paullo antea, eodem tamen anno, alia huius interpretationis Armeniacae versio Latina, non ex ipso codice, sed ex apographo quodam elaborata per Angelum Maium interprete Iohanne Zohrabo[2]. Repetiit hanc editionem Maius anno 1833[3].

Fuit interpres ille Armenius Graecae linguae parum peritus. Sed quoniam Graeca fideliter exprimere studuit, non raro huius interpretationis ope emendare licuit codicem Parisinum, eiusque lacunas explere. Lectiones eius notatu non plane indignas sedulo enotavi.

Ad restituendam Africani manum aliarum quoque ἀντιγράφων reliquiis usus sum, a Diodoro Siculo, Dionysio Halicarnasensi, aliisque, servatis. Horum quoque discrepantes lectiones non utique spernendas quam potui accuratissime exhibui.

---

[1] Eusebii Pamphili Chronicon bipartitum, opera P. Io. Baptistae Aucher. Venetiis 1818.

Prodiit duplici forma, in quarto et in folio, quarum secunda (verba sunt Aucheri in Praefatione) magis expurgata fuit ab erroribus typographi. Utor editione in quarto, in qua Ὀλυμπιάδων ἀναγραφή legitur P. I p. 282 sqq.

[2] Eusebii Pamphili Chronicorum Canonum libri duo. Angelus Maius et Johannes Zohrabus latinitate donatum ediderunt. Mediolani 1818. Legitur Ὀλυμπιάδων ἀναγραφή p. 142 sqq.

[3] In Scriptorum Veterum nova Collectione, tomo VIII. Romae 1833. Ὀλυμπιάδων ἀναγραφή legitur p. 145 sqq. (Chronici Eusebiani librum II Maius in hac editione non exhibuit secundum Armeniacam interpretationem, sed secundum Latinam Hieronymi).

In Olympionicarum recensione neque Mediolanensis editio, neque Romana, accuratissime lectiones interpretis Armenii exhibent. In Romana quaedam ex Aucheri editione emendata sunt, sed contra nova quaedam commissa.

CAPUT ALTERUM.

DE CETERIS FASTORUM OLYMPICORUM RELIQUIIS.

Africani *ἀναγραφῇ* adieci cetera quae ex Olympionicarum fastis aetatem tulerunt. Qua in re fontibus usus sum duplicis potissimum generis. Primum enim multa ex ipsis Eleorum monumentis, sive recta via, sive per ambages, ad nos pervenerunt; deinde de quibusdam Olympionicis absque Eleorum tabulis aequalium testimonio constat. De utroque genere paucis videndum.

Aliquot afferuntur Olympionicae ex ipsis Eleorum fastis sine ambagibus petiti. Occurrunt hi apud Pausaniam, qui ipse Eleorum tabulas exploravit et in rebus dubiis ad eas provocare solet [1]. Sed longe plura ex Olympionicarum fastis aetatem tulerunt per *ἀναγραφάς* olim ex illis descriptas. Nam licet harum recensionum praeter Africani hanc, quam tenes, nulla integra supersit, et pauca tantum fragmenta ex Aristotelis, Eratosthenis [2], Agriopae [3], Phlegontis [4], Dexippi [5] recensionibus

---

[1] Cf. supra p. I, nota 2.

[2] De Aristotelis et Eratosthenis *ἀναγραφαῖς* dixi p. III nota 2.

[3] Agriopan quendam *'Ολυμπιονίκας* edidisse testatur Plinius VIII. XXII. 34. § 82 et libro I in indice auctorum externorum libro VIII adhibitorum. Continebat haec *ἀναγραφή* non stadionicas tantum, sed ceteros quoque victores. Unicum eius fragmentum vid. p. 118.

[4] Phlegon Trallianus, Hadriani libertus, scripsit *'Ολυμπιονικῶν καὶ χρονικῶν συναγωγήν* libris XVI, quae continebat Olympionicas (exceptis iis qui *σαλπιγκτήν* aut *κήρυκα* vicerunt) ab Olymp. I ad Olymp. CCXXIX, adiecta singulis Olympiadibus brevi rerum gestarum enarratione. Qualis fuerit haec *συναγωγή* (de qua egit Westermann in Paradoxographis p. XXXVII sqq.) apparet ex insigni fragmento quod servavit Photius *Biblioth.* cod. XCVII. Cf. Olymp. II, VII, XXIII, XXVII, CLXXVII.

[5] P. Herennii Dexippi Atheniensis *χρονικὴ ἱστορία* (de qua vid. Niebuhr in Corp. Script. Hist. Byzant. I p. XIV sqq.) continebat stadionicas usque ad Olymp. CCLXII, i. e. usque ad suam aetatem. Cf. Olymp. CCLXII.

afferantur ipsorum nominibus insignita, permulta tamen sive ex eorum quos dixi, sive ex aliorum[1] anagraphis ad nos pervenerunt fonte non indicato. Diodorus Siculus v. c. et Dionysius Halicarnassensis non potuissent singulis Olympiadibus adscribere τὸν σταδιονίκην, nisi sibi ad manum fuisset Aristotelis aliave Olympionicarum recensio. Sic ceteri quoque scriptores, qui post Alexandrum vixere, ubi quem Olympiae vicisse tradunt, plerumque petiverunt ex ἀναγραφῇ quadam, quales complures in doctorum hominum manibus erant.

Alterum genus est eorum qui victorias Olympicas commemorant sua aetate reportatas. Ex Pindari carminibus e. c. constat de quibusdam victoriis Olympicis; hinc igitur certa conclusione efficitur quid in Eleorum tabulis scriptum fuerit. Pertinent huc et alii et Thucydides, qui bis Olympionicae nomine utitur ad designandam Olympiadem; constat de re ipsa: ergo constat etiam de verbis quibus ea res in Olympionicarum fastis fuit notata. Idem valet de ceteris scriptoribus sive ipsi testes sint, sive aequalium testimonia referant[2], et de veteribus *Epigrammatis* atque *Inscriptionibus*. Nam si cui ab Hellanodicis palma Olympica est decreta, non potest esse ulla dubitatio, quin victoria illa in fastos relata sit.

Undique igitur collectos[3] Olympionicas quantum fieri poterat suae quemque Olympiadi adsignavi, dubitationis signo apposito ubi

---

[1] Primus, sed negligenter, Olympionicarum recensionem edidisse fertur Hippias Eleus (Plut. Num. I). Praeter hunc unus ante Aristotelem de Olympionicis scripsisse traditur, Menaechmus (anon. de Arist. vita atque script. p. 14 Westermanni in append. ad Diog. Laert. ed. Didot). Porro Timaeus Tauromenita (Polyb. XII. xi. 1. Suid. v. Τίμαιος), Philochorus Atheniensis (Suid. v. Φιλόχορος) et Stesiclides Atheniensis (Diog. Laert. II. vi. 11 (56)).

[2] Vix opus est monere in his alia certissima esse, alia minus certa; non est quisquam a me monendus ut Suidae e. c. non eam fidem habeat quam Thucydidi. Ut igitur appareat quo fundamento singula nitantur ipsa testium verba ubique adscripsi.

[3] Veterum scriptorum loca, in quibus Olympici victores commemorantur magnam partem mihi indicarunt Ed. Corsinus (in Hieronicarum catalogo, quem addidit Dissertationibus IV agonisticis, Lipsiae 1752), Ev. Scheibel (in opere laudato p. IV nota 6) et Joh. Henr. Krause (in indice alphabetico Olympionicarum, quem adiecit operi cui titulus Olympia, oder Darstellung der grossen Olympischen Spiele cet., Wien 1838).

coniectura veri magis minusve simili hoc factum est. Ceteros singulis certaminibus victores appendix complectitur[1], index omnes.

---

[1] De ordine quo in ipsis ludis certamina habita sint, non constat. Neque dispicere potui ordinis quem Phlegon Trallianus secutus est, qui Olympiadis CLXXVII victores omnes, exceptis tantum tubicine et praecone, enumerat, rationem. Itaque hunc mihi ordinem constitui. Primum posui gymnica virorum certamine eo ordine quo adscita sunt: ϛάδιον, δίαυλον, δολιχόν, πάλην, πένταθλον, πυγμήν, παγκράτιον, ὁπλίτην. Sequuntur ϛάδιον παίδων, πάλη παίδων, πυγμὴ παίδων, παγκράτιον παίδων: hoc enim ordine adscita sunt gymnica puerorum certamina. Deinde certamina circensia, ad eandem normam disposita: τέθριππον, κέλης, (ἀπήνη, κάλπη,) συνωρίς, τέθριππον πωλικόν, συνωρὶς πωλική, κέλης πωλικός. Agmen claudunt σαλπιγκτής et κῆρυξ. Eundem ordinem secutus sum in ἀναγραφῇ, sicubi plures eadem Olympiade memorantur Olympionicae.

ΟΛΥΜΠΙΑΔΩΝ
ΑΝΑΓΡΑΦΗ.

Typis maioribus expressa est S. Iulii Africani Ὀλυμπιάδων ἀναγραφή. Cetera unde petita sint, adnotatum est ad singula.

Ἑλλήνων Ὀλυμπιάδες

ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπὶ τὴν σμζʹ[1], καθ' ἣν Ῥωμαίων ἐβασίλευεν Ἀντωνῖνος υἱὸς Σεβήρου.

αʹ ol. I a. C. 776

Κόροιβος Ἠλεῖος ϛάδιον[2].
Τοῦτο γὰρ ἠγωνίζοντο μόνον ἐπ' Ὀλυμπιάδων ιγʹ[3].

ἐπ' Ὀλυμπιάδων ιγʹ] Sic legisse videtur int. Armen., qui vertit: *usque ad deci-*

[1] Sic. At continet haec recensio Olympiades *σμθʹ*. Videtur Africanus primum recensuisse Olympiades CCXLVII, postea recensionem suam duabus Olympiadibus auctam edidisse. Quae coniectura eo firmari videtur, quod usque ad Olympiadem CCXLVII adscripti sunt Romani Imperatores, duabus autem ultimis Olympiadibus omissi.

[2] Cum Africano, cuius idem testimonium vid. apud Syncellum p. 197 C, conspirant ceteri omnes. Callimachi, Aristodemi Elei et Polybii testimonia vid. apud Eusebium Chron. p. 39 Scaligeri, 141 Crameri, 281 Aucheri, 142 (in ed. 2ª 144) Maii, vel apud Syncellum, qui p. 196 totum hunc Eusebii locum descripsit. Porro consentiunt Strabo VIII. III. 30 p. 355 Casauboni, Pausanias V. VIII. 6, VIII. XXVI. 4, Phlegon Trallianus p. 136 Meursii, 205 Westermanni in Paradoxogr., Athenaeus IX. 28 p. 382 Casauboni, Eusebius *Chron.* p. 28 Scaligeri, 139 Crameri, 274 Aucheri, 137 (in ed. 2ª 139) Maii.

Ad hanc Olympiadem et sequentes usque ad XIIIᵃᵐ cf. quoque Philostratus *de Gymnast.* p. 20 Darembergii, 14 Mynae: *ἦν γὰρ τὰ πάλαι Ὀλύμπια εἰς τὴν τρίτην ἐπὶ δέκα Ὀλυμπιάδα ϛάδιον μόνον, καὶ ἐνίκων ἐν αὐτοῖς Ἠλεῖοι τρεῖς* (Olymp. I, II et V), *ἑπτὰ Μεσσήνιοι* (Olymp. III, IV, VII, VIII, IX, X et XI), *Κορίνθιος* (Olymp. XIII), *Δυμαῖος* (Olymp. VI), *Κλεωναῖος* (Olymp. XII), *ἄλλος ἄλλην Ὀλυμπιάδα.*

[3] Idem omnes unanimi consensu testantur. Praeter Philostratum l. l., vid. Pausanias IV. IV. 5, V. VIII. 6,

ol. II a. C. 772

β´

'Αντίμαχος 'Ηλεῖος ἐκ Δυσποντίου ϛάδιον[1].

'Ρῶμος καὶ 'Ρωμύλος ἐγεννήθησαν.

ol. III a. C. 768

γ´

"Ανδροκλος (Φίντα?) Μεσσήνιος ϛάδιον[2].

ol. IV a. C. 764

δ´

Πολυχάρης Μεσσήνιος ϛάδιον[3].

---

mam tertiam Olympiadem. Cod. Paris. *ἐπὶ 'Ολυμπιακῶν ἀγώνων.* *"Ανδροκλος]* VIII. xxvi. 4, Plutarchus *Sympos.* V. 2 p. 675 ed. Londin., Scholiasta Pindari ad Olymp. I. p. 44 Boeckhii.

Traditioni de variis certaminibus sensim Olympiae adscitis fidem denegat Dissenius in Excursu I ad Pind. Carm. p. 265 (in ed. 2a a Schneidewino curata p. 334) sic scribens: *quod Pausanias libr. V, 8 tradit et Jul. Africanus apud Eusebium post cursum Ol. 18 luctam et quinquertium receptum, Ol. 23 pugilatum, Ol. 25 currus equorum, hoc si ita intelligas, primis septendecim Olympiadibus nonnisi cursu virorum certatum, manifesto ineptum est, quum iam apud Homerum cetera quoque genera videamus, a Pelopis autem funebribus ludis equi certe vix unquam abfuerint. Immo ex quo tempore certa notitia in ϛήλαις haberetur certaminis alicuius Olympici, hunc introductionis annum dixere, nec credibile pugilatum revera quinquertio serius adscitum.* Quare credibile non sit pugilatum quinquertio serius adscitum esse, non video. Ceterum viri clarissimi ratiocinatio falsa nititur hypothesi. Si ludi Olympici primis iam Olympiadibus per totam Graeciam clari fuissent, manifesto ineptum esset quod Olympionicarum fasti tradunt. Verum non ita est. Primis Olympiadibus hi ludi tantummodo e regionibus Elidi adiacentibus competitores alliciebant, nec nisi sensim paullatimque celebriores sunt facti, cuius rei testis est ipsa *'Ολυμπιάδων ἀναγραφή*, modo attendas ad Olympionicarum patriam. Tantum igitur abest ut traditio illa inepta sit habenda, ut contra aucta ludorum Olympicorum celebritas vix intelligatur nisi causam habeat auctum eorum splendorem adscitis sensim pluribus certaminibus.

1 Phlegon Trallianus apud Stephan. Byzant. v. *Δυοπόντιον*, p. 208 Westermanni in Paradoxogr.: *Φλέγων ἐν 'Ολυμπιάδι δ'· 'Αντίμαχος 'Ηλεῖος ἐκ Δυοποντίου ϛάδιον*, ubi *ἐν 'Ολυμπιάδι δ'* pro *ἐν 'Ολυμπιάδι β'* aut Stephano debetur aut scribae; ipsum enim Phlegontem ab Africano non dissensisse demonstrat eorum consensus in Ol. I, VII, cet.

2 Fortasse *"Ανδροκλος* stadionica idem est ac *'Ανδροκλῆς ὁ Φίντα*, quo cum fratre Antiocho in Messenia regnante primum bellum Messenium erupit, teste Pausania IV. iv. 4.

3 Pausanias IV. iv. 5: *Πολυχάρης Μεσσήνιος τά τ' ἄλλα οὐκ ἀφανὴς καὶ νίκην 'Ολυμπίασιν ἀνῃρημένος· τετάρτην 'Ολυμπιάδα ἦγον 'Ηλεῖοι καὶ ἀγώνισμα ἦν ϛαδίου μόνον ὅθ' ὁ Πολυχάρης ἐνίκησεν.*

ε′ ol. V a. C. 760

Αἰσχίνης Ἠλεῖος ϛάδιον.

ϛ′ ol. VI a. C. 756

Οἰβώτας Οἰνία Δυμαῖος ϛάδιον[1].

ζ′ ol. VII a. C. 752

Δαϊκλῆς Μεσσήνιος ϛάδιον[2].
Ῥωμύλος Ῥώμην ἔκτισεν.

η′ ol. VIII a. C. 748

Ἀντικλῆς Μεσσήνιος ϛάδιον.

θ′ ol. IX a. C. 744

Ξενοκλῆς (Ξενόδοκος[3]) Μεσσήνιος ϛάδιον.

ι′ ol. X a. C. 740

Δωτάδας Μεσσήνιος ϛάδιον.

ια′ ol. XI a. C. 736

Λεωχάρης Μεσσήνιος ϛάδιον.

Pausaniae codices *Ἀνδροκλῆς.* Sed cf. nota ad h. l. *Δαϊκλῆς*] Cod. Paris. *Διοκλῆς.* Int. Arm. *Darkles*, in quo latet *Δαϊκλῆς*, quod sine mendo legitur apud Phlegontem et Dionysium. *Δωτάδας*] Cod. Paris. et int. Armen. *Δωτάδης.* *Λεωχάρης*] Sic cod. Paris. et int. Armen. In Eleorum fastis sine dubio *Λαχάρης*

1 Pausanias VI. III. 8: *ἡ δὲ τοῦ ϛαδίου νίκη τῷ Οἰβώτᾳ γέγονεν Ὀλυμπιάδι ἕκτῃ.*

Idem VII. XVII. 6 de Dymes prisco nomine *Πάλεια* disputans: *Οἰβώτᾳ*, ait, *ἀνδρὶ Δυμαίῳ, ϛαδίου μὲν ἀνελομένῳ νίκην Ὀλυμπιάδι ἕκτῃ, εἰκόνος δ᾽ ἐν Ὀλυμπίᾳ περὶ τὴν ὀγδοηκοςὴν Ὀλυμπιάδα κατὰ μάντευμα ἐκ Δελφῶν ἀξιωθέντι, ἐπίγραμμά* (Anthol. Graec. append. 267) *ἐςὶν ἐπ᾽ αὐτῷ λέγον·*

Οἰνία Οἰβώτας ϛάδιον νικῶν ὅδ᾽ Ἀχαιὸς
πατρίδα Πάλειαν θῆκ᾽ ὀνομαςοτέραν.

Eidem VII. XVII. 13 *ὁ δρομεὺς Οἰβώτας* dicitur *Ἀχαιῶν πρῶτος Ὀλύμπια νικῆσαι.*

2 Phlegon Trallianus p. 147 Meursii, 207 Westermanni in Paradoxogr.: *Δαϊκλῆς Μεσσήνιος, ὃς τῇ ἑβδόμῃ Ὀλυμπιάδι ϛάδιον ἐνίκα.*

Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* I. 71 p. 180 Reiskii: *τῆς ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα ϛάδιον Δαϊκλῆς Μεσσήνιος.*

3 Pausanias IV. V. 10: *τῆς ἐνάτης Ὀλυμπιάδος, ἣν Ξενόδοκος Μεσσήνιος ἐνίκα ϛάδιον.*

ol. XII a. C. 732 ιβ´

Ὀξύθεμις Κλεωναῖος ςάδιον.

ol. XIII a. C. 728 ιγ´

Διοκλῆς Κορίνθιος ςάδιον[1].

ol. XIV a. C. 724 ιδ´

Δέσμων Κορίνθιος ςάδιον[2].

Προσετέθη καὶ δίαυλος καὶ ἐνίκα Ὕπηνος Ἠλεῖος (Πισαῖος)[3].

ol. XV a. C. 720 ιε´

Ὄρσιππος Μεγαρεὺς ςάδιον[4].

---

scriptum erat. *Κλεωναῖος*] Sic Philostratus loco laudato ad Olympiadem I. Cod. Paris. et int. Armen. *Κορωναῖος*. Illud verum videtur, nam primis XX Olympiadibus ceteri victores omnes Peloponnesii sunt et paullatim demum auctus horum ludorum splendor alios quoque allicere coepit. *Δέσμων*] Pausaniae codices *Δάσμων*. *Ὕπηνος*] Sic int. Armen., Pausaniae codices et Philostratus. Cod. Paris. *Ὑπήνιος*. *Ὄρσιππος*] Sic eum et ceteri omnes appellant (nisi quod

1 Aristoteles *Polit.* II. 12 p. 1274 *a* Bekkeri: *ἐγένετο δὲ καὶ Φιλόλαος ὁ Κορίνθιος νομοθέτης Θηβαίοις. ἦν δ' ὁ Φιλόλαος τὸ μὲν γένος τῶν Βακχιαδῶν, ἐραςὴς δὲ γενόμενος Διοκλέους τοῦ νικήσαντος Ὀλυμπίασιν, ὡς ἐκεῖνος τὴν πόλιν ἔλιπε διαμισήσας τὸν ἔρωτα τὸν τῆς μητρὸς Ἀλκυόνης, ἀπῆλθεν εἰς Θήβας, κἀκεῖ τὸν βίον ἐτελεύτησαν ἀμφότεροι. καὶ νῦν ἔτι δεικνύουσι τοὺς τάφους αὐτῶν* cet.

2 Pausanias IV. XIII. 7: *τῆς τετάρτης καὶ δεκάτης Ὀλυμπιάδος, ἣν Δάσμων Κορίνθιος ἐνίκα ςάδιον.*

3 Pausanias V. VIII. 6: *Ὀλυμπιάδι δ' ὕςερον τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ προσετέθη σφίσι δίαυλος· Ὕπηνος δ' ἀνὴρ Πισαῖος ἀνείλετο ἐπὶ τῷ διαύλῳ τὸν κότινον.* Philostratus *de Gymnast.* p. 20 Darembergii, 14 Mynae: *ἐπὶ δὲ τῆς τετάρτης ἐπὶ δέκα δίαυλος μὲν ἤρξατο· Ὑπήνου δ' ἐγένετο Ἠλείου ἡ ἐπ' αὐτῷ νίκη.*

4 Pausanias I. XLIV. 1: *Κοροίβου δὲ τέθαπται πλησίον Ὄρσιππος, ὃς περιεζωσμένων ἐν τοῖς ἀγῶσι κατὰ δή τι παλαιὸν ἔθος τῶν ἀθλητῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐνίκα ςάδιον δραμὼν γυμνός. φασὶ δὲ καὶ ςρατηγοῦντα ὕςερον τὸν Ὄρσιππον ἀποτεμέσθαι χώραν τῶν προσοίκων. δοκῶ δ' οἱ καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ περίζωμα ἑκόντι περιρρυῆναι, γνόντι ὡς ἀνδρὸς περιεζωσμένου δραμεῖν ῥᾷων ἐςὶν ἀνὴρ γυμνός.*

Inscriptio Megarica, in Boeckhii Corp. Inscr. n. 1050 Tom. I p. 553 (Anthol. Graec. append. 272):

Προσετέθη δόλιχος καὶ γυμνοὶ ἔδραμον· ἐνίκα Ἄκανθος Λάκων[1].

ις′ ol. XVI a. C. 716

Πυθαγόρας Λάκων ςάδιον[2].

Ὄριππος est in Scholio Veneto B) et Africanus. In Eleorum fastis sine dubio legebatur Dorica nominis forma, Ὄρριππος, quam servat Inscriptio Megarica.

Ὀρρίππῳ Μεγαρῆς με δαΐφρονι τῇδ' ἀρίδηλον
μνᾶμα θέσαν, φάμᾳ Δελφίδι πειθόμενοι·
ὃς δὴ μακίςους μὲν ὅρους ἀπελύσατο πάτρᾳ,
πολλὰν δυσμενέων γᾶν ἀποτεμνομένων,
πρᾶτος δ' Ἑλλάνων ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐςεφανώθη
γυμνός, ζωννυμένων τῶν πρὶν ἐνὶ ςαδίῳ.

α Titulum vix ante quintum vel sextum post Christi natales saeculum exaratum esse, docent litterarum formae...... Quum antiquus titulus, qui olim Megaris positus erat, vetustate esset detritus, vir aliquis antiquitatis studiosus instaurandum monumentum curavit." Boeckh.

Huius epigrammatis primum et postremum distichon corrupte leguntur apud Scholiastam Thucyd. I. 6.

Grammaticorum nugas vide, si tanti est, in Scholiis ad Hom. Il. ψ. 683 in Etymologico Magno v. γυμνάσια, et apud Isidorum Hispalensem XVIII. XVII. 2. In quibus hoc tantum notatu dignum, quod apud Isidorum et Schol. Venetum B res gesta dicitur archonte Athenis Hippomene; qui, sive magistratum iniit Olymp. XIII, 2 (Pausanias IV. XIII. 7) sive Olymp. XIV, 3 (Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* I. 71 p. 180 Reiskii), Olymp. XV munere adhuc fungebatur.

1 Pausanias post verba ad Olymp. XIV p. 6 nota 3 laudata addit: τῇ δ' ἑξῆς Ἄκανθος. Intercidisse quaedam in hanc sententiam: τῇ δ' ἑξῆς (προσετέθη δόλιχος καὶ ἐνίκα Λακεδαιμόνιος) Ἄκανθος, manifestum est.

Philostratus post verba laudata ad Olymp. XIV p. 6 nota 3 sic pergit: μετ' ἐκείνην δολίχου ἀγών, καὶ ἐνίκα Σπαρτιάτης Ἄκανθος.

Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* VII. 72 p. 1485 Reiskii: ὁ γὰρ πρῶτος ἐπιχειρήσας ἀποδυθῆναι τὸ σῶμα καὶ γυμνὸς Ὀλυμπίασι δραμὼν ἐπὶ τῆς ιε' Ὀλυμπιάδος Ἄκανθος ὁ Λακεδαιμόνιος ἦν.

Quum Orsippo inter currendum subligaculum delapsum esset, placuit dehinc omnibus nudis currere; itaque ea ipsa Olympiade οἱ δολιχοδρόμοι, ut ait Africanus h. l., γυμνοὶ ἔδραμον. Hinc modo Orsippus, modo Acanthus primus nudus cucurrisse dicitur. Praeter scriptores laudatos, testis est Hesychius v. ζώσατο: κατὰ γὰρ τοὺς Ὁμήρου χρόνους οὐδέπω γυμνοὶ ἠγωνίζοντο, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πεντεκαιδεκάτης Ὀλυμπιάδος.

2 Plutarchus *Num.* I: Πυθαγόραν τὸν Σπαρτιάτην Ὀλύμπια νενικηκότα ςάδιον ἐπὶ τῆς ἑκκαιδεκάτης Ὀλυμπιάδος.

Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* II. 58 p. 360 Reiskii: τῆς ἑκκαιδεκάτης Ὀλυμπιάδος, ἐν ᾗ ἐνίκα ςάδιον Πυθαγόρας Λάκων.

ol. XVII a. C. 712

ιζ´

Πῶλος Ἐπιδαύριος ϛάδιον.

ol. XVIII a. C. 708

ιη´

Τέλλις Σικυώνιος ϛάδιον.

Προσετέθη πάλη καὶ ἐνίκα Εὐρύβατος Λάκων[1] (Λουσιεύς[2]).

Προσετέθη καὶ πένταθλον καὶ ἐνίκα Λάμπις Λάκων[3].

ol. XIX a. C. 704

ιθ´

Μένος Μεγαρεὺς ϛάδιον.

ol. XX a. C. 700

κ´

Ἀθηράδας Λάκων ϛάδιον.

ol. XXI a. C. 696

κα´

Παντακλῆς Ἀθηναῖος ϛάδιον.

ol. XXII a. C. 692

κβ´

Ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον ϛάδιον.

ol. XXIII a. C. 688

κγ´

Ἰκάριος Ὑπερασιεὺς ϛάδιον[4].

Μένος] Scaliger coniecit *Μένων*. *Ἰκάριος*] Pausaniae codices *Ἴκαρος*. *Ὑπερασιεύς*] Sic Phlegon apud Stephanum Byzantinum. Cod. Paris. *Ὑπηρεσιεύς*.

1 Pausanias V. VIII. 7: *ἐπὶ δὲ τῆς ὀγδόης καὶ δεκάτης Ὀλυμπιάδος πεντάθλου καὶ πάλης ἀφίκοντο ἐς μνήμην · καὶ τοῦ μὲν Λάμπιδι ὑπῆρξεν, Εὐρυβάτῳ δ' ἡ νίκη τῆς πάλης, Λακεδαιμονίοις καὶ τούτοις.*

2 Philostratus *de Gymnast.* p. 20 Darembergii, 14 Mynae: *ἀνδρῶν δὲ πένταθλον καὶ ἀνδρῶν πάλην ἤσκησεν ἡ ὀγδόη ἐπὶ δέκα Ὀλυμπιάς· ἐνίκα δὲ πάλην μὲν Εὐρύβατος Λουσιεύς, τὰ δὲ πέντε Λάμπις Λάκων. εἰσὶ δ' οἳ καὶ τὸν Εὐρύβατον Σπαρτιάτην γράφουσιν.*

3 Pausanias et Philostratus locis laudatis.

4 Pausanias IV. XV. 1: *τῆς τρίτης Ὀλυμπιάδος καὶ εἰκοστῆς, ἣν Ἴκαρος Ὑπερασιεὺς ἐνίκα ϛάδιον.*

Phlegontem Trallianum laudat Stephan. Byzant. v. *Ὑπερασία*, p. 208 Westermanni in Paradoxogr.: *τὸ ἐθνικὸν Ὑπερασιεύς. Φλέγων εἰκοϛῇ τρίτῃ Ὀλυμπιάδι.*

Προσετέθη πυγμὴ καὶ Ὀνόμαςος Σμυρναῖος ἐνίκα, ὁ καὶ τῇ πυγμῇ νόμους θέμενος[1].

κδ΄ ol. XXIV a. C. 684

Κλεοπτόλεμος Λάκων ςάδιον.

κε΄ ol. XXV a. C. 680

Θάλπιος Λάκων ςάδιον.

Προσετέθη τέθριππον καὶ ἐνίκα Παγώνδας Θηβαῖος[2].

κς΄ ol. XXVI a. C. 676

Καλλισθένης Λάκων ςάδιον.

Φιλόμβροτος δὲ Λάκων πένταθλος τρισὶν Ὀλυμπιάσιν ἐνίκησεν[3].

Κάρνεια ἐτέθη πρῶτον ἐν Λακεδαίμονι κιθαρῳδῶν ἀγών.

Int. Armen. *Hyperesius.* Pausaniae codices *Ὑπερησιεύς.* *Θάλπιος*] Sic cod. Paris. Int. Arm. *Thalpis.* *Παγώνδας*] Sic Pausaniae codices. Cod. Paris. *Πάτων.* Int. Armen. *Paoron.* *Φιλόμβροτος*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Philimbrotos.*

1 Pausanias V. VIII. 7: *τρίτῃ δ' Ὀλυμπιάδι καὶ εἰκοςῇ πυγμῆς ἆθλα ἀπέδοσαν· Ὀνόμαςος δ' ἐνίκησεν ἐκ Σμύρνης συντελούσης ἤδη τηνικαῦτα ἐς Ἴωνας.*

Philostratus *de Gymnast.* p. 20 sq. Darembergii, 15 Mynae: *ἡ δὲ τρίτη καὶ εἰκοςὴ Ὀλυμπιὰς ἄνδρα ἤδη ἐκάλει πύκτην καὶ κράτισθ' ὁ Σμυρναῖος Ὀνόμαςος πυκτεύσας ἐνίκησεν, ἐπιγράψας τὴν Σμύρνην ἔργῳ καλῷ· ὁπόσαι γὰρ πόλεις Ἰωνικαί τε καὶ Λύδιαι καὶ ὁπόσαι καθ' Ἑλλήσποντόν τε καὶ Φρυγίαν καὶ ὁπόσα ἔθνη ἀνθρώπων ἐν Ἀσίᾳ εἰσί, ταῦθ' ὁμοῦ ξύμπανθ' ἡ Σμύρνα ὑπερεβάλετο καὶ ςεφάνου Ὀλυμπικοῦ πρώτη ἔτυχεν. Καὶ νόμους ἔγραψεν ὁ ἀθλητὴς οὗτος πυκτικούς, οἷς ἐχρῶντο οἱ Ἠλεῖοι διὰ σοφίαν τοῦ πύκτου· καὶ οὐκ ἤχθοντο οἱ Ἀρκάδες εἰ νόμους ἔγραψέ τις αὐτοῖς ἐναγωνίους ἐξ Ἰωνίας ἥκων τῆς ἀβρᾶς.* In his *κράτιςα* pro *κρατίςως*, *Λύδιαι καὶ ὁπόσαι* pro *Λύδιοι ὅσαι* et *αὐτοῖς ἐναγωνίους* pro *ἐν τοῖς ἐναγωνίοις* debentur Cobeto, de Philostrati lib. *περὶ γυμνας.*, p. 42 sq., cui *Ἀρκάδες* quoque suspectum est; non mirabor si quando ex codice *ἀθληταί* pro Arcadibus prodibunt.

2 Pausanias V. VIII. 7: *πέμπτῃ δ' ἐπὶ ταῖς εἴκοσι κατεδέξαντο ἵππων τελείων δρόμον καὶ ἀνηγορεύθη Θηβαῖος Παγώνδας κρατῶν ἅρματι.*

3 Itaque verisimile est eum Olymp. XXVI, XXVII et XXVIII vicisse, quamquam non negem fieri posse ut Olymp. XXIV, XXV et XXVI vicerit.

ol. XXVII
a. C. 672

κζ΄

Εὐρυβάτης Ἀθηναῖος ϛάδιον[1].

? Φιλόμβροτος Λάκων πένταθλον[2].

Δάϊππος Κροτωνιάτης πύξ[3].

Ἠλείων ἐκ Δυσποντίου τέθριππον[4].

ol. XXVIII
a. C. 668

κη΄

Χάρμις (Χίονις[5]) Λάκων ϛάδιον. Ὃς σύκοις ξηροῖς ἤσκει.

Εὐρυβάτης] Sic legitur apud Dionysium. Cod. Paris. et int. Armen. *Εὔρυβος*. Pausaniae codices *Εὐρίβοτος*. *Ἠλείων*] Westermannus coniecit *Ἠλεῖος*, quod

[1] Pausanias II. xxiv. 7: *τετάρτῳ δ' ἔτει τῆς* (supple *ἑβδόμης καὶ εἰκοϛῆς*) *Ὀλυμπιάδος ἣν Εὐρυβάτης Ἀθηναῖος ἐνίκα ϛάδιον.*

Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* III. 1 p. 406 Reiskii: *τῆς ἑβδόμης καὶ εἰκοϛῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα ϛάδιον Εὐρυβάτης Ἀθηναῖος.*

[2] Africanus Olymp. XXVI.

[3] Phlegon Trallianus apud. Stephan. Byzant. v. *Δυσπόντιον*, p. 208 Westermanni in Paradoxogr.: *Φλέγων ἐν Ὀλυμπιάδι κζ'· Δάϊππος Κροτωνιάτης πύξ, Ἠλείων ἐκ Δυσποντίου τέθριππον.*

[4] Phlegon Trallianus l l.

[5] Pausanias III. xiv. 3: *ἐγγυτάτω δὲ τῶν μνημάτων ἃ τοῖς Ἀγιάδαις πεποίηται ϛήλην ὄψει, γεγραμμέναι δ' εἰσὶν ἃς Χίονις ἀνὴρ Λακεδαιμόνιος δρόμου νίκας ἀνείλετο, ἄλλας τε καὶ Ὀλυμπίασιν. ἐνταῦθα δ' ἑπτὰ ἐγένοντο νῖκαι, τέσσαρες μὲν ϛαδίου, διαύλου δ' αἱ λοιπαί· τὸν δὲ σὺν τῇ ἀσπίδι δρόμον ἐπ' ἀγῶνι λήγοντι οὐ συνέβαινεν εἶναί πω.*

Idem IV. xxiii. 4: *ἔτει πρώτῳ τῆς ὀγδόης τε καὶ εἰκοϛῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα Χίονις Λάκων.*

Idem IV. xxiii. 10: *ταῦτα δ' ἐπὶ τῆς Ὀλυμπιάδος ἐπράχθη τῆς ἐνάτης καὶ εἰκοϛῆς, ἣν Χίονις Λάκων τὸ δεύτερον ἐνίκα.*

Idem VIII. xxxix. 3: *δευτέρῳ ἔτει τῆς τριακοϛῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν Χίονις Λάκων ἐνίκα τὸ τρίτον.*

Duplici modo conati sunt viri docti haec cum Africani anagraphe conciliare. Fuit enim qui apud Africanum Olymp. XXVIII pro *Χάρμις* reponeret *Χίονις* et ad hanc rationem sequentia exigeret; at Africanum diversos voluisse Olympiadum XXVIII et XXIX stadionicas, demonstrant adiecta ὃς *σύκοις ξηροῖς ἤσκει* et οὗ *τὸ ἅλμα ποδῶν ἦν νβ'*. Neque audiendus qui Pausaniae locos ex libro IV et VIII laudatos de victoriis *diaulo* reportatis accepit et loco ex libro III laudato vocabula *ϛαδίου* et *διαύλου* transposuit; nam veteres in re chronologica solis *stadio*nicis utuntur.

Quamquam Pausanias III. xiv. 3

? Φιλόμβροτος Λάκων πένταθλον [1].

Ταύτην ἦξαν Πισαῖοι, Ἠλείων ἀσχολουμένων διὰ τὸν πρὸς Δυμαίους πόλεμον [2].

κθ' — ol. XXIX a. C. 664

Χίονις Λάκων (τὸ δεύτερον [3]) στάδιον. Οὗ τὸ ἅλμα ποδῶν ἦν νβ'.

? Χίονις Λάκων δίαυλον [4].

λ' — ol. XXX a. C. 660

Ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον (τρίτον [5]).

? Χίονις Λάκων δίαυλον [6].

Πισαῖοι Ἠλείων ἀποστάντες ταύτην τ' ἦξαν καὶ τὰς ἑξῆς κβ' [7].

λα' — ol. XXXI a. C. 656

Χίονις Λάκων τὸ τρίτον (τέταρτον [8]) στάδιον.

? Χίονις Λάκων δίαυλον [9].

---

aut victoris nomen esse, aut nomen victoris excidisse. *ποδῶν ἦν νβ'*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *erat* XXII *cubitorum*, quod nomen mensurae incertum ad ipsam στήλην provocet quam Spartae Chionidi posuerant cives, alteramque huius similem viderit Olympiae (VI. XIII. 2), tamen eius auctoritas me non permovet ut Africani anagraphen h. l. mendosam esse credam. Nam si Africanus falsus est, unde tandem et quo modo Charmis illo irrepsit? Contra si Pausanias erravit, error est qualis facile potuit committi.

1 Africanus Olymp. XXVI.

2 De Olympiadibus non ab Eleis celebratis in diversas partes abeunt testes. Cf. Weissenbornii commentatio de Phidone Argivo, in opusculo cui titulus Hellen, Beiträge zur Griech. Alterthumsk., Jena 1844; Clinton, Fasti Hellenici, I passim; Grote, history of Greece, II p. 315 nota 1 et 435 nota 1 ed. Americ.

3 Pausanias laudatus ad Olymp. XXVIII, p. 10 nota 5.

4 Pausanias III. XIV. 3: *ἐνταῦθα ('Ολυμπίασι) δ' ἑπτὰ ἐγένοντο νῖκαι· τέσσαρες μὲν σταδίου, διαύλου δ' αἱ λοιπαί.* Si revera ter diauli palma Chionidi obtigit, hae victoriae satis probabili ratione iisdem Olympiadibus adsignabuntur quibus stadio vicit. Sed quoniam videtur Pausanias hallucinatus esse circa Chionidis victorias (cf. ad Olymp. XXVIII p. 10 nota 5), dubitationis signum apposui.

5 Pausanias laudatus ad Olymp. XXVIII, p. 10 nota 5.

6 Cf. ad Olymp. XXIX.

7 Cf. ad Olymp. XXVIII.

8 Pausanias laudatus ad Olymp. XXVIII p. 10 nota 5.

9 Cf. ad Olymp. XXIX.

ol. XXXII a. C. 652 λβ´

Κρατῖνος Μεγαρεὺς ςάδιον.

Ὅτε καὶ πυγμὴν Κομαῖος τρίτος ἀδελφῶν ἀγωνισάμενος ἐνίκα.

ol. XXXIII a. C. 648 λγ´

Γύγης Λάκων ςάδιον.

Προσετέθη παγκράτιον καὶ ἐνίκα Λύγδαμις Συρακόσιος ὑπερμεγέθης, ὃς ςάδιον ἐξεμέτρησε τοῖς αὑτοῦ ποσίν, μόνος ἑξακοσίας παραθέσεις ποιησάμενος[1].

Μύρων Σικυώνιος τεθρίππῳ[2].

Προσετέθη καὶ κέλης καὶ ἐνίκα Κραυξίδας Θεσσαλὸς ἐκ Κραννῶνος[3].

---

esse ait Aucherus ad h. l. Perperam inde reponi iusserunt *ποδῶν ἦν κβ´*, quamquam *νβ´* non sine causa suspicionem moverit; forte legendum *ποδῶν ἦν λβ´* aut *πήχεων ἦν κβ´*. *τρίτος ἀδελφῶν*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *tres fratres* (in accusativo). *Γύγης*] Cod. Paris. et int. Armen. *Γύγις*. *μόνος*] Sic scripsi e Scaligeri emendatione. Cod. Paris. *μόνας*. Int. Armen. *tantum*. *κέλης*] omittit cod. Paris. iusto spatio relicto. *Κραυξίδας*] Sic Pausaniae codi-

[1] Pausanias V. VIII, 8: *ὀγδόῃ δ' ἀπὸ ταύτης* (ab Olymp. XXV) *Ὀλυμπιάδι ἐδέξαντο παγκρατιαςήν τ' ἄνδρα καὶ ἵππον κέλητα· ἵππος μὲν δὴ Κραννωνίου Κραυξίδα παρέφθη, τοὺς δ' ἐσελθόντας ἐπὶ τὸ παγκράτιον Λύγδαμις κατειργάσατο Συρακόσιος. τούτῳ πρὸς ταῖς Λιθοτομίαις ἐςὶν ἐν Συρακούσαις μνῆμα. εἰ δὲ καὶ Ἡρακλεῖ τῷ Θηβαίῳ μέγεθος παρισοῦτο ὁ Λύγδαμις, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα, λεγόμενον δ' ὑπὸ Συρακοσίων ἐςίν.*

Philostratus *de Gymnast.* p. 22 Darembergii, 15 Nynae: *κατὰ δὲ τὴν τρίτην καὶ τριακοςὴν Ὀλυμπιάδα παγκράτιον μὲν ἐτέθη, μήπω τεθέν, Λύγδαμις δ' ἐνίκα Συρακόσιος. μέγας δ' οὕτω τι ὁ Σικελιώτης ἦν, ὡς τὸν πόδα ἰσόπηχυν εἶναι· τὸ γοῦν ςάδιον ἀναμετρῆσαι λέγεται τοσούτοις αὑτοῦ ποσὶν ὅσοι τοῦ ςαδίου πήχεις νομίζονται.* Vix opus est his Philostrateis ut intelligatur absurdum esse quod Africanus tradit: *μόνος ἑξακοσίας παραθέσεις ποιησάμενος.* Hoc, opinor, multi poterant; solus Lygdamis *ςάδιον ἀνεμέτρησε τοσούτοις αὑτοῦ ποσὶν ὅσοι τοῦ ςαδίου πήχεις νομίζονται.*

Solinus cap. IV: *Syracusanus Lygdamis, qui tertia et tricesima Olympiade primus ex Olympico certamine pancratii coronam reportavit.*

[2] Pausanias VI. XIX. 2: *ἔςι δὲ θησαυρὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ Σικυωνίων καλούμενος, Μύρωνος δ' ἀνάθημα τυραννήσαντος Σικυωνίων. τοῦτον ᾠκοδόμησεν ὁ Μύρων νικήσας ἅρματι τὴν τρίτην καὶ τριακοςὴν Ὀλυμπιάδα.*

[3] Pausanias loco modo laudato nota 1.

λδ′ ol. XXXIV a. C. 644

Στόμας Ἀθηναῖος ςάδιον.

λε′ ol. XXXV a. C. 640

Σφαῖρος Λάκων ςάδιον[1].

Καὶ δίαυλον Κύλων Ἀθηναῖος, ὁ ἐπιθέμενος τυραννίδι[2].

λς′ ol. XXXVI a. C. 636

(Ἀρυτάμας Λάκων ςάδιον.

Παγκράτιον) Φρύνων Ἀθηναῖος, ὃς Πιττακῷ μονομαχῶν ἀνῃρέθη[3].

---

ces. Cod. Paris. *Κραξίλλας*. Int. Armen. *Kraxilas*. *Στόμας*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Stomos*. λς′ *Ἀρυτάμας — ἀνῃρέθη*] Cod. Paris. et int. Armen. λς′ *Φρύνων Ἀθηναῖος ςάδιον· ὃς Πιττακῷ μονομαχῶν ἀνῃρέθη*. Cf. nota ad hunc locum. *Ἀρυτάμας*] Videtur nomen corruptum esse; forte *Εὐρυδάμας*.

1 Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* III. 36 p. 518 Reiskii: *τῆς τριακοςῆς καὶ πέμπτης Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα Σφαῖρος Λακεδαιμόνιος.*

2 Herodotus V. 71: *οἱ δ' ἐναγέες Ἀθηναίων ὧδε ὠνομάσθησαν· ἦν Κύλων τῶν Ἀθηναίων ἀνὴρ Ὀλυμπιονίκης· οὗτος ἐπὶ τυραννίδι ἐκόμησε*, cet.

Thucydides I. 126: *τὸ δ' ἄγος ἦν τοιόνδε· Κύλων ἦν Ἀθηναῖος, ἀνὴρ Ὀλυμπιονίκης, τῶν πάλαι εὐγενής τε καὶ δυνατός. ἐγεγαμήκει δὲ θυγατέρα Θεαγένους, Μεγαρέως ἀνδρός, ὃς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐτυράννει Μεγάρων· χρωμένῳ δὲ τῷ Κύλωνι ἐν Δελφοῖς ἀνεῖλεν ὁ θεός, ἐν τῇ τοῦ Διὸς τῇ μεγίςῃ ἑορτῇ καταλαβεῖν τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν. ὁ δὲ παρά τε τοῦ Θεαγένους δύναμιν λαβὼν καὶ τοὺς φίλους ἀναπείσας, ἐπειδὴ ἐπῆλθεν Ὀλύμπια τὰ ἐν Πελοποννήσῳ κατέλαβε τὴν ἀκρόπολιν ὡς ἐπὶ τυραννίδι, νομίσας ἑορτήν τε τοῦ Διὸς μεγίςην εἶναι καὶ αὐτῷ τι προσήκειν Ὀλύμπια νενικηκότι.*

Pausanias I. XVIII. 1: *Κύλωνα δ' οὐδὲν ἔχω σαφὲς εἰπεῖν ἐφ' ὅτῳ χαλκοῦν ἀνέθεσαν τυραννίδα ὅμως βουλεύσαντα. τεκμαίρομαι δὲ τῶνδ' ἕνεκα, ὅτι εἶδος κάλλιςος καὶ τὰ ἐς δόξαν ἐγένετο οὐκ ἀφανής, ἀνελόμενος διαύλου νίκην Ὀλυμπικήν, καί οἱ θυγατέρα ὑπῆρξε γῆμαι Θεαγένους ὃς Μεγάρων ἐτυράννησεν.*

3 Sic Africanum scripsisse, scribere certe debuisse censeo. Iis enim quae nunc apud Eusebium leguntur (λς′· *Φρύνων Ἀθηναῖος ςάδιον· ὃς Πιττακῷ μονομαχῶν ἀνῃρέθη*) duo adversantur. Primum Diogenis Laertii testimonium I. IV. 1 (74): *Φρύνων παγκρατιαςὴς Ὀλυμπιονίκης*. Credibile non est Phrynonem cum robore velocitatem ita iunxisse ut et pancratii et cursus palmam tulerit, quod soli Theageni contigisse videtur (Pausanias VI. XI. 5);

Ol. XXXVII
a. C. 632

λζ'

Εὐρυκλείδας Λάκων ςάδιον.

Προσετέθη ςάδιον παίδων καὶ ἐνίκα Πολυνείκης Ἠλεῖος[1].

Προσετέθη καὶ παίδων πάλη καὶ ἐνίκα Ἱπποσθένης Λάκων, ὃς διαλιπὼν μίαν τὰς ἑξῆς πέντε Ὀλυμπιάδας

καὶ γὰρ (verba sunt Epicteti in *Dissertat. ab Arriano digest.* III. I. 5) *τὸ παγκρατιαςὴν οἶμαι ποιοῦν καλόν, τοῦτο παλαιςὴν οὐκ ἀγαθὸν ποιεῖ, δρομέα καὶ γελοιότατον.* Itaque aut stadio aut pancratio vicit. Iam traditur Phryno occubuisse in certamine singulari cum Pittaco, quod melius quadrat in virum robore corporis quam velocitate insignem. Ergo verisimile est Phrynoni non stadii sed pancratii palmam obtigisse. Alterum quod vulgatae lectioni adversatur testimonium legitur apud Antigonum Carystium *Histor. Mirab.* CXXI (135) p. 90 Westermanni in Paradoxogr.: *"Ιππυς* (vulg. *"Ιππων*) *δ' ὁ Ῥηγῖνος περὶ τῶν λεγομένων τόπων φθείρειν τὰ ἐμπίπτοντα τοιοῦτόν τι γράφει. φησὶν ἐν Ἀθήναις ἐπὶ βασιλέως Ἐπαινέτου, Ὀλυμπιάδος ἕκτης καὶ τριακοςῆς, ἐν ᾗ Ἀρυτάμας Λάκων νικᾷ ςάδιον, τῆς Σικελίας ἐν Παλίκοις οἰκοδομηθῆναι τόπον, εἰς ὃν ὅςις ἂν εἰσέλθῃ, εἰ μὲν κατακλιθείη, ἀποθνήσκειν, εἰ δὲ περιπατοίη οὐδὲν πάσχειν.* Verba *Ὀλυμπιάδος — ςάδιον* Hippyis aetate scripta esse non possunt; verum etiam si ipse Antigonus hoc adiecerit, non de suo finxit sed hausit ex *ἀναγραφῇ* quadam. Ferebatur igitur in Aristotelis aliave *ἀναγραφῇ* Arytamas (si sanum est nomen) Lacedaemonius stadionica Olympiade XXXVI. E coniuncto hoc cum Diogenis testimonio emergit id quod in textu dedi.

Africanum hac Olympiade praeter stadionicam pancratii quoque victorem addidisse, nemo mirabitur qui eum observaverit stadionicis adiecisse ex ceteris victoribus Olympicis eos, qui aut novo quodam certamine adscito primi vicerant, aut prae ceteris notatu digni videbantur. Quemadmodum igitur Olympiade XXXV Cylonem addidit *τὸν ἐπιθέμενον τυραννίδι*, sic Olympiade XXXVI Phrynonem *τὸν Πιττακῷ μονομαχήσαντα.*

Straboni XIII. I. 38 p. 599 Casauboni et Eusebio *Chron.* interpr. Hieron. p. 124 Scaligeri, interpr. Armen. P. II p. 191 Aucheri, 329 (in ed. 2ª 336) Maii, *Ὀλυμπιονίκης* dicitur Phryno, neque certaminis genere indicato, neque Olympiade.

De Phrynonis morte in certamine singulari cum Pittaco vid. Diogenes, Strabo et Eusebius ll. ll., Plutarchus *de malign. Herod.* p. 858 ed. Londin., Polyaenus *Strateg.* I. 25, Festus v. *Retiarius*, Suidas v. *Πιττακός*, Scholiasta Aeschyli ad Eumen. 398.

[1] Pausanias V. VIII. 9: *δρόμου μὲν δὴ καὶ πάλης ἐτέθη παισὶν ἆθλα ἐπὶ τῆς ἑβδόμης καὶ τριακοςῆς Ὀλυμπιάδος, καὶ Ἱπποσθένης Λακεδαιμόνιος πάλην, Πολυνείκης δὲ τὸν δρόμον ἐνίκησεν Ἠλεῖος.*

ἀνδρῶν πάλην ἐνίκησεν[1].

λη′ ol. XXXVIII a. C. 628

Ὀλυνθεὺς Λάκων ϛάδιον.

Εὐτελίδας Λάκων πάλην παίδων[2].

Προσετέθη παίδων πένταθλον καὶ ἠγωνίσαντο τότε μόνον · ἐνίκα δ' Εὐτελίδας Λάκων[3].

λθ′ ol. XXXIX a. C. 624

Ῥιψόλαος Λάκων ϛάδιον.

Ἱπποσθένης Λάκων πάλην[4].

μ′ ol. XL a. C. 620

Ὀλυνθεὺς Λάκων τὸ δεύτερον.

Ἱπποσθένης Λάκων πάλην[5].

δ' Εὐτελίδας] Cod. Paris. δεὐτελίδας, expunctis spiritibus. Int. Armen. *Deutilidas*. Pausaniae codices Εὐτελίδας. E Philostrati codice Mynas in apographo dedit Εὐτείδα,

[1] Pausanias loco laudato.

Idem III. XIII. 9: τῷ δ' Ἑτοιμοκλεῖ καὶ αὐτῷ καὶ Ἱπποσθένει τῷ πατρὶ πάλης εἰσὶν Ὀλυμπικαὶ νῖκαι, συναμφοτέροις μὲν μία τε καὶ δέκα, τῷ δ' Ἱπποσθένει μιᾷ νίκῃ τὸν υἱὸν παρελθεῖν ὑπῆρξεν. Cf. III. XV. 7, de quo loco vid. Cobet, de Philostr. lib. περὶ γυμνας., p. 68.

In nobilissimis athletis est Philostrato *de Gymnast.* p. 4 Darembergii, 2 Mynae: ἡ πάλαι γυμναςικὴ Μίλωνας ἐποίει καὶ Ἱπποσθένεις, Πουλυδάμαντάς τε καὶ Προμάχους καὶ Γλαῦκον τὸν Δημύλου καὶ τοὺς πρὸ τούτων ἔτι ἀθλητάς.

[2] Pausanias loco mox laudando.

[3] Pausanias V. IX. 1: πένταθλον παίδων ἐπὶ τῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος καὶ τριακοςῆς ἐτέθη, καὶ ἐπ' αὐτῷ τὸν κότινον Εὐτελίδα Λακεδαιμονίου λαβόντος οὐκέτι ἀρεςὰ Ἠλείοις ἦν πεντάθλους ἐσέρχεσθαι παῖδας.

Idem VI. XV. 8: Σπαρτιάτῃ δ' Εὐτελίδᾳ γεγόνασιν ἐν παισὶ νῖκαι δύο ἐπὶ τῆς ὀγδόης καὶ τριακοςῆς Ὀλυμπιάδος, πάλης, ἡ δ' ἑτέρα πεντάθλου (in his duae voculae periisse videntur: ἡ μὲν πάλης, ἡ δ' ἑτέρα πεντάθλου). πρῶτον γὰρ δὴ τότε οἱ παῖδες καὶ ὕςατον πενταθλήσοντες ἐσεκλήθησαν.

Philostratus *de Gymnast.* p. 22 Darembergii, 16 Mynae: φασὶ καὶ παῖδα πένταθλον παρελθεῖν ἐκεῖ κατὰ τὴν ὀγδόην καὶ τριακοςήν, ὅτε νικῆσαι μὲν Εὐτελίδαν Λακεδαιμόνιον, τὴν δ' ἰδέαν ταύτην μηκέτι ἀγωνίσασθαι παῖδα ἐν Ὀλυμπίᾳ.

Plutarchus *Sympos.* V. 2 p. 675 ed. Londin.: ἀνῃρέθη δὲ καὶ παισὶ πεντάθλοις ϛέφανος τεθείς.

[4] Africanus Olymp. XXXVII. Pausanias loco ibi laudato.

[5] Africanus Olymp. XXXVII et Pausanias ibi laudatus.

ol. XLI
a. C. 616

μα΄

Κλεώνδας Θηβαῖος ςάδιον[1].

Ἱπποσθένης Λάκων πάλην[2].

Προσετέθη παίδων πυγμὴ καὶ ἐνίκα Φιλητᾶς Συβαρίτης[3].

ol. XLII
a. C. 612

μβ΄

Λυκώτας Λάκων ςάδιον.

Ἱπποσθένης Λάκων πάλην[4].

ol. XLIII
a. C. 608

μγ΄

Κλέων Ἐπιδαύριος ςάδιον.

Ἱπποσθένης Λάκων πάλην[5].

ol. XLIV
a. C. 604

μδ΄

Γέλων Λάκων ςάδιον.

ol. XLV
a. C. 600

με΄

Ἀντικράτης Ἐπιδαύριος ςάδιον.

---

in editione sua *Εὐτεάδα*. *Κλεώνδας*] Apud Dionysium vitiose legitur *Κλεωνίδας*. *Φιλητᾶς*] Cod. Paris. *Φιλῶτας*. Int. Armen. *Philotas*. Pausaniae codices *Φιλήτας*, ἐπὶ τῆς ἑξηκοςῆς λέγουσιν, ᾗ ἐνίκησε παίδων πυγμὴν Κρέων ἐκ Κέω τῆς νήσου. In his ᾗ ἐνίκησε παίδων πυγμήν e coniectura dedi; Mynas quid in codice scriptum esset, dispicere non potuit; in apographo scripsit: *νενίκηκε καὶ φαιὴν πυγμήν.* Quod in apographi margine Mynas scripsit: *κατ' ἣν πυγμὴν ἐνίκησε*, et quod in sua editione dedit: *ἐνίκησε δὲ πυγμήν*, videtur ex coniectura dedisse.

[1] Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* III. 46 p. 537 Reiskii: *τῆς μιᾶς καὶ τετταρακοςῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα Κλεώνδας Θηβαῖος.*

[2] Africanus Olymp. XXXVII et Pausanias loco ibi laudato.

[3] Pausanias V. VIII. 9: *πρώτῃ δ' ἐπὶ ταῖς τεσσαράκοντα Ὀλυμπιάδι πύκτας ἐσεκάλεσαν παῖδας, καὶ περιῆν τῶν ἐσελθόντων Συβαρίτης Φιλητᾶς.*

Philostratus *de Gymnast.* p. 22 Darembergii, 16 Mynae: *πυγμὴν δὲ παίδων οἱ μὲν φασὶν ἐπὶ τῆς πρώτης καὶ τεσσαρακοςῆς ἄρξασθαι Ὀλυμπιάδος καὶ Φιλητᾶν Συβαρίτην νενικηκέναι, οἱ δ'*

[4] Africanus Olymp. XXXVII et Pausanias loco ibi laudato.

[5] Africanus Olymp. XXXVII et Pausanias loco ibi laudato.

μϛ' ol. XLVI a. C. 596

Χρυσόμαχος Λάκων ϛάδιον.

Καὶ Πολυμήϛωρ Μιλήσιος παίδων ϛάδιον, ὃς αἰπολῶν λαγὼν κατέλαβεν[1].

μζ' ol. XLVII a. C. 592

Εὐρυκλῆς Λάκων ϛάδιον.

μη' ol. XLVIII a. C. 588

Γλύκων (Γλαυκίας[2]) Κροτωνιάτης ϛάδιον.

Πυθαγόρας Κρατέου Σάμιος, ἐκκριθεὶς παίδων πυγμὴν καὶ ὡς θῆλυς χλευαζόμενος, προσβὰς τοὺς ἄνδρας, ἅπαντας ἑξῆς ἐνίκησεν[3].

---

quod apud Philostratum quoque legitur. *Χρυσόμαχος*] Sic int. Arm. Cod. Paris. *Χρυσόμαξος*. *Πολυμήϛωρ*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Polymnestor*. Illud apud Philostratum, hoc apud Solinum legitur. *προσβὰς τοὺς ἄνδρας*] Sic scripsi

1 Philostratus *de Gymnast.* p. 22 Darembergii, 16 Mynae: *ὁ δὲ νικήσας τὸ τῶν παίδων ϛάδιον κατὰ τὴν ἕκτην καὶ τεσσαρακοϛὴν Ὀλυμπιάδα (τότε γὰρ πρῶτον ἐτέθη) παῖς ἦν καλὸς Πολυμήϛωρ ὁ Μιλήσιος, ὃς τῇ ῥύμῃ τῶν ποδῶν λαγὼν ἔφθανεν.* In his *τότε γὰρ πρῶτον ἐτέθη* manifestus error est. Nec enim per se credibile est, *ϛάδιον παίδων* serius adscitum esse quam *παίδων πάλην*, *παίδων πένταθλον* et *παίδων πυγμήν*, et Africanus Olymp. XXXVII et Pausanias loco ibi laudato diserte testantur iam Olymp. XXXVII hoc certamen introductum esse.

Idem p. 70 Darembergii, 44 Mynae: *ἐγυμνάζοντο δ' οἱ παλαιοὶ οἱ μὲν ἄχθη φέροντες οὐκ εὔφορα, οἱ δ' ὑπὲρ τάχους ἁμιλλώμενοι πρὸς ἵππους καὶ πτῶκας, οἱ δ' ὀρθοῦντές τε καὶ κάμπτοντες σίδηρον ἐληλαμένον ἐς παχύ, οἱ δὲ βουσὶ συνεζευγμένοι καρτεροῖς τε καὶ ἁμαξεύουσιν, οἱ δὲ ταύρους ἐπαυχενίζοντες, οἱ δ' αὐτοὺς λέοντας. Ταῦτα δὲ δὴ Πολυμήϛορες καὶ Γλαῦκοι* (cf. Olymp. LXV) *καὶ Ἀλησίαι* (cf. Olymp. LXXX) *καὶ Πουλυδάμας ὁ Σκοτουσαῖος* (cf. Olymp. XCIII).

Bocchus apud Solinum, cuius cap. VI verba haec sunt: *Polymestor Milesius puer, quum a matre locatus esset ad caprarios pastus, ludicro leporem consecutus est, et ob id statim productus a gregis domino Olympiade sexta et quadragesima, ut Bocchus auctor est, victor in stadio meruit coronam.*

2 Pausanias X. VII. 4: *τῆς τεσσαρακοϛῆς Ὀλυμπιάδος καὶ ὀγδόης, ἣν Γλαυκίας ὁ Κροτωνιάτης ἐνίκησεν.*

3 Eratosthenes apud Diogenem

? . . . . Ληναῖος . . . . [1].

ol. XLIX
a. C. 584

μθʹ

Λυκῖνος Κροτωνιάτης ςάδιον.

---

ex Diogene et Syncello. Cod. Paris. *προβὰς εἰς τοὺς ἄνδρας*. Int. Armen. teste Auchero: *sese promovit atque omnes omnino viros superavit*; teste Zohrabo: *pro-*

Laertium VIII. I. 25 (47): *Ἐρατοσθένης δέ φησι, καθὸ καὶ Φαβωρῖνος ἐν τῇ ὀγδόῃ παντοδαπῆς ἱςορίας παρατίθεται, τοῦτον* (Pythagoram) *εἶναι τὸν πρῶτον ἐντέχνως πυκτεύσαντα ἐπὶ τῆς ὀγδόης καὶ τετταρακοςῆς Ὀλυμπιάδος, κομήτην καὶ ἁλουργίδα φοροῦντα· ἐκκριθέντα τ' ἐκ τῶν παίδων καὶ χλευασθέντα αὐτίκα προσβῆναι τοὺς ἄνδρας καὶ νικῆσαι. δηλοῦν δὲ τοῦτο καὶ τοὐπίγραμμα ὅπερ ἐποίησε Θεαίτητος* (Anthol. Graec. append. 37).

Πυθαγόρην τινά, Πυθαγόρην, ὦ ξεῖνε, κομήτην,
ᾀδόμενον πύκτην εἰ κατέχεις Σάμιον,
Πυθαγόρης ἐγώ εἰμι· τὰ δ' ἔργα μου εἴ τιν' ἔροιο
Ἠλείων, φήσεις αὐτὸν ἄπιςα λέγειν.

Aliud *Epigramma* apud Diogenem Laërtium VIII. I. 25 (49), in Anthol. Graec. append. 284:

Οὗτος πυκτεύσων ἐς Ὀλύμπια παισὶν ἄνηβος
ἤλυθε Πυθαγόρης ὁ Κράτεω Σάμιος.

Syncellus p. 239 B: *Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, Ὀλυμπίασιν ἐκκριθεὶς παίδων πυγμὴν ὡς ἁπαλός, προσβὰς τοὺς ἄνδρας, ἐνίκα κατὰ τὴν να'* (debebat *μη'*) *Ὀλυμπιάδα.*

Proverbiorum collectio in codicibus Bodleiano et Vaticano, in Leutschii et Schneidewini Paroemiogr. Graec. I p. 240: *ἐν Σάμῳ κομήτης: Πυθαγόρας πύκτης Σάμιος ἐκόμα· καταφρονηθεὶς οὖν παραδόξως ἐνίκησεν.*

Plutarchi *Proverb.* Cent. II. 8: *τὸν ἐν Σάμῳ κομήτην: Σάμιός τις ἐγένετο πύκτης, ὃς ἐπὶ μαλακίᾳ σκωπτόμενος, ἐπειδὴ κόμας εἶχεν, ὑπὸ τῶν ἀνταγωνιςῶν, συμβαλὼν αὐτοὺς ἐνίκησεν.*

Seriores Pythagoram athletam, Crateae filium, confundere coeperunt cum Pythagora philosopho, Mnesarchi filio. Hinc apud Lucianum *Somn. s. Gall.* 8 Pythagoras philosophus dicitur *ἀθλητής ποτε γενόμενος καὶ Ὀλύμπια οὐκ ἀφανῶς ἀγωνισάμενος.* Augustinus *Epist.* 137 (al. 3) *ad Volusian.* cap. III § 12: *Quis nunc extremus idiota vel quae abiecta muliercula non credit animae immortalitatem vitamque post mortem futuram? quod apud Graecos olim primus Pherecydes Assyrius* (l. *Syrius*) *cum disputasset, Pythagoram Samium illius disputationis novitate ex athleta in philosophum vertit.* Hinc quoque proverbium illud ad philosophum retulerunt (Iamblichus *vit. Pythag.* 11 et 30). Quos recte reprehendit Hesychius: *ἐν Σάμῳ κομήτας: ἔνιοι Πυθαγόραν τὸν σοφόν φασι τὴν πυκτικὴν ἀσκῆσαι καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν παροιμίαν λέγεσθαι, ἁμαρτάνοντες.*

[1] Phlegontem Trallianum hac Olympiade Lenaeum quendam victorem commemorasse, suspicor propter verba Stephani Byzant.: *Λῆνος: χώρα τῶν Πισαίων· ὁ πολίτης Ληναῖος· Φλέγων τεσσαρακοςῇ ὀγδόῃ Ὀλυμπιάδι.*

ν´ ol. L a. C. 580

Ἐπιτελίδας Λάκων ςάδιον [1].
Οἱ ἑπτὰ σοφοὶ ὠνομάσθησαν.

να´ ol. LI a. C. 576

Ἐρατοσθένης Κροτωνιάτης ςάδιον.

νβ´ ol. LII a. C. 572

Ἆγις Ἠλεῖος ςάδιον.
Ἀρριχίων Φιγαλεὺς παγκράτιον [2].

νγ´ ol. LIII a. C. 568

Ἅγνων Πεπαρήθιος ςάδιον.
Ἀρριχίων Φιγαλεὺς παγκράτιον [3].

νδ´ ol. LIV a. C. 564

Ἱππόςρατος Κροτωνιάτης ςάδιον.
Ἀρριχίων Φιγαλεὺς τὸ τρίτον νικῶν παγκράτιον ψιλωθεὶς [4] ἀπέθανε καὶ νεκρὸς ἐςέφθη, φθάσαντος ἀπεῖπα-

---

cedens viros omnes egregie superavit. *Ἅγνων*] Cod. Paris. *Ἄγνων.* Int. Armen. *Anon.* *Ἀρριχίων*] Sic codices in Philostrati Imaginibus et alter Syncelli codex (de altero tacet Dindorfius). Cod. Paris. *Ἀριχίων.* Int. Armen. *Aregion.* Pausaniae codices *Ἄρχων*, *Ἀρχίων*, *Ἀρράχων*, *Ἀρραχίων*, *Ἀραχίων*, *Ἀρρυχίων* cet., neque unus est qui sibi constet. Apud Philostratum de Gymnastica Mynas

[1] Diodorus Siculus V. 9: *κατὰ τὴν πεντηκοςὴν Ὀλυμπιάδα, ἣν ἐνίκα ςάδιον Ἐπιτελίδας ὁ Λάκων.*

Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* IV. 1. p. 634 Reiskii: *τῆς πεντηκοςῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα ςάδιον Ἐπιτελίδας Λάκων.*

[2] Africanus Olymp. LIV. Pausanias, Philostratus et Syncellus locis ibi laudatis p. 20 nota 1.

[3] Africanus Olymp. LIV. Pausanias, Philostratus et Syncellus locis ibi laudatis p. 20 nota 1.

[4] Sic Syncellus quoque, nisi quod sequiorem formam *ψιλωθεὶς* habet. Aliter rem narrant Pausanias et Philostratus. Vid. nota sequens. Mox *ἀπειπασθαι* pro *ἀπειπεῖν* intactum reliqui, quia scriptoris, non librariorum vitium esse videbatur.

σθαι τοῦ ἀνταγωνιστοῦ κλωμένου αὐτῷ τοῦ ποδὸς ὑπ' ἐκείνου [1].

---

in apographo Ἀρίωνα dedit, in sua editione Ἀρίονα. Suidas in voce tres diver-

[1] Pausanias VIII. XL. 1: *Φιγαλεῦσι δ' ἀνδριάς ἐστιν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς Ἀρριχίωνος τοῦ παγκρατιαστοῦ ..... τῷ δ' Ἀρριχίωνι ἐγένοντο Ὀλυμπικαὶ νῖκαι, δύο μὲν Ὀλυμπιάσι ταῖς πρὸ τῆς τετάρτης καὶ πεντηκοστῆς, ἐγένετο δὲ καὶ ἐν αὐτῇ σὺν δικαίῳ τ' ἐκ τῶν Ἑλλανοδικῶν καὶ Ἀρριχίωνος αὐτοῦ τῇ ἀρετῇ. ὡς γὰρ δὴ πρὸς τὸν καταλειπόμενον ἔτι τῶν ἀνταγωνιστῶν ἐμάχετο ὑπὲρ τοῦ κοτίνου, ὁ μὲν προέλαβεν ὅστις δὴ ὁ ἀνταγωνιζόμενος, καὶ τοῖς ποσὶ τὸν Ἀρριχίωνα εἶχεν ἐξωκώς, καὶ τὸν τράχηλον ἐπίεζεν ἅμα αὐτοῦ ταῖς χερσίν· ὁ δ' Ἀρριχίων ἐκκλᾷ τὸν ἐν τῷ ποδὶ τοῦ ἀνταγωνιζομένου δάκτυλον, καὶ Ἀρριχίων τε τὴν ψυχὴν ἀφίησιν ἀγχόμενος, καὶ ὁ ἄγχων τὸν Ἀρριχίωνα ὑπὸ τοῦ δακτύλου τῆς ὀδύνης κατὰ τὸν καιρὸν ἀπαγορεύει τὸν αὐτόν· Ἠλεῖοι δ' ἐστεφάνωσάν τε καὶ ἀνηγόρευσαν τοῦ Ἀρριχίωνος τὸν νεκρόν.*

Philostratus *Imag.* II. 6: *ἐς αὐτὰ ἥκεις Ὀλύμπια καὶ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ κάλλιστον· τουτὶ γὰρ δὴ ἀνδρῶν τὸ παγκράτιον, στεφανοῦται δ' αὐτὸ Ἀρριχίων ἐπαποθανὼν τῇ νίκῃ.* Post pauca cum *δὶς ἤδη νικῆσαι τὰ Ὀλύμπια* dicit cum in hoc certamen descenderet. Deinde sic certamen describit: *τὸν Ἀρριχίωνα μέσον ἤδη ᾑρηκὼς ὁ ἀντίπαλος ἀποκτεῖναι ἔγνω καὶ τὸν μὲν πῆχυν τῇ δειρῇ ἐνέβαλεν ἀποφράττων αὐτῷ τὸ ἆσθμα, τὰ σκέλη δὲ τοῖς βουβῶσιν ἐναρμόσας καὶ περιδείρας ἐς ἑκατέραν ἀγκύλην ἄκρω τὼ πόδε τῷ μὲν πνίγματι ἔφθη αὐτὸν ὑπνηλοῦ τοῦ ἐντεῦθεν θανάτου τοῖς αἰσθητηρίοις ἐντρέχοντος τῇ δ' ἐπιτάσει τῶν σκελῶν ἀνειμένῃ χρησάμενος οὐκ ἔφθη τὸν λογισμὸν τοῦ Ἀρριχίωνος· ἐκλακτίσας γὰρ τὸν ταρσὸν τοῦ ποδὸς Ἀρριχίων, ὑφ' οὗ ἐκινδύνευεν αὐτῷ τὰ δεξιὰ κρεμαννυμένης ἤδη τῆς ἀγκύλης ἐκεῖνον μὲν συνέχει τῷ βουβῶνι ὡς οὐκέτ' ἀντίπαλον, τοῖς δέ γ' ἀριστεροῖς ἐνιζήσας καὶ τὸ περὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς ἐναποκλείσας τῇ ἀγκύλῃ οὐκ ἐᾷ μένειν τῷ σφυρῷ τὸν ἀστράγαλον ὑπὸ τῆς ἐς τὸ ἔξω βιαίου ἀποστροφῆς· ἡ γὰρ ψυχὴ ἀπιοῦσα τοῦ σώματος ἀδρανὲς μὲν αὐτὸ ἐργάζεται, δίδωσι δ' αὐτῷ ἰσχύειν ἐς ὃ ἀπερείδεται. γέγραπται δ' ὁ μὲν ἀποπνίξας νεκρῷ εἰκάσαι καὶ τὸ ἀπαγορεῦον ἐπισημαίνων τῇ χειρί· ὁ δ' Ἀρριχίων ὅσα οἱ νικῶντες γέγραπται, καὶ γὰρ τὸ αἷμα ἐν τῷ ἄνθει καὶ ὁ ἱδρὼς ἀκραιφνὴς ἔτι, καὶ μειδιᾷ, καθάπερ οἱ ζῶντες, ἐπειδὰν νίκης αἰσθάνωνται.*

Idem *de Gymnast.* p. 34 Darembergii, 22 Mynae: *Ἀρριχίωνα δὲ τὸν παγκρατιαστὴν δύο μὲν ἤδη Ὀλυμπιάδας (νικῶντα, τρίτην δ' ἐπ' ἐκείναις Ὀλυμπιάδα) μαχόμενον περὶ τοῦ στεφάνου (καὶ ἤδη ἀπαγορεύοντα), Ἐρυξίας ὁ γυμναστὴς εἰς ἔρωτα θανάτου κατέστησεν, ἀναβοήσας ἔξωθεν ὡς καλὸν ἐντάφιον ἐν Ὀλυμπίᾳ μὴ ἀπειπεῖν.* (Quae uncinis inclusi Mynas in apographo dedit, in sua editione omisit). Postrema verba, de quibus dubitatum est, mihi sana videntur. Quum enim athletae aut *ἀποθνητέον* esset, aut *ἀπορρητέον*, non minus recte dictum puto *καλὸν ἐντάφιον τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ μὴ ἀπειπεῖν*, quam si legeretur *καλὸν ἐντάφιον τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ τεθνάναι* vel *ἀποθανεῖν*.

Καλλίας Φαινίππου Ἀθηναῖος κέλητι [1].

νε′ ol. LV a. C. 560

Ἱππόςρατος ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον.
Ὅτε Κῦρος ἐβασίλευε Περσῶν.

νϛ′ ol. LVI a. C. 556

Φαῖδρος Φαρσάλιος ςάδιον.

νζ′ ol. LVII a. C. 552

Λάδρομος Λάκων ςάδιον.

νη′ ol. LVIII a. C. 548

Διόγνητος Κροτωνιάτης ςάδιον [2].

νθ′ ol. LIX a. C. 544

Ἀρχίλοχος Κερκυραῖος ςάδιον.
Πραξιδάμας Σωκλείδου Αἰγινήτης πυγμήν [3].

---

sas scripturas profert: *Ἀραχίων*, *Ἀρχίων*, *Ἀρραχίων*. *Σωκλείδου*] Sic Pindarus, nisi quod forma *Σωκλείδα* utitur. *ὁ Δίδυμος· Σωκλῆς ἐςὶ τὸ ὄνομα*,

Syncellus p. 239 C Eusebium vel Africanum descripsit. Pro *ψιλωθεὶς* habet *ψιλωσθείς*, pro *καὶ νεκρὸς ἐςέφθη* habet *νεκρός τ' ἐςέφθη*, omittit *αὐτῷ* et pro *ἐκείνου* habet *αὐτοῦ*.

[1] Scholiasta Aristophanis ad Av. 283: *ὁ πρῶτος γοῦν Καλλίας Φαινίππου πατρός ἐςιν, ὁ νενικηκὼς ἵππῳ τὴν τετάρτην καὶ πεντηκοςὴν Ὀλυμπιάδα.*

Interpolator Herodoti VI. 122: *Καλλίεω δὲ τούτου* (*τοῦ Φαινίππου*, cap. 121) *ἄξιον πολλαχοῦ μνήμην ἐςὶ πάντα τινὰ ἔχειν. τοῦτο μὲν γὰρ τὰ προλελεγμένα ....., τοῦτο δὲ τὰ ἐν Ὀλυμπίῃ ἐποίησε, ἵππῳ νικήσας, τεθρίππῳ δὲ δεύτερος γενόμενος.*

Meursius in scholio laudato legendum censuit *τὴν οδ'* pro *τὴν νδ'*, quae coniectura manifesto falsa est, quum Callias, teste Herodoto VI. 121, aequalis et infestissimus adversarius fuerit Pisistrati, cuius bis exsulis toties bonorum sector exstitit.

[2] Pausanias X. v. 13: *τῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος καὶ πεντηκοςῆς, ἣν Κροτωνιάτης ἐνίκα Διόγνητος.*

[3] Pausanias VI. XVIII. 7: *Πραξιδάμαντος Αἰγινήτου νικήσαντος πυγμῇ τὴν ἐνάτην Ὀλυμπιάδα ἐπὶ ταῖς πεντήκοντα.*

Pindarus *Nem.* VI. 15 (28) sqq. de Praxidamantis nepote Alcimida;

ol. LX
a. C. 540

ξ'

'Απελλαῖος 'Ηλεῖος ςάδιον.

? Τίσανδρος Κλεοκρίτου Νάξιος ἐκ Σικελίας πυγμήν[1].
? Μίλων Διοτίμου Κροτωνιάτης πάλην παίδων[2].
Κρέων Κεῖος πυγμὴν παίδων[3].

ol. LXI
a. C. 536

ξα'

'Αγάθαρχος Κερκυραῖος ςάδιον[4].

φησι. παρήγαγε δ' αὐτὸ πατρωνυμικῶς, ὡς ἔθος ἐςὶ τοῖς ποιηταῖς." Scholiasta

ἴχνεσιν ἐν Πραξιδάμαντος ἑὸν πόδα νέμων
πατροπάτορος ὁμαιμίον.
κεῖνος γὰρ Ὀλυμπιόνικος ἐὼν Αἰακίδαις
ἔρνεα πρῶτος ἔνεικεν ἀπ' Ἀλφεοῦ,
καὶ πεντάκις Ἰσθμοῖ ςεφανωσάμενος,
Νεμέᾳ δὲ τρίς,
ἔπαυσε λάθαν
Σωκλείδα, ὃς ὑπέρτατος
Ἁγησιμάχῳ υἱέων γένετο,
ἐπεὶ οἱ τρεῖς ἀεθλοφόροι πρὸς ἄκρον ἀρετᾶς
ἦλθον, οἵ τε πόνων ἐγεύσαντο. σὺν θεοῦ δὲ τύχᾳ
ἕτερον οὔ τινα οἶκον ἀπεφάνατο πυγμαχίᾳ πλεόνων
ταμίαν ςεφάνων μυχῷ Ἑλλάδος ἁπάσας.

vs. 18 *ἔνεικεν* adiecit Bergkius.

[1] Pausanias VI. XIII. 8: *Νάξου δ' οἰκισθείσης ποτὲ ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ Χαλκιδέων τῶν ἐπὶ τῷ Εὐρίπῳ τῆς πόλεως μὲν οὐδ' ἐρείπια ἐλείπετο ἐς ἡμᾶς ἔτι, ὄνομα δὲ καὶ ἐς τοὺς ἔπειτα εἶναι τῆς Νάξου Τίσανδρος ὁ Κλεοκρίτου μάλιςα αἰτίαν ἐχέτω. τετράκις γὰρ δὴ ἐν ἀνδράσι κατεμαχέσατο ὁ Τίσανδρος πύκτας ἐν Ὀλυμπίᾳ, τοσαῦται δὲ καὶ Πυθοῖ γεγόνασιν αὐτῷ νῖκαι, Κορινθίοις δ' οὐκ ἦν πω τηνικαῦτα οὐδ' Ἀργείοις ἐς ἅπαντας ὑπομνήματα τοὺς Νεμεάτας.*

E postremis Pausaniae verbis apparet priscis admodum temporibus Tisandrum vixisse. Constat autem statuam eius Olympicam post Olymp. LXI sculptam esse, quum antiquissimae statuae quas Olympiae vidit Pausanias Praxidamantis Aeginetae et Rhexibii Opuntii fuerint, quorum hic Olymp. LXI pancratio, ille Olymp. LIX eodem quo Tisander certamine victor exstitit.

Τίσανδρος ὁ ἐκ τῆς Νάξου πύκτης iuxta nobilissimos athletas commemoratur a Philostrato *de Gymnast.* p. 72 Darembergii, 44 Mynae.

Philostrati circa Tisandri patriam errorem, quam cum insula homonyma confudit, castigavit Cobet, de Philostr. lib. *περὶ γυμνας.* p. 8. Paucos fuisse Philostrati aetate quibus noto esset Naxus Siciliae, mirum non est, quum ea civitas iam Olymp. XCIV, 2 a Dionysio fuerit deleta (Diodorus Siculus XIV. 15).

[2] Cf. ad Olymp. LXII p. 23 nota 4.

[3] Philostratus loco laudato ad Olymp. XLI.

[4] Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* IV. 41 p. 745 Reiskii: *τῆς ἑξηκοςῆς καὶ πρώτης Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα ςάδιον Ἀγάθαρχος Κερκυραῖος.*

? Τίσανδρος Κλεοκρίτου Νάξιος ἐκ Σικελίας πυγμήν[1].
Ῥηξίβιος Ὀπούντιος παγκράτιον[2].

ξβ′ ol. LXII a. C. 532

Ἐρυξίας Χαλκιδεὺς στάδιον[3].

Μίλων Διοτίμου Κροτωνιάτης πάλην. Ὃς νικᾷ Ὀλύμπια ἑξάκις[4], Πύθια ἑξάκις, Ἴσθμια δεκάκις, Νέμεα ἐννεάκις.

Pindari ad Nem. VI. 30 p. 469 Boeckhii.

1 Cf. ad Olymp. LX, p. 22 nota 1.

2 **Pausanias** VI. XVIII. 7: *Ὀπουντίου Ῥηξιβίου παγκρατιαστὰς καταγωνισαμένου μιᾷ πρὸς ταῖς ἑξήκοντα Ὀλυμπιάδι.*

3 **Iamblichus** *vit. Pythag.* VII. 35: *κατὰ τὴν Ὀλυμπιάδα τὴν δευτέραν ἐπὶ ταῖς ἑξήκοντα, καθ' ἣν Ἐρυξίδας ὁ Χαλκιδεὺς στάδιον ἐνίκησεν.*

Ἐρυξίας] Iamblichus *Ἐρυξίδας.*

4 **Pausanias** VI. XIV. 5: *Μίλωνα τὸν Διοτίμου πεποίηκε μὲν Δαμέας ἐκ Κρότωνος καὶ οὗτος. ἐγένοντο δὲ τῷ Μίλωνι ἓξ μὲν ἐν Ὀλυμπίᾳ πάλης νῖκαι, μία δ' ἐν παισὶν ἐξ αὐτῶν*, cet.

Suidas v. *Μίλων* Pausaniam descripsit.

Diodorus Siculus XII. 9 narrat Milonem praefuisse Crotoniatis in bello cum Syberitis; *ὁ γὰρ ἀνὴρ οὗτος ἑξάκις Ὀλύμπια νενικηκώς ..... λέγεται πρὸς τὴν μάχην ἀπαντῆσαι κατεστεφανωμένος τοῖς Ὀλυμπιακοῖς στεφάνοις.*

Simonides in Anthol. Planud. 24, in Bergkii Poet. Lyr. Graec. p. 919 ed. 2ae:

Μίλωνος τόδ' ἄγαλμα καλοῦ καλόν,
ὃς ποτὲ Πίσῃ
ἑπτάκι νικήσας εἰς γόνατ' οὐκ ἔπεσεν.

In his *ποτὶ* Schneidewini emendatio est pro *ποτέ.* Pro *ἑπτάκι* legi posse *ἑξάκι*, viderunt viri docti.

Auctor Argum. Theocrit. Idyll. IV Theocritum diu post Milonem vixisse dicit, *εἴγε Μίλων τῇ ἑβδόμῃ Ὀλυμπιάδι πάλῃ νικᾷ*, ubi corruptela manifesta est, emendatio incerta.

Milo in omnium ore erat ut exemplum roboris. **Lucianus** *de Imagin.* 19: *εἴ τις Μίλωνα τὸν ἐκ Κρότωνος ἢ Γλαῦκον τὸν ἐκ Καρύστου ἢ Πουλυδάμαντα ἐπαινέσαι θέλων ἔπειτα λέγοι ἰσχυρότερον ἕκαστον αὐτῶν γυναικὸς γενέσθαι, οὐκ ἂν οἴει γελασθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἀνοίᾳ τοῦ ἐπαίνου*; vid. etiam **Strabo** VI. I. 12 p. 262 sq. Casauboni, **Philostratus** loco laudato ad Olymp. XXXVII p. 15 nota 1, **Idem** *vit. Apoll. Tyan.* IV. 28, *Anthol. Graec.* II. vs. 230, alii.

Verisimile est **Africanum** Milonis mentionem iniecisse aut ea Olympiade qua primum vicit (inter viros; nam alioquin scripsisset *πάλην παίδων*), aut ea qua sextam palmam tulit. Quum igitur constet Milonem Olymp. LXVII, qua Sybaris a Crotoniatis deleta est, aetate adhuc floruisse, illud verum videtur. Quapropter suspicor Milonis victoriam inter pueros Olympiadi LX esse adsignandam, viriles Olympiadibus LXII—LXVI.

? Τίσανδρος Κλεοκρίτου Νάξιος ἐκ Σικελίας πυγμήν[1].
Κίμων Στησαγόρου Ἀθηναῖος τεθρίππῳ[2].

ol. XLIII a. C. 528

ξγ′

Παρμενίδης Καμαριναῖος στάδιον[3].
? Μίλων Διοτίμου Κροτωνιάτης πάλην[4].
? Τίσανδρος Κλεοκρίτου Νάξιος ἐκ Σικελίας πυγμήν[5].
Πεισίστρατος Ἱπποκράτους Ἀθηναῖος τεθρίππῳ[6].

ol. XLIV a. C. 524

ξδ′

Μένανδρος Θεσσαλὸς στάδιον.
? Μίλων Διοτίμου Κροτωνιάτης πάλην[7].
Κίμων Στησαγόρου Ἀθηναῖος τεθρίππῳ[8].

Στησαγόρου] Sic Herodoti codices. Aliis *Τισάγορας* audit. *Μένανδρος*] Sic

[1] Cf. ad Olymp. LX p. 22 nota 1.

[2] Herodotus VI. 103: *Κίμωνα τὸν Στησαγόρεω κατέλαβε φυγέειν ἐξ Ἀθηνέων Πεισίστρατον τὸν Ἱπποκράτεος. καὶ αὐτῷ φεύγοντι Ὀλυμπιάδα ἀνελέσθαι τεθρίππῳ συνέβη, καὶ ταύτην μὲν τὴν νίκην ἀνελόμενόν μιν τὠυτὸ ἐξενείκασθαι τῷ ὁμομητρίῳ ἀδελφεῷ Μιλτιάδῃ· μετὰ δὲ τῇ ὑστέρῃ Ὀλυμπιάδι τῇσι αὐτῇσι ἵπποισι νικῶν παραδιδοῖ Πεισιστράτῳ ἀνακηρυχθῆναι, καὶ τὴν νίκην παρεὶς τούτῳ κατῆλθε ἐπὶ τὰ ἑωυτοῦ ὑπόσπονδος. καί μιν ἀνελόμενον τῇσι αὐτῇσι ἵπποισι ἄλλην Ὀλυμπιάδα κατέλαβε ἀποθανέειν ὑπὸ τῶν Πεισιστράτου παίδων, οὐκέτι περιεόντος αὐτοῦ Πεισιστράτου.*

Plutarchus *Cat. Mai.* V: *τῶν Κίμωνος ἵππων, αἷς Ὀλύμπια τρὶς ἐνίκησεν.*

Quum ter iisdem equis palmam consecutus sit Cimon, non dubitavi victorias eius tribus continuis Olympiadibus adsignare. Pisistratus autem, quem Olymp. LXIII, 2 diem obiisse constat (Clinton, Fasti Hellenici, II. p. 12 ed. 2ae), obiit post secundam sed ante tertiam Cimonis victoriam. Hae igitur Olympiadibus LXIII et LXIV adsignandae sunt, prima Olympiadi LXII.

Satis constanter seriores Cimonem Stesagorae filium, eiusque fratrem *ὁμομήτριον* Miltiadem Cypseli filium, confundunt cum Miltiade Marathonio eiusque filio Cimone. Hinc Pseudo-Andocides *c. Alcib.* 33: *ἀναμνήσθητε δὲ καὶ τοὺς προγόνους, ὡς ἀγαθοὶ καὶ σώφρονες ἦσαν, οἵτινες ἐξωστράκισαν Κίμωνα διὰ παρανομίαν, ὅτι τῇ ἀδελφῇ τῇ ἑαυτοῦ συνῴκησεν. καίτοι οὐ μόνον αὐτὸς Ὀλυμπιονίκης ἦν, ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μιλτιάδης.* Alium errorem hoc loco commissum in causa ob quam Cimon in exilium missus sit, castigavit I. Rutgersius in Variis Lection. I. 9 p. 39.

[3] Diodorus Siculus I. 68: *τῆς ἑξηκοστῆς καὶ τρίτης Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα στάδιον Παρμενίδης Καμαριναῖος.*

[4] Cf. ad Olymp. LXII p. 23 nota 4.

[5] Cf. ad Olymp. LX p. 22 nota 1.

[6] Cf. ad Olymp. LXII p. 24 nota 2.

[7] Cf. ad Olymp. LXII p. 23 nota 4.

[8] Cf. ad Olymp. LXII p. 24 nota 2.

ξε′

ol. LXV
a. C. 520

ᾟΑνοχος Ἀδαμάτα Ταραντῖνος ϛάδιον (καὶ δίαυλον?) [1].
? Μίλων Διοτίμου Κροτωνιάτης πάλην [2].
Προσετέθη ὁπλίτης καὶ ἐνίκα Δαμάρετος Ἡραιεύς [3].
Γλαῦκος Δημύλου Καρύϛιος πυγμὴν παίδων [4].

---

int. Armen. Cod. Paris. *Ἔνανδρος.* *Ἄνοχος*] Sic Pausaniae codices. Cod. Paris. *Ἄνοχας.* Int. Armen. *Anachos.* *Δαμάρετος*] Sic Pausaniae codices libro VI. Cod. Paris. *Δαμάριτος.* Int. Armen. *Damaretos.* Plerique Pausaniae codices ceteris locis *Δημάρετος.* Philostrati codex *Δημάρητος.* *Ἡραιεύς*] Sic int. Armen. et Pausaniae codices.

1 Pausanias VI. XIV. 11: *Ἄνοχος ὁ Ἀδαμάτα Ταραντῖνος ϛαδίου λαβὼν καὶ διαύλου νίκην.* Incertum an eadem Olympiade utramque victoriam reportarit.

2 Cf. ad Olymp. LXII p. 23 nota 4.

3 Pausanias V. VIII. 10: *τῶν δ' ὁπλιτῶν ὁ δρόμος ἐδοκιμάσθη μὲν ἐπὶ τῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος καὶ ἑξηκοϛῆς, μελέτης, ἐμοὶ δοκεῖν, ἕνεκα τῆς ἐς τὰ πολεμικά· τοὺς δὲ δραμόντας ἀσπίσιν ὁμοῦ πρῶτος Δαμάρετος ἐκράτησεν Ἡραιεύς.*

Idem VI. X. 4: *Δαμαρέτῳ δ' Ἡραιεῖ υἱῷ τε τοῦ Δαμαρέτου καὶ υἱωνῷ δύο ἐν Ὀλυμπίᾳ γεγόνασιν ἑκάϛῳ νῖκαι, Δαμαρέτῳ μὲν πέμπτῃ ἐπὶ ταῖς ἑξήκοντα Ὀλυμπιάδι, ὅτε ἐνομίσθη πρῶτον ὁ τοῦ ὅπλου δρόμος, καὶ ὡσαύτως τῇ ἐφεξῆς.*

Idem VIII. XXVI. 2: *ἀθλητὰς δ', ὁπόσοι γεγόνασιν Ἀρκάσιν, ὑπερῆρκε τῇ δόξῃ Δαμάρετος Ἡραιεύς, ὃς τὸν ὁπλίτην δρόμον ἐνίκησεν ἐν Ὀλυμπίᾳ πρῶτος.*

Idem X. VII. 7: *τρίτῃ δε Πυθιάδι ἐπὶ ταῖς εἴκοσι προσεθέασιν ὁπλίτην δρόμον· καὶ ἐπ' αὐτῷ Τιμαίνετος ἐκ Φλιοῦντος ἀνείλετο τὴν δάφνην, Ὀλυμπιάσιν ὕϛερον πέντε ἢ Δαμάρετος Ἡραιεὺς ἐνίκησεν.* Prima Pythias incidit in Olymp. XLVIII. 3 (cf. Boeckhius, Explicat. ad Pindari Olymp. XII, p. 206 sqq., et Clinton, Fasti Hellenici, III p. 612 sqq. ed. 2[ae]); ergo Pythias XXIII = Olymp. LXX, 3 = quinque Olympiades et duo anni post Olymp. LXV. 1.

Philostratus *de Gymnast.* p. 24 Darembergii, 16 Mynae: *Δαμάρετος δὲ κατὰ τὴν ἑξηκοϛὴν πέμπτην πρῶτος ὁπλίτου λέγεται τυχεῖν, Ἡραιεύς, οἶμαι, ὤν.*

4 Pausanias VI. X. 1 sqq.: *ἐπὶ τοῖς κατειλεγμένοις ἕϛηκεν ὁ Καρύϛιος Γλαῦκος...... πατρὸς δ' οὗτος ὁ Καρύϛιος ἦν Δημύλου, καὶ γῆν φασιν αὐτὸν κατ' ἀρχὰς ἐργάζεσθαι. ἐκπεσοῦσαν δ' ἐκ τοῦ ἀρότρου τὴν ὕνιν πρὸς τὸ ἄροτρον καθήρμοσε τῇ χειρὶ ἀντὶ σφύρας χρώμενος. καὶ πως ἐθεάσατο ὁ Δημύλος τὸ ὑπὸ τοῦ παιδὸς ποιούμενον καὶ ἐπὶ τούτῳ πυκτεύσοντα ἐς Ὀλυμπίαν αὐτὸν ἀνήγαγεν. ἔνθα δὴ ὁ Γλαῦκος ἅτ' οὐκ ἐμπείρως ἔχων τῆς μάχης ἐτιτρώσκετο ὑπὸ τῶν ἀνταγωνιζομένων, καὶ ἡνίκα πρὸς τὸν λειπόμενον ἐξ αὐτῶν ἐπύκτευεν ἀπαγορεύειν ὑπο πλήθους τῶν τραυμάτων ἐνομίζετο. καὶ οἱ τὸν πατέρα βοῆσαί φασιν· ὦ παῖ, παῖε τὴν ἀπ' ἀρότρου. οὕτω γε δὴ βιαιοτέραν ἐς τὸν ἀνταγωνιζόμενον ἐνεγκὼν τὴν πληγὴν αὐτίκα εἶχε τὴν νίκην...... τοῦ Γλαύ-*

ol LXVI
a C. 516

ξϛ'

Ἰσχυρὸς Ἱμεραῖος ϛάδιον.

? Μίλων Διοτίμου Κροτωνιάτης πάλην[1].

? Τιμασίθεος Δελφὸς παγκράτιον[2].

---

saniae codices, nisi quod horum quidam libro X *Κραιεὺς* habent. Philostrati

κου δὲ τὴν εἰκόνα ἀνέθηκε μὲν ὁ παῖς αὐτοῦ, Γλαυκίας δ' Αἰγινήτης ἐποίησεν. σκιαμαχοῦντος δ' ὁ ἀνδριὰς παρέχεται σχῆμα, ὅτι ὁ Γλαῦκος ἦν ἐπιτηδειότατος τῶν κατ' αὐτὸν χειρονομῆσαι πεφυκώς.

Suidas v. *Γλαῦκος Καρύϛιος* Pausaniam descripsit.

Philostratus *de Gymnast.* p. 34 Darembergii, 22 Mynae: *Γλαῦκον τὸν Καρύϛιον, ἀπιςούμενον ἐν Ὀλυμπίᾳ τὴν πυγμὴν τῷ ἀντιπάλῳ* (sic sine sensu Mynas), *Τισίας ὁ γυμναςὴς εἰς νίκην ἤγαγε παρακελευσάμενος τὴν ἀπ' ἀρότρου πλῆξαι· τουτὶ δ' ἄρα ἦν ἡ τῆς δεξιᾶς εἰς τὸν ἀντίπαλον φορά· τὴν γὰρ χεῖρα ἐκείνην ὁ Γλαῦκος οὕτω τι ἔρρωτο ὡς ὕνιν ἐν Εὐβοίᾳ ποτὲ καμφθεῖσαν ὀρθῶσαι, σφυρηδὸν τῇ δεξιᾷ πλήξας.*

In nobilissimis athletis est Demostheni et Aeschini locis laudandis ad Olymp. CXII, Philostrato laudato ad Olymp. XXXVII p. 15 nota 1 et ad Olymp. XLVI p. 17 nota 1, Luciano laudato ad Olymp. LXII p. 23 nota 4, Eclogario Parisino p. 154 Crameri in Anecd. Graec. Paris. vol. II.

Simonides hanc victoriam celebravit epinicio cuius fragmentum servavit Lucianus *pro Imagin.* 19 (cf. Quintilianus *Instit. Orator.* XI. II. 14), in Bergkii Poet. Lyr. Graec. p. 872 ed. 2ae.

Suidas v. *Γλαῦκος:... Γλαῦκος ὄνομα κύριον, γένος Καρύϛιος, πύκτης, πέμπτῃ καὶ ἑξηκοςῇ Ὀλυμπιάδι ϛεφανωθείς.*

Auctor *τῶν ῥητορικῶν λέξεων* in Bekkeri Anecd. Graec. p. 232: *Γλαῦκος Καρύϛιος: πύκτης ἦν ὁ Γλαῦκος, πέμπτην καὶ ἑξηκοςὴν Ὀλυμπιάδα ϛεφανωθείς..... ἀπέθανε δ' ἐξ ἐπιβουλῆς Γέλωνος τοῦ Συρακοσίων τυράννου.*

Utroque loco *ἑξηκοςήν* scripsi pro *εἰκοςήν* ex certissima Brunnii emendatione; Glauci enim filius statuam patris, post multas in aliis ludis victorias a Gelone interfecti, faciendam mandavit Glauciae Aeginetae, qui circa Olymp. LXXV floruit (Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I. p. 83).

[1] Cf. ad Olymp. LXII p. 23 nota 4.

[2] Herodotus V. 72 narrat Cleomenem, regem Lacedaemoniorum, qui Athenas venerat ab Isagora contra Clisthenem auxilio vocatus, a plebe superatum deditione facta obiisse cum suis; *τοὺς δὲ ἄλλους Ἀθηναῖοι κατέδησαν τὴν ἐπὶ θανάτῳ, ἐν δὲ αὐτοῖσι καὶ Τιμησίθεον τὸν Δελφόν, τοῦ ἔργα χειρῶν τε καὶ λήματος ἔχοιμ' ἂν μέγιςα καταλέξαι. οὗτοι μέν νυν δεδεμένοι ἐτελεύτησαν.*

Pausanias VI. VIII. 6: *Προμάχου δ' οὐ πόρρω Τιμασίθεος ἀνάκειται γένος Δελφός, Ἀγελάδα μὲν ἔργον τοῦ Ἀργείου, παγκρατίου δὲ δύο μὲν ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκας τρεῖς δ' ἀνῃρημένος Πυθοῖ. καὶ αὐτῷ καὶ ἐν πολέμοις ἐςὶν ἔργα τῇ τε τόλμῃ λαμπρὰ καὶ οὐκ ἀποδέοντα τῇ εὐτυχίᾳ, πλήν γε δὴ τοῦ τελευταίου· τοῦτο δ' αὐτῷ θάνατον τὸ ἐγχείρημα ἤνεγκεν. Ἰσαγόρᾳ γὰρ τῷ Ἀ-*

Δαμάρετος Ἡραιεὺς ὁπλίτην[1].
Κλεοσθένης Πόντιος Ἐπιδάμνιος τεθρίππῳ[2].

ξζ΄ ol. LXVII a. C. 512

Φανᾶς Πελληνεύς· πρῶτος ἐτρίσσευσεν, ϛάδιον, δίαυλον, ὅπλον.

? Τιμασίθεος Κροτωνιάτης πάλην[3].
? Τιμασίθεος Δελφὸς παγκράτιον[4].

ξη΄ ol. LXVIII a. C. 508

Ἰσόμαχος Κροτωνιάτης ϛάδιον[5].

---

codex Κραεύς. Cod. Paris. Ἡρακλείδης. Πόντιος] nomen videtur esse corruptum. Πελληνεύς] Sic cod. Paris. et int. Armen. Scaliger coniecit Ἡρηνεύς, Goldhagen Παλληνεύς, propter traditionem a Pausania VII. XVII. 13 memoratam, ab Olympiade VI ad LXXX nullum Achaeum Olympiae vicisse. Dubius haereo utrum Πελληνεύς legendum an Παλληνεύς emendandum sit. Ab altera enim parte, quum constet Olympiade XXIII et LXXI Achaeos vicisse (nam qui e Strabonis verbis, VIII. VI. 25 p. 383 Casauboni, effecit Hyperesiam olim non fuisse civitatem Achaïcam, verba Strabonis non intellexit), ipsa traditio manifesto falsa est. Sed ab altera parte vix intelligo quomodo circa Olympiadem LXXX fama illa circumferri potuerit, si quinquaginta tantum annis ante ipsa stadii palma Achaeo contigisset. Ἰσόμαχος] Apud Dionysium legitur Ἰσχόμαχος.

θηναίῳ τὴν ἀκρόπολιν τὴν Ἀθηναίων καταλαβόντι ἐπὶ τυραννίδι μετασχὼν τοῦ ἔργου καὶ ὁ Τιμασίθεος θάνατον ζημίαν εὗρε τοῦδε τοῦ ἀδικήματος παρ' Ἀθηναίων. Sic enim legendum videtur; pro εὗρε τοῦδε τοῦ in libris est εὕρετο δὲ τοῦ.

Quum igitur Timasitheus aetate adhuc florens supplicium passus sit Olymp. LXVIII, non multum a vero aberraverit qui victorias eius Olympicas Olympiadibus LXVI et LXVII adsignet.

1 Pausanias laudatus ad Olymp. LXV p. 25 nota 3.

2 Pausanias VI. X. 6: ἐπὶ δὲ τῷ Παντάρκει Κλεοσθένους ἐϛὶν ἅρμα ἀνδρὸς Ἐπιδαμνίου..... ἐνίκα μὲν δὴ τὴν ἕκτην Ὀλυμπιάδα καὶ ἑξηκοϛὴν ὁ Κλεοσθένης..... καὶ ἐλεγεῖον τόδ' ἐϛὶν ἐπὶ τῷ ἅρματι (Anthol. Graec. append. 227):

Κλεοσθένης μ' ἀνέθηκεν ὁ Πόντιος ἐξ Ἐπιδάμνου,
νικήσας ἵπποις καλὸν ἀγῶνα Διός.

3 Pausanias VI. XIV. 5 de Milone Crotoniata: ἀφίκετο δὲ καὶ ἕβδομον παλαίσων ἐς Ὀλυμπίαν· ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐγένετο οἷός τε καταπαλαῖσαι Τιμασίθεον πολίτην τ' ὄντα αὐτῷ καὶ ἡλικίᾳ νέον, πρὸς δὲ καὶ σύνεγγυς οὐκ ἐθέλοντα ἵϛασθαι.

4 Cf. ad Olymp. LXVI p. 26 nota 2.

5 Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* V. 1 p. 843 Reiskii: Ὀλυμπιάδος ὀγδόης καὶ ἑξηκοϛῆς ἐνεϛώσης, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Ἰσχόμαχος Κροτωνιάτης.

Ἱπποκλέας Θεσσαλὸς ἐκ Πελινναίου ὁπλίτην [1].
Φειδώλα Κορινθίου παῖδες κέλητι [2].

ol. LXIX
a. C. 504

ξθ´

Ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον [3].

---

[1] Pindarus *Pyth.* X. 12 (20) sqq.:

τὸ δὲ συγγενὲς ἐμβέβακεν ἴχνεσιν πατρός
Ὀλυμπιονίκα δὶς ἐν πολεμαδόκοις
Ἄρεος ὅπλοις.

Puer cuius Pythica victoria hoc carmine celebratur, quique patris vestigia pressisse dicitur, Hippocleas est (cf. Olymp. LXXII). Patri idem quod filio nomen fuisse docet vs. 57 (87) ubi Pythionicam *τὸν Ἱπποκλέα* appellat poeta. Vulgo hoc loco e Schmidii coniectura editur *τὸν Ἱπποκλέαν*; creditur enim patris nomen *Φρικίας* fuisse, propter vs. 15 (23) sq.:

ἔθηκε καὶ βαθυλείμων' ὑπὸ Κίῤῥας ἀγὼν
πέτραν κρατησίποδα Φρικίαν,

verum omnino faciendum videtur cum G. Hermanno (Emendat. Pindar., in Opusculis vol. VII p. 165) monenti veri similius esse alium quempiam Hippocleae cognatum id nominis habuisse; quod quum verissime monuisset Hermannus, eidem tamen postea (l. l. in nota) imposuit Eustathius, qui *Φρικίαν* equi nomen esse putavit, quasi Pindarus, ut ostenderet familiare esse Hippocleae pedum velocitate in sacris ludis reportare victorias, duo protulerit exempla, patris alterum, alterum equi. Nec Eustathio nec Schaliastae, qui vulgati de Phricia erroris auctor est, quidquam tribuendum, quippe quorum opiniones ipsius loci Pindarici, qui in controversia est, interpretatione nitantur.

Quibus Olympiadibus Hippocleae pater homonymus Olympiae vicerit, non traditur. Verum cum Pindarus hoc carmen composuerit Olympiade LXIX, 3 (nam, teste Schaliasto ad inscript. p. 410 Boeckhii, minor Hippocleas *ἐνίκησε τὴν εἰκοστὴν δευτέραν Πυθιάδα*), Olympiadibus autem LXV (qua hoc certamen adscitum est), LXVI et LXVII alii cursu armato vicerint, sequitur Hippocleae victorias Olympiadibus LXVIII et LXIX esse adsignandas.

[2] Pausanias VI. xiii. 10: *Ἐγένοντο δὲ καὶ τοῦ (Κορινθίου, § 9) Φειδώλα τοῖς παισὶν ἐπὶ κέλητι ἵππῳ νῖκαι, καὶ ὅ θ' ἵππος ἐπὶ στήλῃ πεποιημένος καὶ ἐπίγραμμά ἐστιν ἐπ' αὐτῷ* (Anthol. Graec. append. 389):

Ὠκυδρόμας Λύκος Ἰσθμοῖ ἅπαξ, δύο δ' ἐνθάδε νίκαις
Φειδώλα παίδων ἐστεφάνωσε δόμους.

οὐ μὴν τῷ γ' ἐπιγράμματι καὶ τὰ Ἠλείων ἐς τοὺς Ὀλυμπιονίκας ὁμολογεῖ γράμματα· ὀγδόῃ γὰρ Ὀλυμπιάδι καὶ ἑξηκοστῇ καὶ οὐ περὶ ταύτης ἐστὶν ἐν τοῖς Ἠλείων γράμμασιν ἡ νίκη τῶν Φειδώλα παίδων. Verba *καὶ οὐ περὶ ταύτης* corrupta esse manifestum est; in variis virorum doctorum coniecturis prae ceteris (*πρὸ ταύτης, πέρα ταύτης, περὶ ταύτην, παρὰ ταύτην*) placet *καὶ οὐ παρὲξ ταύτης*; certe in hanc sententiam Pausanias scripsit. — Ceterum de dissensu illo non habeo quod proferam.

[3] Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* V. 37 p. 927 Reiskii: *Ὀλυμπιὰς ἦν ἐνάτη καὶ ἑξηκοστή, ἣν ἐνίκα στάδιον Ἰσχόμαχος Κροτωνιάτης τὸ δεύτερον.*

Θεσσαλὸς Πτοιοδώρου Κορίνθιος ....[1].
Ἱπποκλέας Θεσσαλὸς ἐκ Πελινναίου ὁπλίτην[2].

ο΄ ol. LXX a. C. 500

Νικέας Ὀπούντιος ςάδιον[3].
? Μνασέας Λίβυς Κυρηναῖος ὁπλίτην[4].
Προσετέθη ἀπήνης δρόμος καὶ ἐνίκα Θερσίας Θεσσαλός[5].

Νικέας] Sic int. Armen. Cad. Paris. *Νικαίςας*. Dionysii codices *Νικέας* et *Νικαίας* exhibent. Scaliger coniecit *Νικίας*. *Νικίας*, *Τιμέας* ct similia nomina occurrunt

[1] Pindarus *Olymp.* XIII (quo carmine Xenophontis Carinthii victarias celebrat) 35 (48):

πατρὸς δὲ Θεσσαλοῖ' ἐπ' Ἀλφεοῦ
ῥεέθροισιν αἴγλα ποδῶν ἀνάκειται.

Thessali pater *Πτοιόδωρος* dicitur vs. 41 (58).

Hanc victoriam, quae quo cursus generc reportata sit non traditur, Scholiasta vetus ad vs. 1, p. 267 Boeckhii reportatam dicit *ἐν τῇ ξθ' Ὀλυμπιάδι.*

[2] Cf. ad Olymp. LXVIII p. 28 nata 1.

[3] Dianysius Halicarn. *Antiq. Roman.* V. 50 p. 961 Reiskii: *ἐπὶ τῆς ἑβδομηκοςῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα ςάδιον Νικέας ὁ Λοκρὸς ἐξ Ὀποῦντος.*

[4] Pausanias VI. XIII. 7: *παρὰ τὸν Βύκελον ὁπλίτης ἀνὴρ ἐπίκλησιν Λίβυς Μνασέας Κυρηναῖος ἕςηκεν.*

Quanda vicerit Mnaseas, exputari quodammoda potest ex Pausania VI. XVIII. 1, ubi Cratisthenis Cyrenaei *ἀναθήματα* recenset, a Rhegino Pythagora sculpta; addit: *λέγεται δὲ καὶ ὡς Μνασέου τοῦ δρομέως ἐπικληθέντος δ' ὑφ' Ἑλλήνων Λίβυος εἴη παῖς ὁ Κρατισθένης.* Quum igitur Pythagoras Rheginus circa Olymp. LXXV sqq. flaruerit (Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I. p. 132 sq.), non potest Mnaseae victoria multum post Olymp. LXX reportata esse. Constat autem eam non anta Olymp. LXX esse reportatam, quum Olymp. LXV (qua cursus armatus adscitus est) et sequentibus usque ad LXIX alii hoc certaminc victores cxstiterint.

[5] Pausanias V. IX. 1: *τῆς δ' ἀπήνης καὶ κάλπης τὸν δρόμον, τὸν μὲν Ὀλυμπιάδι νομισθέντα ἑβδομηκοςῇ, τὸν δὲ τῆς κάλπης τῇ ἐφεξῆς ταύτης, κήρυγμα ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἐποιήσαντο ἐπὶ τῆς τετάρτης Ὀλυμπιάδος καὶ ὀγδοηκοςῆς μήτε κάλπης τοῦ λοιποῦ μήτ' ἀπήνης ἔσεσθαι δρόμον. ὅτε δ' ἐτέθη πρῶτον, Θερσίου μὲν ἀπήνη Θεσσαλοῦ, Παταίκου δ' Ἀχαιοῦ τῶν ἐκ Δύμης ἐνίκησεν ἡ κάλπη.*

Polcma Iliensis apud Scholiastam Pindari ad Olymp. V inscript., p. 117 Boeckhii: *περὶ τῆς ἀπήνης Πολέμων φησί..... καταλυθῆναι τοῦτο τὸ ἀγώνισμα κατὰ τὴν πδ'* (sic pro *οδ'* correxit Boeckhius) *Ὀλυμπιάδα καὶ εἶναι ιγ' νίκας.* At teste Pausania fuernnt *ιε'* aut certe *ιδ'*.

Scholiasta Pindari vetus ad Olymp. V. 6 et 19, p. 119 et 122 Boeckhii tradit hoc *ἀγώνισμα καταλυθῆναι περὶ τὴν πε' Ὀλυμπιάδα.* Vetus scholion ad Olymp. VI inscript., p. 129 Boeckhii: *κατελύθη δ' ἡ ἀπήνη, ὥς τινές φασιν, ὀγδοηκοςῇ πέμπτῃ Ὀλυμ-*

ol. LXXI
a. C. 496

οα'

Τισικράτης Κροτωνιάτης στάδιον[1].

Ἐξαίνετος Ἐμπεδοκλέους Ἀκραγαντῖνος πάλην[2].

Κλεομήδης Ἀστυπαλαιεὺς Ἴκκον Ἐπιδαύριον ἀποκτείνας ἐν τῇ πυγμῇ κατεγνώσθη ὑπὸ τῶν Ἑλλανοδικῶν καὶ ἀφῃρέθη τὴν νίκην[3].

Ἐμπεδοκλῆς Ἐξαινέτου Ἀκραγαντῖνος κέλητι[4].

---

in inscriptionibus. *Τισικράτης*] Dionysii codices uno loco (VI. 34) dissentiunt, *Στησικράτης* offerentes et *Στησίκρατος* et, quod vero proximum est, *Πισικράτης*.

πιάδι, κατ' ἐνίους δ' ὀγδοηκοστῇ ἔκτῃ. Bentleius (Resp. ad C. Boyl., p. 88 versionis latinae) alterum Scholiastae testimonium ex omni parte consentire monet cum testimonio Pausaniae; consuetudinem *ἀπήνης* intermissam esse Ol. LXXXV, eamque intermissionem promulgatam fuisse Ol. LXXXIV.

1 Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* VI. 1 p. 1036 Reiskii: *ἐπὶ τῆς ἑβδομηκοστῆς καὶ πρώτης Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα στάδιον Τισικράτης Κροτωνιάτης.* Eadem verba cum iis quae praecedunt et iis quae sequuntur male adhaeserunt libro V p. 1035 Reiskii.

2 Satyrus loco mox laudando nota 4.

3 Pausanias VI. IX. 6: *τῇ δ' Ὀλυμπιάδι τῇ πρὸ ταύτης (τῆς δευτέρας καὶ ἑβδομηκοστῆς) Κλεομήδην φασὶν Ἀστυπαλαιέα ὡς Ἴκκῳ πυκτεύων ἀνδρὶ Ἐπιδαυρίῳ τὸν Ἴκκον ἀποκτείνειεν ἐν τῇ μάχῃ, καταγνωσθεὶς δ' ὑπὸ τῶν Ἑλλανοδικῶν ἄδικα εἰργάσθαι καὶ ἀφῃρημένος τὴν νίκην ἔκφρων ἐγένετο ὑπὸ τῆς λύπης.* Sequuntur quaedam de Cleomedis furore, deque honoribus divinis ei iubente Pythia a civibus habitis; ad quae cf. Plutarchus *Rom.* 28.

Suidas v. *Κλεομήδης* Pausaniam descripsit.

Solent veteres religionis Christianae apologetae adversariis obiicere Cleomedis apotheosin (Origenes *contra Celsum* p. 113, 125, 130 Spenceri; Cyrillus Alexandr. *contra Iulianum* p. 204 Spanhemii), unde nonnumquam eaedem quoque adversarii in ludis Olympicis commemorant.

Oenomaus apud Eusebium Praepar. Evang. V. XXXIV. 2 sqq.: *Κλεομήδης πύκτης Ἀστυπαλαιεύς..... Ὀλυμπίασι πληγῇ μιᾷ πατάξας τὸν ἀνταγωνιστὴν ἀνέῳξε τὴν πλευρὰν αὐτοῦ καὶ ἐμβαλὼν τὴν χεῖρα ἐλάβετο τοῦ πνεύμονος..... καὶ προστιμηθεὶς τεσσάρων ταλάντων ζημίαν ἐπὶ τούτῳ οὐχ ὑπέστη,* cet.

Theodoretus *Therap.* VIII. p. 115 Sylburgii: *οὗτος τὸν ἀνταγωνιστὴν μιᾷ πατάξας πληγῇ ἀνέῳξε μὲν αὐτοῦ τὴν πλευράν, ἐμβαλὼν δ' εἴσω τὴν χεῖρα τῶν ἐγκάτων ἐλάβετο· εἶτα τῶν ἀθλοθετῶν διὰ τὴν τῆς ὠμότητος χαλεπηνάντων ὑπερβολὴν καὶ τίμημα ἐπιθέντων, ἀνεχώρησε μὲν βαρυθυμῶν,* cet.

4 Heraclides apud Diogenem Laertium VIII. II. 1 (51), ubi de Empedocle philosopho sermo est: *ὁμοίως καὶ Ἡρακλείδης ἐν τῷ περὶ νόσων ὅτι λαμπρᾶς ἦν οἰκίας ἱπποτροφηκότος τοῦ πάππου.*

Aristotelis testimonio usus Eratosthenes apud Diogenem Laertium l. l. *λέγει δὲ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Ὀλυμπιονίκαις τὴν πρώτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκέναι τὸν τοῦ*

Προσετέθη κάλπης δρόμος καὶ ἐνίκα Πάταικος Δυμαῖος[1].

ol. LXXII
a. C. 492

οβ′

Ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον[2].

Ἱπποκλέας Ἱπποκλέου Θεσσαλὸς ἐκ Πελινναίου ....[3].

Φίλων Γλαύκου Κερκυραῖος πυγμήν[4].

Μέτωνος (Empedoclis philosophi patris) *πατέρα, μάρτυρι χρώμενος Ἀριστοτέλει.*

Satyrus apud Diogenem Laërtium VIII. II. 1 (53): *Σάτυρος δ' ἐν τοῖς βίοις φησὶν ὅτι Ἐμπεδοκλῆς υἱὸς μὲν ἦν Ἐξαινέτου κατέλιπε δὲ καὶ αὐτὸς υἱὸν Ἐξαίνετον· ἐπί τε τῆς αὐτῆς Ὀλυμπιάδος τὸν μὲν ἵππῳ κέλητι νενικηκέναι, τὸν δ' υἱὸν αὐτοῦ πάλῃ, ἤ, ὡς Ἡρακλείδης ἐν τῇ Ἐπιτομῇ, δρόμῳ.* Perperam Diogenes, ut dudum viderunt viri docti, Satyri verba de Empedocle philosopho accepit; spectant philosophi avum homonymum. Itaque Exaenetus, qui hac Olympiade lucta vicit (nam Satyri epitomatori nil tribuendum videtur), patruus fuit Empedoclis philosophi.

Athenaeus I. 5 p. 3 Casauboni et ex Athenaeo Suidos v. *Ἀθήναιος*, eundem quem Diogenes errorem errantes, Empedocli philosopho victoriam Olympicam assignant.

1 Pausanias loco ad Ol. LXX p. 29 nota 5 laudato.

2 Pausanias VI. IX. 5: *τῆς δευτέρας καὶ ἑβδομηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν Τισικράτης ἐνίκα Κροτωνιάτης στάδιον.*

Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* VI. 34 p. 1117 Reiskii: *τῆς ἑβδομηκοστῆς καὶ δευτέρας Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα δεύτερον Τισικράτης Κροτωνιάτης.*

Eadem verba leguntur apud eundem VI. 49 p. 1151 Reiskii, ubi perperam codices habent *ἑβδομηκοστῆς καὶ ἑβδομῆς.*

3 Scholiasta Pindari ad Pyth. X (quo carmine Pythica Hippocleae victoria celebratur) inscript., p. 410 Boeckhii: *ἐνίκησε δὲ καὶ οβ' καὶ ογ' Ὀλυμπιάδα.* Non addit quo certamine has victorias reportarit; certum tamen est inter viros reportatos esse, quum iam Olymp. LXIX, 3 Delphis puer vicerit (cf. ad Olymp. LXVIII, nota 69), verisimile cursu reportatas esse, quum Delphis quoque cursu vicerit; porro oltera victoria (Olymp. LXXIII) non dioulo fuit reportota, quippe cuius palmam tulit alius. Ergo utromque aut dolicho aut cursu armato reportatam puto. De patris nomine cf. ad Olymp. LXVIII p. 28 noto 1.

4 Simonides apud Pausaniam VI. IX. 9, in Anthol. Graec. append. 85, in Bergkii Poet. Lyr. Gr. p. 918 ed. 2ae:

πατρὶς μὲν Κέρκυρα, Φίλων δ' ὄνομ', εἰμὶ δὲ Γλαύκου
υἱός, καὶ νικῶ πὺξ δύ' Ὀλυμπιάδας.

Pausanias loco laudato: *παρὰ δὲ τοῦ Γέλωνος τὸ ἅρμα ἀνάκειται Φίλων, τέχνη τοῦ Αἰγινήτου Γλαυκίου.*

Non traditur quibus Olympiadibus Philo vicerit, sed verisimillimum mihi videtur eum vicisse Olymp. LXXII et LXXIII. Primum enim eum nonnisi post Olymp. LXX crebro invaluerit mos ponendi Olympionicis statuas, Gloucias autem Aegineta circa Olymp. LXXV floruerit (Brunn, Geschichte der Griech.

ol. LXXIII
a. C. 488

σγ'

Ἀςύλος Κροτωνιάτης ςάδιον καὶ δίαυλον[1].

Ἱπποκλέας Ἱπποκλέου Θεσσαλὸς ἐκ Πελινναίου ....[2].

Φίλων Γλαύκου Κερκυραῖος πυγμήν[3].

Γέλων Δεινομένους Γελῷος τεθρίππῳ[4].

Ἀςύλος] Sic Pausanias, Plinius et Clemens. Apud Dionysium altero loco *Ἄςυλος*

Künstler, I. p. 83), satis probabile est Philonis victorias post Olymp. LXX reportatas esse. Deinde constat eas ante Simonidis mortem obtinuisse, i. e. ante Olymp. LXXVIII, 2 (Clinton, Fasti Hellenici, II p. 39 ed. 2ae). Atqui Olymp. LXXI, LXXIV, LXXV, LXXVI et LXXVII alii pugilatu vicerunt. Ergo.

1 Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* VIII. 1 p. 1502 Reiskii: *κατὰ τὴν ἑβδομηκοςὴν καὶ τρίτην Ὀλυμπιάδα, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Ἀςύλος Κροτωνιάτης.*

Pausanias VI. XIII. 1: *Ἀςύλος Κροτωνιάτης τρισὶν ἐφεξῆς Ὀλυμπιάσι ςαδίου τε καὶ διαύλου νίκας ἔσχεν.*

Simonides Astyli victorias celebravit carmine cuius fragmentum servarunt Photius v. *περιαγειρόμενοι*, Suidas eadem voce et Apostolius *Proverb.* Cent. XIV. 18 (in Pantini edit. XV. 97). In Bergkii poetis Lyricis Graecis legitur p. 873 ed. 2ae.

Plato *de Leg.* VIII. p. 839 E 840 A: *Ἆρ' οὖν οὐκ ἴσμεν τὸν Ταραντῖνον Ἴκκον ἀκοῇ διὰ τὸν Ὀλυμπίασί τ' ἀγῶνα καὶ τοὺς τ' ἄλλους, ὧν διὰ φιλονικίαν καὶ τέχνην καὶ τὸ μετὰ τοῦ σωφρονεῖν ἀνδρεῖον ἐν τῇ ψυχῇ κεκτημένος, ὡς λόγος, οὔτε τινὸς πώποτε γυναικὸς ἥψατο, οὐδ' αὖ παιδὸς ἐν ὅλῃ τῇ τῆς ἀσκήσεως ἀκμῇ; καὶ δὴ καὶ Κρίσωνα καὶ Ἀςύλον καὶ Διόπομπον καὶ ἄλλους παμπόλλους ὁ αὐτός που λόγος ἔχει.* Scholiasta ad h. l. *ςαδιοδρόμοι γάμων ἀπάντων ἀπείρατοι, α' Ἴκκος Ταραντῖνος, β' Κρίσων Ἱμεραῖος, γ' Ἀςύλος Κροτωνιάτης, δ' Διόπομπος Θεσσαλός.*

Clemens Alexandrinus *Strom.* III. VI. 50 p. 192 Sylburgi: *φασὶ δὲ καὶ ἀθλητὰς οὐκ ὀλίγους ἀφροδισίων ἀπέχεσθαι, δι' ἄσκησιν σωματικὴν ἐγκρατευομένους, καθάπερ τὸν Κροτωνιάτην Ἀςύλον καὶ Κρίσωνα τὸν Ἱμεραῖον.*

Plinius *Hist. Natur.* XXXIV. VIII. 19. § 59 de Pythagora Rhegino: *fecit et stadiodromon Astylon qui Olympiae ostenditur.*

2 Cf. ad Olymp. LXXII p. 31 nota 3.

3 Cf. ad Olymp. LXXII. p. 31 nota 4.

4 Pausanias VI. IX. 4: *Τὰ ἐς τὸ ἅρμα τοῦ Γέλωνος οὐ κατὰ ταὐτὰ δοξάζειν ἐμοί τε παρίςατο καὶ τοῖς πρότερον ἢ ἐγὼ τὰ ἐς αὐτὸ εἰρηκόσιν, οἳ Γέλωνος τοῦ ἐν Σικελίᾳ τυραννήσαντός φασιν ἀνάθημα εἶναι τὸ ἅρμα. ἐπίγραμμα μὲν δὴ ἐςιν αὐτῷ* (l. *ἐπ' αὐτῷ*) *Γέλωνα Δεινομένους ἀναθεῖναι Γελῷον, καὶ ὁ χρόνος τούτῳ τῷ Γέλωνί ἐςι τῆς νίκης τρίτη πρὸς τὰς ἑβδομήκοντα Ὀλυμπιάς* (codd. *Ὀλυμπιάδας*). *Γέλων δ' ὁ Σικελίας τυραννήσας Συρακούσας ἔσχεν Ὑβριλίδου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος, δευτέρῳ δ' ἔτει τῆς δευτέρας καὶ ἑβδομηκοςῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν Τισικράτης ἐνίκα Κροτωνιάτης ςάδιον. δῆλα οὖν ὡς Συρακόσιον ἤδη καὶ οὐ Γελῷον ἀναγορεύειν αὐτὸν ἔμελλεν. ἀλλὰ γὰρ ἰδιώτης εἴη ἄν τις ὁ Γέλων οὗτος, πατρός*

Ἱέρων Δεινομένους Γελῷος κέλητι [1].

---

legitur, altero Ἄϛυλλος. Ἄϛυλλος etiam legitur apud Platonem. Diodori codices Ἄσυλος. Photii codex περὶ Ἀετύλου. Suidae codices Ἀετύλου, Ἀετύλλου cet. Αθ' ὁμωνύμου τῷ τυράννῳ καὶ αὐτὸς ὁμώνυμος. Infelici coniectura Pausanias difficultatem tollere aggressus est quam sibi ipse creaverat; Gelo enim non Olymp. LXXII, 2 sed Olymp. LXXIII, 4 Syracusis potitus est; Olymp. LXXII, 2 non Syracusarum sed Gelae tyrannus factus est. Cf. Clinton, Fasti Hellenici, II. p. 24 et 28 ed. 2ae.

[1] Pausanias VI. xii. 1: πλησίον δ' ἅρμα τ' ἐϛὶ χαλκοῦν καὶ ἀνὴρ ἀναβεβηκὼς ἐπ' αὐτό, κέλητες δ' ἵπποι παρὰ τὸ ἅρμα εἷς ἑκατέρωθεν ἕϛηκε, καὶ ἐπὶ τῶν ἵππων καθίζονται παῖδες. ὑπομνήματα δ' ἐπὶ νίκαις Ὀλυμπικαῖς ἐϛιν Ἱέρωνος τοῦ Δεινομένους τυραννήσαντος Συρακοσίων μετὰ τὸν ἀδελφὸν Γέλωνα. τὰ δ' ἀναθήματα οὐχ Ἱέρων ἀπέϛειλεν, ἀλλ' ὁ μὲν ἀποδοὺς τῷ θεῷ Δεινομένης ἐϛὶν ὁ Ἱέρωνος.

Idem VIII. xlii. 8: Ἱέρωνος δ' ἀποθανόντος πρότερον πρὶν ἢ τῷ Ὀλυμπίῳ Διὶ ἀναθεῖναι τὰ ἀναθήματα ἃ εὔξατο ἐπὶ τῶν ἵππων ταῖς νίκαις, οὕτω Δεινομένης ὁ Ἱέρωνος ἀπέδωκεν ὑπὲρ τοῦ πατρός.

Epigramma apud Pausan. VIII. xlii. 9, in Anthol. Graec. append. 325:

σόν ποτε νικήσας, Ζεῦ Ὀλύμπιε, σεμνὸν ἀγῶνα
τεθρίππῳ μὲν ἅπαξ, μουνοκέλητι δὲ δίς,
δῶρ' Ἱέρων τάδε σοι ἐχαρίσσατο· παῖς δ' ἀνέθηκε
Δεινομένης πατρὸς μνῆμα Συρακοσίου.

Hae tres victoriae quibus Olympiadibus sint reportatae docet Scholiasta Pindari vetus ad Olymp. I. p. 21 Boeckhii: ἐπιγέγραπται ὁ ἐπινίκιος Ἱέρωνι τῷ Γέλωνος ἀδελφῷ νικήσαντι ἵππῳ κέλητι τὴν ογ' Ὀλυμπιάδα, ἢ ὥς ἔνιοι ἅρματι. ὁ δ' αὐτὸς καὶ τὴν οζ' νικᾷ κέλητι, τὴν δ' οη' τεθρίππῳ. In hoc tantum erravit Scholiasta, quod carmine illo Pindarico *priorem* Hieronis victoriam celeticam celebrari affirmat, quum is Olymp. demum LXXV, 3 Syracusarum tyrannus factus sit (Clinton, Fasti Hellenici, II p. 30 ed. 2ae), hoc autem carmine (vs. 23—34) Συρακόσιος βασιλεὺς appelletur (nam non audiendos esse qui Pindari versum laudatum tentarunt ut hoc carmen ad victoriam Olymp. LXXIII partam spectare possit, vel metrum demonstrat). Qui vero inter veteres Hieronem Olymp. LXXIII *curru* vicisse tradiderunt, neque sibi constant si tamen illam victoriam Pindari carmine celebrari putant, et manifesto falsi sunt, quum Olymp. LXXIII non Hiero sed frater eius Gelo victoriam curulem reportarit, Hiero autem (teste epigrammatis laudati auctore) semel tantum curru vicerit, quod Olymp. LXXIII factum tradit Scholiasta laudatus.

Γελῷον Hieronem hac Olympiade renuntiatum esse dubium non est; quae enim in Scholiis ad Pindarum traduntur de Hierone Syracusano et Aetnaeo renuntiato (vid. ad Olymp. LXXVII) huc non pertinent, quum hac Olympiade Aetna nondum esset condita (Diodorus Siculus XI. 49) et Syracusis etiamtum democratia obtineret (Goeller, de situ et origine Syracusarum, p. 9 sq.).

ol. LXXIV
a. C. 484

οδʹ

Ὁ αὐτὸς (Συρακόσιος [1]) τὸ δεύτερον ϛάδιον καὶ δίαυλον.
? Δρομεὺς Στυμφάλιος δόλιχον [2].
Εὔθυμος Ἀϛυκλέους Λοκρὸς Ἐπιζεφύριος πυγμήν [3].

pud Apostolium *Αἰτύλου* legitur. Nostro loco cod. Paris. et int. Armen. *Ἀϛύαλος*.

[1] Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* VIII. 77 p. 1694 Reiskii: *τῆς ἑβδομηκοϛῆς καὶ τετάρτης Ὀλυμπιάδος ἐνεϛώσης, ἣν ἐνίκα ϛάδιον Ἀϛύλος Συρακόσιος.*

Pausanias loco laudato ad Olymp. LXXIII p. 32 nota 1, sic pergit: *ὅτι δ' ἐν δύο ταῖς ὑϛέραις ἐς χάριν τὴν Ἱέρωνος* (imo *Γέλωνος*) *τοῦ Δεινομένους ἀνηγόρευσεν αὑτὸν Συρακόσιον, τούτων ἕνεκα οἱ Κροτωνιᾶται τὴν οἰκίαν αὐτοῦ δεσμωτήριον εἶναι κατέγνωσαν καὶ τὴν εἰκόνα καθεῖλον παρὰ τῇ Ἥρᾳ τῇ Λακινίᾳ κειμένην.*

Cf. porro ad Olymp. LXXIII.

[2] Pausanias VI. VII. 10: *ἀνὴρ δ' ἐκ Στυμφήλου Δρομεὺς ὄνομα καὶ δὴ καὶ ἔργον τοῦτο ἐπὶ δολίχῳ παρεσχημένος δύο μὲν ἔσχεν ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκας, τοσαύτας δ' ἄλλας Πυθοῖ καὶ Ἰσθμίων τε τρεῖς καὶ ἐν Νεμέᾳ πέντε. λέγεται δ' ὡς καὶ κρέας ἐσθίειν ἐπινοήσειε, τέως δὲ τοῖς ἀθληταῖς τὰ σιτία τυρὸν ἐκ τῶν ταλάρων εἶναι. τούτου μὲν δὴ Πυθαγόρας τὴν εἰκόνα ἐϛὶν εἰργασμένος.*

Rheginus Pythagoras floruit Olymp. LXXV sqq. (Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 132 sq.). Ergo probabile est Dromei victorias paucis Olympiadibus ante Ergotelen reportatas esse, qui Olymp. LXXVII et LXXVIII dolicho vicit.

[3] Pausanias VI. VI. 4: *τὰ ἐς Εὔθυμον τὸν πύκτην οὔ μ' εἰκὸς ὑπερβαίνειν ἦν τὰ ἐς τὰς νίκας αὐτῷ καὶ τὰ ἐς δόξαν ὑπάρχοντα τὴν ἄλλην. γένος μὲν δὴ ἦν ὁ Εὔθυμος ἐκ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρῶν, οἳ χώραν τὴν πρὸς τῷ Ζεφυρίῳ τῇ ἄκρᾳ νέμονται, πατρὸς δ' ἐκαλεῖτο Ἀϛυκλέους.* Et post pauca § 5 sqq.: *ἀνελομένῳ δ' οἱ πυγμῆς ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκην τετάρτῃ πρὸς ταῖς ἑβδομήκοντα Ὀλυμπιάδι οὐ κατὰ ταὐτὰ ἐς τὴν ἐπιοῦσαν Ὀλυμπιάδα ἔμελλε χωρήσειν. Θεαγένης γὰρ ὁ Θάσιος Ὀλυμπιάδι θέλων τῇ αὐτῇ πυγμῆς τ' ἀνελέσθαι καὶ παγκρατίου νίκας ὑπερεβάλετο πυκτεύων τὸν Εὔθυμον. οὐ μὴν οὐδ' ὁ Θεαγένης ἐπὶ τῷ παγκρατίῳ λαβεῖν ἐδυνήθη τὸν κότινον, ἅτε προκατεργασθεὶς τῇ μάχῃ πρὸς τὸν Εὔθυμον. ἐπὶ τούτῳ δ' ἐπιβάλλουσιν οἱ Ἑλλανοδίκαι τῷ Θεαγένει τάλαντον μὲν ἱερὰν ἐς τὸν θεὸν ζημίαν, τάλαντον δὲ βλάβης τῆς ἐς Εὔθυμον, ὅτι ἐπηρείᾳ τῇ ἐς ἐκεῖνον ἐδόκει σφίσιν ἐπανελέσθαι τὸ ἀγώνισμα τῆς πυγμῆς· τούτων ἕνεκα καταδικάζουσιν αὐτὸν ἐκτῖσαι καὶ ἰδίᾳ τῷ Εὐθύμῳ χρήματα. ἕκτῃ δ' Ὀλυμπιάδι ἐπὶ ταῖς ἑβδομήκοντα τὸ μὲν τῷ θεῷ τοῦ ἀργυρίου γινόμενον ἐξέτισεν ὁ Θεαγένης, καὶ ἀμειβόμενος αὐτὸν οὐκ ἐσῆλθεν ἐπὶ τὴν πυγμήν· καὶ ἐπ' ἐκείνης τ' αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῆς μετ' ἐκείνην Ὀλυμπιάδος τὸν ἐπὶ πυγμῇ ϛέφανον ἀνείλετο ὁ Εὔθυμος.*

Suidas v. *Εὔθυμος* sua excerpsit ex Pausania.

Plinius *Hist. Nat.* VII. XLVII. 48. § 152: *Euthymus pycta, semper Olympiae vi-*

'Αγησίδαμος 'Αρχεςράτου Λοκρὸς 'Επιζεφύριος πυγμὴν παίδων[1].

οε΄ ol. LXXV a. C. 480

'Ο αὐτὸς (Συρακόσιος) τὸ τρίτον ςάδιον καὶ δίαυλον[2].

? Δρομεὺς Στυμφάλιος δόλιχον[3].

? 'Ιερώνυμος "Ανδριος πένταθλον[4].

---

ctor et semel victus. Patria ei Locri in Italia. Pro *semper* Davisius *saepe* coniecit, melius Meursius *sed ter*, nisi quod *sed* ferri nequit.

Aelianus *Var. Hist.* VIII. 18: *Εὔθυμος ὁ Λοκρὸς τῶν ἐν 'Ιταλίᾳ πύκτης ἀγαθὸς ἦν, ῥώμῃ τε σώματος πεπίςευται θαυμασιώτατος γενέσθαι.*

Eclogarius Parisinus p. 154 Crameri in Anecd. Graec. Paris. vol. II: *Εὔθυμος ὁ Λοκρὸς πύκτης ἦν διὰ ῥώμην σώματος εἰς ὑπερβολὴν θαυμαζόμενος.*

Straboni VI. I. 5 p. 255 Casauboni simpliciter *πύκτης* dicitur.

1 Celebravit hanc victoriam Pindarus *Olymp.* X et XI. In priore carmine, vs. 11 sqq.:

ἴσθι νῦν, 'Αρχεςράτου
παῖ, τεᾶς, 'Αγησίδαμε, πυγμαχίας ἕνεκεν
κόσμον ἐπὶ ςεφάνῳ χρυσέας ἐλαίας
ἁδυμελῆ κελαδήσω,
τῶν 'Επιζεφυρίων Λοκρῶν γενεὰν ἀλέγων.

Victoriam inter pueros reportatam esse docet alterius carminis finis, ubi Agesidami, quo tempore Olympiae victorem cum viderat poeta, puerilis venustas praedicatur.

Scholiasta vetus ad Olymp. XI inscript., p. 238 Boeckhii: *ἐνίκησε δ' οὗτος ὁ 'Αγησίδαμος τὴν ἑβδομηκοςὴν τετάρτην 'Ολυμπιάδα.* Ibidem aliud vetus scholion codicis Vratislav. (cuius scholia corruptissima sunt): *οὗτος ἐνίκησεν ἕκτην καὶ ἑβδόμην* (sic) *'Ολυμπιάδα.*

2 Diodorus Siculus XI. 1: *ἤχθη παρ' 'Ηλείοις 'Ολυμπιὰς πέμπτη πρὸς ταῖς ἑβδομήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον 'Αςύλος Συρακόσιος.*

Apud Dionysium Halicarn. IX. 1 p. 1739 Reiskii pro *ἐπὶ τῆς ἑβδομηκοςῆς καὶ πέμπτης 'Ολυμπιάδος* legendum *ἐπὶ τῆς ἑβδομηκοςῆς καὶ πέμπτης 'Ολυμπιάδος, ἣν ἐνίκα ςάδιον 'Αςύλος Συρακόσιος.*

Cf. porro ad Olymp. LXXIII et ad Olymp. LXXIV.

3 Cf. od Olymp. LXXIV p. 34 nota 2.

4 Herodotus IX. 33: *Τισαμενῷ μαντευομένῳ ἐν Δελφοῖσι περὶ γόνου ἀνεῖλε ἡ Πυθίη ἀγῶνας τοὺς μεγίςους ἀναιρήσεσθαι πέντε. 'Ο μὲν δὴ ἁμαρτὼν τοῦ χρηςηρίου προσεῖχε γυμνασίοισι ὡς ἀναιρησόμενος γυμνικοὺς ἀγῶνας, ἀσκέων δὲ πεντάεθλον παρ' ἓν πάλαισμα ἔδραμε νικᾶν 'Ολυμπιάδα, 'Ιερωνύμῳ τῷ 'Ανδρίῳ ἐλθὼν ἐς ἔριν.*

Pausanias III. xi. 6: *Τισαμενῷ λόγιον ἐγένετο ἀγῶνας ἀναιρήσεσθαι πέντε ἐπιφανεςάτους αὐτόν. οὕτω πένταθλον 'Ολυμπίασιν ἀσκήσας ἀπῆλθεν ἡττηθείς, καίτοι τὰ δύο γ' ἦν πρῶτος· καὶ γὰρ δρόμῳ τ' ἐκράτει καὶ πηδήματι 'Ιερώνυμον "Ανδριον, καταπαλαισθεὶς δ' ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἁμαρτὼν τῆς νίκης* cet.

Idem VI. xiv. 13: *ἐπὶ δ' αὐτοῖς (κεῖται) 'Ιερώνυμος "Ανδριος, ὃς τὸν*

Θεαγένης Τιμοσθένους Θάσιος πυγμήν[1].
Δρομεὺς Μαντινεὺς παγκράτιον ἀκονιτί[2].

Ἠλεῖον Τισαμενὸν πενταθλοῦντα ἐν Ὀλυμπίᾳ κατεπάλαισεν.

Quum igitur in memoriam huius victoriae statua Hieronymi Olympiae posita sit, magnopere miror viros doctos dubitare an revera palmam tulerit Hieronymus. Magis etiam miror ancipitem et difficillimam iis videri quaestionem quid requisitum fuerit ut cui quinquertii palma tribueretur. Quod enim certaminis natura fert, cum victorem renuntiatum esse, qui tribus quinquertii partibus adversarios superavisset, id legis fuisse luculenter demonstrant veterum testimonia. Verbum *τριάζειν*, quod in lucta significat *τρὶς καταβαλεῖν τὸν ἀντίπαλον* i. e. vincere, quodque in cursoribus significat eadem Olympiade tres de cursu ferre palmas, etiam de pentathlis in usu erat. Quo sensu, docet Plutarchus *Sympos.* IX. 2 p. 737 ed. Londin.: *τοῖς τρισὶν, ὥσπερ οἱ πένταθλοι, περίεστι καὶ νικᾷ*, et Pollux III. 151: *ἐπὶ πεντάθλου τὸ νικῆσαι ἀποτριάξαι λέγουσιν.* Significat igitur *τριάζειν* et *ἀποτριάζειν* in pentathlo: *tribus pentathli partibus superare adversarios et sic demum ferre palmam.* Cum his amice conspirant quae de Hieronymi cum Tisameno certamine traduntur. Nam lucta ultima quinquertii pars erat; vicerat autem Tisamenus cursu et saltu, vicerat Hieronymus disco et acontio; itaque lucta ea iam lege erant certaturi, ut qui hac parte vinceret quinquertii victor renuntiaretur, alter quamquam sic satis honorifice victus tamen abiret. Vicit lucta Hieronymus; hic igitur coronatus, renuntiatus et in fastos relatus est, Tisamenus *παρ' ἓν πάλαισμα ἔδραμε νικᾶν.*

Quod igitur in textu dubitationis signum apposui, id non Hieronymi victoriam sed victoriae tempus spectat, nam qua Olympiade vicerit non traditur. Constat autem victoriam reportatam esse ante pugnam ad Plataeas, nam, testibus Herodoto et Pausunia locis laudatis, Tisamenus, cum Olympiae victus gymnica certamina valere iussisset et faciliorem haruspicinae artem coepisset exercere, Graecorum haruspex fuit ante pugnam Plataeensem. Proxima aute hunc pugnam Olympiade reportatam esse ideo suspicor, quod Tisamenus ante complura proelia sacra fecit, quorum Plataeense fuit primum (Herodotus IX. 35).

[1] Pausanias loco laudato ad Olymp. LXXIV p. 34 nota 3.

Eidem VI. XI. 2 *ὁ Τιμοσθένους* dicitur.

Nobilissimus hicce *περιοδονίκης* in omnium ore erat ut exemplar Herculei roboris. Vid. Plutarchus *Reip. ger. praec.* p. 811 ed. Londin., Lucianus *quom. sit hist. conscrib.* 35, idem *deor. conc.* 12, Athenaeus X. 4 p. 412 Casauboni, Eclogarius Parisinus (cui perperam *Μεταγένης* audit) p. 155 Crameri in Anecd. Graec. Paris. vol. II. Suidas v. *Εὔθυμος* et v. *Νικῶν* (quod pro athletae nomine habuit) Pausaniam descripsit.

[2] Pausanias VI. XI. 4: *ὅσα μὲν ἔργων τῶν Θεαγένους ἐς τὸν ἀγῶνα ἥκει τὸν Ὀλυμπικόν, προϋδήλωσεν ὁ λόγος ἤδη μοι τὰ δοκιμώτατα ἐξ αὐτῶν, Εὔθυμόν θ' ὡς κατεμαχέσατο τὸν πύκτην, καὶ ὡς ὑπ' Ἠλείων ἐπεβλήθη τῷ Θεαγένει ζημία. τότε μὲν δὴ τοῦ παγκρατίου τὴν νίκην ἀνὴρ ἐκ Μαντινείας Δρομεὺς ὄνομα πρῶτος ὧν ἴσμεν ἀκο-*

? Θεόγνητος Αἰγινήτης πάλην παίδων [1].

ος'

ol. LXXVI a. C. 476

Σκαμάνδριος Μυτιληναῖος ςάδιον [2].

Σκαμάνδριος] Sic cod. Paris. et Diodorus. Int. Armen. et Dionysius *Σκάμανδρος*.

νικῆ λέγεται λαβεῖν· τὴν δ' Ὀλυμπιάδα τὴν ἐπὶ ταύτῃ παγκρατιάζων ὁ Θεαγένης ἐκράτει.

[1] **Pindarus** *Pyth.* VIII (quo carmine victoriam Pythicam celebrat ab Aristomene Aegineta puerorum lucta reportatam) vs. 35 (49) sqq.:

παλαισμάτεσσι γὰρ ἰχνεύων ματραδελφεοὺς
Ὀλυμπίᾳ τε Θεόγνητον οὐ κατελέγχεις,
οὐδὲ Κλειτομάχοιο νίκαν Ἰσθμοῖ θρασύγυιον.

Pausanias VI. ix. 1: *Θεογνήτῳ δ' Αἰγινήτῃ πάλης μὲν ςέφανον λαβεῖν ὑπῆρξεν ἐν παισί, τὸν δ' ἀνδριάντα οἱ Πτόλιχος ἐποίησεν Αἰγινήτης. διδάσκαλοι δ' ἐγεγόνεσαν Πτολίχῳ μὲν Συννοῶν ὁ πατήρ, ἐκείνῳ δ' Ἀριςοκλῆς Σικυώνιος, ἀδελφός τε Κανάχου καὶ οὐ πολὺ τὰ ἐς δόξαν ἐλασσούμενος.*

Ptolichus igitur quum integra generatione et quod excurrit iunior fuerit Canacho Sicyonio, qui circa Olymp. LXX floruit (Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I. p. 74 sqq.), parum probabile est Theognetum ante Olymp. LXXV Olympiae vicisse. Certissimum mihi videtur eum non post Olymp. LXXV victoriam illam reportasse, nam plane assentior G. Hermanno (Emendat. Pindar., in Opusculis VII p. 155 sqq.) **Pindari** carmen Pythicum octavum non paullo post pugnam navalem ad Cecryphaleam scriptum esse (quod post O. Müllerum Boeckhius aliique perhibuerunt), sed paullo post pugnam Salaminiam. »Quis credat enim," ita Hermannus p. 156, »Pindarum Aeginetas, qui illo in proelio [ad Cecryphaleam], etiamsi illos fortissime pugnasse putamus, tamen una cum Peloponnesiis victi erant ab Atheniensibus, non solum laudasse ut victores, sed etiam Athenienses comparasse cum Porphyrione, Typhoeo, Alcyoneo, quorum temeritatem Juppiter fulmine et telis suis Apollo prostraverint? ..... Immo, si quidquam, certissimum videtur, non de aliis quam de Persis dictum esse illud *βία δὲ καὶ μεγάλαυχον ἔσφαλεν ἐν χρόνῳ*, quorum tumidas minas et ferocem superbiam Aeginetae ad Salaminem tanta fortitudine fregerunt, iis ut primatus sit adiudicatus: quod testatus est Herodotus VIII. 93. Et quis non videat, et ingens debuisse bellum esse et non Graecorum, sed barbarorum, quod cum Gigantum immani conatu compararetur? Ex quo consequitur, corruptum quidem esse Pythiadis numerum, qui est in scholiis [scholion ad inscript. p. 294 Boeckhii: *γέγραπται ἡ ᾠδὴ Ἀριςομένει Αἰγινήτῃ παλαιςῇ νικήσαντι τὴν λε' Πυθιάδα*], sed aliter debere corrigi quam factum videmus. Et quum in codice Gottingensi *λη'* esse dicatur, facillimum est scribi *κη'*. Incidit enim Pythias XXVIII. in Olympiadis LXXV. annum tertium, cuius Olympiadis primo anno pugnatum ad Salaminem erat."

[2] **Diodorus Siculus** XI. 48: *Ὀλυμπιὰς ἤχθη ἕκτη πρὸς ταῖς ἑβδομή-*

Εὔθυμος Ἀςυκλέους Λοκρὸς Ἐπιζεφύριος πυγμήν [1].
Θεαγένης Τιμοσθένους Θάσιος παγκράτιον [2].
Ἀσώπιχος Κλεοδάμου Ὀρχομένιος ςάδιον παίδων [3].
Θήρων Αἰνησιδάμου Ἀκραγαντῖνος τεθρίππῳ [4].

κοντα καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Σκαμάνδριος Μυτιληναῖος.

Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* IX. 18 p. 1791 Reiskii: *ἐπὶ τῆς ἑβδομηκοςῆς καὶ ἕκτης Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα ςάδιον Σκάμανδρος Μυτιληναῖος.*

1 Cf. ad Olymp. LXXIV p. 34 nota 3.

2 Pausanias loco laudato ad Olymp. LXXV p. 36 nota 2. Cf. quoque ad Olymp. LXXV p. 36 nota 1.

3 Pindarus *Olymp.* XIV hanc victoriam celebravit. Vs. 17 (25) sqq.:

Λυδῷ γὰρ Ἀσώπιχον ἐν τρόπῳ
ἐν μελέταις τ' ἀείδων ἔμολον,
οὕνεκ' Ὀλυμπιόνικος ἁ Μινυεία
σεῦ ἕκατι· μελαντειχέα νῦν δόμον
Φερσεφόνας ἐλθ' Ἀχοῖ, πατρὶ κλυτὰν
φέροισ' ἀγγελίαν,
Κλεύδαμον ὄφρ' ἰδοῖσ' υἱὸν εἴπῃς,
ὅτι οἱ νέαν
κόλποις παρ' εὐδόξου Πίσας
ἐςεφάνωσε κυδίμων ἀέθλων πτεροῖσι
χαίταν.

Scholiasta vetus ad inscript., p. 292 Boeckhii: *οὗτος ἐνίκησε τὴν ος' Ὀλυμπιάδα ςαδίῳ.* Idem numerus ibidem pellucet in corrupto scholio recentiori: *γέγραπται ὁ ὕμνος Ἀσωπίχῳ τῷ ἀπ' Ὀρχομενοῦ νικήσαντι τὴν ἕκτην Ὀλυμπιάδα*, ubi Boeckhius *τὴν ἑβδομηκοςῆν καὶ ἕκτην* emendavit.

4 Hanc victoriam Pindarus *Olymp.* II et III celebravit. II. 5 (8) sq.:

Θήρωνα δὲ τετραορίας ἕνεκα νικαφόρου
γεγωνητέον .... ἔρεισμ' Ἀκράγαντος.

Αἰνησιδάμου dicitur II. 46 (83) et III. 9 (14).

Vetus Scholiasta ad inscript., p. 58 Boeckhii: *γέγραπται ὁ ἐπινίκιος Θήρωνι Ἀκραγαντίνῳ ἅρματι νικήσαντι τὴν ἑβδομηκοςὴν ἑβδόμην Ὀλυμπιάδα.* Aliud vetus scholion ad vs. 166, p. 85 Boeckhii: *ὁ δὲ Θήρων ος' ἢ οζ' ἐνίκησεν.* Aliud vetus scholion ad vs. 168, p. 86 Boeckhii: *ἐνίκα οὖν ος'.* Res Theroni adversas quas Pindarus *Olymp.* II (cf. vs. 12=22 sqq., 52=95, 56=104 sqq., 95=174 sqq. et universa carminis ratio scripti in solatium malorum et aerumnarum) respicit, easdem esse constat, quas Olymp. LXXVI, 1 gestas memorat Diodorus Siculus XI. 48 sq. Dissentiunt tamen viri docti de Olympiade qua Thero vicerit. Boeckhius in Explicat. ad Olymp. II., p. 119 sq. »dubitari non potest," inquit, »hanc odam eamque, quae eâ celebratur, Olympicam victoriam non Olymp. 77. sed Olymp. 76. tribuendam esse, qua incipiente variis casibus, quos carmen significat, Thero vexatus fuerit: quas vero turbas Diodorus initio anni Olymp. 76, 1. narrat, eas iam antea exeunte Olymp. 75, 4 inde a vere vel aestate incipiente coeptas esse, nihil impedit quominus statuas, quum hac ratione in multis rebus exponendis versatum Diodorum sciamus..... Ea vero tempestate, qua inter Hieronem et Theronem discordia fuisset, scriptum carmen esse, significant etiam scholia ..... nec quattuor annis post Olymp. 77, 1. aptum videri poterat has res carmini inmisceri, quae Olymp. 76, 1. aptissime a poëta commemorabantur: quo accedit, quod Olymp. 77, 1. incipiente

οζ'

ol. LXXVII
a. C. 472

Δάνδης Ἀργεῖος ςάδιον [1].

Δάνδης] Sic cod. Paris. et Diodori codices. In Anthologiae codice *Δάνδις* legitur. Int. Armen. *Dandin*. Apud Dionysium legitur *Δάτης*.

non solum Thero iam defunctus, sed etiam filius Thrasydaeus tyrannide privatus erat, quamquam haec Diodorus in ipsum annum Olymp. 77, 1. retulerit: ut proinde hoc et sequens carmen ante Olymp. 77, 1. compositum necessario sit." Clinton, Fasti Hellenici, III p. 610 sq. ed. 2ae contra Boeckhii rationes haec profert: *Nothing in Diodorus XI. 48. 49. indicates that the transactions of Thero are to be thrown back to the spring of Olymp. 75, 4. rather than carried forwards to the spring of Ol. 76, 1. the year in which Diodorus relates them.* Negat vir doctus id, quod nemo affirmat. *Pindar*, sic pergit, *v. 29—39 alludes to these troubles, but intimates that they had ceased, and had been happily adjusted: λάθα δὲ πότμῳ σὺν εὐδαίμονι γένοιτ' ἄν. These troubles Diodorus places in Olymp. 76, 1. and we have no reason in the absence of any testimony to throw them back into the preceding year. But if they occurred in Olymp. 76, 1. and were terminated before this ode was written, we cannot well ascribe the ode to that Olympiad.* Huius syllogismi assumtio (*we have no reason to throw them back into the preceding year*) nihil aliud est nisi petitio principii; nam quaestio utrum turbae illae adsignandae sint Olympiadi LXXV, 4, an eum Diodoro Olympiadi LXXVI, 1, pendet a quaestione utrum hoc Pindari carmen adsignandum sit Olympiadi LXXVI, 1. an Olympiadi LXXVII, 1. Refutanda igitur Clintoni erant haec duo argumenta, quibus praecipue nixus Boeckhius Pindari carmen et Theronis victoriam Olympiadi LXXVI, 1. assignaverat: 1° Olymp. LXXVII, 1. aptum videri non poterat carmen scriptum in solatium malorum et aerumnarum quibus quatuor annis ante afflictus fuerat Thero; 2° Olymp. LXXVII, 1. Thero non amplius in vivis erat. Priori argumento nihil opposuit Clinton. Alteri non tantum nihil respondit, sed etiam si negasset Theronem mortuum esse ante Olymp. LXXVII, 1. sibi non constitisset. Nam cum Boeckhio Pindari carmen Olymp. XII assignat Olympiadi LXXVII 1. et ex isto carmine sequitur Theronem tum iam mortuum fuisse; cf. Boeckhii locus laudandus ad Olymp. LXXVII p. 40 nota 1.

[1] Diodorus Siculus XI. 53: ἤχθη παρ' Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς ἑβδομηκοστὴ καὶ ἑβδόμη, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Δάνδης Ἀργεῖος.

Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* IX. 37 p. 1844 Reiskii: ἐπὶ τῆς ἑβδομηκοστῆς καὶ ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα ςάδιον Δάνδης Ἀργεῖος.

Simonides in Anthol. Graec. XIII. 14, in Bergkii Poët. Lyr. Gr. p. 910 ed. 2ae:

Ἀργεῖος Δάνδης ςαδιοδρόμος ἐνθάδε κεῖται,
νίκαις ἱππόβοτον πατρίδ' ἐπευκλείσας,
Ὀλυμπίᾳ δίς, ἐν δὲ Πυθῶνι τρία,
δύω δ' ἐν Ἰσθμῷ, πεντεκαίδεκ' ἐν Νεμέᾳ·
τὰς δ' ἄλλας νίκας οὐκ εὐμαρές ἐς' ἀριθμῆσαι.

Ἐργοτέλης Φιλάνορος Ἱμεραῖος δόλιχον [1].

Altera Dandis victoria Olympica nec qua Olympiade reportata sit traditur, nec quo cursus genere; nam quamquam *ςαδιόδρομος* Simonidi dicatur certissimum tamen est alteram illam victoriam non simplici stadio esse reportatam.

[1] Pausanias VI. IV. 11: *Ἐργοτέλης ὁ Φιλάνορος δολίχου δύο ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκας, τοσαύτας δ' ἄλλας Πυθοῖ καὶ ἐν Ἰσθμῷ τε καὶ Νεμείων ἀνῃρημένος, οὐχ Ἱμεραῖος εἶναι τὸ ἐξ ἀρχῆς καθάπερ γε τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτῷ φησι, Κρὴς δ' εἶναι λέγεται Κνώσιος· ἐκπεσὼν δ' ὑπὸ ςασιωτῶν ἐκ Κνωσοῦ καὶ ἐς Ἱμέραν ἀφικόμενος πολιτείας τετύχηκε καὶ πολλὰ εὕρετο ἄλλα ἐς τιμήν. ἔμελλεν οὖν, ὡς τὸ εἰκός, Ἱμεραῖος ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀναγορευθήσεσθαι.*

Pindarus *Olymp.* XII priorem (nam vs. 17 = 25 sqq., ubi victorias ab Ergotele reportatas recenset, non commemorat victoriam Olympicam ante hanc partam) victoriam celebravit. Vs. 13 (19) sqq.:

υἱὲ Φιλάνορος, ἤτοι καὶ τεά κεν
ἐνδομάχας ἅτ' ἀλέκτωρ συγγόνῳ παρ' ἑςίᾳ
ἀκλεὴς τιμὰ κατεφυλλορόησεν ποδῶν,
εἰ μὴ ςάσις ἀντιάνειρα Κνωσίας σ' ἄμερσε πάτρας.
νῦν δ' Ὀλυμπίᾳ ςεφανωσάμενος
καὶ δὶς ἐκ Πυθῶνος Ἰσθμοῖ τ', Ἐργότελες,
θερμὰ Νυμφᾶν λουτρὰ βαστάζεις, ὁμιλέων παρ' οἰκείαις ἀρούραις.

Scholiastae ad inscript., p. 271 Boeckhii unanimi consensu hanc victoriam reportatam tradunt *κατὰ τὴν οζ' Ὀλυμπιάδα.* »Quaeritur, quaenam tum Himerae conditio fuerit..... Liberam tum Himeram fuisse, non sub tyranno, immo nuperrime liberatam, ipsa oda declarat..... Iam succurrit rerum gestarum memoria. Diodorus XI, 53. sub Olymp. 77, 1 narrat Thrasydaeum Agrigenti et Himerae tyrannum, post patris obitum etiam insolentiorem quam antea factum, mercenariorum, item Agrigentinorum et Himerensium plus quam viginti millibus, peditibus equitibusque collectis, cum Hierone apud flumen Acragantem (*τὸν Ἀκράγαντα* dicit Diodorus), conflixisse, fusumque et fugatum, caesis plus quam quattuor millibus suorum imperio excidisse, mox apud Megarenses capitis damnatum esse: *οἱ δ' Ἀκραγαντῖνοι,* inquit, *κομισάμενοι τὴν δημοκρατίαν, διαπρεσβευσάμενοι πρὸς Ἱέρωνα τῆς εἰρήνης ἔτυχον.* Quodsi tum Agrigentini libertatem recuperarunt, quid Himerensibus factum censes? Nempe quod illis aequum fuit, id non iniquum Himerensibus: igitur his quoque Hieronem libertatem confirmasse consentaneum est. Immo id haec ipsa oda demonstrat. Ne multa: Diodorus more suo quae vere Olymp. 76, 4. anno exeunte gesta erant, in Olymp. 77, 1. retulit, ut ab anni naturalis vere incipientis initio progrederetur: igitur Olymp. 77, 1. quum vinceret Ergoteles, Himera iam liberata fuit: unde simul liquet, Theronem Olymp. 76, 4. defunctum eodemque anno Thrasydaeum expulsum esse." Boeckhius in Explicat. ad Pindari Olymp. XII, p. 208 sq., cui in universum assentior. Hoc tantum animadvertendum, libertatis potius speciem istam fuisse quam libertatem; democratia usi sunt Agrigentini et Himerenses, sed tutore Hierone (cf. Diodorus Siculus XI. 76, ubi inter *τοὺς κατὰ τὴν Ἱέρωνος δυναςείαν ἐκπεπτωκότας* Agrigentinos quoque et Himerenses fuisse tradit).

Εὔθυμος Ἀςυκλέους Λοκρὸς Ἐπιζεφύριος πυγμήν [1].
Καλλίας Διδυμίου Ἀθηναῖος παγκράτιον [2].
Ἱέρων Δεινομένους Συρακόσιος κέλητι [3].

Altera Ergotelis victoria quando reportata sit, non traditur; quum autem Ergoteles, teste Pindaro l. l., aliquot demum annis (minimum *septimo*, nam exsul demum coepit gymnicos honores petere, et ante Olympicam victoriam duas Pythicas reportavit) post exilium priorem reportarit, propter eius aetatem veri simillimum est alteram proxima Olympiade obtinuisse. Etenim Ergoteles, si demum Olymp. LXXIX iterum Olympiae vicisset, per XV annos cursu excelluisset; quod vix credibile.

Vetus scholion ad inscript., p. 261 Boeckhii, tradens e Pythicis istis victoriis priorem reportatam esse Pythiade XXV (h. e. Olymp. LXXII, 3), corruptum forte est; fide certe non dignum. Verisimile est Pythicas victorias Pythiade XXVIII et XXIX reportatas esse.

1 Pausanias loco landato ad Olymp. LXXIV p. 34 nota 3.

2 Pausanias V. IX. 3: *τότε δὲ* (i. e. *Ὀλυμπιάδι ἑβδόμῃ πρὸς ταῖς ἑβδομήκοντα) προήχθησαν ἐς νύκτα οἱ παγκρατιάζοντες ..... καὶ ἐκράτει μὲν Ἀθηναῖος Καλλίας τοὺς παγκρατιάσαντας.*

Idem VI. VI. 1: *Καλλίᾳ Ἀθηναίῳ παγκρατιαςῇ τὸν ἀνδριάντα ἀνὴρ Ἀθηναῖος Μίκων ἐποίησεν ὁ ζωγράφος.*

Pseudo-Andocides *contra Alcib.* 32: *αἴσχιςον δὲ φανήσεσθε ποιοῦντες, εἰ τοῦτον μὲν ἀγαπᾶτε τὸν ἀπὸ τῶν ὑμετέρων χρημάτων ταῦτα κατεργασάμενον, Καλλίαν δὲ τὸν Διδυμίου, τῷ σώματι νικήσαντα πάντας ἀγῶνας τοὺς ςεφανηφόρους, ἐξωςρακίσατε.*

3 Hanc victoriam celebravit Pindarus *Olymp.* I. Cf. supra ad Olymp. LXXIII p. 33 nota 1.

Scholiasta vetus ad inscript., p. 21 Boeckhii: *νικήσας δὲ τὰ Ὀλύμπια ἀνεκήρυξεν αὐτὸν Συρακόσιον καὶ Αἰτναῖον, κτίσας τὴν παρακειμένην τῷ ὄρει πόλιν ἐν τῇ Σικελίᾳ Αἴτνην ὁμώνυμον τῷ ὄρει.* Vetus scholion ad verba *Συρακόσιον ἱπποχάρμαν βασιλῆα* (v. 23=33), p. 29 Boeckhii: *ἔνιοι δ' ἀναγινώσκουσι παροξύνοντες τὴν παραλήγουσαν συλλαβὴν τοῦ Συρακόσιον* (sic legendum videtur pro *τῶν Συρακοσίων*) *καὶ τὴν ἐσχάτην τοῦ ἱπποχάρμαν περισπῶσιν, ἵν' ᾖ· τῶν Συρακοσίων ἱπποχαρμῶν. τὸν γὰρ Ἱέρωνα οὐκ εἶναι Συρακόσιον ὅτ' ἐνίκα· κτίσαντα γὰρ αὐτὸν τὴν Κατάνην καὶ προσαγορεύσαντα Αἴτναν ἀπ' αὐτῆς Αἰτναῖον λέγουσιν αὐτόν* (excidisse videtur *ἀνακηρυχθῆναι* vel, quamvis vitiosum, *ἀναγορευθῆναι*)*. εὐήθεις φησὶ Δίδυμος τούτους· τότε γὰρ ὁ Ἱέρων ἦν Συρακόσιος καὶ οὐδὲ ἦν Αἰτναῖος, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος. ὁ δ' Ἀριςόνικος ἀξιοπίςως Αἰτναῖον ὄντα Συρακόσιον ὀνομάζεσθαι.* Scholion ad Pyth. I, p. 300 Boeckhii: *Ἱέρων ἄνωθεν Συρακόσιος ἐςι, τὴν δὲ Κατάνην ἀνακτίσας ὁμωνύμως τῷ παρακειμένῳ ὄρει Αἴτναν προσηγόρευσε, καὶ Αἰτναῖον αὐτὸν κατὰ τοὺς ἀγῶνας νικῶν ἀνεκήρυξεν.* Scholion ad Nem. I, p. 426 Boeckhii: *Ἱέρων οἰκιςὴς ἀντὶ τυράννου βουλόμενος εἶναι, Κατάνην ἐξελὼν Αἴτνην μετωνόμασε τὴν πόλιν, αὐτὸν οἰκιςὴν προσαγορεύσας, καὶ ἐν ταῖς ἀναρρήσεσιν ἔν τισι τῶν ἀγώνων Αἰτναῖον αὐτὸν εἶπεν.*

In his hoc certum est, Hieronem in *Pythica* victoria, paullo post Aetnam conditam reportata, Aetnaeum renuntiatum esse; hoc enim confirmat carmen

Ol. LXXVIII
a. C. 468

οη'

Παρμενίδης Ποσειδωνιάτης ςάδιον [1].

Ἐργοτέλης Φιλάνορος Ἱμεραῖος δόλιχον [2].

? Τιμόδημος Τιμόνου Ἀθηναῖος παγκράτιον [3].

Ἱέρων Δεινομένους Συρακόσιος (Αἰτναῖος [4]) τεθρίππῳ [5].

Ἀγησίας Σωςράτου Συρακόσιος ἀπήνῃ [6].

---

quo victoriam illam Pindarus celebravit (*Pyth.* I). An *Olympiae* quoque Aetnaeus renuntiatus sit, dubium. In carmine enim Pindarico huius rei nullum vestigium; imo vs. 23 (33) *Συρακόσιος* audit. Superest victoria curulis Olymp. LXXVIII reportata, sed mirum profecto esset Hieronem Olymp. LXXVII Syracusanum renuntiatum esse, Olymp. vero LXXVIII Aetnaeum, octo annos post Aetnam conditam (Diodorus Siculus XI. 49). Neque ullus testis est de Hierone Olympiae Aetnaeo renuntiato, praeter scholiastam loco primum laudato, qui forte hac in re Pythicam victoriam cum Olympica confudit.

1 Diodorus Siculus XI. 65: *Ὀλυμπιὰς ἤχθη ἑβδομηκοςὴ καὶ ὀγδόη, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Παρμενίδης Ποσειδωνιάτης.*

Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* IX. 56 p. 1897 Reiskii: *κατὰ τὴν ἑβδομηκοςὴν καὶ ὀγδόην Ὀλυμπιάδα, ἣν ἐνίκα ςάδιον Παρμενίδης Ποσειδωνιάτης.*

2 Cf. ad Olymp. LXXVII p. 40 nota 1.

3 Scholiasta Pindari ad Nem. II (quo carmine Nemeaea Timodemi victoria pancratio reportata celebratur) vs. 1, p. 436 Boeckhii: *μετὰ τὴν Νεμεακὴν νίκην ἐςεφανοῦτο τὰ Ὀλύμπια.*

Pindari carmen Nemeaeum II scriptum esse Olymp. LXXV, 2, coniecit Boeckhius in Indice Temporum, quem Explicationibus praemisit, p. 25 (repetiit hunc Indicem Bergkius in Poet. Lyr. Gr. p. 7 sqq. ed. 2ae). Olympiadibus LXXVI, LXXVII et LXXIX alii Olympiae pancratio vicerunt.

4 Cf. ad Olymp. LXXVII p. 41 nota 3.

5 Cf. ad Olymp. LXXIII p. 33 nota 1.

6 Pindarus *Olymp.* VI hanc victoriam celebravit. Vs. 4 (5) *Ὀλυμπιονίκας* dicitur is quem canit poeta, vs. 9 (14) *Σωςράτου υἱός*, vs. 12 (17) *Ἀγησίας*, vs. 18 (30) *ἀνὴρ Συρακόσιος*; vs 22 (38) docet eum mularum curru vicisse.

Scholiasta vetus ad inscript., p. 129 Boeckhii: *γέγραπται ἡ ᾠδὴ ὡς μὲν ἔνιοι Ἀγησίᾳ Συρακοσίῳ, ὡς δ' ἔνιοι Στυμφηλίῳ, υἱῷ Σωςράτου ἀπήνῃ.* Agesiam ex Stymphalio Syracusanum factum esse indicant ipsius Pindari verba, vs. 98 (165) sqq.:

σὺν δὲ φιλοφροσύναις εὐηράτοις Ἀγησία δέξαιτο κῶμον
οἴκοθεν οἴκαδ' ἀπὸ Στυμφαλίων τειχέων ποτινισόμενον,
ματέρ' εὐμήλοιο λείποντ' Ἀρκαδίας.

Vicisse Agesiam Hierone Syracusis regnante, i. e. Olymp. LXXVI, LXXVII aut LXXVIII (Clinton, Fasti Hellenici, II p. 30 et 38 ed. 2ae) docet Pindarus vs. 92 (156) sqq.:

εἰπὸν δὲ μεμνᾶσθαι Συρακοσσᾶν τε καὶ Ὀρτυγίας,
τὰν Ἱέρων καθαρῷ σκαπτῷ διέπων,
ἄρτια μηδόμενος, φοινικόπεζαν
ἀμφέπει Δάματρα, λευκίππου τε θυγατρὸς ἑορτάν,
καὶ Ζηνὸς Αἰτναίου κράτος.

E postremis his verbis veri simile esse

οθ´

ol. LXXIX
a. C. 464

Ξενοφῶν Θεσσαλοῦ Κορίνθιος ϛάδιον καὶ πένταθλον [1].
Διαγόρας Δαμαγήτου Ῥόδιος πυγμήν [2].

---

monuit Boeckhius (in Explicat. ad hoc carmen, p. 151) Agesiam post Aetnam conditam, ergo non Olymp. LXXVI (Diodorus Siculus XI. 49), vicisse. Olymp. autem LXXVII, Pindarus Syracusis in aula Hieronis erat, ubi Hieronis victoriam carmine (*Olymp.* I) celebravit; hoc autem carmen (*Olymp.* VI) in Peloponneso cantatum, Agesia Syracusas redeunte. Ergo assentiendum Boeckhio (l. l. p. 152), Agesiae victoriam reportatam esse Olymp. LXXVIII.

[1] Diodorus Siculus XI. 70: *Ὀλυμπιὰς ἤχθη ἑβδομηκοϛὴ καὶ ἐνάτη, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Ξενοφῶν Κορίνθιος.*

Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* IX. 61 p. 1915 Reiskii: *ἐπὶ τῆς ἐνάτης καὶ ἑβδομηκοϛῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα Ξενοφῶν Κορίνθιος.*

Pausanias IV. xxiv. 5: *κατὰ τὴν ἐνάτην Ὀλυμπιάδα καὶ ἑβδομηκοϛήν, ἣν Κορίνθιος ἐνίκα Ξενοφῶν.* Hoc loco *ἑβδομηκοϛὴν* certa emendatione restituit Palmerius; codd. *εἰκοϛήν.*

Pindarus utramque victoriam celebravit *Olymp.* XIII. Vs. 28 (38) sqq. Iovem precatur poëta:

Ξενοφῶντος εὔθυνε δαίμονος οὖρον,
δέξαι δ' οἱ ϛεφάνων ἐγκώμιον τεθμόν,
τὸν ἄγει πεδίων ἐκ Πίσας,
πενταέθλῳ ἅμα ϛαδίου νικῶν δρόμον· ἀντεβόλησεν
τῶν ἀνὴρ θνατὸς οὔπω τις πρότερον.

De patre Thessalo cf. Olymp. LXIX.

Scholiasta Pindari recentior ad vs 1, p. 268 Boeckhii utramque victoriam *κατὰ τὴν οθ' Ὀλυμπιάδα* reportatam tradit.

Eadem haec victoria ansam dedit Pindaro componendi scolii cuius fragmenta servavit Athenaeus XIII. 33 p. 573 sq. Casauboni. Leguntur in Boeckhii Pindaro Tom. II pars II p. 608, in Bergkii Poet. Lyr. Graec. p. 260 ed. 2ae.

[2] Pindarus *Olymp.* VII hanc victoriam celebravit. Vs. 13 (23) sqq.:

καί νυν ὑπ' ἀμφοτέρων σὺν Διαγόρᾳ κατέβαν, τὰν ποντίαν
ὑμνέων παῖδ' Ἀφροδίτας, Ἀελίοιο τε νύμφαν,
Ῥόδον εὐθυμάχαν ὄφρα πελώριον ἄνδρα παρ' Ἀλφειῷ ϛεφανωσάμενον
αἰνέσω πυγμᾶς ἄποινα
καὶ παρὰ Καϛαλίᾳ, πατέρα τε Δαμάγητον ἁδόντα Δίκᾳ.

Scholiasta vetus ad inscript., p. 157 Boeckhii: *Διαγόρᾳ Ῥοδίῳ πύκτῃ: νικήσαντι τὴν οθ' Ὀλυμπιάδα.*

Aristoteles et Apollas apud Scholiastam Pindari ad inscript., p. 158 Boeckhii: *περὶ δὲ τούτου τοῦ Διαγόρου εἶπε μὲν καὶ Ἀριϛοτέλης καὶ Ἀπολλᾶς, μαρτυροῦσι δὲ τοιαῦτα. κατὰ γὰρ τὴν Ὀλυμπίαν ἕϛηκεν ὁ Διαγόρας μετὰ τὴν Λυσάνδρου εἰκόνα, πηχῶν τεσσάρων δακτύλων πέντε, τὴν δεξιὰν ἀνατείνων χεῖρα, τὴν δ' ἀριϛερὰν εἰς αὑτὸν ἐπικλίνων. μετὰ δὲ τοῦτον ἵϛαται καὶ ὁ Δαμάγητος, ὁ πρεσβύτατος τῶν παίδων αὐτοῦ, ὃς ἦν καὶ ὁμώνυμος τῷ πάππῳ, παγκράτιον προβεβλημένος, καὶ αὐτὸς πηχῶν τεσσάρων, ἐλάττων δὲ τοῦ πατρὸς δακτύλων πέντε. ἐχόμενος δὲ τούτου ἕϛηκε Δωριεὺς ἀδελφός, πύκτης* (imo *παγκρατιαϛής*) *καὶ αὐτὸς προβεβλημένος. τρίτος δὲ μετ' ἐκεῖνον*

Ἐφουδίων Μαινάλιος παγκράτιον[1].
Φερίας Αἰγινήτης πάλην παίδων[2].

ol. LXXX
a. C. 460

π'

Τορύμμας Θεσσαλὸς στάδιον[3].
Πάλην Ἀμησινᾶς Βαρκαῖος, ὃς βουκολῶν ταύρῳ ἐγυμ-

Ἐφουδίων] vid. nota ad h. l. Τορύμμας] Sic cod. Paris. et int. Armen. Apud Diodorum Τορύλλας legitur, apud Dionysium Τορύμβας. Scheibel coniecit Τυρομμᾶς. Ἀμησινᾶς] Sic cod. Paris. et int. Armen. Si Mynae credendum, in Philostrati codice Ἀλησίας audit. Neutrum verum videtur, nisi forte peregri-

Ἀκουσίλαος, τῇ μὲν ἀριστερᾷ ἱμάντα ἔχων πυκτικόν, τὴν δὲ δεξιὰν ὡς πρὸς προσευχὴν ἀνατείνων. καὶ οὗτοι μὲν οἱ τοῦ νικηφόρου παῖδες ἐν στήλαις ἵστανται σὺν τῷ πατρί· μετ' ἐκείνους δὲ καὶ θυγατέρων αὐτοῦ νικηφόροι υἱοὶ δύο. Εὐκλῆς πυγμῇ νικήσας Ἄνδρωνα καὶ μετ' ἐκεῖνον Πεισίρροδος.

Pausanias VI. VII. 1 sq.: θεασάμενος καὶ τούτους ἐπὶ τῶν Ῥοδίων ἀθλητῶν ἀφίξει τὰς εἰκόνας, Διαγόραν καὶ τὸ ἐκείνου γένος. οἱ δὲ συνεχεῖς τ' ἀλλήλοις καὶ ἐν κόσμῳ τοιῷδ' ἀνέκειντο· Ἀκουσίλαος μὲν λαβὼν πυγμῆς ἐν ἀνδράσι στέφανον, Δωριεὺς δ' ὁ νεώτατος παγκρατίῳ νικήσας Ὀλυμπιάσιν ἐφεξῆς τρισίν. πρότερον δ' ἔτι τοῦ Δωριέως ἐκράτησε καὶ Δαμάγητος τοὺς ἐσελθόντας ἐς τὸ παγκράτιον. οὗτοι μὲν ἀδελφοί τ' εἰσὶ καὶ Διαγόρου παῖδες, ἐπὶ δ' αὐτοῖς κεῖται καὶ ὁ Διαγόρας, πυγμῆς ἐν ἀνδράσιν ἀνελόμενος νίκην.

1 Eratosthenes et Polemo Iliensis apud Hesychium: Ἐφωδίων: Ἐρατοσθένης διὰ τοῦ Τ Ἐφωτίωνα ἀναγράφει, Μαινάλιον περιοδονίκην παγκρατιαστήν· ὁ δὲ Πολέμων διὰ τοῦ Δ.

Aristophanes *Vesp.* 1190 sqq.:

ἀλλ' οὖν λέγειν χρή σ' ὡς ἐμάχετό γ' αὐτίκα
Ἐφουδίων παγκράτιον Ἀσκώνδᾳ καλῶς,
ἤδη γέρων ὢν καὶ πολιός.

Scholiasta ad h. l.: Ἀσκώνδᾳ καλῶς: (τὸ χ,) ὅτι περὶ τοῦ Ἐφουδίωνος ἀληθῶς ἱστορεῖ. (Ἄλλως. ὅτι κατεψευσμένοι φαίνονται οὗτοι παγκρατιασταὶ ἐπὶ παιδιᾷ. ὁ δ' Ἀσκώνδας καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος. εἰ μὴ ἄρα ὁ Ἐφουδίων ἐστὶν ὁ ἐν ταῖς Ὀλυμπιάσι φερόμενος Ἐφουδίων Μαινάλιος οθ'.) Uncis inclusa absunt a codice Ravennate.

2 Pausanias VI. XIV. 1: Φερίας Αἰγινήτης ὀγδόῃ μὲν πρὸς ταῖς ἑβδομήκοντα Ὀλυμπιάδι κομιδῇ τ' ἔδοξεν εἶναι νέος καὶ οὐκ ἐπιτήδειός πω νομισθεὶς παλαίειν ἀπηλάθη τοῦ ἀγῶνος, τῇ δ' ἑξῆς (κατεδέχθη γὰρ τηνικαῦτα ἐς τοὺς παῖδας) ἐνίκα παλαίων.

3 Diodorus Siculus XI. 77: Ὀλυμπιὰς ἤχθη ὀγδοηκοστή, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Τορύλλας Θετταλός.

Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* X. 1 p. 1981 Reiskii: Ὀλυμπιὰς ἦν ὀγδοηκοστή, ἣν ἐνίκα στάδιον Τορύμβας Θεσσαλός.

νάζετο · ὃν καὶ εἰς Πίσαν ἀγαγὼν συνεγυμνάσθη [1].

? Σώςρατος Πελληνεὺς ςάδιον παίδων [2].

Ἀλκιμέδων Ἰφίωνος Αἰγινήτης πάλην παίδων [3].

Ἀρκεσίλαος Βάττου Κυρηναῖος τεθρίππῳ [4].

---

num nomen habuit athleta. *Σώςρατος*] Sic Pausaniae codices libro VII. Iidem altero loco (VI. VIII. 1) *Σωκράτης*. Sed fortasse diversi sunt.

[1] Philostratus loco laudato ad Olymp. XLVI pag. 17 nota 1.

[2] Pausanias VII. XVII. 13 sq.: *ἐν τῇ χώρᾳ τῇ Δυμαίᾳ καὶ τοῦ δρομέως Οἰβώτα ** νικήσαντι Ὀλύμπια Ἀχαιῶν πρώτῳ γέρας οὐδὲν ἐξαίρετον παρ' αὐτῶν ἐγένετο εὕρασθαι · καὶ ἐπὶ τούτῳ κατάρας ὁ Οἰβώτας ἐποιήσατο μηδενὶ Ὀλυμπικὴν νίκην ἔτι Ἀχαιῶν γενέσθαι. καὶ ἦν γάρ τις θεῶν ᾧ τοῦ Οἰβώτα τελεῖσθαι τὰς κατάρας οὐκ ἀμελὲς ἦν, διδάσκονταί ποθ' οἱ Ἀχαιοὶ καθ' ἥντινα αἰτίαν ςεφάνου τοῦ Ὀλυμπίασιν ἡμάρτανον, διδάσκονται δ' ἀποςείλαντες ἐς Δελφούς. οὕτω δὴ καὶ ἄλλα ἐς τιμὴν σφισι τοῦ Οἰβώτα ποιήσασι καὶ τὴν εἰκόνα ἀναθεῖσιν ἐς Ὀλυμπίαν, Σώςρατος Πελληνεὺς ςαδίου νίκην ἔσχεν ἐν παισίν.*

Idem VI. VIII. 1 statuam commemorat *Σωκράτους Πελληνέως δρόμου νίκην ἐν παισὶν εἰληφότος*, ubi fortasse *Σωςράτου* legendum cum Siebelisio in ed. minore.

Tradit Pausanias VII. XVII. 6 (verba adscripsi ad Olymp. VI) Oebotae statuam positam esse *περὶ τὴν ὀγδοηκοςὴν Ὀλυμπιάδα.* Suspicor hanc temporis definitionem niti fastis Olympicis, quippe qui Sostratum victorem habuerint Olympiade LXXX.

[3] Pindarus *Olymp.* VIII hanc victoriam celebravit. Vs. 15 (19) sqq. ita Alcimedontis fratrem alloquitur:

Τιμόσθενες, ὔμμε δ' ἐκλάρωσεν πότμος
Ζηνὶ γενεθλίῳ · ὃς σὲ μὲν Νεμέᾳ πρόφατον,
Ἀλκιμέδοντα δὲ πὰρ Κρόνου λόφῳ
θῆκεν Ὀλυμπιονίκαν.
ἦν δ' ἐσορᾶν καλός, ἔργῳ τ' οὐ κατὰ εἶδος ἐλέγχων
ἐξένεπε κρατέων πάλᾳ δολιχήρετμον Αἴγιναν πάτραν.

Iphiona defunctum, quem Pindarus vs. 81 (106) accepturum dicit laetum nuntium de Alcimedontis victoria, patrem fuisse Alcimedontis, verisimillimum est; quamquam diversas hac de re traditiones memorent Scholiastae veteres ad vs. 106, p. 203 Boeckhii: *ὁ Ἰφίων πρόγονός ἐςιν Ἀλκιμέδοντος, οἱ δ' ὅτι πατὴρ αὐτοῦ.* Aliud scholion: *Ἰφίων καὶ Καλλίμαχος κατὰ μέν τινας ἁπλῶς συγγενεῖς τοῦ Ἀλκιμέδοντος · κατὰ δέ τινας Ἰφίων μὲν πατὴρ Ἀλκιμέδοντος τεθνεώς, Καλλίμαχος δὲ θεῖος.* Recentior Scholiasta ad l. l., p. 204 Boeckhii: *ὁ Ἰφίων δ' ὁ πατήρ, ὥς φασί τινες, τοῦ Ἀλκιμέδοντος.* — Certe mirum, si poeta victoris, praesertim pueri, avum commemorasset (vs. 70 = 93), patris nullam mentionem iniecisset.

Scholiasta Pindari vetus ad inscript., p. 187 Boeckhii: *γέγραπται ὁ ἐπινίκιος προηγουμένως τῷ Ἀλκιμέδοντι παιδὶ παλαιςῇ νικήσαντι τὴν ὀγδοηκοςὴν Ὀλυμπιάδα.*

[4] Arcesilaum reportata Olympiade LXXVIII, 3 Pythica victoria (quam Pindarus *Pyth.* IV et V celebravit) Olympicam quoque molitum esse, hinc patet

ol. LXXXI
a. C. 456

πα'

Πολύμναςος Κυρηναῖος ςάδιον [1].

? Ἐφάρμοςος Ὀπούντιος πάλην [2].

---

quod Pindarus *Pyth.* V in fine vota facit ut etiam in ludis Olympicis Arcesilao victoria contingat.

Scholiasta Pindari ad Pyth. IV inscript., p. 342 Boeckhii: *γέγραπται ἡ ᾠδὴ Ἀρκεσιλάῳ Πολυμνήςου παιδὶ* (fefellerunt hominem Pindari verba vs. 59 = 104: *ὦ μάκαρ υἱὲ Πολυμνάςου*) *Κυρηναίῳ τὸ γένος τῆς Λιβύης νικήσαντι τὴν τριακοςὴν πρώτην Πυθιάδα· ἔνιοι δὲ καὶ τὴν ὀγδοηκοςὴν Ὀλυμπιάδα· ἀλλ' οὐκ ἔγραψεν εἰς τὴν Ὀλυμπιακὴν αὐτοῦ νίκην, καίτοι μετὰ τὴν Πυθικὴν γενομένην, ἀλλ' εἰς τὰ Πύθια μόνον.*

Batti filios fuisse quotquot Arcesilai Cyrenis regnarunt, res est notissima vel ex oraculo apud Herodotum IV. 163.

[1] Diodorus Siculus XI. 84: *παρ' Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς ἤχθη μία πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Πολύμναςος Κυρηναῖος.*

Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* X. 26 p. 2057 Reiskii: *Ὀλυμπιὰς ἦν ὀγδοηκοςὴ καὶ πρώτη, ἣν ἐνίκα ςάδιον Πολύμναςος Κυρηναῖος.*

[2] Celebravit hanc victoriam Pindarus *Olymp.* IX. Vs. 1 sqq. docent Epharmostum Olympiae vicisse. Vs. 12(19) sqq.:

οὔκοι χαμαιπετέων λόγων ἐφάψεαι,
ἀνδρὸς ἀμφὶ παλαίσμασιν φόρμιγγ' ἐλελίζων
κλεινᾶς ἐξ Ὀπόεντος.

a Epharmosti Opuntii victoria Olympica lucta parta quando contigerit, ignoratur. Clarus ille luctator praeter ceteras victorias vs. 94 sqq. memoratas Isthmia vicerat ter et Nemea (vs. 90—93), item Pythia, quae vs. 13, 18 sq. separatim cum Olympica simul victoria nominantur; unde coniecerim Pythiam victoriam non multo ante Olympicam accidisse; neque enim ob solam Pythiorum ludorum celebritatem Olympicae victoriae Pythiam in hoc carmine iungi, ipsa verborum, quibus Pindarus in hac re utitur, ratio videtur monstrare. Iam vero de temporibus nihil relatum nisi in Scholiis vs. 17. *ἐνίκησε δὲ ὁ Ἐφάρμοςος καὶ Ὀλύμπια, ὡς προεῖπε, καὶ Πύθια, ἑβδομηκοςῇ τρίτῃ Ὀλυμπιάδι:* et rursum, *καὶ γὰρ Πύθια ἐνίκησεν ὁ Ἐφάρμοςος τὴν τριακοςὴν Πυθιάδα*, ubi tamen cod. Vrat. pro tricesima Pythiade praebet *λγ'*. Pythia igitur aut Pyth. 30 aut Pyth. 33 vicisse dicitur, Olymp. 77, 3 vel 80, 3: sed in priori Scholio Pythia victoria, non Olympica, ut vulgo statuunt, in Olymp. 73 refertur. Quae quum inter se pugnare Hermannus videret, numerum corrigendum esse recte iudicavit, scripsitque *ἑβδομηκοςῇ ὀγδόῃ Ὀλυμπιάδι*, ut Olympias secundum scholiastae computationem, quam falsam esse alibi docui, Pythiadi tricesimae responderet; verum postquam Pythiadem tricesimam tertiam ex Vratislaviensi attuli, in promptu est corrigere: *καὶ Πύθια τριακοςῇ τρίτῃ Πυθιάδι*, quae coniectura non solum in tantis Scholiorum vitiis non audax est, sed etiam certa: Olympiadis enim aliona in Pythia victoria mentio est. Praeterea multo probabilius est in altera lectione *τὴν τριακοςὴν* periisse vocem *τρίτην*, quam in altera *γ'* (*τρίτην*) male additum esse. Quae quum ita sint, non

πβ΄ ol. LXXXII a. C. 452

Λύκος Λαρισαῖος ςάδιον[1].

Ψαῦμις Ἄκρωνος Καμαριναῖος ἀπήνῃ[2].

πγ΄ ol. LXXXIII a. C. 448

Κρίσων Ἱμεραῖος ςάδιον[3].

Κρίσων] Sic Diodorus, Dionysius, Pausanias, Plato in Protagora et Clemens. Cod.

aliud statui potest nisi Pyth. 33. Olymp. 80, 3. Epharmostum Pythia vicisse: Olympica igitur victoria probabili ratione Olymp. 81. assignabitur." Boeckhius, in Explicat. ad Olymp. IX, p. 186 sq.

1 Dionysius Halicarn. X. 53 p. 2131 Reiskii: *ἐπὶ τῆς ὀγδοηκοςῆς καὶ δευτέρας Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα ςάδιον Λύκος Θεσσαλὸς ἀπὸ Λαρίσσης.*

Apud Diodorum Siculum lacuna huius Olympiadis actae mentionem abripuit.

2 Pindarus *Olymp.* IV et V hanc victoriam celebravit. In altero carmine vs. 1 sqq.:

ὑψηλᾶν ἀρετᾶν καὶ ςεφάνων ἄωτον γλυκὺν
τῶν Οὐλυμπίᾳ, Ὠκεανοῦ θύγατερ, καρδίᾳ γελανεῖ
ἀκαμαντόποδός τ' ἀπήνας δέκευ Ψαύμιός τε δῶρα·
ὃς τὰν σὰν πόλιν αὔξων, Καμάρινα, λαοτρόφον,
βωμοὺς ἓξ διδύμους ἐγέραρεν ἑορταῖς θεῶν μεγίςαις
ὑπὸ βουθυσίαις ἀέθλων τε πεμπαμέροις ἁμίλλαις
ἵπποις ἡμιόνοις τε μοναμπυκίᾳ τε. τὶν δὲ κῦδος ἁβρὸν
νικάσαις ἀνέθηκε, καὶ ὃν πατέρ' Ἄκρων' ἐκάρυξε καὶ τὰν νέοικον ἕδραν.

Scholiasta vetus ad Olymp. IV inscript., p. 111 Boeckhii: *γέγραπται ἡ ᾠδὴ Ψαύμιδι Καμαριναίῳ νικήσαντι τὴν ὀγδοηκοςὴν δευτέραν Ὀλυμπιάδα τεθρίππῳ, παιδὶ Ἄκρωνος.* Vetus scholion ad Olymp. V inscript., p. 117 Boeckhii: *γέγραπται ἡ ᾠδὴ τῷ αὐτῷ Ψαύμιδι τεθρίππῳ καὶ ἀπήνῃ καὶ κέλητι νενικηκότι τὴν ὀγδοηκοςὴν δευτέραν Ὀλυμπιάδα.* Deceptus est quisquis haec adnotavit Pindari verbis laudatis: *ἵπποις ἡμιόνοις τε μοναμπυκίᾳ τε.* Psaumis triplici illo certaminis genere certaverat, sed vicerat sola apene, quod et ex Pindari loco laudato apparet, et inde quod poeta IV. 12 (21) sqq. Psaumidi victorias equis reportandas opprecatur. Cum scholiis laudatis bene conveniunt, quoad temporis definitionem, Pindari verba laudata quibus Camarinam *νέοικον ἕδραν* appellat. Olympiade enim LXXIX, 4 instaurata erat (Diodorus Siculus XI. 76).

Misere corruptum est vetus scholion ad Olymp. V. 19, p. 122 Boeckhii, quod sic prodiit ex cod. Vratislaviensi: *ὅτι δὲ περὶ τὴν π' ἐνίκησεν Ὀλυμπιάδα ὁ Ψαῦμις τῇ ἀπήνῃ, οὕτω συνορᾶται· καταλύεται γὰρ αὐτῇ τὸ ἀγώνισμα περὶ ὀγδοηκοςὴν ε' Ὀλυμπιάδα· τῷ δὲ ἅρματι ἐνίκησε τὴν πβ' Ὀλυμπιάδα· ὥςε τὴν πα' ἐνίκησεν ἐν τῇ ἀπήνῃ ὁ Ψαῦμις.*

3 Diodorus Siculus XII. 5: *Ἠλεῖοι ἤγαγον Ὀλυμπιάδα τρίτην πρὸς*

ol. LXXXIV
a. C. 444

πδ´

'Ο αὐτὸς τὸ δεύτερον[1].

Κατελύθη κάλπης καὶ ἀπήνης δρόμος[2].

ol. LXXXV
a. C. 440

πε´

'Ο αὐτὸς τὸ τρίτον[3].

Paris., int. Armen. et Platonis codices altero loco *Κρίσσων*. Hesychius *Γρίσων*.

ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Κρίσων 'Ιμεραῖος.

Dionysius Halicarn. *Antiq. Roman.* XI. 1 p. 2156 Reiskii: *ἐπὶ τῆς ὀγδοηκοςῆς καὶ τρίτης 'Ολυμπιάδος, ἣν ἐνίκα ςάδιον Κρίσων 'Ιμεραῖος.*

Pausanias V. XXIII. 4: *ἐςὶ δὲ πρὸ τοῦ Διὸς τούτου ςήλη χαλκῆ, Λακεδαιμονίων καὶ 'Αθηναίων συνθήκας ἔχουσα εἰρήνης ἐς τριάκοντα ἐτῶν ἀριθμόν. ταύτας ἐποιήσαντο 'Αθηναῖοι παραςησάμενοι τὸ δεύτερον Εὔβοιαν, ἔτει τρίτῳ τῆς 'Ολυμπιάδος, ἣν Κρίσων 'Ιμεραῖος ἐνίκα ςάδιον.* Lege: *ἔτει τρίτῳ τῆς τρίτης 'Ολυμπιάδος καὶ ὀγδοηκοςῆς, ἣν Κρίσων 'Ιμεραῖος ἐνίκα ςάδιον.* Pausaniam de more Olympiadis numerum addidisse, hoc quidem loco eo magis probabile, quod duabus quoque sequentibus Olympiadibus Crison stadio vicit, is ergo qui scribit *ἔτει τρίτῳ τῆς 'Ολυμπιάδος ἣν Κρίσων 'Ιμεραῖος ἐνίκα ςάδιον* tempus omnino non definit. Euboea autem a Pericle reciperata est, et foedus illud factum, Olymp. LXXXIII, 3 (Clinton, Fasti Hellenici, II p. 52 ed. 2ae).

Plato eiusque Scholiasta l. l. ad Olymp. LXXIII, p. 32 nota 1, et *Protag.* p. 335 E: *νῦν δ' ἐςὶν ὥσπερ ἂν εἰ δέοιό μου Κρίσωνι τῷ 'Ιμεραίῳ δρομεῖ ἀκμάζοντι ἕπεσθαι.*

Clemens Alesandrinus loco laudato ad Olymp. LXXIII p. 32 nota 1.

Aristophanes (**Byzantinus**, ut videtur) apud Zonaram I p. 451: *Γρίσσων* (vel *Γρίσων*) *ὁ χοῖρος καὶ ὄνομα δρομέως παρ' 'Αριςοφάνει.* Et apud Hesychium: *Γρίσων: ὗς· 'Αριςοφάνης δ' ὄνομα δρομέως νενικηκότος ἐν 'Ολυμπίᾳ ςάδιον.*

Nugas agit **Plutarchus** *de adulat. et amici discr.* p. 58 ed. Londin. Crisonem cursu certantem faciens cum Alexandro Magno.

[1] **Diodorus Siculus** XII. 23: *'Ολυμπιὰς ἤχθη τετάρτη πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Κρίσων 'Ιμεραῖος.*

Apud **Dionysium Halicarn.** XI. 51 lacuna huius Olympiadis mentionem nobis eripuit.

Cf. porro ad Olymp. LXXXIII p. 47 nota 3.

[2] Cf. ad Olymp. LXX p. 29 nota 5.

Plutarchus *Sympos.* V. 2 p. 675 ed. Londin.: *τοῖς 'Ολυμπίοις πάντα προςθήκη πλὴν τοῦ δρόμου γέγονε· πολλὰ δὲ καὶ θέντες ἔπειτ' ἀνεῖλον, ὥσπερ τὸν τῆς κάλπης ἀγῶνα καὶ τὸν τῆς ἀπήνης.*

[3] **Diodorus Siculus** XII. 29: *'Ηλεῖοι ἤγαγον 'Ολυμπιάδα πέμπτην πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, ἐν ᾗ ἐνίκα Κρίσων*

πϛʹ ol. LXXXVI a. C. 436

Θεόπομπος (Διόπομπος [1]) Θεσσαλὸς ςάδιον [2].

? Ἀκουσίλαος Διαγόρου Ῥόδιος πυγμήν [3].

? Δαμάγητος Διαγόρου Ῥόδιος παγκράτιον [4].

Παντάρκης Ἠλεῖος πάλην παίδων [5].

πζʹ ol. LXXXVII a. C. 432

Σώφρων Ἀμβρακιώτης ςάδιον [6].

Σώφρων] Sic cod. Paris. et Diodorus. Int. Armen. *Euphranor.* *Ἀμβρακιώτης*]

Ἱμεραῖος τὸ δεύτερον. Certatim viri docti reponi iusserant *τὸ τρίτον*; veri tamen similius mihi videtur ipsum Diodorum errorem illum commisisse, praesertim cum ad Olymp. LXXXIV secundam Crisonis victoriam ita commemoret, quasi tum *primum* is vicerit.

Cf. ad Olymp. LXXXIII et LXXXIV.

1 Plato eiusque Scholiasta laudati ad Olymp. LXXIII p. 32 nota 1.

2 Diodorus Siculus XII. 33: *Ἠλεῖοι ἤγαγον Ὀλυμπιάδα ἕκτην πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Θεόπομπος Θετταλός.*

3 Cf. ad Olymp. LXXIX p. 43 nota 2.

Pausanias VI. VII. 3: *Διαγόραν δὲ καὶ ὁμοῦ τοῖς παισὶν Ἀκουσιλάῳ καὶ Δαμαγήτῳ λέγουσιν ἐς Ὀλυμπίαν ἐλθεῖν· νικήσαντες δ' οἱ νεανίσκοι διὰ τῆς πανηγύρεως τὸν πατέρα ἔφερον βαλλόμενόν θ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἄνθεσι καὶ εὐδαίμονα ἐπὶ τοῖς παισὶ καλούμενον.* Eadem historia corrupte legitur apud Scholiastam Pindari ad Olymp. VII inscript. p. 158 Boeckhii. Incpte hic Damagetum et Acusilaum vicisse dicit *κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῷ πατρί*, quum dicendum esset *κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν.* Eandem quoque historiam variis modis narrant Gellius *Noct. Att.* III. XV. 3, Cicero *Tuscul. Quaest.* I. XLVI. 111, et Plutarchus *Pelop.* XXXIV.

Constat igitur Damagetum et Acusilaum eadem Olympiade vicisse, idque ante fratrem Dorieum, caius prima victoria reportata fuit Olymp. LXXXVII. Porro eorum pater Diagoras vicit Olymp. LXXIX. Itaque ipsi aut Olymp. LXXXVI vicerunt, aut certe non multo prius.

4 Cf. nota praecedens et ad Olymp. LXXIX p. 43 nota 2.

Gellius loco laudato perperam Damagetum luctatorem facit. Constat enim e locis ad Olymp. LXXIX p. 43 nota 2 laudatis Damagetum pancratio vicisse; quodsi utriusque certaminis palmam tulisset, commemoraretur inter *τοὺς ἀφ' Ἡρακλέους.*

5 Pausanias V. XI. 3: *τὸν δ' αὐτὸν ταινίᾳ τὴν κεφαλὴν ἀναδούμενον ἐοικέναι τὸ εἶδος Παντάρκει λέγουσι, μειράκιον δ' Ἠλεῖον τὸν Παντάρκην παιδικὰ εἶναι τοῦ Φειδίου· ἀνείλετο δὲ καὶ ἐν παισὶν ὁ Παντάρκης πάλης νίκην Ὀλυμπιάδι ἕκτῃ πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα.*

Idem VI. X. 6: *μετὰ δ' Ἵππον καταπαλαίσας παῖδας Παντάρκης ἕςηκεν Ἠλεῖος ὁ ἐρώμενος Φειδίου.*

6 Diodorus Siculus XII. 37: *Ἠλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμπιάδα ἑβδόμην πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Σώφρων Ἀμπρακιώτης.*

Δωριεὺς Διαγόρου Ῥόδιος (Θούριος[1]) παγκράτιον[2].

Ἐν ᾧ ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος συνεκροτήθη.

ol. LXXXVIII a. C. 428

πη´

Σύμμαχος Μεσσήνιος ἀπὸ Σικελίας ϛάδιον[3].

Dubius haereo utrum sic legendum an *Ἀμπρακιώτης* emendandum sit; utraque

[1] Pausanias VI. VII. 4: *ἀνηγορεύοντο δ' αὐτός τε (Δωριεύς) καὶ ὁ Πεισίροδος Θούριοι, διωχθέντες ὑπὸ τῶν ἀντιϛασιωτῶν ἐκ τῆς Ῥόδου καὶ ἐς Ἰταλίαν παρὰ Θουρίους ἀπελθόντες.*

Dorieum ex Rhodio Thurium esse factum testatur etiam Xenophon *Hellen.* I. VI. 19: (*Φανοσθένης*) *περιτυχὼν δυοῖν τριήροιν Θουρίοιν ἔλαβεν αὐτοῖς ἀνδράσιν · καὶ τοὺς μὲν αἰχμαλώτους ἅπαντας ἔδησαν Ἀθηναῖοι, τὸν δ' ἄρχοντα αὐτῶν Δωριέα, ὄντα μὲν Ῥόδιον, πάλαι δὲ φυγάδα ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ῥόδου ὑπ' Ἀθηναίων κατεψηφισμένων αὐτοῦ θάνατον καὶ τῶν ἐκείνου συγγενῶν, πολιτεύοντα παρ' αὐτοῖς, ἐλεήσαντες ἀφεῖσαν οὐδὲ χρήματα πραξάμενοι.* Et *Epigramma* Simonidi adscriptum in Anthol. Graec. XIII. 11, in Bergkii Poetis Lyricis Graec. p. 928 ed. 2ae:

A. *τίς εἰκόνα τάνδ' ἀνέθηκεν;*
B. *Δωριεὺς ὁ Θούριος.*
A. *Οὐ Ῥόδιος γένος ἦν;*
B. *Ναί, πρὶν φυγεῖν γε πατρίδα,*
δεινᾷ γε χειρὶ πολλὰ ῥέξας ἔργα καὶ βίαια.

Quum vero Dorieus cum suis, a factione *Attica* pulsi, *Thurios* in coloniam Atheniensium migraverint, fieri hoc vix potuit ante rerum commutationem quae post Atheniensium in Sicilia cladem Thuriis obtinuit (Grote, History of Greece, X. p. 384 ed. Americ.). Itaque quod Pausanias scribit de Dorieo Thurio renuntiato, id de aliis victoriis postea comparatis acceperim. Accedit quod in Thucydidis loco ad Olymp. LXXXVIII p. 51 nota 2 laudando Rhodius dicitur, non Thurius.

[2] Cf. ad Olymp. LXXIX p. 43 nota 2. Perperam in scholio ad Pindarum ibi laudato *πύκτης* dicitur. Pugilatus palmam cum pancratio coniunxisse non potest, nam in omni antiquitate duo tantum exstiterunt qui, quamquam non eadem Olympiade (hoc enim nemini contigit), utriusque tamen certaminis palmam tulerint; Theagenes Thasius et Thebanus Clitomachus (Pausanias VI. XV. 3).

Tres Doriei victorias huic Olympiadi et duabus sequentibus adsignandas esse, docet Thucydidis locus laudandus ad Olymp. LXXXVIII p. 51 nota 2, comparatus cum Pausania laudato ad Olymp. LXXIX p. 43 nota 2.

[3] Diodorus Siculus XII. 49: *Ἠλεῖοι δ' ἤγαγον* (editur *ἦγον*) *Ὀλυμπιάδα ὀγδόην πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Σύμμαχος Μεσσήνιος ἀπὸ Σικελίας.*

Pausanias VI. II. 10: *θαῦμα δ' εἴπερ ἄλλο τι καὶ τόδ' ἐποιησάμην · Μεσσηνίους γὰρ ἐκ Πελοποννήσου φεύ-*

Δωριεὺς Διαγόρου Ῥόδιος (Θούριος[1]) παγκράτιον[2].

πθʹ

ol. LXXXIX a. C. 424

Ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον[3].

Δωριεὺς Διαγόρου Ῥόδιος (Θούριος[4]) παγκράτιον[5].
Ἑλλάνικος Ἀλκαινέτου Ἠλεῖος ἐκ Λεπρέου[6] πυγμὴν παίδων[7].

ϙʹ

ol. XC a. C. 420

Ὑπέρβιος Συρακόσιος ϛάδιον[8].

Ἀνδροσθένης Λοχαίου Ἀρκὰς ἐκ Μαινάλου παγκράτιον[9].

---

enim forma non tantum in libris sed etiam in inscriptionibus et nummis occurrit.

γοντας ἐπέλιπεν ἡ περὶ τὸν ἀγῶνα τύχη τὸν Ὀλυμπικόν· ὅτι γὰρ μὴ Λεοντίσκος καὶ Σύμμαχος τῶν ἐπὶ τῷ πορθμῷ Μεσσηνίων, ἄλλος γ' οὐδεὶς Μεσσήνιος, οὔτε Σικελιώτης οὔτ' ἐκ Ναυπάκτου, δῆλός ἐϛιν Ὀλυμπίασιν ἀνῃρημένος νίκην· εἶναι δ' οἱ Σικελιῶται καὶ τούτους τῶν ἀρχαίων Ζαγκλαίων καὶ οὐ Μεσσηνίους φασίν.

1 Cf. ad Olymp. LXXXVII p. 50 nota 1.

2 Thucydides III. 8 ubi versatur in describendis rebus gestis anno a. C. 428: ἦν δ' Ὀλυμπίας ᾗ Δωριεὺς Ῥόδιος τὸ δεύτερον ἐνίκα. Thucydides non stadionica utitur ad tempora definienda, sed pancratiasta; ut infra Olymp. XC.

Cf. ad Olymp. LXXIX p. 43 nota 2 et ad Olymp. LXXXVII p. 50 nota 2.

3 Diodorus Siculus XI. 65: παρὰ τοῖς Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς ἤχθη ἐνάτη καὶ ὀγδοηκοϛή, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Σύμμαχος τὸ δεύτερον.

Pausanias loco laudato ad Olymp. LXXXVIII p. 50 nota 3.

4 Cf. ad Olymp. LXXXVII p. 50 nota 1.

5 Cf. ad Olymp. LXXIX p. 43 nota 2, et ad Olymp. LXXXVII p. 50 nota 2.

6 Pausanias V. v. 3: ἐθέλουσι μὲν δὴ οἱ Λεπρεᾶται μοῖρα εἶναι τῶν Ἀρκάδων, φαίνονται δ' Ἠλείων κατήκοοι τὸ ἐξ ἀρχῆς ὄντες· καὶ ὅσοι αὐτῶν Ὀλύμπια ἐνίκησαν, Ἠλείους ἐκ Λεπρέου σφᾶς ὁ κῆρυξ ἀνεῖπεν.

7 Pausanias VI. VIII. 9: ἐγένοντο δὲ καὶ Ἀλκαινέτῳ τῷ Θεάντου Λεπρεάτῃ καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς παισὶν Ὀλυμπικαὶ νῖκαι. αὐτὸς μέν γε πυκτεύων ὁ Ἀλκαίνετος ἔν τ' ἀνδράσι καὶ πρότερον ἔτι ἐκράτησεν ἐν παισίν· Ἑλλάνικον δὲ τὸν Ἀλκαινέτου καὶ Θέαντον ἐπὶ πυγμῇ παίδων ἀναγορευθῆναι τὸν μὲν ἐνάτῃ πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα Ὀλυμπιάδι, τὸν δὲ τῇ ἐφεξῆς ταύτῃ συνέβη τὸν Θέαντον.

8 Diodorus Siculus XII. 77: Ἠλεῖοι ἤγαγον Ὀλυμπιάδα ἐνενηκοϛήν, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Ὑπέρβιος Συρακόσιος.

9 Thucydides V. 49 ubi enarrat

Θέαντος Ἀλκκινέτου Ἠλεῖος ἐκ Λεπρέου[1] πυγμὴν παίδων[2].
Θηβαίων δῆμος τεθρίππῳ[3].

ol. XCI a. C. 416

ϙα′

Ἐξαίνετος Ἀκραγαντῖνος ϛάδιον[4].
? Ἀνδροσθένης Λοχαίου Ἀρκὰς ἐκ Μαινάλου παγκράτιον[5].

Ἐξαίνετος] Sic Diodorus et Aelianus. Cod. Paris. *Ἐξάγεντος*. Int. Armen. *Exegentos*.

res anno a. C. 420 gestas: *Ὀλύμπια δ' ἐγένετο τοῦ θέρους τούτου οἷς Ἀνδροσθένης Ἀρκὰς παγκράτιον τὸ πρῶτον ἐνίκα.*

Pausanias VI. vi. 1: *Νικοδάμου δ' ἔργον τοῦ Μαιναλίου παγκρατιαϛὴς ἐϛὶν ἐκ Μαινάλου δύο νίκας ἐν ἀνδράσιν ἀνελόμενος Ἀνδροσθένης Λοχαίου.*

[1] Cf. ad Olymp. LXXXIX p. 51 nota 6.

[2] Pausanias loco laudato ad Olymp. LXXXIX p. 51 nota 7.

[3] Thucydides V. 49: *Ὀλύμπια δ' ἐγένετο τοῦ θέρους τούτου ..... καὶ Λακεδαιμόνιοι τοῦ ἱεροῦ ὑπ' Ἠλείων εἴρχθησαν ὥϛε μὴ θύειν μηδ' ἀγωνίζεσθαι, οὐκ ἐκτίνοντες τὴν δίκην αὐτοῖς ἣν ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ Ἠλεῖοι κατεδικάσαντο αὐτῶν.* Et capite 50: *δέος δ' ἐγένετο τῇ πανηγύρει μέγα μὴ ξὺν ὅπλοις ἔλθωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ καὶ Λίχας ὁ Ἀρκεσίλα Λακεδαιμόνιος ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὸ τῶν ῥαβδούχων πληγὰς ἔλαβεν, ὅτι νικῶντος τοῦ αὐτοῦ ζεύγους καὶ ἀνακηρυχθέντος Βοιωτῶν δημοσίου κατὰ τὴν οὐκ ἐξουσίαν τῆς ἀγωνίσεως, προελθὼν ἐς τὸν ἀγῶνα ἀνέδησε τὸν ἡνίοχον, βουλόμενος δηλῶσαι ὅτι αὑτοῦ ἦν τὸ ἅρμα.*

Xenophon *Hellen.* III. ii. 21: *Λακεδαιμόνιοι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον πάλαι ὀργιζόμενοι τοῖς Ἠλείοις καὶ ὅτι ἐποιήσαντο ξυμμαχίαν πρὸς Ἀθηναίους καὶ Ἀργείους καὶ Μαντινέας, καὶ ὅτι δίκην φάσκοντες καταδεδικάσθαι αὐτῶν ἐκώλυον καὶ τοῦ ἱππικοῦ καὶ τοῦ γυμνικοῦ ἀγῶνος, καὶ οὐ μόνον ταῦτ' ἤρκει, ἀλλὰ καὶ Λίχα παραδόντος Θηβαίοις τὸ ἅρμα, ἐπεὶ ἐκηρύττοντο νικῶντες, ὅτ' εἰσῆλθε Λίχας ϛεφανώσων τὸν ἡνίοχον, μαϛιγοῦντες αὐτόν, ἄνδρα γέροντα, ἐξήλασαν.*

Pausanias VI. ii. 2: *τῷ δ' Ἀρκεσίλᾳ καὶ Λίχᾳ τῷ παιδί, τῷ μὲν αὐτῶν γεγόνασι δύο Ὀλυμπικαὶ νῖκαι, Λίχας δ' εἰργομένων τηνικαῦτα τοῦ ἀγῶνος Λακεδαιμονίων καθῆκεν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Θηβαίων δήμου τὸ ἅρμα, τὸν δ' ἡνίοχον νικήσαντα ἀνέδησεν αὐτὸς ταινίᾳ· καὶ ἐπὶ τούτῳ μαϛιγοῦσιν αὐτὸν οἱ Ἑλλανοδίκαι.* Et § 3: *τὰ δ' Ἠλείων ἐς τοὺς Ὀλυμπιονίκας γράμματα οὐ Λίχαν, Θηβαίων δὲ τὸν δῆμον ἔχει νενικηκότα.*

[4] Diodorus Siculus XII. 82: *παρ' Ἠλείοις ἤχθη Ὀλυμπιὰς πρώτη πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Ἐξαίνετος Ἀκραγαντῖνος.*

Aelianus *Var. Hist.* II. 8: *κατὰ τὴν πρώτην καὶ ἐνενηκοϛὴν Ὀλυμπιάδα, καθ' ἣν ἐνίκα Ἐξαίνετος ὁ Ἀκραγαντῖνος ϛάδιον.*

[5] Cf. ad Olymp. XC p. 51 nota 9.

Ἀλκιβιάδης Κλεινίου Ἀθηναῖος τεθρίππῳ[1].

---

[1] Thucydides VI. 16 Alcibiadem ita loquentem facit: *οἱ γὰρ Ἕλληνες καὶ ὑπὲρ δύναμιν μείζω ἡμῶν τὴν πόλιν ἐνόμισαν, τῷ ἐμῷ διαπρεπεῖ τῆς Ὀλυμπίαζε θεωρίας, πρότερον ἐλπίζοντες αὐτὴν καταπεπολεμῆσθαι, διότι ἅρματα μὲν ἑπτὰ καθῆκα, ὅσα οὐδείς πω ἰδιώτης πρότερον, ἐνίκησα δέ, καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος ἐγενόμην, καὶ τἄλλα ἀξίως τῆς νίκης παρεσκευασάμην.*

Euripides apud Plutarchum Alcib. XI, emendatius apud Bergkium in Poet. Lyr. Gr. p. 471 sq. ed. 2ae:

Σὲ δ' ἀείσομαι ὦ Κλεινίου παῖ·
καλὸν ἁ νίκα· (τὸ) κάλλιστον (δ'),
ὃ μηδεὶς ἄλλος Ἑλλάνων (λάχεν),
ἅρματι πρῶτα δραμεῖν
καὶ δεύτερα καὶ τρίτα, βῆναί τ'
ἀπονητί, Διὸς στεφθέντα τ' ἐλαίᾳ
κάρυκι βοᾶν παραδοῦναι.

In his *τό* addidit Bergkius, *δ'* Reiskius, *λάχεν* Bergkius; *Διός* pro *δίς* emendavit Hermannus. Ceterum minus accurate Euripides *καὶ τρίτα*; debuit *τέταρτα.*

Plutarchus *Alcib.* XI. praeter Euripidis l. l. ex Thucydide sua habet.

Demosthenes *in Midiam* 145: *ἔτι δ' ἵππων Ὀλυμπίασιν ἀγῶνες ὑπῆρχον αὐτῷ* (Alcibiadi) *καὶ νῖκαι.*

Isocrates *de Bigis* p. 353 Stephani: *Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὁρῶν τὴν ἐν Ὀλυμπίᾳ πανήγυριν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἀγαπωμένην καὶ θαυμαζομένην ..... τοὺς μὲν γυμνικοὺς ἀγῶνας ὑπερεῖδεν ..... ἱπποτροφεῖν δ' ἐπιχειρήσας ..... οὐ μόνον τοὺς ἀνταγωνιστάς, ἀλλὰ καὶ τοὺς πώποτε νικήσαντας ὑπερεβάλετο. ζεύγη γὰρ καθῆκε τοσαῦτα μὲν τὸν ἀριθμὸν ὅσοις οὐδ' αἱ μέγισται τῶν πόλεων ἠγωνίσαντο, τοιαῦτα δὲ τὴν ἀρετὴν ὥστε καὶ πρῶτος καὶ δεύτερος γενέσθαι καὶ τρίτος.*

Pseudo-Andocides *contra Alcib.* 25: *ἡγοῦμαι δ' αὐτὸν πρὸς τοῦτο μὲν οὐδὲν ἀντερεῖν, λέξειν δὲ περὶ τῆς νίκης τῆς Ὀλυμπίασιν.*

Athenaeus I. 5 p. 3 Casauboni: *Ἀλκιβιάδης δ' Ὀλύμπια νικήσας ἅρματι πρῶτος καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος, εἰς ἃς νίκας καὶ Εὐριπίδης ἔγραψεν ἐπινίκιον, θύσας Ὀλυμπίῳ Διῒ τὴν πανήγυριν πᾶσαν εἱστίασεν.*

Satyrus apud Athenaeum XII. 47 p. 534 Casauboni: *ἀφικόμενος δ' (ὁ Ἀλκιβιάδης) Ἀθήνησιν ἐξ Ὀλυμπίας, δύο πίνακας ἀνέθηκεν, Ἀγλαοφῶντος* (Athenaeum aut scripsisse aut scribere debuisse *Ἀριστοφῶντος τοῦ Ἀγλαοφῶντος*, ostendit Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, II p. 13 sq) *γραφήν· ὧν ὁ μὲν εἶχεν Ὀλυμπιάδα καὶ Πυθιάδα στεφανούσας αὐτόν*, cet.

Non traditur qua Olympiade hanc victoriam reportarit Alcibiades. E Thucydidis loco laudato apparet eam reportatam esse ante expeditionem Siculam. Ergo Olymp. LXXXVIII, LXXXIX, XC aut XCI. Tractavit hanc quaestionem Grote, History of Greece, VII p. 54 sqq. ed. Americ., et ostendit Olympiadibus LXXXVIII et LXXXIX eam fuisse Graeciae conditionem ut non credibile sit alterutri Olympiadi Alcibiadis victoriam esse adsignandam. Datur igitur optio inter Olymp. XC et XCI, quumque Olymp. XC Thebanorum respublica (Lichas) *τεθρίππῳ* vicerit, non dubitari posse credas quin Alcibiades palmam tulerit Olymp. XCI. At Grote nihilo minus Alcibiadis victoriam Olympiadi XC adsignat. *Alkibiades*, inquit, *and Lichas may both have gained cha-*

ol. XCII
2 C. 412

ϙβ´

'Ο αὐτὸς τὸ δεύτερον[1].

riot-victories at the same festival: of course only one of them can have gained the grand final prize, and which of the two that was it is impossible to say. Haec hypothesis unice excogitata est ut Alcibiadis et Thebanorum victoriae eidem Olympiadi possent adsignari, neque quidquam aliunde attulit Grote quo eam commendaret. Quod enim dixit, currus, si multi aderant, necessario in aliquot τάξεις dividi debuisse, ut primum singuli ordines, deinde singulorum ordinum victores inter se decertarent, verissimum id quidem est, sed ad rem non facit; stadiodromi quoque (ut hoc exemplo a Grotio allato contra ipsum utar) in τάξεις divisi primum currebant, deinde iterum currebant singulorum ordinum victores, et unum tamen omnibus proponebatur praemium, unus victor renuntiabatur et referebatur in fastos. — Non capio quid sibi velint Grotii verba «*the grand final prize;*» nam nullum, praeter coronam Olympicam, in his ludis proponebatur praemium. Aut igitur taxioicae illi reportabant idem praemium quod verbis istis «*the grand final prize*» designatur, aut nullum. — Mihi quidem, cum in stadio, diaulo, cet. unum tantum victorem fuisse constet, cumque nullum veterum scriptorum afferatur neque testimonium neque vel tenuissimum indicium secus fuisse in equorum cursu, parum probabilis videtur Grotii opinio. Sed quoniam haec hypothesin excogitavit ut sic Alcibiadis victoriam eidem Olympiadi posset adsignare, qua Licham (vel potius Thebanorum rempublicam) vicisse constat, ostendam, etiamsi vera esset Grotii hypothesis, vel sic tamen fieri non posse ut utraque illa victoria eadem Olympiade fuerit reportata. *Of course*, ita Grote, *only one of them can have gained the grand final prize, and which of the two that was it is impossible to say.* Videamus. Thebanorum reipublicae non nescio quod minus praemium obtigisse, sed «*the grand final prize,*» haud ambigue demonstrant Thucydidis, Xenophontis et Pausaniae loci laudati ad Olymp. XC p. 52 nota 3. Neque ipsum Grotium tanto studio favere puto taxiоicis suis, ut statuat eos non tantum a praecone victores renuntiatos esse, sed et Olympica corona ornatos, plane uti ceteri Olympionicae; quinimo in fastos etiam relatos, nam teste Pausania τὰ 'Ηλείων ἐς τοὺς 'Ολυμπιονίκας γράμματα Θηβαίων τὸν δῆμον ἔχει νενικηκότα. Si Thebanorum reipublicae non obtigit «*the grand final prize,*» quid tandem honoris superest quo magnum illud praemium distinctum fuerit? Quid ergo? Num statuendum Alcibiadem νικῆσαι, δεύτερον γενέσθαι et τέταρτον — in sua τάξει? deinde, cum ipsam nobilem palmam peteret, victum et superatum spe victoriae excidisse? Si dubitas, relege Euripidis, Thucydidis et Isocratis verba laudata, et cogita quantis omnium et aequalium et posterorum laudibus Alcibiadis victoria fuerit celebrata.

Restat igitur sola XCI Olympias, cui victoria Alcibiadis satis probabili ratione adsignetur.

[1] Diodorus Siculus XIII. 34: 'Ολυμπιὰς ἤχθη παρ' 'Ηλείοις δευτέρα

ϟγ′ ol. XCIII a. C. 408

Εὐβώτας Κυρηναῖος ϛάδιον[1].

Παγκράτιον Πουλυδάμας Νικίου Σκοτουσαῖος ὑπερμεγέθης · ὃς ἐν Πέρσαις παρ' Ὤχῳ[2] γενόμενος λέοντας ἀνῄρει καὶ ὡπλισμένους γυμνὸς κατηγωνίσατο[3].

Εὐβώτας] Sic Pausanias et Xenophontis interpolator (ubi tamen plerique codices *Εὐβότας*). Apud Diodorum *Εὔβατος* legitur, apud Aelianum *Εὐβάτας*. Cod. Paris. *Εὔκατος*. Int. Armen. *Eurotos*. *κατηγωνίσατο*] Cod. Paris. addit *ἴςη δὲ καὶ ἅρματα ἐλαυνόμενα κατὰ κράτος*. Haec verba sero aliunde (e Pausania VI. v. 6) addita esse, testatur cum Armenio interprete Scholiasta

πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Ἐξαίνετος Ἀκραγαντῖνος.

Idem XIII. 82: *κατὰ τὴν προτέραν ταύτης Ὀλυμπιάδα, δευτέραν ἐπὶ ταῖς ἐνενήκοντα, νικήσαντος Ἐξαινέτου Ἀκραγαντίνου, κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ἐφ' ἅρματος*, cet.

[1] Diodorus Siculus XIII. 68: *Ὀλυμπιὰς ἐγένετο τρίτη πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Εὔβατος Κυρηναῖος.*

Pausanias VI. VIII. 3: *Εὐβώτας δ' ὁ Κυρηναῖος, ἅτε τὴν ἐσομένην οἱ δρόμου νίκην ἐν Ὀλυμπίᾳ παρὰ τοῦ μαντείου τοῦ ἐν Λιβύῃ προπεπυσμένος, τήν τ' εἰκόνα ἐπεποίητο πρότερον, καὶ ἐφ' ἡμέρας τῆς αὐτῆς ἀνηγορεύθη τε νικήσας καὶ ἀνέθηκε τὴν εἰκόνα.*

Interpolator Xenophontis (de quo vid. Dodwellus, de veteribus Graecorum et Romanorum cyclis, diss. VIII, sect. XIX, p. 340 sqq., sect. XXIII sqq. p. 346 sqq.) *Hell.* I. II. 1: *τῷ δ' ἄλλῳ ἔτει [ᾧ ἦν Ὀλυμπιὰς τρίτη καὶ ἐνενηκοςή, ᾗ προςεθεῖσα ξυνωρὶς ἐνίκα Εὐαγόρου Ἠλείου, τὸ δὲ ϛάδιον Εὐβώτας Κυρηναῖος].*

Aelianus *Var. Hist.* X. 2 historiolam quandam narrat de Eubota Cyrenaeo Hieronica et Laide celeberrima apud Corinthios meretrice. Eandem vero famam de Aristotele quodam Cyrenaeo habes apud Clementem Alexandr. *Strom.* III. VI. 50 p. 192 Sylburgi.

[2] Idem est qui vulgo Darius Nothus dicitur; de quo Ctesias apud Photium cod. LXXII p. 42*a* Bekkeri: *βασιλεύει Ὦχος καὶ μετονομάζεται Δαρειαῖος.* Pausanias VI. v. 7: *Δαρεῖος δ' Ἀρταξέρξου παῖς νόθος, ... ἐπυνθάνετο γὰρ τοῦ Πουλυδάμαντος τὰ ἔργα, πέμπων ἀγγέλους ἀνέπεισεν αὐτὸν ἐς Σοῦσά τε καὶ ἐς ὄψιν ἀφικέσθαι τὴν αὐτοῦ.*

[3] *Πουλυδάμας ὁ παγκρατιαςὴς* commemoratur a Platone *Respubl.* p. 338 C, ad quem locum Scholiasta: *οὗτος ὁ Πουλυδάμας ἀπὸ Σκοτούσης ἦν, πόλεως Θεσσαλίας, διασημότατος παγκρατιαςής, ὑπερμεγέθης, ὃς ἐν Πέρσαις παρ' Ὤχῳ γενόμενος τῷ βασιλεῖ λέοντας ἀνεῖλε καὶ ὡπλισμένους γυμνὸς κατηγωνίσατο.*

Pausanias VI. v. 1: *ὁ δ' ἐπὶ τῷ βάθρῳ τῷ ὑψηλῷ Λυσίππου μέν ἐςιν ἔργον, μέγιςος δ' ἁπάντων ἐγένετο ἀνθρώπων πλὴν τῶν ἡρώων καλουμένων καὶ εἴ δή τι ἄλλο ἦν πρὸ τῶν ἡρώων θνητὸν γένος · ἀνθρώπων δὲ τῶν καθ' ἡμᾶς οὗτός ἐςιν ὁ μέγιςος Πουλυδάμας Νικίου. Σκότουσα δ' ἡ τοῦ Πουλυδάμαντος πατρὶς οὐκ ᾠκεῖτο ἔτι ἐφ' ἡμῶν.*

Προσετέθη συνωρὶς καὶ ἐνίκα Εὐαγόρας Ἠλεῖος [1].

ol. XCIV
a. C. 404

ϟδ'

Κροκίνας Λαρισαῖος ςάδιον [2].

Λασθένης Θηβαῖος (δόλιχον?) [3].

Πρόμαχος Δρύωνος Πελληνεὺς παγκράτιον [4].

Platonis. *Κροκίνας*] Sic cod. Paris., int. Armen. et Xenophontis interpolator. Apud Diodorum *Κορκίνας* legitur. *Πελληνεύς*] Sic Pausanias. Apud Philostra-

Post pauca § 3: *παγκρατίου μὲν δὴ καὶ ἄλλοις ἤδη γεγόνασιν ἐπιφανεῖς νῖκαι · Πουλυδάμαντι δὲ τάδ' ἀλλοῖα παρὰ τοὺς ἐπὶ τῷ παγκρατίῳ ςεφάνους ὑπάρχοντά ἐςιν.* Sequuntur praeclara quaedam roboris specimina a Polydamante edita, e quibus Africanus ea tantum adiecit quae hac ipsa Olympiade Polydamas gessit.

Ex hoc Pausaniae capite sua excerpsit Suidas v. *Πολυδάμας.* Eadem excerpta leguntur ad Homeri Iliad. M. 80 in cod. Veneto B.

Cf. quoque Pausaniae et Philostrati loci mox laudandi ad Olymp. XCIV, nota 4.

De Polydamantis facinoribus et morte practerea adiri possunt Diodorus IX. 25, idemque apud Tzetzen Chil. II. 38, et Philostratus laudatus ad Olymp. XLVI p. 17 nota 1. Vid. quoque Philostratus laudatus ad Olymp. XXXVII p. 15 nota 1, et Lucianus laudatus ad Olymp. LXII p. 23 nota 4.

[1] Pausanias V. VIII. 10: *δρόμος δὲ δύο ἵππων τελείων συνωρὶς κληθεῖσα τρίτῃ μὲν Ὀλυμπιάδι ἐτέθη πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, Εὐαγόρας δ' ἐνίκησεν Ἠλεῖος.*

Diodorus Siculus XIII. 57, ubi versatur in narrandis rebus gestis Olymp. XCIII, 1: *προσετέθη δὲ καὶ συνωρὶς κατὰ τὴν αὐτὴν Ὀλυμπιάδα.*

Interpolator Xenophontis loco laudato p. 55 nota 1.

[2] Diodorus Siculus XIV. 3: *ἤχθη Ὀλυμπιὰς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν τετάρτη πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Κροκίνας Λαρισαῖος.*

Interpolator Xenophontis *Hellen.* II. III. 1: *τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει [ᾧ ἦν Ὀλυμπιάς, ᾗ τὸ ςάδιον ἐνίκα Κροκίνας Θετταλός].*

[3] Diodorus Siculus XIV. 11, ubi versatur in enarratione rerum Olymp. XCIV, 1 gestarum: *Λασθένην τε τὸν Θηβαῖον, τὸν νενικηκότα ταύτην τὴν Ὀλυμπιάδα, λέγεται πρὸς ἵππον ἀθλητὴν δραμόντα νικῆσαι · τὸν δὲ δρόμον ἀπὸ τῆς Κορωνείας μέχρι τῆς Θηβαίων πόλεως γενέσθαι.* Propter postrema Diodori verba suspicor Lasthenem *δολιχοδρόμον* fuisse. Certum est eum aut dolicho aut diaulo aut armato cursu vicisse, nam stadii palmam, ipso quoque Diodoro teste, hac Olympiade tulit Crocinas Larisaeus.

[4] Pausanias VII. XXVII. 5: *ἐνταῦθα ἀνὴρ Πελληνεὺς ἕςηκε Πρόμαχος ὁ Δρύωνος, ἀνελόμενος παγκρατίου νίκας, τὴν μὲν Ὀλυμπίασιν,* cet. Et § 6: *λέγεται δὲ καὶ ὡς Πουλυδάμαντος τοῦ Σκοτουσαίου κρατήσειεν ἐν Ὀλυμπίᾳ · τὸν δὲ Πουλυδάμαντα δεύτερα τότ' ἐς*

ϙε′ ol. XCV a. C. 400

Μίνως Ἀθηναῖος στάδιον[1].

? Ἀντίοχος Ἠλεῖος ἐκ Λεπρέου[2] παγκράτιον[3].

ϙϛ′ ol. XCVI a. C. 396

Εὐπόλεμος Ἠλεῖος στάδιον[4].

---

tum p. 34 Darembergii, 22 Mynae vitiose legitur *Προμάχου τοῦ ἐκ Πέλλης.* *Μίνως*] Sic Diodorus. Cod. Paris. *Μένων*, quod ex *Μίνως* corruptum esse fidem facit lectio int. Armen. *Minon.* *Εὐπόλεμος*] Sic cod. Paris., int. Armen. et Pausanias, qui nomen sic scriptum vidit in epigrammate. Apud Diodorum

τὸν ἀγῶνα ἀφῖχθαι τὸν Ὀλυμπικὸν παρὰ βασιλέως τοῦ Περσῶν ἀνασωθέντα οἴκαδε. Θεσσαλοὶ δ' ἡσσηθῆναι Πουλυδάμαντα οὐχ ὁμολογοῦντες παρέχονται καὶ ἄλλα ἐς πίστιν καὶ ἐλεγεῖον ἐπὶ τῷ Πουλυδάμαντι·

Ὦ τροφὲ Πουλυδάμαντος ἀνικάτου Σκοτόεσσα.

Πελληνεῖς δ' οὖν Πρόμαχον τὰ μάλιστ' ἄγουσιν ἐν τιμῇ.

Philostratus *de Gymnast.* p. 34 Darembergii, 23 Mynae: *ὁ Πρόμαχος ..... οὐκ ἐνίκα μόνον, ἀλλὰ καὶ Πουλυδάμαντα τὸν Σκοτουσσαῖον μετὰ τοὺς λέοντας οὓς ὁ Πουλυδάμας ᾑρήκει παρ' Ὤχῳ τῷ Πέρσῃ.*

Quum igitur Polydamas Olymp. XCIII pancratii palmam tulerit, victusque sit a Promacho *δεύτερα τότ' ἐς τὸν Ὀλυμπικὸν ἀγῶνα ἀφιγμένος*, verisimile est Promacho victoriam obtigisse Olympiade XCIV. Idem hinc quoque efficere licet, quod Promachus vicisse fertur Polydamantem recens reversum ex aula Darii, qui Olymp. XCIII, 4 diem obiit (Clinton, Fasti Hellenici, II p. 315 ed. 2ae).

[1] Diodorus Siculus XIV. 35: *ἐγενήθη Ὀλυμπιὰς πέμπτη πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Μίνως Ἀθηναῖος.*

[2] Cf. ad Olymp. LXXXIX p. 51 nota 6.

[3] Pausanias VI. III. 9: *Ἀντιόχου δ' ἀνδριάντα ἐποίησε μὲν Νικόδαμος, γένος δ' ὁ Ἀντίοχος ἦν ἐκ Λεπρέου. παγκρατίῳ δ' ἄνδρας ἐν Ὀλυμπίᾳ μὲν ἐκράτησεν ἅπαξ*, cet.

Xenophon *Hellen.* VII. I. 33: *συνεχῶς δὲ βουλευόμενοι οἱ Θηβαῖοι ὅπως ἂν τὴν ἡγεμονίαν λάβοιεν τῆς Ἑλλάδος, ἐνόμισαν εἰ πέμψειαν πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα, πλεονεκτῆσαι ἄν τι ἐν ἐκείνῳ.* Et post pauca: *ἀναβαίνουσι Θηβαίων μὲν Πελοπίδας, Ἀρκάδων δ' Ἀντίοχος ὁ παγκρατιαστής*, cet.

Aut hac Olympiade, aut certe non multo post videtur Antiochus palmam tulisse, nam statua eius Olympica eiusdem artificis opus erat, qui Androsthenis (Olymp. XC et XCI) statuam fecit. Quominus prius (i. e. Olymp. XCII) ponatur Antiochi victoria vetat legatio eius ad Artaxerxem Olympiade CIII, 2 suscepta (Clinton, Fasti Hellenici, II p. 114 ed. 2ae).

[4] Diodorus Siculus XIV. 54: *Ὀλυμπιὰς ἤχθη ἐνενηκοστὴ καὶ ἕκτη, ἣν ἐνίκα Εὐπόλεμος Ἠλεῖος.*

Pausanias VIII. XLV. 4: *τῆς ἕκτης*

Προσετέθη σαλπιγκτὴς καὶ ἐνίκα Τίμαιος Ἠλεῖος.
Προσετέθη καὶ κήρυξ καὶ ἐνίκα Κράτης Ἠλεῖος.

ol. XCVII
a. C. 392

ϞΖ'

Τερινάῖος Ἠλεῖος ϛάδιον [1].
Φορμίων Ἁλικαρνασεὺς πυγμήν [2].
? Δίκων Καλλιμβρότου Καυλωνιάτης ϛάδιον παίδων [3].

ol. XCVIII
a. C. 388

ϞΗ'

Σώσιππος Δελφὸς (Ἀθηναῖος [4]) ϛάδιον.
Ἀριϛόδαμος Θράσιδος Ἠλεῖος πάλην· οὗ μέσα οὐδεὶς ἔλαβεν [5].

---

legitur Εὔπολις. Κράτης] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Akrates*. Τεριναῖος] Sic cod. Paris. et int. Armen. Apud Diodorum legitur Τερίρης. Post Τεριναῖος vocem Ἠλεῖος omittunt Diodori codices et int. Armen. Δελφός] Sic int. Armen. Cod. Paris. vitio non insolito ἀδελφός. Ἀριϛόδαμος] Sic Pseudo-Simonides. Cod. Paris., int. Armen. et Pausaniae codices Ἀριϛόδημος. μέσα] Sic emendavit Scaliger. Cod. Paris. μέσας. Int. Armen. teste Auchero: *cuius in medium nemo*

καὶ ἐνενηκοςῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν Εὐπόλεμος Ἠλεῖος ἐνίκα ϛάδιον.

Idem VI. III. 7: Εὐπολέμου δ' Ἠλείου τὴν μὲν εἰκόνα Σικυώνιος εἰργασαι Δαίδαλος· τὸ δ' ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτῷ μηνύει ϛαδίου μὲν ἀνδρῶν Ὀλυμπίασι νίκην ἀνελέσθαι τὸν Εὐπόλεμον, cet. Addit: λέγεται δ' ἐπὶ τῷ Εὐπολέμῳ καὶ τάδε· ὡς ἐφεςήκοιεν τρεῖς ἐπὶ τῷ δρόμῳ Ἑλλανοδίκαι, νικᾶν δὲ τῷ μὲν Εὐπολέμῳ δύο ἐξ αὐτῶν δοῖεν, ὁ τρίτος δ' Ἀμβρακιώτῃ Λέοντι, καὶ ὡς χρημάτων καταδικάσαιτο ὁ Λέων ἐπὶ τῆς Ὀλυμπικῆς βουλῆς ἑκατέρου τῶν Ἑλλανοδικῶν οἳ νικᾶν τὸν Εὐπόλεμον ἔγνωσαν.

[1] Diodorus Siculus XIV. 94: ἤχθη Ὀλυμπιὰς ἑβδόμη πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, ἣν ἐνίκα Τερίρης. Sine dubio Diodorus scripsit ἣν ἐνίκα Τεριναῖος Ἠλεῖος.

[2] Pausanias loco laudando ad Ol. XCVIII p. 59 nota 1.

[3] Cf. ad Olymp. XCIX p. 59 nota 2. Diconis inter pueros victoriam huic Olympiadi suspicor esse adsignandam, quum Dico, teste Pausania, circa idem tempus ex puero vir et Syracusanus ex Cauloniata factus sit, Cauloniatae autem, teste Diodoro, anno huius Olympiadis quarto Syracusas migrare coacti sint.

[4] Diodorus Siculus XIV. 107: Ὀλυμπιὰς ἤχθη ὀγδόη πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα Σώσιππος Ἀθηναῖος.

[5] Pausanias VI. III. 4: ἀνάκειται καὶ ἐξ αὐτῆς Ἤλιδος παλαιςὴς ἀνὴρ Ἀριςόδαμος Θράσιδος· γεγόνασι δ' αὐτῷ καὶ Πυθοῖ δύο νῖκαι καὶ Νεμέᾳ (sic legendum esse, e vestigiis codicum coniecerunt Schubart et Walz). ἡ δ' εἰκών

Εὔπωλος Θεσσαλὸς πυγμήν, χρήμασι διαφθείρας τοὺς ἀνταγωνιςάς[1].

ϙθ′ ol. XCIX a. C. 384

Δίκων Καλλιμβρότου Συρακόσιος ςάδιον[2].

---

est ingressus, teste Zohrabo: *quem nemo medium corripuit.* *Καλλιμβρότου*] ἐςι τοῦ Ἀριςοδάμου τέχνη Δαιδάλου τοῦ Σικυωνίου: qui quum Olympiade XCVI sqq. floruerit (Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I. p. 278), dubium esse nullum potest quin Aristodamus apud Pausaniam idem sit quem Olympiade XCVIII vicisse tradit Africanus.

Hinc emendatum est et a Simonide Ceo abiudicatum *Epigramma* quod legitur apud Hephaestionem p. 113 Gaisfordi: τοιοῦτόν ἐςι καὶ τὸ Σιμωνίδειον ἐπίγραμμα (in Anthol. Graec. append. 86):

Ἴσθμια δίς, Νεμέᾳ δίς, Ὀλυμπίᾳ ἐςεφανώθην,
οὐ πλάτεϊ νικῶν σώματος, ἀλλὰ τέχνᾳ,
Ἀριςόδαμος Θράσιδος Ἀλεῖος πάλᾳ.

Ut conveniat Epigrammatis auctori cum Pausania, pro *Ἴσθμια* (quod in viro Eleo ideo quoque ferri nequit, quod Elei exclusi erant a ludis Isthmicis; vid. Pausanias V. II. 2 sqq. VI. XVI. 2) legendum esse *Πύθια* monuerunt viri docti. Si mireris *Πύθια* a scribis in *Ἴσθμια* mutatum, multo magis mirandum si duo fuissent athletae quibus idem nomen, ipsis et patribus, eadem patria, certaminis genus idem eademque artificiosa pugnandi ratio (de altero enim Africanus: *οὐ μέσα οὐδεὶς ἔλαβεν*, de altero poëta: *οὐ πλάτεϊ νικῶν σώματος, ἀλλὰ τέχνᾳ*), denique in ceteris ludis idem victoriarum numerus.

1 Pausanias V. XXI. 2 sq.: *πρὸς τῇ κρηπῖδι ἀγάλματα Διὸς ἀνάκειται χαλκᾶ. ταῦτα ἐποιήθη μὲν ἀπὸ χρημάτων ἐπιβληθείσης ἀθληταῖς ζημίας ὑβρίσασιν ἐς τὸν ἀγῶνα, καλοῦνται δ' ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων Ζᾶνες. πρῶτοι δ' ἀριθμὸν ἓξ ἐπὶ τῆς ὀγδόης ἐςησαν καὶ ἐνενηκοςῆς Ὀλυμπιάδος· Εὔπωλος γὰρ Θεσσαλὸς χρήμασι διέφθειρε τοὺς ἐλθόντας* (l. *ἐσελθόντας*) *τῶν πυκτῶν, Ἀγήτορα Ἀρκάδα, καὶ Πρύτανιν Κυζικηνόν, σὺν δ' αὐτοῖς καὶ Φορμίωνα Ἁλικαρνασσέα μὲν γένος, Ὀλυμπιάδι δὲ τῇ πρὸ ταύτης κρατήσαντα. τοῦτο ἐξ ἀθλητῶν ἀδίκημα πρῶτον γενέσθαι λέγουσι, καὶ πρῶτοι χρήμασιν ἐζημιώθησαν ὑπ' Ἠλείων Εὔπωλος καὶ οἱ δεξάμενοι δῶρα παρ' Εὐπώλου.*

2 Diodorus Siculus XV. 14: *παρ' Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς ἤχθη ἐνενηκοςὴ ἐνάτη, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Δίκων Συρακόσιος.*

Epigramma adespoton in Anthol. Graec. XIII. 15:

Εἰμὶ Δίκων υἱὸς Καλλιμβρότου, αὐτὰρ ἐνίκων
τετράκις ἐν Νεμέᾳ, τρὶς Ὀλύμπια, πεντάκι Πυθοῖ,
τρὶς δ' Ἰσθμοῖ· ςεφανῶ δ' ἄςυ Συρακοσίων.

Versu 2 monente Wesselingio *τρίς* scripsi pro *δίς* (cf. Pausanias statim laudandus). Vs. 3 *Ἰσθμοῖ* reposui pro *Ἰσθμῷ*.

Pausanias VI. III. 11: *Δίκων δ' ὁ Καλλιμβρότου πέντε μὲν Πυθοῖ δρόμου νίκας, τρεῖς δ' ἀνείλετο Ἰσθμίων, τέσσαρας δ' ἐν Νεμέᾳ, καὶ Ὀλυμπικὰς*

Σωτάδης Κρὴς δόλιχον [1].

Προσετέθη τέθριππον πωλικὸν καὶ ἐνίκα Εὐρύβατος Λάκων [2].

ol. C
a. C. 380

ρ´

Διονυσόδωρος Ταραντῖνος ςάδιον [3].

Σωτάδης Ἐφέσιος δόλιχον [4].

ol. CI
a. C. 376

ρα´

Δάμων Θούριος ςάδιον [5].

ol. CII
a. C. 372

ρβ´

Ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον [6].

Sic codex Anthologiae. Pausaniae codices *Καλλιβρότου*. *Εὐρύβατος*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Eurybasos*. Pausaniae codices *Συβαριάδης*. *Διονυσόδωρος*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Dionysidoros*. Apud Diodorum *Διονυσιόδωρος* legitur.

μίαν μὲν ἐν παισί, δύο δ' ἄλλας ἀνδρῶν (quarum igitur alteram diaulo, dolicho aut cursu armato, sive eadem sive alia Olympiade) · *καὶ οἱ καὶ ἀνδριάντες ἴσοι ταῖς νίκαις εἰσὶν ἐν Ὀλυμπίᾳ. παιδὶ μὲν δὴ ὄντι αὐτῷ Καυλωνιάτῃ, καθάπερ γε καὶ ἦν, ὑπῆρξεν ἀναγορευθῆναι · τὸ δ' ἀπὸ τούτου Συρακόσιον αὐτὸν ἀνηγόρευσεν ἐπὶ χρήμασιν.* Postrema vocabula videtur Pausanias ex infelici coniectura addidisse; alia enim fuit causa ob quam Dicon Syracusanus renuntiatus est, quam aperit Diodorus Siculus XIV. 106, ubi Dionysii res Olympiade XCVII, 4 gestas enarrat: *ἀνέζευξεν ἐπὶ Καυλωνίαν. ταύτης δὲ τοὺς μὲν ἐνοικοῦντας ἐν Συρακούσαις μετῴκισε, καὶ πολιτείαν δοὺς πέντ' ἔτη συνεχώρησεν ἀτελεῖς εἶναι · τὴν δὲ πόλιν κατασκάψας τοῖς Λοκροῖς τὴν χώραν τῶν Καυλωνιατῶν ἐδωρήσατο.*

[1] Pausanias VI. XVIII. 6: *Σωτάδης δ' ἐπὶ δολίχου νίκαις Ὀλυμπιάδι μὲν ἐνάτῃ καὶ ἐνενηκοστῇ Κρής, καθάπερ γε καὶ ἦν, ἀνερρήθη, τῇ ἐπὶ ταύτῃ δὲ λαβὼν χρήματα παρὰ τοῦ Ἐφεσίων κοινοῦ Ἐφέσιος ἐσεποίησεν αὐτόν · καὶ αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἔργῳ φυγῇ ζημιοῦσιν οἱ Κρῆτες.*

[2] Pausanias V. VIII. 10: *ἐνάτῃ δ' ἤρεσεν Ὀλυμπιάδι καὶ ἐνενηκοστῇ καὶ πώλων ἅρμασιν ἀγωνίζεσθαι · Λακεδαιμόνιος δὲ Συβαριάδης τὸν ςέφανον τῶν πώλων ἔσχε τοῦ ἅρματος.*

[3] Diodorus Siculus XV. 23: *παρ' Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς ἤχθη ἑκατοςή, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Διονυσόδωρος Ταραντῖνος.*

[4] Pausanias loco modo laudato nota 1.

[5] Diodorus Siculus XV. 36: *Ἠλεῖοι ἤγαγον Ὀλυμπιάδα πρώτην πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Δάμων Θούριος.*

Pausanias VII. XXV. 4: *τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος ἐπὶ ταῖς ἑκατόν, ἣν Δάμων Θούριος ἐνίκα τὸ πρῶτον.*

[6] Diodorus Siculus XV. 50: *παρ'*

Τρωΐλου Ἀλκίνου Ἠλείου συνωρίς [1].
Τοῦ αὐτοῦ πωλικὸν τέθριππον [2].

ργʹ — ol. CIII a. C. 368

Πυθόςρατος Ἐφέσιος (Ἀθηναῖος [3]) ςάδιον.
Δαμίσκος Μεσσήνιος ςάδιον παίδων [4].

ρδʹ — ol. CIV a. C. 364

Φωκίδης Ἀθηναῖος ςάδιον [5].
Αὕτη ὑπὸ Πισαίων ἐτέθη [6].

Φωκ. Ἀθ. ςάδιον] Sic int. Armen. et Diodorus. Cod. Paris. Φωκ. Ἀθ. πάλη. Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς ἤχθη δευτέρα πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Δάμων Θούριος.

Pausanias IV. xxvii. 9: τῆς δευτέρας καὶ ἑκατοςῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν Δάμων Θούριος τὸ δεύτερον ἐνίκα.

Idem VI. v. 3: δευτέρᾳ Ὀλυμπιάδι ἐπὶ ταῖς ἑκατόν, ἣν Δάμων Θούριος ἐνίκα τὸ δεύτερον.

Idem VIII. xxvii. 8: τῆς ἑκατοςῆς Ὀλυμπιάδος καὶ δευτέρας ἣν Δάμων Θούριος ἐνίκα ςάδιον.

1 Pausanias VI. i. 4: πλήσιον δὲ τοῦ Κλεογένους Δεινόλοχός τε κεῖται Πύῤῥου (sic pro Πύῤῥος τε emendavit Bekkerus) καὶ Τρωΐλος Ἀλκίνου. τούτοις γένος μὲν καὶ αὐτοῖς ἐςιν ἐξ Ἤλιδος, γεγόνασι δὲ σφισιν οὐ κατὰ ταὐτὰ αἱ νῖκαι, ἀλλὰ τῷ μὲν ἑλλανοδικεῖν θ' ὁμοῦ καὶ ἵππων ὑπῆρξεν ἀνελέσθαι νίκας, [τῷ Τρωΐλῳ δὲ] τελείᾳ τε συνωρίδι καὶ πώλων ἅρματι · Ὀλυμπιάδι δ' ἐκράτει δευτέρᾳ πρὸς ταῖς ἑκατόν . ἀπὸ τούτου δὲ καὶ νόμος ἐγένετο Ἠλείοις μηδ' ἵππους τοῦ λοιποῦ τῶν ἑλλανοδικούντων καθιέναι μηδένα. Expungenda videntur verba τῷ Τρωΐλῳ δέ, inserta ab imperito lectore qui non capiebat voci τῷ μὲν respondere in sequentibus ἡ δὲ τοῦ Δεινολόχου μήτηρ. Bekkerus solam voculam δὲ delevit, sed, praeterquam quod tum alieno loco apparent verba τῷ Τρωΐλῳ, solet Pausanias in huiusmodi sententia bipartita ponere in priori parte ὁ μέν, τοῦ μὲν cet. sine nomine; vid. VI. ii. 2; iii. 2, 13; iv. 1 cet.

2 Pausanias loco laudato.

3 Diodorus Siculus XV. 71: παρ' Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς ἤχθη τρίτη πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Πυθόςρατος Ἀθηναῖος.

4 Pausanias VI. ii. 10: παρὰ δὲ Μεσσήνιος Δαμίσκος, ὅς δύο γεγονὼς ἔτη καὶ δέκα ἐνίκησεν ἐν Ὀλυμπίᾳ. Et § 11: ἐνιαυτῷ ὕςερον τοῦ οἰκισμοῦ τοῦ Μεσσήνης ἀγόντων Ὀλύμπια Ἠλείων ἐνίκα ςάδιον παῖδας ὁ Δαμίσκος οὗτος. Atqui ὁ οἰκισμὸς ὁ Μεσσήνης locum habuit Olymp. CII, 4 (Clinton, Fasti Hellenici, II p. 112 ed. 2ae): ergo.

5 Diodorus Siculus XV. 78: Ὀλυμπιὰς ὑπὸ Πισατῶν καὶ Ἀρκάδων ἤχθη τετάρτη πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Φωκίδης Ἀθηναῖος.

6 Diodorus Siculus loco laudato:

Σώςρατος Σικυώνιος ἐπίκλησιν Ἀκροχερσίτης παγκράτιον [1].
Εὐβώτας Κυρηναῖος τεθρίππῳ [2].

ol. CV
a. C. 360

ρε'

Πῶρος Κυρηναῖος ςάδιον [3].
? Σώςρατος Σικυώνιος ἐπίκλησιν Ἀκροχερσίτης παγκράτιον [4].

Πῶρος] Sic int. Armen. et Diodorus. Cod. Paris. *Παῦρος*. Pausaniae codices *Πρῶρος*.

Πισᾶται ἀνανεωσάμενοι τὸ παλαιὸν ἀξίωμα τῆς πατρίδος, καὶ τισι μυθικαῖς καὶ παλαιαῖς ἀποδείξεσι χρώμενοι, τὴν θέσιν τῆς Ὀλυμπιακῆς πανηγύρεως αὐτοῖς προσήκειν ἀπεφαίνοντο, κρίνοντες δὲ τὸν παρόντα καιρὸν εὔθετον ἔχειν ἀμφισβητῆσαι τοῦ ἀγῶνος, συμμαχίαν ἐποιήσαντο πρὸς Ἀρκάδας ὄντας πολεμίους Ἠλείων, συναγωνιςὰς δὲ λαβόντες τούτους ἐςράτευσαν ἐπὶ τοὺς Ἠλείους ἄρτι τιθέντας τὸν ἀγῶνα· ἀντιςάντων δὲ τῶν Ἠλείων πανδημεὶ συνέςη μάχη καρτερά, θεωμένων τὴν μάχην τῶν παρόντων ἐπὶ τὴν πανήγυριν Ἑλλήνων ἐςεφανωμένων καὶ μεθ' ἡσυχίας ἀκινδύνως ἐπισημαινομένων τὰς ἑκατέρωθεν ἀνδραγαθίας. τέλος Πισᾶται νικήσαντες ἔθηκαν τὸν ἀγῶνα, καὶ τὴν Ὀλυμπιάδα ταύτην ὕςερον οὐκ ἀνέγραψαν Ἠλεῖοι διὰ τὸ δοκεῖν βίᾳ καὶ ἀδίκως διατεθῆναι.

Pausanias VI. XXII. 3: *τὴν τετάρτην τε καὶ ἑκατοςὴν (Ὀλυμπιάδα), τεθεῖσαν ὑπ' Ἀρκάδων, ἀνολυμπιάδα οἱ Ἠλεῖοι καλοῦντες οὐκ ἐν καταλόγῳ τῶν Ὀλυμπιάδων γράφουσιν.*

Idem locis mox laudandis p. 62 nota 1 et 2.

[1] Pausanias VI. IV. 1: *Σικυώνιος Σώςρατος παγκρατιαςὴς ἀνήρ, ἐπίκλησις δ' ἦν Ἀκροχερσίτης αὐτῷ· λαμβανόμενος* (sic pro *παραλαμβανόμενος* emendandum ex Suida) *γὰρ ἄκρων τοῦ ἀνταγωνιζομένου τῶν χειρῶν ἔκλα, καὶ οὐ πρότερον ἀνίει πρὶν ἢ αἴσθοιτο ἀπαγορεύσαντος. γεγόνασι δ' αὐτῷ Νεμείων μὲν νῖκαι καὶ Ἰσθμίων ἀναμὶξ δώδεκα, Ὀλυμπίασι δὲ καὶ Πυθοῖ, τῇ μὲν δύο, τρεῖς δ' ἐν Ὀλυμπίᾳ. τὴν τετάρτην δ' Ὀλυμπιάδα ἐπὶ ταῖς ἑκατὸν (πρώτην γὰρ δὴ ἐνίκησεν ὁ Σώςρατος ταύτην) οὐκ ἀναγράφουσιν οἱ Ἠλεῖοι, διότι μὴ αὐτοὶ τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ Πισαῖοι καὶ Ἀρκάδες ἔθεσαν ἀντ' αὐτῶν.*

Ex hoc Pausaniae loco sua habet Suidas v. *ἀκροχειρίζεσθαι*, et v. *Σώςρατος*.

[2] Pausanias VI. VIII. 3 post verba laudata ad Olymp. XCIII p. 55 nota 1 sic pergit: *λέγεται δ' ὡς κρατήσειε καὶ ἅρματι ἐπ' Ὀλυμπιάδος ταύτης ἣ λόγῳ τῷ Ἠλείων ἐςὶ κίβδηλος τῶν ἀγωνοθετησάντων Ἀρκάδων ἕνεκα.*

[3] Diodorus Siculus XVI. 2: *Ὀλυμπιὰς ἤχθη πέμπτη πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Πῶρος Κυρηναῖος.*

Pausanias X. II. 3: *πέμπτης Ὀλυμπιάδος ἐπὶ ταῖς ἑκατόν, ἣν Πῶρος ἐνίκα Κυρηναῖος ςάδιον.*

[4] Cf. ad Olymp. CIV p. 62 nota 1.

ρϛ′ ol. CVI a. C. 356

Ὁ αὐτὸς (Μαλιεὺς [1]) τὸ δεύτερον.

? Χαίρων Πελληνεὺς πάλην [2].

? Σώστρατος Σικυώνιος ἐπίκλησιν Ἀκροχερσίτης παγκράτιον [3].

Φίλιππος Ἀμύντου Μακεδὼν κέλητι [4] (τεθρίππῳ [5]).

---

1 Diodorus Siculus XVI. 15: *Ὀλυμπιὰς ἤχθη ἕκτη πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Πῶρος Μαλιεύς.* Videtur igitur Porus hac Olympiade Maliensis renuntiatus esse; cuius rei variae esse potuerunt causae. Africanus mutatae civitatis mentionem facere supersedit, quemadmodum v. c. Olymp. LXXIV et LXXV.

2 Pseudo-Demosthenes *de foed. Alex.* 10: *σκέψασθε δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι Ἀχαιοὶ μὲν οἱ ἐν Πελοποννήσῳ ἐδημοκρατοῦντο, τούτων δ' ἐν Πελλήνῃ νῦν καταλέλυκε τὸν δῆμον ὁ Μακεδὼν ἐκβαλὼν τῶν πολιτῶν τοὺς πλείστους, τὰ δ' ἐκείνων τοῖς οἰκέταις δέδωκε, Χαίρωνα δὲ τὸν παλαιστὴν τύραννον ἐγκατέστησεν.*

Pausanias VII. xxvii. 7: *Χαίρωνα δὲ* (sic Boeckhius; Palmerius *τὸν δὲ Χαίρωνα*; in codicibus pro Chaerone irrepsit Chaeronea) *δύο ἀνελόμενον πάλης νίκας* (*Ἰσθμικὰς* inserit Boeckhius) *καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ τέσσαρας οὐδ' ἀρχὴν ἐθέλουσιν ὀνομάζειν, ὅτι κατέλυσε πολιτείαν, ἐμοὶ δοκεῖν, τὴν ἐν Πελλήνῃ, δῶρον τὸ ἐπιφθονώτατον παρ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου λαβὼν τύραννος πατρίδος τῆς αὑτοῦ καταστῆναι.*

Athenaeus XI. 119 p. 509 Casauboni: *Χαίρων ὁ Πελληνεύς, ὃς οὐ μόνον Πλάτωνι ἐσχόλακεν, ἀλλὰ καὶ Ξενοκράτει.*

Chaeron tyrannus factus est Olymp. CXI, 2 (cf. Grote, history of Greece, XII p. 16 sq. ed. Americ.). Victorias eum Olympicas omnes ante tyrannidem reportasse, nec tamen grandaevum ab Alexandro civitati praefectum esse, admodum probabile est. Itaque vix possum a vero multum aberrare, cum Olympiadibus CVI, CVII, CVIII et CIX eas adsigno.

3 Cf. ad Olymp. CIV p. 62 nota 1.

4 Plutarchus *Alex.* III: *Φιλίππῳ ἄρτι Ποτίδαιαν ᾑρηκότι τρεῖς ἧκον ἀγγελίαι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον· ἡ μὲν Ἰλλυριοὺς ἡττᾶσθαι* (l. *ἡττῆσθαι*) *μάχῃ μεγάλῃ διὰ Παρμενίωνος, ἡ δ' Ὀλυμπίασιν ἵππῳ κέλητι νενικηκέναι, τρίτη δὲ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου γενέσεως.* Alexander autem natus est Olymp. CVI, 1 (Clinton, Fasti Hellenici, II p. 124 ed. 2ae).

5 Trogi Pompeii Epitomator, Iustinus, XII. xvi. 6: *Eadem quoque die* (qua natus est Alexander) *nuntium pater eius duarum victoriarum accepit: alterius belli Illyrici, alterius certaminis Olympiaci, in quod quadrigarum currus miserat.*

Certa argumenta quibus constet utro certamine, *τεθρίππῳ* an *κέλητι*, Philippus vicerit, frustra quaesivi. Ab altera parte, quamquam et Hiero v. c. celetem Olympiam miserit, solebant tamen principes quadrigarum potissimum certamine delectari. Ab altera vero parte facilius intelligitur quomodo fama victoriam celete partam in curulem mutarit, quam contra. In Trogi partes te trahat ipsius Plutarchi testimonium de Philippi victoriis curulibus, *Alex.* IV: *Φίλιππος ..... τὰς ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκας τῶν ἁρ-*

ol. CVII
a. C. 352

ρζ'

Μικρίνας Ταραντῖνος ϛάδιον[1].

? Χαίρων Πελληνεὺς πάλην[2].

ol. CVIII
a. C. 348

ρη'

Πολυκλῆς Κυρηναῖος ϛάδιον[3].

? Χαίρων Πελληνεὺς πάλην[4].

ol. CIX
a. C. 344

ρθ'

Ἀριϛόλοχος Ἀθηναῖος ϛάδιον[5].

? Χαίρων Πελληνεὺς πάλην[6].

ol. CX
a. C. 340

ρι'

Ἀντικλῆς Ἀθηναῖος ϛάδιον[7].

ol. CXI
a. C. 336

ρια'

Κλεόμαντις Κλειτόριος ϛάδιον[8].

Μικρίνας] Sic cod. Paris. et int. Armen. Diodorus *Σμικρίνας*. *ρι' Ἀντικλῆς Ἀθ. ϛ.*] Sic int. Armen. (nisi quod *Anikles* habet) et Diodorus. In cod. Paris. Olympiadem CIX excipit CXI, lacuna non indicata. Mendi origo patet: nam Olympias CIX claudit codicis fol. 207 r., ab Olympiade CXI incipit fol. 207 v.

μάτων ἐγχαράττων τοῖς νομίσμασιν: verum obiici potest, si Philippus curules quoque victorias reportavit, probabile esse Trogum eiusve epitomatorem diversas victorias confudisse. Plutarchi igitur testimonium veri similius mihi videtur.

[1] Diodorus XVI. 37: *Ὀλυμπιὰς ἤχθη ἑβδόμη πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Σμικρίνας Ταραντῖνος.*

[2] Cf. ad Olymp. CVI p. 63 nota 2.

[3] Diodorus Siculus XVI. 53: *Ὀλυμπιὰς ἤχθη ὀγδόη πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Πολυκλῆς Κυρηναῖος.*

Pausanias X. III. 1: *ὀγδόης Ὀλυμπιάδος καὶ ἑκατοϛῆς, ἣν Πολυκλῆς ἐνίκα ϛάδιον Κυρηναῖος.*

[4] Cf. ad Olymp. CVI p. 63 nota 2.

[5] Diodorus Siculus XVI. 69: *Ὀλυμπιὰς ἤχθη ἑκατοϛὴ καὶ ἐνάτη, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Ἀριϛόλοχος Ἀθηναῖος.*

[6] Cf. ad Olymp. CVI p. 63 nota 2.

[7] Diodorus Siculus XVI. 77: *Ὀλυμπιὰς ἤχθη δεκάτη πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Ἀντικλῆς Ἀθηναῖος.*

[8] Diodorus Siculus XVI. 91: *Ὀλυμπιὰς ἤχθη πρώτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Κλεόμαντις Κλειτόριος.*

Μῦς Ταραντῖνος πυγμήν [1].
? Διώξιππος Ἀθηναῖος παγκράτιον ἀκονιτί [2].

---

[1] Diogenianus *Proverb.* Cent. I. 72 (in Leutschii et Schneidewini Paroemiogr. Graec. II. p. 11 sq.): *Ἄρτι μῦς πίσσης γεύεται: Μῦς ὄνομά ἐςι Ταραντίνου τοῦ πύκτου, ὃς κατὰ τὴν ἑνδεκάτην ἐπὶ ταῖς ἑκατὸν Ὀλυμπιάδα Ὀλυμπίασιν ἐνίκησε πολλὰς πληγὰς λαβὼν ὑπὸ τῶν ἀνταγωνιςῶν. καί τις διηγούμενος περὶ αὐτοῦ ἔλεγεν· ὅσα ἔπαθεν ὁ Μῦς ἐν τῇ Πίσῃ (ὁ μῦς ἐν τῇ πίσσῃ).* Hinc sua descripsit auctor *Collectionis proverbiorum in codice Bodleiano* (in Leutschii et Schneidewini Paroemiogr. Graec. I. p. 139).

Zenobius *Proverb.* Cent. V. 46 (in Leutschii et Schneidewini Paroemiogr. Graec. l.l.): *ὅσα Μῦς ἐν Πίσῃ: αὕτη ἡ παροιμία εἴρηται ἐπὶ τῶν νενικηκότων τοὺς ἀνταγωνιςὰς διὰ πολλοῦ πόνου· Μῦς γὰρ Ταραντῖνος πύκτης ἐν Πίσῃ ἀγωνιζόμενος καὶ πολλοὺς ἔχων ἀντιμάχους, πολλὰς πληγὰς λαβὼν μόλις ἐνίκησεν.*

Photius v. *Μῦς: ὅσα Μῦς ἐν Πίσῃ: ἀπὸ Μυὸς τοῦ Ταραντίνου πύκτου κακῶς Ὀλυμπίασιν ἀπαλλάξαντος.*

Suidas: *Μῦς: ὄνομα κύριον πύκτου.*

Idem v. *Ὅσα Μῦς ἐν Πίσῃ* eadem ferme habet quae Zenobius. Post *μόλις ἐνίκησεν* addunt aliquot codices: *Οὗτος ὁ Μῦς πύκτης ὢν ἐπὶ ταῖς ρ' Ὀλυμπιάσι μίαν ἐνίκησεν*, in quibus et numerus corruptus est, et syntaxis vitiosa.

[2] Aristobulus apud Athenaeum VI. 57 p. 251 Casauboni *Διώξιππον τὸν Ἀθηναῖον παγκρατιαςὴν* commemorat.

Plinius *Hist. Natur.* XXXV. xi. 40 § 139: *Alcimachus* (pinxit) *Dioxippum, qui pancratio Olympia citra pulveris iactum, quod vocant aconiti, vicit.*

Ὀλυμπιονίκης dicitur Diogeni Laertio VI. ii. 6 (43 et 61), Plutarcho *de curiosit.* p. 521 ed. Londin. et Aeliano *Var. Hist.* XII. 58. Diodorus Siculus XVII. 100 eum appellat *ἀθλητὴν ἄνδρα καὶ ταῖς ἐπιφανεςάταις νίκαις ἐςεφανωμένον.* Minus accurate *pugil nobilis* dicitur Curtio IX. vii. 16.

Diogenis Sinopensis scite dictum in Dioxippum amore captum vid. apud Diogenem Laertium, Plutarchum et Aelianum locis laudatis.

De Dioxippi certamine singulari cum Corrhago Macedone, deque eius morte cf. Diodorus et Curtius ll. ll., Aelianus X. 22 et Eclogarius Parisinus p. 154 Crameri in Anecd. Graec. Paris. vol. II.

Dioxippus, teste Diodoro, plures in celeberrimis ludis tulit palmas. Qui quum Olymp. CXI. 3 (Clinton, Fasti Hellenici, II. p. 152 ed. 2ae) cum Alexandro Magno in Asiam profectus sit, ibique vitae finem imposuerit, victoriae illae reportatae sunt ante Olymp. CXI, 3. Proximo eas ante expeditionem decennio reportatas esse puto; nam Olymp. CXIII, 2 Dioxippus id aetatis erat et roboris ut nudus armatum in certamine singulari superaret. Atqui victoria Olympica sine dubio plerisque ceterarum posterior fuit. Vicit enim Olympiae *ἀκονιτί*, i. e. ita omnes clarissimi athletae robur noverant ut nemo cum eo in certamen descendere sit ausus. Haec enim plerumque causa fuit victoriae citra pulveris iactum reportatae; cf. Philo Iudaeus, *de eo quod deter. pot. insid. sol.* p. 160.

ol. CXII
a. C. 332

ρıβ'

Γρύλλος Χαλκιδεὺς στάδιον[1].

? Χείλων Χείλωνος Πατρεὺς πάλην[2].

Κάλλιππος Ἀθηναῖος πένταθλον, χρήμασι διαφθείρας τοὺς ἀνταγωνιστάς[3].

? Φιλάμμων Ἀθηναῖος πυγμήν[4].

Ἀλέξανδρος Βαβυλῶνα κατέσχε Δαρεῖον καθελών.

Γρύλλος] Sic Diodorus, cuius codices *Πρύαλος* quoque offerunt et *Γρύλος*. Cod. Paris. et int. Armen. *Εὐρύλας*. *Χείλωνος*] Sic epigramma a Porsono emendatum;

1 Diodorus Siculus XVII. 40: *Ὀλυμπιὰς ἤχθη δευτέρα πρὸς ταῖς ἑκατὸν καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα Γρύλλος Χαλκιδεύς.*

2 Pausanias VI. IV. 6: *Χείλωνι δ' Ἀχαιῷ Πατρεῖ δύο μὲν Ὀλυμπικαὶ νῖκαι πάλης ἀνδρῶν, μία δ' ἐγένετο ἐν Δελφοῖς, τέσσαρες δ' ἐν Ἰσθμῷ καὶ Νεμείων τρεῖς. ἐτάφη δ' ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἀχαιῶν, καί οἱ καὶ τοῦ βίου συνέπεσεν ἐν πολέμῳ τὴν τελευτὴν γενέσθαι. μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ* (Anthol. Graec. append. 219):

μουνοπάλης νικῶ δὶς Ὀλύμπια Πύθιά τ' ἄνδρας,
τρὶς Νεμέᾳ, τετράκις δ' Ἰσθμῷ ἐν ἀγχιάλῳ,
Χείλων Χείλωνος Πατρεύς, ὃν λαὸς Ἀχαιῶν
ἐν πολέμῳ φθίμενον θάψ' ἀρετῆς ἕνεκεν.

Versum tertium restituit Porsonus; in eo libro, unde nostri Pausaniae codices omnes originem ducunt, *ΧΕΙΛΩΝ-ΧΕΙΛΩΝΟΣ* abierat in *ΧΕΙΛΩΝΟΣ*, quod *Χείλων ὅς* scriptum librariis causa fuit versum variis modis corrumpendi. Pausanias sic pergit: *τὸ μὲν δὴ ἐπίγραμμα ἐπὶ τοσοῦτο ἐδήλωσεν. εἰ δὲ Λυσίππου τοῦ ποιήσαντος τὴν εἰκόνα τεκμαιρόμενον τῇ ἡλικίᾳ συμβαλέσθαι δεῖ με τὸν πόλεμον ἔνθα ὁ Χείλων ἔπεσεν, ἤτοι ἐς Χαιρώνειαν Ἀχαιοῖς τοῖς πᾶσιν ὁμοῦ στρατεύσασθαι, ἢ ἰδίᾳ κατ' ἀρετήν τε καὶ τόλμαν Ἀχαιῶν μόνος Ἀντιπάτρου μοι καὶ Μακεδόνων ἐναντία ἀγωνίσασθαι περὶ Λαμίαν φαίνεται τὴν ἐν Θεσσαλίᾳ.*

Non ad Chaeroneam sed in bello Lamiaco Chilo cecidisse tradebatur in patria sua. Pausanias VII. VI. 5: *ὁ δὲ τῶν ἐπιχωρίων Πατρεῦσιν ἐξηγητὴς τὸν παλαιστὴν Χείλωνα Ἀχαιῶν μόνον μετασχεῖν ἔφασκε τοῦ ἔργου περὶ Λαμίαν.*

Quum igitur bellum Lamiacum gestum sit Olymp. CXIV (Clinton, Fasti Hellenici, II p. 162 et 164 ed. 2ae), non multum a vero aberraverit, qui Chilonis victorias Olympicas adsignaverit Olympiadibus CXII et CXIII.

3 Pausanias V. XXI. 5: *Εὐπώλου δ' ὕστερόν φασιν Ἀθηναῖον Κάλλιππον ἀθλήσαντα πένταθλον ἐξωνήσασθαι τοὺς ἀνταγωνιουμένους χρήμασι, δευτέραν δ' ἐπὶ ταῖς δέκα τε καὶ ἑκατὸν Ὀλυμπιάδα εἶναι ταύτην. ἐπιβληθείσης δὲ τῷ Καλλίππῳ καὶ τοῖς ἀνταγωνισαμένοις ζημίας ὑπ' Ἠλείων*, cet.

4 Demosthenes *de Corona* 319:

ριγ' ol. CXIII a. C. 328

Κλίτων Μακεδὼν στάδιον [1].

'Αγεὺς 'Αργεῖος δόλιχον · ὃς ἐν Ἄργει τὴν αὑτοῦ νίκην αὐθημερὸν ἀνήγγειλεν.

? Χείλων Χείλωνος Πατρεὺς πάλην [2].

ριδ' ol. CXIV a. C. 324

Μικίνας 'Ρόδιος στάδιον [3].

'Αλέξανδρος ἐτελεύτησεν. Μεθ' ὃν εἰς πολλοὺς διαιρεθείσης τῆς ἀρχῆς, Αἰγύπτου καὶ 'Αλεξανδρείας ἐβασίλευσε Πτολεμαῖος.

---

vid. nota ad h. l. *'Αγεύς*] Nomen corruptum videtur. *Μικίνας*] Sic Diodo-

ὁ Φιλάμμων οὐχ ὅτι Γλαύκου τοῦ Καρυστίου καὶ τινων ἑτέρων πρότερον γεγενημένων ἀθλητῶν ἀσθενέστερος ἦν, ἀστεφάνωτος ἐκ τῆς 'Ολυμπίας ἀπῄει, ἀλλ' ὅτι τῶν εἰσελθόντων πρὸς αὐτὸν ἄριστα ἐμάχετο, ἐστεφανοῦτο καὶ νικῶν ἀνηγορεύετο.

Aeschines *in Ctesiph.* 189: *οὐδὲ γὰρ Φιλάμμωνά φησι τὸν πύκτην 'Ολυμπίασι στεφανωθῆναι νικήσαντα Γλαῦκον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον πύκτην, ἀλλὰ τοὺς καθ' ἑαυτὸν ἀγωνιστάς.*

Eustathius ad Hom. Il. φ. 686 p. 1324 ed. Rom.: *λέγεται δὲ καὶ Φιλάμμων, πύκτης 'Αθηναῖος, νικᾶν τοὺς ἀντιπάλους πάντα τὸν χρόνον.*

Eadem quae apud Eustathium leguntur apud **Suidom** v. *Φιλάμμων.*

Quum **Demosthenis** et **Aeschinis** orationes laudatae habitae sint Olymp. CXII, 3 (Clinton, Fasti Hellenici, II p. 157 ed. 2ae), **Demosthenes** autem sine dubio exemplo usus sit athletae cuius recens victoria in omnium memoria erat, suspicor Philammonis victoriam Olympiadi CXII esse adsignandam.

Quod apud seriores Atheniensis dicitur Philammon, fortasse nonnisi coniectura est. Subdubito num revera Atheniensis fuerit, cum nomen Philammonis Aegyptio potius homini convenire videatur. Poterat autem variis de causis qui Athenis natus non erat Atheniensis tamen renuntiari.

[1] **Diodorus Siculus** XVII. 82: *'Ολυμπιὰς ἤχθη τρίτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν δέκα.* **Diodorus** sine dubio oddidit: *καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Κλίτων Μακεδών.*

[2] Cf. ad Olymp. CXII p. 66 nota 2.

[3] **Diodorus Siculus** XVII. 113: *'Ολυμπιὰς ἤχθη τετάρτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Μικίνας 'Ρόδιος.*

ol. CXV a. C. 320

ριε'

Δαμασίας Ἀμφιπολίτης ϛάδιον[1].

ol. CXVI a. C. 316

ριϛ'

Δεινοσθένης Λάκων ϛάδιον[2].

ol. CXVII a. C. 312

ριζ'

Παρμενίδης Μυτιληναῖος ϛάδιον[3].

ol. CXVIII a. C. 308

ριη'

Ἀνδρομένης Κορίνθιος (Ἀπολλωνίδης Τεγεάτης[4]) ϛάδιον.

Ἀντήνωρ[5] Ἀθηναῖος ἢ Μιλήσιος παγκράτιον ἀκονιτί, περιοδονίκης ἄληπτος ἐν ταῖς τρισὶν ἡλικίαις.

ol. CXIX a. C. 304

ριθ'

Ἀνδρομένης Κορίνθιος ϛάδιον[6].

---

rus. Cod. Paris. *Μικίννας*. Int. Armen. *Mikenas*. *Δεινοσθένης*] Sic Pausanias. Cod. Paris. *Δημοσθένης*. Int. Armen. *Dimosthenes*. Apud Diodorum *Δεινομένης* legitur. *Παρμενίδης*] Sic cod. Paris. et int. Armen. Apud Diodorum *Παρμενίων*. *ἀκονιτί*] Sic legendum videtur. Cod. Paris. *ἀκόντιον* (cum *ἀκονιτὶ* scriptum esset, videbatur sibi librarius *ἀκόντὶ*, i. e. *ἀκόντιον*, videre). Verbum, quo int. Armen. reddidit, teste Auchero significat *antagonista surrexit* aut *congredi*;

[1] Apud Diodorum Siculum huius Olympionicae mentio una cum duorum annorum rebus gestis periit.

[2] Diodorus Siculus XIX. 17: *Ὀλυμπιὰς ὑπῆρχεν ἕκτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Δεινομένης Λάκων.*

Pausanias VI. XVI. 8: *Λακεδαιμονίῳ δὲ Δεινοσθένει ϛαδίου ἐγένετο ἐν ἀνδράσιν Ὀλυμπικὴ νίκη.*

[3] Diodorus Siculus XIX. 77: *ἤχθη Ὀλυμπιὰς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἑβδόμη πρὸς ταῖς ἑκατὸν καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Παρμενίων Μυτιληναῖος.*

[4] Diodorus Siculus XX. 37: *παρὰ τοῖς Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς ἤχθη ὀγδόη πρὸς ταῖς ἑκατὸν δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα ϛάδιον Ἀπολλωνίδης Τεγεάτης.* Manifestum est aut Africani aut Eusebii aut denique scribae oculos ab Olymp. CXVIII aberrasse ad CXIX, unde nunc perperam Apollonides deëst et Andromenes bis palmam tulisse dicitur.

[5] Hic sine dubio est Antenor ille pancratiasta, quem Maniae amatorem fuisse narrat Machon apud Athenaeum XIII. 42 p. 578 Casauboni.

[6] Diodorus Siculus XX. 91: *Ὀλυμπιὰς ἤχθη παρὰ τοῖς Ἠλείοις*

ρκ' ol. CXX a. C. 300

Πυθαγόρας Μάγνης ἀπὸ Μαιάνδρου ςάδιον.
Πάλην Κερᾶς Ἀργεῖος, ὃς χηλὰς ἀπέσπα βοός.

ρκα' ol. CXXI a. C. 296

Πυθαγόρας τὸ δεύτερον.

ρκβ' ol. CXXII a. C. 292

Ἀντίγονος Μακεδὼν ςάδιον.

ρκγ' ol. CXXIII a. C. 288

Ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον.

ρκδ' ol. CXXIV a. C. 284

Φιλόμηλος Φαρσάλιος ςάδιον.

ρκε' ol. CXXV a. C. 280

Λάδας Αἰγιεὺς ςάδιον[1].

ρκϛ' ol. CXXVI a. C. 276

Ἰδαῖος ἢ Νικάτωρ Κυρηναῖος ςάδιον[2].

ρκζ' ol. CXXVII a. C. 272

Περιγένης Ἀλεξανδρεὺς ςάδιον.

Zohrabus vertit *adversatus.* *ἀπὸ Μαιάνδρου*] Sic legit int. Armen. qui vertit *Magnesius ex Menandro.* Cod. Paris. haec verba omittit. *Πάλην Κερᾶς*] Sic

ἐνάτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα ςάδιον Ἀνδρομένης Κορίνθιος.

[1] Pausanias III. XXI. 1: *τὸν δ' ὁμώνυμον τούτῳ (Λάδᾳ Λάκωνι δολιχοδρόμῳ), νίκην καὶ αὐτὸν Ὀλυμπίασι, πλὴν οὐ δολίχου, σαδίου δ' ἀνελόμενον, Ἀχαιὸν ἐξ Αἰγίου φησὶν εἶναι τὰ ἐς τοὺς Ὀλυμπιονίκας Ἠλείων γράμματα.*

Idem X. XXIII. 14: *τῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος ἐπ' εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ἣν Λάδας Αἰγιεὺς ἐνίκα ςάδιον.*

[2] Pausanias VI. XII. 2: *τῆς ἕκτης Ὀλυμπιάδος ἐπὶ ταῖς εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ἣν Κυρηναῖος ςάδιον ἐνίκησεν Ἰδαῖος.*

ol. CXXVIII
a. C. 268

ρκη΄

Σέλευκος Μακεδὼν ςάδιον.

ol. CXXIX
a. C. 264

ρκθ΄

Φιλῖνος Ἀγεπόλιδος Κῷος ςάδιον καὶ .... [1].

Προσετέθη συνωρὶς πωλικὴ καὶ ἐνίκα Φιλιςίχη Μακεδονίς [2].

ol. CXXX
a. C. 260

ρλ΄

Φιλῖνος ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον ςάδιον καὶ .... [3].

ol. CXXXI
a. C. 256

ρλα΄

Ἀμμώνιος Ἀλεξανδρεὺς ςάδιον.

---

cod. Paris. Int. Armen. *Kerasos*, amissa voce *πάλην*. *Ἀγεπόλιδος*] Pausanias minus recte *Ἡγεπόλιδος*, nisi librariorum vitium est. *Προσετέθη — Μακεδονίς*] Haec omittit cod. Paris. Int. Armen. teste Auchero: *Addita Biga pullica, et vincebat Philistiachus Maceti (filius)*, teste Zohrabo: *Addita est equuleorum biga, vicitque Philistiachus Macedii.* *Φιλιςίχη*] Sic legisse videtur int. Armen. Apud Athenaeum legitur *Βιλιςίχη*, quod Macedones dicebant pro *Φιλιςίχη* quemadmodum *Βίλιππος*, *βάλακρος* cet. (cf. Plutarchus Quaest. Graec. p. 292 ed. Londin.) Pausaniae codices *Βελιςίχη*. Apud Clementem editur *Βλίςιχις*.

[1] Pausanias VI. xvii. 2: *Κλαζομενίου Ἡροδότου καὶ Φιλίνου τοῦ Ἡγεπόλιδος Κῴου ἀνέθεσαν τὰς εἰκόνας αἱ πόλεις, Κλαζομένιοι μὲν ὅτι ἐν Ὀλυμπίᾳ Κλαζομενίων πρῶτος ἀνηγορεύθη νικῶν Ἡρόδοτος, ἡ δ' οἱ νίκη ςαδίου γέγονεν ἐν παισί, Φιλῖνον δ' οἱ Κῷοι δόξης ἕνεκα ἀνέθεσαν· ἐν μέν γε Ὀλυμπίᾳ δρόμου γεγόνασιν αὐτῷ νῖκαι πέντε*, cet.

Ex his igitur quinque victoriis duae stadio, teste Africano sunt reportatae; ceteras an iisdem Olympiadibus et quo cursus genere reportarit, non traditur.

[2] Pausanias V. viii. 11: *συνέθεσαν (l. προσέθεσαν) δ' ὕςερον καὶ συνωρίδα πώλων καὶ πῶλον κέλητα· ἐπὶ μὲν δὴ τῇ συνωρίδι Βελιςίχην ἐκ Μακεδονίας τῆς ἐπὶ θαλάσσῃ γυναῖκα, Τληπόλεμον δὲ Λύκιον ἀναγορευθῆναι λέγουσιν ἐπὶ τῷ κέλητι, τοῦτον μὲν ἐπὶ τῆς πρώτης καὶ τριακοςῆς τε καὶ ἑκατοςῆς Ὀλυμπιάδος, τῆς δὲ Βελιςίχης τὴν συνωρίδα Ὀλυμπιάδι πρὸ ταύτης τρίτῃ.* Ab hac Belistiche non diversa videtur Ptolemaei Philadelphi amica; de qua Ptolemaeus Euergetes apud Athenaeum XIII. 37 p. 576 Casauboni, Plutarchus *Amat.* p. 753 ed. Londin. Clemens Alexandrinus *Protrept.* IV. 48 p. 14 Sylburgi.

[3] Pausanias loco laudato ad Olymp. CXXIX nota 1.

Προσετέθη πωλικὸς κέλης καὶ ἐνίκα Ἱπποκράτης Θεσσαλός (Τληπόλεμος Λύκιος[1]).

ρλβʹ — ol. CXXXII a. C. 252

Ξενοφάνης Αἰτωλὸς ἐξ Ἀμφίσσης ςάδιον.

ρλγʹ — ol. CXXXIII a. C. 248

Σιμύλος Νεαπολίτης ςάδιον.

Πάρθοι Μακεδόνων ἀπέςησαν καὶ πρῶτος ἐβασίλευσεν Ἀρσάκης, ὅθεν Ἀρσακίδαι.

ρλδʹ — ol. CXXXIV a. C. 244

Ἀλκίδας Λάκων ςάδιον.

ρλεʹ — ol. CXXXV a. C. 240

Ἐράτων Εὐχαρίδου Αἰτωλὸς ςάδιον[2].

Πυγμὴν Κλεόξενος Ἀλεξανδρεύς, περιοδονίκης ἀτραυμάτιςος.

ρλϛʹ — ol. CXXXVI a. C. 236

Πυθοκλῆς Σικυώνιος ςάδιον.

Προσετέθη — Θεσσαλός] Haec omittit cod. Paris. Int. Armen. teste Auchero: *Additus monippus pullicus, et vincebat Hippocrates filius Thessali*, teste Maio: *Additus est singularis equus, vicitque Hippocrates Thessali filius.* *ἐξ Ἀμφίσσης*]

[1] Pausanias loco laudato ad Olymp. CXXIX p. 70 nota 2.

[2] *Inscriptio Boeotica*, in Boeckhii Corp. Inscript. n. 1590 Tom. I. p. 771, catalogum exhibet victorum in ludis, ut Boeckhio videtur, Thespiensibus; in his:

Ἐράτων Εὐχαρίδου Ὀπούντιος δίαυλον.

Ἐράτων Εὐχαρίδου Ὀπούντιος πένταθλον.

Sine dubio idem hic est qui Olymp. CXXXV Olympiae vicit. Nam Locros Opuntios hac aetate Aetolos fuisse, docet ipsa Africani *ἀναγραφή*, quae Olymp. CXXXII Xenophanem *Aetolum ex Amphissa* victorem habet. Et tempus quod attinet, Boeckhius, etiam absque Eratonis mentione, ex variis indiciis collegit inscriptionem non multum ab Olymp. CXXXV distare.

ol. CXXXVII a. C. 232

ρλζ´

Μενεσθεὺς Βαργυλιήτης ϛάδιον.

ol. CXXXVIII a. C. 228

ρλη´

Δημήτριος 'Αλεξανδρεὺς ϛάδιον.

ol. CXXXIX a. C. 224

ρλθ´

'Ιολαΐδας 'Αργεῖος ϛάδιον.

ol. CXL a. C. 220

ρμ´

Ζώπυρος Συρακόσιος ϛάδιον.

? .... Νιβίτης ....[1].

ol. CXLI a. C. 216

ρμα´

Δωρόθεος 'Ρόδιος ϛάδιον.

Παιάνιος Δαματρίου 'Ηλεῖος πάλην[2].

Κλειτόμαχος 'Ερμοκράτους Θηβαῖος παγκράτιον[3].

Sic int. Armen. Cod. Paris. haec verba omittit. *Βαργυλιήτης*] Cod. Paris. et int. Armen. *Βαρκυλίτης*. Legendum esse *Βαργυλιήτης* docet Inscriptio Bargylica in Boeckhii Corp. Inscript. n. 2670 Tom. II p. 458, ubi *Βαργυλιητῶν*

[1] Fortasse Nibiten quendam hac Olympiade victorem habuit Phlegon Trallianus. Stephanus Byzant.: *Νίβεις· πόλις Αἰγύπτου· Φλέγων ρμ´ 'Ολυμπιάδι· τὸ ἐθνικὸν Νιβίτης ὡς Μεμφίτης.*

[2] Pausanias loco laudando ad Olymp. CXLII p. 73 nota 2.

Idem VI. xvi. 9: *'Ηλεῖος ἀθλητὴς Παιάνιος ὁ Δαματρίου πάλης τ' ἐν 'Ολυμπίᾳ καὶ τὰς δύο Πυθικὰς ἀνῃρημένος νίκας.*

[3] Pausanias VI. xv. 3: *Κλειτομάχου Θηβαίου τὴν μὲν εἰκόνα ἀνέθηκεν 'Ερμοκράτης ὁ τοῦ Κλειτομάχου πατήρ, τὰ δ' οἱ ἐς δόξαν ἦν τοιάδε .... ἐν 'Ολυμπίᾳ δεύτερος ὁ Κλειτόμαχος οὗτος μετὰ τὸν Θάσιον Θεαγένην ἐπὶ παγκρατίῳ τ' ἀνηγορεύθη καὶ πυγμῇ. παγκρατίου μὲν οὖν μιᾷ πρὸς ταῖς τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν 'Ολυμπιάδι ἔφθανεν ἀνῃρημένος νίκην.*

Suidas v. *Κλειτόμαχος* solo Pausania fonte usus est; conturbavit quae apud Pausaniam de Clitomacho et Capro leguntur.

Alcaeus iunior in Anthol. Graec. IX. 588:

Οἷον ὁρῇς, ὦ ξεῖνε, τὸ χάλκεον εἰκόνι λᾶμα
Κλειτομάχου, τοίαν 'Ελλὰς ἐσεῖδε βίαν.

ρμβ΄ ol. CXLII a. C. 212

Κράτης Ἀλεξανδρεὺς ϛάδιον.

Κάπρος Πυθαγόρου Ἠλεῖος πάλην καὶ παγκράτιον ἐνίκα πρῶτος μεθ' Ἡρακλέα καὶ ἀναγράφεται δεύτερος[1] ἀφ' Ἡρακλέους[2].

Κλειτόμαχος Ἑρμοκράτους Θηβαῖος πυγμήν[3].

---

legitur. *Κάπρος*] Sic Pausaniae et Suidae codices. Cod. Paris. et int. Armen. *Κάρος*. Luciani codices *Κᾶρος* et *Κῦρος*. *πρῶτος*] omittunt cod. Paris. et int.

Deinde celebrantur Clitomachi victoriae Isthmicae; in fine:

ἑπτάπυλοι δὲ
Θῆβαι καὶ γενέτωρ ἐςέφεθ' Ἑρμοκράτης.

[1] Qui athletae, ut Hercules, lucta simul et pancratio vicerunt, *οἱ ἀφ' Ἡρακλέους*, duplici ratione numerantur. Qui primus post Herculem utramque palmam coniunxit, Caprus, aliis *πρῶτος ἀφ' Ἡρακλέους* dicitur, aliis *δεύτερος ἀφ' Ἡρακλέους*, et sic in ceteris. Illam rationem amplexus est Cassius Dio (loco laudando ad Olymp. CCL), hanc Africanus.

[2] Pausanias loco laudato ad Olymp. CXLI p. 72 nota 3 sic pergit: *ἡ δ' Ὀλυμπιὰς ἡ ἐφεξῆς εἶχε μὲν τὸν Κλειτόμαχον τοῦτον παγκρατίου καὶ πυγμῆς ἀγωνιςήν, εἶχε δὲ καὶ Ἠλεῖον Κάπρον ἐφ' ἡμέρας τῆς αὐτῆς παλαῖσαι θ' ὁμοῦ καὶ παγκρατιάσαι προθυμεύμενον. γεγονυίας δ' ἤδη τῷ Κάπρῳ νίκης ἐπὶ τῇ πάλῃ ἀνεδίδασκεν ὁ Κλειτόμαχος τοὺς Ἑλλανοδίκας γενήσεσθαι σὺν τῷ δικαίῳ σφίσιν εἰ τὸ παγκράτιον ἐσκαλέσαιντο πρὶν ἢ πυκτεύσαντα αὐτὸν λαβεῖν τραύματα. λέγει τε δὴ εἰκότα, καὶ οὕτως ἐσκληθέντες τοῦ παγκρατίου κρατηθεὶς ὑπὸ τοῦ Κάπρου ὅμως ἐχρήσατο ἐς τοὺς πύκτας θυμῷ τ' ἐρρωμένῳ καὶ ἀκμῆτι τῷ σώματι.*

Idem VI. xv. 10: *παρὰ δ' αὐτὸν ἀνδριάντες δύο ἀνδρός εἰσιν Ἠλείου Κάπρου τοῦ Πυθαγόρου, πάλης τ' εἰληφότος καὶ παγκρατίου ςέφανον ἐφ' ἡμέρας τῆς αὐτῆς. πρώτῳ δὲ γεγόνασιν ἀνθρώπων αἱ δύο νῖκαι τῷ Κάπρῳ τούτῳ. τὸν μὲν δὴ ἐπὶ τοῦ παγκρατίου καταγωνισθέντα ὑπ' αὐτοῦ δεδήλωκεν ὁ λόγος ἤδη μοι· παλαίων δὲ κατέβαλεν Ἠλεῖον Παιάνιον Ὀλυμπιάδα πάλῃ τὴν προτέραν ἀνῃρημένον.*

Idem loco laudando ad Olymp. CLXXVIII p. 81 nota 2.

Suidas loco laudato Pausaniam sequitur.

Lucianus *Ver. Histor.* II. 22 de ludis orcinis: *πάλην μὲν ἐνίκησε Κάπρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέους ..... παγκρατίου δ' ἆθλα οὐ τίθεται παρ' αὐτοῖς.*

[3] Cf. ad Olymp. CXLI p. 72 nota 3 et ad Olymp. CXLII p. 73 nota 2.

Quum semel tantum pugilatu Olympiae vicerit Clitomachus, huc pertinent ea quae narrat Polybius XXVII. vii b. 1 sqq.: *ἐκείνου (Κλειτομάχου) ἀνυποςάτου δοκοῦντος εἶναι κατὰ τὴν ἄθλησιν, καὶ τῆς αὐτοῦ δόξης ἐπιπολαζούσης κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, Πτολεμαῖόν φασι τὸν βασιλέα φιλοδοξήσαντα πρὸς τὸ καταλῦσαι τὴν δόξαν αὐτοῦ, παρασκευάσαντα μετὰ πολλῆς φιλοτιμίας Ἀριςόνικον τὸν πύκτην*

ol. CXLIII a. C. 208

ρμγ'

Ἡράκλειτος Σάμιος ςάδιον.

ol. CXLIV a. C. 204

ρμδ'

Ἡρακλείδης Σαλαμίνιος ἐκ Κύπρου ςάδιον.

ol. CXLV a. C. 200

ρμε'

Πυρρίας Αἰτωλὸς ςάδιον.

Παίδων πυγμὴν Μόσχος Κολοφώνιος · μόνος παιδικὴν περίοδον.

Προσετέθη παίδων παγκράτιον καὶ ἐνίκα Φαίδιμος Ἀλεξανδρεὺς ἐκ Τρῳάδος [1] (Ναυκρατίτης [2]).

Armen. Videtur *ἐνίκα α'* in *ἐνίκα* abiisse. *ἐκ Κύπρου*] Sic int. Armen. Cod. Paris. haec verba omittit. *Μόσχος*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Torchos*. *παιδικήν*] Hanc Scaligeri emendationem confirmat int. Armen., qui teste Auchero:

ἐξαποςεῖλαι, δοκοῦντα φύσιν ἔχειν ὑπερέχουσαν ἐπὶ ταύτην τὴν χρείαν · παραγενομένου δ' εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦ προειρημένου καὶ συγκαταςάντος Ὀλυμπίασι πρὸς τὸν Κλειτόμαχον, ἐξ αὐτῆς, ὡς ἔοικεν, ἀπένευσαν πολλοὶ πρὸς τὸν Ἀριςόνικον καὶ παρεκάλουν, χαίροντες ἐπὶ τῷ βλέπειν τετολμηκότα τινὰ συγκαταςῆναι πρὸς τὸν Κλειτόμαχον · ὡς δέ γε προβαίνων ἰςάμιλλος ἐφαίνετο κατὰ τὸν ἀγῶνα, καί που καὶ τραῦμα καίριον ἐποίησε, κρότος ἐγίνετο, καὶ συνεξέπιπτον οἱ πολλοὶ ταῖς ὁρμαῖς, θαρρεῖν παρακαλοῦντες τὸν Ἀριςόνικον. ἐν ᾧ καιρῷ φασι τὸν Κλειτόμαχον ἀποςάντα καὶ διαπνεύσαντα βραχὺν χρόνον, ἐπιςρέψαντα πρὸς τὰ πλήθη πυνθάνεσθαι, τί βουλόμενοι παρακαλοῦσι τὸν Ἀριςόνικον, καὶ συναγωνίζονται ἐκείνῳ καθόσον εἰσὶ δυνατοί; πότερον οὐ συνοίδασιν αὐτῷ ποιοῦντι τὰ δίκαια κατὰ τὴν ἄθλησιν, ἢ τοῦτο ἀγνοοῦσι, διότι Κλειτόμαχος μὲν ἀγωνίζεται νῦν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων δόξης, Ἀριςόνικος δὲ περὶ τῆς Πτολεμαίου βασιλέως; πότερον ἂν οὖν βουληθεῖεν τὸν Ὀλυμπίασι ςέφανον Αἰγύπτιον ἀποφέρειν ἄνθρωπον νικήσαντα τοὺς Ἕλληνας, ἢ Θηβαῖον καὶ Βοιώτιον κηρύττεσθαι νικῶντα τῇ πυγμῇ τοὺς ἄνδρας; ταῦτα δ' εἰπόντος τοῦ Κλειτομάχου, τηλικαύτην φασὶ γενέσθαι τὴν μετάπτωσιν τῶν πολλῶν, ὥςε πάλιν ἐκ μεταβολῆς μᾶλλον ὑπὸ τοῦ πλήθους, ἢ τοῦ Κλειτομάχου, καταγωνισθῆναι τὸν Ἀριςόνικον.

[1] Pausanias V. VIII. 11: *πέμπτῃ δ' ἐπὶ ταῖς τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν ἆθλα ἐτέθη παγκρατίου παισί, καὶ ἐνίκα Φαίδιμος Αἰολεὺς ἐκ πόλεως Τρῳάδος.* Pausanias igitur et Africanus se invicem supplent; Phaedimus erat *Αἰολεὺς ἐκ τῆς Τρῳάδος Ἀλεξανδρείας.*

[2] Philostratus *de Gymnast.* p. 24 Darembergii, 16 Mynae: *ἑκατοςῇ καὶ τεσσαρακοςῇ καὶ πέμπτῃ Ὀλυμπιάδι*

ρμϛʹ — ol. CXLVI a. C. 196

Μικίων Βοιώτιος ϛάδιον.

ρμζʹ — ol. CXLVII a. C. 192

Ἀγέμαχος Κυζικηνὸς ϛάδιον [1].

Πάλην Κλειτόϛρατος Ῥόδιος, ὃς τραχηλίζων ἀπελάμβανεν [2].

ρμηʹ — ol. CXLVIII a. C. 188

Ἀκεσίλαος Μεγαλοπολίτης ϛάδιον.

ρμθʹ — ol. CXLIX a. C. 184

Ἱππόϛρατος Σελευκεὺς ἐκ Πιερίας ϛάδιον.

ρνʹ — ol. CL a. C. 180

Ὀνησίκριτος Σαλαμίνιος ϛάδιον.

ρναʹ — ol. CLI a. C. 176

Θυμηλὸς Ἀσπένδιος ϛάδιον.

---

solus in puerorum pugna circulari vicit, teste Zohrabo: *solus puerilem periodum vicit*. Cod. Paris. *παιδὶ τὴν*, relicto inter utramque vocem spatio trium litterarum. *Κλειτόϛρατος*] Sic cod. Paris. et int. Armen. Suidae codices *Κλεόϛρατος*. *Ἀκεσίλαος*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Arkesilaos*. *ἐκ Πιερίας*] Sic int. Armen. Cod. Paris. haec verba omittit. *Ὀνησίκριτος*] Sic correctum in cod.

παγκρατιαϛοῦ ἐπεγράφησαν (corrupta haec esse constat; pro *ἐπεγράφησαν* Cobetus coniecit *ἀγῶνα ἔθεσαν* et mox *ἐννοήσαντες* pro *νοήσαντος*), *οὐκ οἶδ' ἐξ ὅτου βραδέως αὐτὸν νοήσαντος εὐδοκιμοῦντα ἤδη παρ' ἑτέροις· ὀψὲ γὰρ τῶν Ὀλυμπιάδων, Αἰγύπτου ἤδη ϛεφανουμένης, ἤρξατο· κἀκείνη τε* (l. *γε*) *ἡ νίκη* [*καὶ*] *Αἰγυπτία ἐγένετο. Ναύκρατις οὖν ἀνερρήθη νικῶντος Αἰγυπτίου Φαιδίμου.*

Error aliquis in eo latere videtur quod *Aegyptium* Phaedimum facit Philostratus: certe non ea est sophistae diligentia, ut Pausaniae et Africano, testibus longe locupletioribus, anteponatur.

[1] Pausanias VI. XIII. 7: *Κυζικηνῷ δ' Ἀγεμάχῳ τῶν ἐκ τῆς Ἀσιανῆς ἠπείρου γενέσθαι ἐν Ἄργει τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτῷ μηνύει.* Locus lacunosus et misere corruptus.

[2] Suidas v. *τραχηλίζων* aut hunc ipsum locum descripsit, aut eundem quem Africanus.

ol. CLII a. C. 172 ρνβ'

Δαμόκριτος Μεγαρεὺς ϛάδιον.

ol. CLIII a. C. 168 ρνγ'

'Αρίϛανδρος Λέσβιος ἐξ 'Αντίσσης ϛάδιον.

ol. CLIV a. C. 164 ρνδ'

Λεωνίδας 'Ρόδιος τριαϛὴς ϛάδιον, δίαυλον, ὁπλίτην [1].

ol. CLV a. C. 160 ρνε'

'Ο αὐτὸς τὸ δεύτερον τὴν αὐτὴν τριττύν [2].

ol. CLVI a. C. 156 ρνϛ'

'Ο αὐτὸς τὸ τρίτον τὴν αὐτὴν τριττύν [3].

'Αριϛομένης 'Ρόδιος τρίτος ἀφ' 'Ηρακλέους πάλην ὁμοῦ καὶ παγκράτιον [4].

ol. CLVII a. C. 152 ρνζ'

Λεωνίδας τὸ τέταρτον ϛάδιον, δίαυλον, ὁπλίτην. Μόνος δὲ καὶ πρῶτος ἐπὶ τέσσαρας 'Ολυμπιάδας ϛεφάνους 'Ολυμπιακοὺς ἔχει δώδεκα [5].

Paris. Prima manus 'Ονησίκρατος. Int. Armen. *Onesikratos.* Δαμόκριτος] Aut sic aut Δαμοκράτης legendum. Cod. Paris. Δημόκριτος. Int. Armen. *Dimokrates.* ἐξ 'Αντίσσης] Sic int. Armen. Cod. Paris. haec verba omittit. 'Αριϛομένης] Sic Pausaniae codices. Int. Armen. *Aristosenes.* Cod. Paris. hanc

[1] Cf. Africanus Olymp. CLVII et testes ibi in nota laudati.

[2] Cf. Africanus Olymp. CLVII et testes ibi in nota laudati.

[3] Cf. Africanus Olymp. CLVII et testes ibi in nota laudati.

[4] Pausanias loco laudando ad Olymp. CLXXVIII p. 81 nota 2.

[5] Pausanias VI. XIII. 4: τὰ μέντοι ἐπιφανέϛατα ἐς δρόμον Λεωνίδα 'Ροδίῳ ἐϛίν· ἐπὶ γὰρ τέσσαρας 'Ολυμπιάδας ἀκμάζων τε τῇ ὠκύτητι ἀντήρκεσε, καὶ γεγόνασιν αὐτῷ δρόμου νῖκαι δύο ἀριθμὸν καὶ δέκα.

Philostratus *de Gymnast.* p. 52 Darembergii, 32 Mynae: ὁπλίτου δὲ καὶ ϛαδίου ἀγωνιϛὴν καὶ διαύλου διακρίνει μὲν οὐδεὶς ἔτι ἐκ τῶν χρόνων οὓς Λεωνίδας ὁ 'Ρόδιος ἐπ' 'Ολυμπιάδας τέτταρας ἐνίκα τὴν τριττὺν ταύτην.

ρνη´ ol. CLVIII a. C. 148

Ὄρθων Συρακόσιος ςάδιον.

ρνθ´ ol. CLIX a. C. 144

Ἄλκιμος Κυζικηνὸς ςάδιον.

ρξ´ ol. CLX a. C. 140

Διόδωρος Κυζικηνὸς (Σικυώνιος [1]) ςάδιον.

ρξα´ ol. CLXI a. C. 136

Ἀντίπατρος Ἠπειρώτης ςάδιον.

ρξβ´ ol. CLXII a. C. 132

Δάμων Δελφὸς ςάδιον.

---

vocem omittit. *Διόδωρος*] Sic Pausaniae codices. Int. Armen. *Anodoros*. Cod.

[1] Pausanias VII. xvi. 10 de bello Romanorum cum foedere Achaïco: *ὁ δὲ πόλεμος ἔσχεν οὗτος τέλος Ἀντιθέου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος, Ὀλυμπιάδι δ' ἑξηκοστῇ πρὸς ταῖς ἑκατόν, ἣν ἐνίκα Διόδωρος Σικυώνιος.* At Corinthus capta est Olympiade CLVIII, 3, non CLX (Clinton, Fasti Hellenici, III p. 102 ed. 2ae), neque de stadionica convenit Pausaniae cum Africano. Fuit qui Pausaniae verba laudata de Mummii triumpho intelligenda putaret, sed Mummius triumphavit Olymp. CLVIII, 4 (Clinton, Fasti Hellenici, III p. 104 ed. 2ae); praeterea aliis verbis, si hoc voluisset, usus esset Pausanias. Si apud Pausaniam pro Olympiade CLX reposueris Olympiadis CLVIII annum tertium, vetabit Africanus qui ea Olympiade *Ὄρθωνα Συρακόσιον* victorem habet. Igitur alii Diodorum Sicyonium non stadio, sed alio quodam certamine, v. c. lucta, vicisse suspicati sunt; frustra, nam Pausanias in temporum definitione semper *stadionicam* addit. Mihi Pausaniae humani quid accidisse videtur, quum Corinthi eversionem Olympiadi CLX adsignaret; stadionicarum diversitatem revera nullam esse puto. Nomen enim utrique idem est, postquam apud Africanum pro monstro *Ἀνώδωκος* reposuimus *Διόδωρος*, eo ducente interprete Armenio. Patria quoque erit eadem, si statueris apud Africanum male repetitum ex praecedenti Olympiade *Κυζικηνός* deturbasse veram lectionem *Σικυώνιος*. Non dissimilem hallucinationem vide Olympiade CXVIII, et plane similem Armenii interpretis Olympiade CLXXX.

ol. CLXIII a. C. 128 ρξγ'

Τιμόθεος Τραλλιανὸς ϛάδιον.

ol. CLXIV a. C. 124 ρξδ'

Βοιωτὸς Σικυώνιος ϛάδιον.

ol. CLXV a. C. 120 ρξε'

Ἀκουσίλαος Κυρηναῖος ϛάδιον.

ol. CLXVI a. C. 116 ρξϛ'

Χρυσόγονος Νικαεὺς ϛάδιον.

ol. CLXVII a. C. 112 ρξζ'

Ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον.

ol. CLXVIII a. C. 108 ρξη'

Νικόμαχος Φιλαδελφεὺς ϛάδιον.

ol. CLXIX a. C. 104 ρξθ'

Νικόδαμος Λακεδαιμόνιος ϛάδιον.

ol. CLXX a. C. 100 ρο'

Σιμμίας Σελευκεὺς ἀπὸ Τίγριος ϛάδιον.

ol. CLXXI a. C. 96 ροα'

Παρμενίσκος Κερκυραῖος ϛάδιον.

ol. CLXXII a. C. 92 ροβ'

Εὔδαμος Κῷος ϛάδιον.

Πρωτοφάνης Μάγνης ἀπὸ Μαιάνδρου πάλην καὶ παγκράτιον τέταρτος ἀφ' Ἡρακλέους [1].

Paris. *Ἀνώδωπος.* *Νικόδαμος*] Cod. Paris. et int. Armen. *Νικόδημος.* *ἀπὸ Μαιάνδρου*] Sic legit int. Armen., qui vertit *Magnesius ex Menandro.* Cod.

[1] Pausanias loco laudando ad Olymp. CLXXVIII p. 81 nota 2. Idem I. xxxv. 6: *Μάγνησι τοῖς ἐπὶ Ληθαίῳ Πρωτοφάνης τῶν ἀςῶν (?) ἀνείλετο ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκας ἡμέρᾳ μιᾷ παγκρατίου καὶ πάλης.*

ρογ' ol. CLXXIII a. C. 88

Παρμενίσκος Κερκυραῖος τὸ δεύτερον ϛάδιον.

ροδ' ol. CLXXIV a. C. 84

Δαμόϛρατος Λαρισαῖος ϛάδιον.

ροε' ol. CLXXV a. C. 80

Στάδιον παίδων Ἐπαίνετος Ἀργεῖος.

Ἄνδρες γὰρ οὐκ ἠγωνίσαντο, Σύλλα πάντας εἰς Ῥώμην μεταπεμψαμένου [1].

ροϛ' ol. CLXXVI a. C. 76

Δίων Κυπαρισσιεὺς ϛάδιον.

ροζ' ol. CLXXVII a. C. 72

Ἑκατόμνως Ἠλεῖος (Μιλήσιος) ϛάδιον, δίαυλον, ὁπλίτην [2].

Paris. haec verba omittit. *ροδ' Δαμόϛρατος Λαρισαῖος ϛάδιον*] Sic int. Armen., nisi quod in suo exemplari legit *Δημόϛρατος Λαρισσαῖος*. In Cod. Paris. Olympiadem CLXXIII sequitur Olympias CLXXV sine ullo lacunae indicio. *Ἑκατόμνως*] Sic cod. Paris. Idem Photio pro vulgato *Ἑκάτομνος* ex Marciano restituit Bekkerus. Apud alios quoque (Isocratem in Panegyr. p. 74 Stephani, Diodorum XIV. 98, Arrianum I. XXIII. 7) pro *Ἑκάτομνος* ex melioribus codicibus repositum est *Ἑκατόμνως*, quam genuinam nominis formam esse fidem facit Inscriptio Caria in Boeckhii Corp. Inscript. n. 2691 Tom. II p. 468.

[1] Appianus *de Bell. Civil.* I. 99: *Ὀλυμπιάδων οὐσῶν ἐν Ἕλλησιν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα πέντε καὶ οὐδενὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ τότε ἀγωνίσματος πλὴν ϛαδίου δρόμου γινομένου· τοὺς γὰρ ἀθλητὰς καὶ τὰ ἄλλα θεάματα πάντα ὁ Σύλλας ἐς Ῥώμην μετεκέκλητο ἐπὶ δόξῃ τῶν Μιθριδατείων ἔργων ἢ τῶν Ἰταλικῶν.* Minus accurate Appianus *πλὴν ϛαδίου δρόμου*; debebat *πλὴν παίδων ϛαδίου*.

[2] Phlegon Trallianus apud Photium cod. XCVII p. 83 Bekkeri: *Ἀνεγνώσθη Φλέγοντος Τραλλιανοῦ, ἀπελευθέρου τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, Ὀλυμπιονικῶν καὶ χρονικῶν συναγωγή .... ἐμοὶ δ' ἀνεγνώσθη μέχρι τῆς ροζ' Ὀλυμπιάδος, ἐν ᾗ ἐνίκα Ἑκατόμνως Μιλήσιος ϛάδιον καὶ δίαυλον καὶ ὁπλίτην, τρίς, Ὑψικλῆς Σικυώνιος δόλιχον, Γάϊος Ῥωμαῖος δόλιχον, Ἀριϛωνυμίδας Κῷος πένταθλον, Ἰσίδωρος*

Ὑψικλῆς Σικυώνιος (Γάϊος Ῥωμαῖος) δόλιχον [1].
Ἰσίδωρος Ἀλεξανδρεὺς πάλην [2].
Ἀριςωνυμίδας Κῶος πένταθλον [2].
Ἀτυάνας Ἱπποκράτους Ἀδραμυττηνὸς πυγμήν [3].
Σφοδρίας Σικυώνιος παγκράτιον [4].
Σωσιγένης Ἀσιανὸς ςάδιον παίδων [5].
Ἀπολλοφάνης Κυπαρισσιεὺς πάλην παίδων [6].
Σωτήριχος Ἠλεῖος πυγμὴν παίδων [6].
Κάλας Ἠλεῖος παγκράτιον παίδων [6].
Ἀριςόλοχος Ἠλεῖος τέθριππον [6].
Ἀγήμονος Ἠλείου κέλης [6].
Ἑλλανίκου Ἠλείου συνωρίς [6].
Τοῦ αὐτοῦ τέθριππον πωλικόν [6].
Κλητία Ἠλείου πωλικὴ συνωρίς [6].

Ἀλεξανδρεὺς πάλην ἄπτωτος περίοδον, Ἀτυάνας Ἱπποκράτους Ἀδραμυτίου παῖς πύξ, Σφοδρίας Σικυώνιος παγκράτιον, Σωσιγένης Ἀσιανὸς παίδων ςάδιον, Ἀπολλοφάνης Κυπαρισσιεὺς παίδων πάλην, Σωτήριχος Ἠλεῖος παίδων πύξ, Κάλας Ἠλεῖος παίδων παγκράτιον, Ἑκατόμνως Μιλήσιος ὁπλίτην (οὗτος ἐν τῇ αὐτῇ τὰ τρία ἐςεφανώθη, ςάδιον, δίαυλον, ὁπλίτην), Ἀριςόλοχος [ὁ] Ἠλεῖος τέθριππον, Ἀγήμονος Ἠλείου κέλης, Ἑλλανίκου Ἠλείου συνωρίς, τοῦ αὐτοῦ πωλικὸν τέθριππον, Κλητία Ἠλείου πωλικὴ συνωρίς, Καλλίππου Πηλίου πωλικὸς κέλης.

In his suspecta mihi sunt verba *καὶ ὁπλίτην, τρίς.* Pro *περίοδον* Boeckbius coniecit *περιοδονίκης*, sed nihil opus; pendent hi accusativi omnes a verbo *ἐνίκα.* Corrupta porro videntur verba *Ἀδραμυτίου παῖς*, in quibus et adiectum *παῖς* offendit, quod in talibus omitti solet, et nomen gentile *patris* nomini accommodatum.

[1] Phlegon Trallianus loco laudato. Quod duo ibi commemorantur dolicho victores, id quomodo explicandum sit aut emendandum, non video. Coniectura utrumque coronatum esse, quod eodem temporis puncto metam attigerint, omni analogia caret. Alii de puerorum dolicho cogitarunt aut de *δολίχῳ ἱππίῳ*, verum neutrum certamen Olympiae in usu fuit.

[2] Phlegon Trallianus loco laudato.

[3] Phlegon Trallianus loco laudato.

Cicero *pro Flacco* XIII. 31: *Quid? si etiam occisus est a piratis Adramytenus homo nobilis, cuius est fere nobis omnibus nomen auditum, Atyanas pugil, Olympionices?*

[4] Phlegon Trallianus loco laudato.

[5] Phlegon Trallianus loco laudato.

Fuit qui pro *Ἀσιανὸς* requireret nomen gentile ex *urbis* nomine natum. Subvenit Stephanus Byzantinus: *Ἀσία: πόλις Λυδίας παρὰ τῷ Τμώλῳ.*

[6] Phlegon Trallianus loco laudato.

Καλλίππου Πηλίου πωλικὸς κέλης [1].

ροη' ol. CLXXVIII a. C. 68

Διοκλῆς Ὑπαιπηνὸς ςάδιον.

Στράτων Κορράγου Ἀλεξανδρεὺς πάλην καὶ παγκράτιον πέμπτος ἀφ' Ἡρακλέους [2], ὃς Νεμέᾳ τῇ αὐτῇ

Πηλίου] Nomen corruptum. Meierus coniecit *Ἠλείου*, sed potius nomen minus solitum latere videtur, v. c. *Τηλίου*. Stephanus Byzantinus: *Τῆλος: νῆσος τῶν Κυκλάδων μία ..... τὸ ἐθνικὸν Τήλιος.* *Στράτων*] Sic Pausaniae et Aeliani codices et alio loco (p. 154 Crameri) codex Paris. Hoc loco cod. Paris. et int. Armen. *Στρατόνικος.* Suspiceris *Στρατόνικος* athletae nomen fuisse, a familiaribus in *Στράτων* decurtatum; sed *Στράτων* legebatur in ipsis Eleorum monumentis. *Κορράγου*] Sic Aeliani codices et alio loco (p. 154 Crameri) cod. Paris.

1 Phlegon Trallianus loco laudato.

2 Pausanias V. XXI. 9: *τούτῳ τῷ λόγῳ* (cf. sequens nota) *διάφορα ὄντα εὕρισκον τὰ Ἠλείων ἐς τοὺς Ὀλυμπιονίκας γράμματα· ἔςι γὰρ δὴ ἐν τοῖς γράμμασι τούτοις Στράτωνα Ἀλεξανδρέα Ὀλυμπιάδι ὀγδόῃ μετὰ τὰς ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν ἐφ' ἡμέρας ἀνελέσθαι τῆς αὐτῆς παγκρατίου καὶ πάλης νίκην. Στράτωνος δὲ τούτου τρεῖς μὲν ἡλικίᾳ πρότερον, τοσοῦτοι δ' ἄλλοι μετ' αὐτόν εἰσι δῆλοι τὸν κότινον παγκρατίου τ' ἆθλα εἰληφότες καὶ πάλης· καὶ πρῶτος μὲν ἐξ αὐτῆς Ἤλιδος Κάπρος* (Olymp. CXLII), *Ἑλλήνων δὲ τῶν πέραν Αἰγαίου Ῥόδιός τ' Ἀριςομένης* (Olymp. CLVI) *καὶ Μαγνήτων τῶν ἐπὶ Ληθαίῳ Πρωτοφάνης* (Olymp. CLXXII). *Οἱ δ' ὕςερον τοῦ Στράτωνος Μαρίων τε πόλεως ἐκείνῳ τῆς αὐτῆς* (Olymp. CLXXXII) *καὶ Στρατονικεὺς Ἀριςέας* (Olymp. CXCVIII) *· τὰ δὲ παλαιότερα ἥ τε χώρα καὶ ἡ πόλις ἐκαλεῖτο Χρυσαορίς· ἕβδομος δὲ Νικόςρατος ἐκ τῶν ἐπὶ θαλάσσῃ Κιλίκων* (Olymp. CCIV), *οὐδὲν τοῖς Κίλιξιν αὐτοῦ μετὸν εἰ μὴ ὅσα τῷ λόγῳ. τοῦτον τὸν Νικόςρατον νήπιον παῖδα ἔτι ἐκ Πρυμνησσοῦ λῃςαὶ τῆς Φρυγῶν ἥρπασαν, οἰκίας ὄντα οὐκ ἀφανοῦς, κομισθέντα δ' αὐτὸν ἐς Αἰγέας ὠνήσατο ὅςις δή....... Νικοςράτῳ μὲν δή, ὡς ηὐξήθη, καὶ ἄλλαι νῖκαι καὶ Ὀλυμπίασιν ἐγένοντο παγκρατίου καὶ πάλης.*

Idem VII. XXIII. 5: *ςοὰ δὲ τῆς πόλεως* (*Αἰγίου*) *πλησίον ἐποιήθη Στράτωνι ἀθλητῇ, Ὀλυμπίασιν ἐφ' ἡμέρας τῆς αὐτῆς παγκρατίου καὶ πάλης ἀνελομένῳ νίκας.* Videtur igitur Strato Aegii habitasse.

Aelianus *Var. Hist.* IV. 15: *καὶ Στράτων δ' ὁ Κορράγου εἰς δέον ἔοικε νοσῆσαι. εὖ γὰρ γένους ἥκων, εὖ δὲ καὶ πλουτεῖν, οὐκ ἐγυμνάζετο· καμὼν δὲ τὴν σπλῆνα καὶ θεραπείας δεηθεὶς τῆς ἐκ τῶν γυμνασίων, τὰ μὲν πρῶτα ὅσον ἐς τὸ ὑγιᾶναι ἐχρῆτο αὐτοῖς· χωρῶν δ' ἐς τὸ πρόσω τῆς τέχνης καὶ ἐν ἔργῳ τιθέμενος αὐτήν, Ὀλυμπίασι μὲν ἐνίκησεν ἡμέρᾳ μιᾷ πάλην καὶ παγκράτιον καὶ τῇ ἑξῆς Ὀλυμπιάδι καὶ ἐν Νεμέᾳ δὲ καὶ Πυθοῖ καὶ Ἰσθμοῖ.*

Eclogarius Parisinus p. 154 Crameri in Anecd. Graec. Paris. vol. II:

τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ παίδων καὶ ἀγενείων τέσσαρας ϛεφάνους ἔσχεν * *

(Φιλόϛρατος 'Ρόδιος πάλην, χρήμασι πείσας τὸν ἀνταγωνιϛήν[1].)

ol. CLXXIX a. C. 64 ροθ'

'Ανδρέας Λακεδαιμόνιος ϛάδιον.

Hoc loco cod. Paris. *Κοράγου*, int. Armen. *Oroagi*. ϛεφάνους ἔσχεν] Post haec verba int. Armen. quaedam addit; teste Auchero: *gymnicis peractis certaminibus sine equitatione; idque per gratias accidit, sive ad amicos, sive ad reges scribere; unde neque usum (vel equitationem) fieri arbitrati sunt;* teste Zohrabo: *et gymnica certamina sine equo peragens, gratia amicorum vel regum adsecutus est ut in album referretur: quare nec egisse (Olympiadem) putabatur.* Quid in his latere possit, frustra quaesivi. In cod. Paris. nullum est lacunae indicium. *Στράτων δ' ὁ Κορράγου 'Ολυμπίασιν ἐνίκησε πάλην ὁμοῦ καὶ παγκράτιον καὶ τῇ ἑξῆς 'Ολυμπιάδι ὁμοίως καὶ ἐν Νεμέᾳ δὲ καὶ Πυθοῖ καὶ 'Ισθμοῖ.* Quae, ut vides, aut ex Aeliano descripta sunt, aut ex eodem scriptore unde sua habet Aelianus.

Suspectum mihi est quod hi duumviri asseverant de Stratonis victoria Olympiade sequenti reportata. Pausaniam enim, si quidquam de ea in fastis relatum vidisset, quos de Stratone consuluisse se affirmat loco laudato, additurum fuisse credo. Non liquet quo certamine alteram illam victoriam reportarit; certe non bis Herculeam palmam consecutus est.

Suspicantur nonnulli Stratonem nostrum non diversum esse a M. Aurelio Stratone paradoxo, quem commemorat *Inscriptio Attica* in Boeckhii Corp. Inscr. n. 632 Tom. I p. 500. At praeterquam quod Atheniensis ille, hic Alexandrinus erat, alia *Attica Inscriptio* ibid. n. 249 Tom. I p. 363 docet illum Menesthei filium fuisse, quum noster Corrhagi filius fuit.

1 Pausanias V. XXI. 8: *τῶν δὲ κατειλεγμένων τὰ ἐφεξῆς ἀγάλματα δύο μὲν ἐστιν ἀριθμόν, ἀνετέθη δ' ἐπιτεθείσης παλαισταῖς ἀνδράσι ζημίας· οἵτινες δ' ἐκαλοῦντο, ἐμέ γ' ἢ τοὺς 'Ηλείων λέληθεν ἐξηγητάς* (verba *οἵτινες — ἐξηγητάς* et sequens *γάρ* Schubarto non sine causa suspecta sunt). *ἐπιγράμματα μὲν γὰρ καὶ ἐπὶ τούτοις τοῖς ἀγάλμασιν ἔπεστι, λέγει δὲ τὸ μὲν πρῶτον αὐτῶν ὡς τῷ 'Ολυμπίῳ Διὶ 'Ρόδιοι χρήματα ὑπὲρ ἀνδρὸς ἀδικίας ἐκτίσαιεν παλαιστοῦ, τὸ δ' ἕτερον ὡς ἀνδρῶν ἐπὶ δώροις παλαισάντων ἀπὸ τῶν ἐπιβληθέντων χρημάτων αὐτοῖς γένοιτο τὸ ἄγαλμα. τὰ δ' ἐπίλοιπα ἐς τοὺς ἀθλητὰς τούτους οἱ ἐξηγηταὶ λέγουσιν οἱ 'Ηλείων ὀγδόην μὲν ἐπὶ ταῖς ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν 'Ολυμπιάδα εἶναι, λαβεῖν δ' Εὔδηλον παρὰ Φιλοστράτου χρήματα, τοῦτον δ' εἶναι τὸν Φιλόστρατον 'Ρόδιον.* Sequuntur verba laudata p. 81 nota 2 (*τούτῳ τῷ λόγῳ* cet.)

Fortasse in Olympiadis numero errarunt exegetae. Fieri quoque potest ut revera nulla pugna fuerit inter illorum traditionem et monumenta scripta, si nimirum Philostratus et Eudelus non de ipsa palma (*ὑπὲρ αὐτῆς τῆς νίκης*, Pausanias V. XXI. 15; *ἐπὶ τῷ στεφάνῳ*, ibid. 16) decertarunt.

Στράτων Κορράγου Ἀλεξανδρεὺς .... [1].

ρπ´ ol. CLXXX a. C. 60

Ἀνδρόμαχος Ἀμβρακιώτης ςάδιον.

ρπα´ ol. CLXXXI a. C. 56

Λάμαχος Ταυρομενίτης ςάδιον.

ρπβ´ ol. CLXXXII a. C. 52

Ἀνθεςίων Ἀργεῖος ςάδιον.

Μαρίων Μαρίωνος Ἀλεξανδρεὺς πάλην καὶ παγκράτιον ἕκτος ἀφ᾽ Ἡρακλέους [2].

ρπγ´ ol. CLXXXIII a. C. 48

Θεόδωρος Μεσσήνιος ςάδιον.

Ἰούλιος Καῖσαρ ἐμονάρχησε Ῥωμαίων.

ρπδ´ ol. CLXXXIV a. C. 44

Ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον.

Αὔγουςος Ῥωμαίων ἐβασίλευεν.

ρπε´ ol. CLXXXV a. C. 40

Ἀρίςων Θούριος ςάδιον.

ρπϛ´ ol. CLXXXVI a. C. 36

Σκάμανδρος Ἀλεξανδρεὺς τῆς Τρῳάδος ςάδιον.

ρπζ´ ol. CLXXXVII a. C. 32

Ἀρίςων Θούριος τὸ δεύτερον.

Ἀμβρακιώτης] Cod. Paris. *Ἀμπρακιώτης.* Int. Armen. *Lacedaemonius*, oculis ad superiorem Olympiadem aberrantibus. *τῆς Τρῳάδος*] Sic int. Armen. Cod. Paris. haec verba omittit. *τὸ δεύτερον*] Sic int. Armen. Cod. Paris. *Ἀρίςων*

[1] Aelianus et Eclogarius Parisinus ll. ll. ad Olymp. CLXXVIII p. 81 nota 2.

[2] Pausanias loco laudato ad Olymp. CLXXVIII p. 81 nota 2.

ol. CLXXXVIII a. C. 28

ρπη'

Σώπατρος Ἀργεῖος ςάδιον.

ol. CLXXXIX a. C. 24

ρπθ'

Ἀσκληπιάδης Σιδώνιος ςάδιον.

ol. CXC a. C. 20

ρϙ'

Αὐφίδιος Πατρεὺς ςάδιον.

ol. CXCI a. C. 16

ρϙα'

Διόδοτος Τυανεὺς ςάδιον.

ol. CXCII a. C. 12

ρϙβ'

Διοφάνης Αἰολεὺς ςάδιον.

Πολύκτωρ Δαμονίκου Ἠλεῖος πάλην παίδων, χρήμασι πείσαντος τοῦ Δαμονίκου τὸν ἀνταγωνιςήν [1].

ol. CXCIII a. C. 8

ρϙγ'

Ἀρτεμίδωρος Θυατείριος ςάδιον.

ol. CXCIV a. C. 4

ρϙδ'

Δημάρητος Ἐφέσιος ςάδιον.

Θούριος ςάδιον, quasi haec prima eius victoria fuerit. *Σιδώνιος*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Sikonios* (forte in suo codice *Σικυώνιος* legit). — *Δημάρητος*] Cod.

[1] Pausanias V. xxi. 16: *θαῦμα μὲν δὴ καὶ ἄλλους ἐν οὐδενὸς λόγῳ τὸν θεὸν θέσθαι τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ δέξασθαί τινα ἢ δοῦναι δῶρα ἐπὶ τῷ ἀγῶνι· μείζονος δ' ἔτι θαύματος, εἴ γε καὶ αὐτῶν ἐτόλμησεν ἤδη τις Ἠλείων. λέγεται δ' ὡς Δαμόνικος τολμήσειεν Ἠλεῖος δευτέρᾳ πρὸς ταῖς ἑκατὸν καὶ ἐνενήκοντα Ὀλυμπιάδι· συνεςηκέναι μὲν γὰρ παλαίοντας ἐπὶ τῷ ςεφάνῳ τόν τε τοῦ Δαμονίκου παῖδα Πολύκτορα καὶ Σώσανδρον, γένος Σμυρναῖον, ὁμώνυμον τῷ πατρί· Δαμόνικον δ', ἅτε περισσῶς ἐπιθυμοῦντα γενέσθαι τῷ παιδὶ τὴν νίκην, δοῦναι τοῦ Σωσάνδρου τῷ παιδὶ (l. πατρί?) χρήματα. ὡς δ' ἐγεγόνει τὰ πραχθέντα ἔκπυςα, ἐπιβάλλουσιν οἱ Ἑλλανοδίκαι ζημίαν· ἐπιβάλλουσι δ' οὐ τοῖς παισὶν, ἀλλ' ἐς τοὺς πατέρας ἔτρεψαν τὴν ὀργήν· οὗτοι γὰρ δὴ καὶ ἠδίκουν.*

ρϙε' ol. CXCV p. C. 1

Ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον.

ρϙϛ' ol. CXCVI p. C. 5

Παμμένης Μάγνης ἀπὸ Μαιάνδρου ςάδιον.

ρϙζ' ol. CCXVII p. C. 9

Ἀσιατικὸς Ἁλικαρνασεὺς ςάδιον.

ρϙη' ol. CXCVIII p. C. 13

Διοφάνης Προυσαεὺς ἀπ' Ὀλύμπου [1] ςάδιον.

Ἀριςέας Στρατονικεὺς ἢ Μαιάνδριος πάλην καὶ παγκράτιον ἕβδομος ἀφ' Ἡρακλέους [2].

Τιβέριος Ῥωμαίων ἐβασίλευεν.

ρϙθ' ol. CXCIX p. C. 17

Αἰσχίνης Μιλήσιος ὁ Γλαυκίας ςάδιον.

Paris. *Δημάρατος*. Int. Armen. *Dimatros*. *ἀπ' Ὀλύμπου*] Sic int. Armen. Cod. Paris. haec verba omittit. *Μαιάνδριος*] Sic Scaliger. Cod. Paris. *Μένανδρος*. Int. Armen. *Macandros*. *Στρατονικεὺς ἢ Μαιάνδριος* dictum videtur ut Olymp. CXVIII *Ἀθηναῖος ἢ Μιλήσιος*. Stephanus Byzantinus: *Μαιάνδρου πόλις: Μαγνησίας πόλις, ὡς Φλέγων ἐν Ὀλυμπιάσι. τὸ ἐθνικὸν Μαιανδροπολίτης· εἰ δ' ἐςὶ Μαίανδρος ἡ πόλις, τὸ ἐθνικὸν Μαιάνδριος.* *Γλαυκίας*] Scheibel coniecit *Γλαυκιᾶς*, quo titulo honoratum putat Aeschinem, tamquam *qui*

[1] Duae erant in occidente Bithyniae urbes, quarum alteri *Προυσιάς* nomen (*τὸ ἐθνικὸν Προυσιεύς*), alteri *Προῦσα* (*τὸ ἐθνικὸν Προυσαεύς*). *ὑπέρκειται δὲ τῆς Προυσιάδος ὄρος, ὃ καλοῦσιν Ἀργανθώνιον, ... Προῦσα δ' ἐπὶ τῷ Ὀλύμπῳ ἵδρυται τῷ Μυσίῳ.* Strabo XII. IV. 3 p. 564 Casauboni. Stephanus Byzantinus in voce. Practerea tertium erat in Bithynia oppidulum, cui nomen *Προῦσα ἐφ' Ὑπίῳ* (*τὸ ἐθνικὸν Προυσαεὺς ἀφ' Ὑπίου*). Turbata haec sunt apud Papium, Wörterbuch der Griech. Eigennamen (1850).

[2] Pausanias laudatus ad Olymp. CLXXVIII p. 81 nota 2.

'Ανενεώθη τῶν ἵππων ὁ δρόμος πάλαι κωλυθεὶς[1] καὶ ἐνίκα Τιβερίου Καίσαρος τέθριππον.

ol. CC p. C. 21 σ'

Πολέμων Πετραῖος ϛάδιον.

ol. CCI p. C. 25 σα'

Δαμασίας Κυδωνιάτης ϛάδιον.

ol. CCII p. C. 29 σβ'

'Ερμογένης Περγαμηνὸς ϛάδιον.

ol. CCIII p. C. 33 σγ'

'Απολλώνιος 'Επιδαύριος ϛάδιον.

ol. CCIV p. C. 37 σδ'

Σαραπίων 'Αλεξανδρεὺς ϛάδιον.

Νικόϛρατος 'Ισιδότου Αἰγεάτης πάλην καὶ παγκράτιον ὄγδοος ἀφ' 'Ηρακλέους[2], μεθ' ὃν μέχρι ἡμῶν οὐδεὶς

---

ardentibus oculis inter currendum circumspexerit. *'Ανενεώθη*] Sic legendum videtur. Cod. Paris. *ἀπεδόθη*. Int. Armen. teste Auchero *instauratur*, teste Zohrabo *instauratus est.* *Δαμασίας*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Damas.* *Νικόϛρατος*] Sic Pausanias, Lucianus, Quintilianus et dialogus de oratoribus. Cod. Paris. *ϛρατος* (sine accentu) praemisso spatio vacuo quatuor litterarum. Int. Armen. *Nicostratis.* *Αἰγεάτης*] Sic Pausanias. Cod. Paris. et int. Armen. *'Αργεάτης.* *μεθ' ὃν — 'Ηρακλέους*] Sic legisse videtur int. Armen., qui teste Auchero: *post quem nemo ulterius extitit ab Hercule usque ad nos*, teste Zohrabo: *exin nemo eiusmodi ab Hercule ad nostra usque tempora extitit.* Cod.

1 Non traditur quando equorum cursus fuerit abolitus; certe post Olymp. CLXXVII. Suspicio mihi venit in mentem huius rei mentionem factam esse Olymp. CLXXVIII; sed quid ibi scripserit Africanus, is demum docebit, qui et Graece et Armeniace doctus Armeniaca primum emendabit, deinde interpretabitur, nam quod Aucher et Zohrab fecerunt, id non est interpretari.

Postea iterum cursus equorum intermissus fuit; cf. Olymp. CCXXII.

2 Pausanias loco laudato ad Olymp. CLXXVIII p. 81 nota 2.

ἐγένετο ἀφ' Ἡρακλέους ἔτι, παραβραβευόντων τῶν Ἠλείων τοὺς δυναμένους[1].

Γάϊος Ῥωμαίων ἐβασίλευεν.

σε' ol. CCV p. C. 41

Εὐβουλίδας Λαοδικεὺς στάδιον.

Κλαύδιος Ῥωμαίων ἐβασίλευεν.

σς' ol. CCVI p. C. 45

Οὐαλέριος Μυτιληναῖος στάδιον.

σζ' ol. CCVII p. C. 49

Ἀθηνόδωρος Αἰγιεὺς στάδιον.

ση' ol. CCVIII p. C. 53

Ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον.

Νέρων Ῥωμαίων ἐβασίλευεν.

σθ' ol. CCIX p. C. 57

Καλλικλῆς Σιδώνιος στάδιον.

Paris. haec verba omittit; videntur scribae oculi a priori ἀφ' *Ἡρακλέους* aberrasse ad posterius ἀφ' *Ἡρακλέους*. τῶν *Ἠλείων*] Cod. Paris. articulum omittit. *Γάϊος Ῥωμαίων ἐβασίλευεν*] Sic int. Armen. Cod. Paris. haec verba omittit.

Lucianus *quomodo sit hist. conscrib.* 9: *οὐδὲν κωλύσει ἀφ' Ἡρακλέους γενέσθαι Νικόστρατον τὸν Ἰσιδότου, γεννάδαν ὄντα καὶ τῶν ἀνταγωνιστῶν ἑκατέρων ἀλκιμώτερον, εἰ αὐτὸς μὲν αἴσχιστος ὀφθῆναι εἴη τὴν ὄψιν, Ἀλκαῖος δ' ὁ καλὸς ὁ Μιλήσιος ἀνταγωνίζοιτο αὐτῷ, καὶ ἐρώμενος, ὥς φασι, τοῦ Νικοστράτου ὤν.* In his *ὀφθῆναι* lectoris interpretamentum videtur.

Dialogus de Oratoribus X: *si in Graecia natus esses ..... ac tibi Nicostrati robur ac vires di dedissent, non paterer immanes illos et ad pugnam natos lacertos levitate iaculi aut iactu disci vanescere.*

Quintilianus *Instit. Orator.* II. VIII. 14: *At si fuerit qui docebitur, ille, quem adolescentes senem vidimus, Nicostratus, omnibus in eo docendi partibus similiter utetur: efficietque illum, qualis hic fuit, luctando pugnandoque (quorum utroque certamine iisdem diebus coronabatur) invictum.*

[1] Cf. Olymp. CCXXXII et CCL.

ol. CCX p. C. 61

σι'

Ἀθηνόδωρος Αἰγιεὺς ϛάδιον.

ol. CCXI p. C. 65

σια'

Οὐκ ἤχθη, Νέρωνος ἀναβαλλομένου εἰς τὴν αὐτοῦ ἐπιδημίαν [1].

ol. CCXI, 3 p. C. 67 Μετὰ δ' ἔτη δύο ἀχθείσης αὐτῆς ϛάδιον μὲν Τρύφων Φιλαδελφεὺς ἐνίκα, Νέρων δὲ κηρύκων ἀγῶνα ἐϛεφανοῦτο, τραγῳδούς, κιθαρῳδούς, ἅρμα πωλικόν, καὶ τὸ τέλειον καὶ δεκάπωλον [2].

Αἰγιεὺς ϛάδιον] Sic int. Armen. Cod. Paris. *Αἰγιεὺς τὸ δεύτερον ϛάδιον.* Verba *τὸ δεύτερον* addita videntur a lectore qui non vidit Athenodorum Olympiade quoque CCVIII vicisse. *ἐϛεφανοῦτο*] Sic legit int. Armen. Cod. Paris. *ἐϛεφανοῦ* (sic). *καὶ τὸ τέλειον*] Haec verba omittit int. Armen.

[1] Eusebius *Chron.* interpr. Armen. P. II. p. 273 Aucheri: *Olympias ista* (211) *non est acta, Nerone suam praesentiam differente, atque adeo (anno) insequenti facta.* Eadem Armeniaca in Maii editione (1ª, nam in ed. 2ª Maius Hieronymi versionem exhibet, qui haec verba omisit) p. 375 sic vertit Zohrab: *Olympias haec non est acta propterea quod Nero distulit (illuc) se conferre. Eadem tamen deinde acta est.*

Pausanias X. xxxvi. 9: *αὕτη* (Olymp. CCXI) *ἐν τοῖς Ἠλείων γράμμασι παρεῖται μόνη πασῶν ἡ Ὀλυμπιάς.*

Philostratus *vit. Apoll. Tyan.* V. 7: *ἐγὼ δὲ νικήσειν μὲν Νέρωνα ἐν Ὀλυμπίᾳ φημί· τίς γὰρ οὕτω θρασύς, ὡς ἐναντίαν θέσθαι; Ὀλύμπια δ' οὐ νικήσειν, ἅτε μηδ' ἐν ὥρᾳ ἄγουσι. πατρίου μὲν γὰρ τοῖς Ὀλυμπίοις τοῦ πέρυσιν ἐνιαυτοῦ ὄντος, ἐκέλευσε τοὺς Ἠλείους Νέρων ἀναβαλέσθαι αὐτὰ ἐς τὴν αὑτοῦ ἐπιδημίαν, ὡς ἐκείνῳ μᾶλλον ἢ τῷ Διὶ θύσοντας· τραγῳδίαν δ' ἐπαγγεῖλαι καὶ κιθαρῳδίαν ἀνδράσιν, οἷς μήτε θέατρόν ἐϛι μήτε σκηνὴ πρὸς τὰ τοιαῦτα,* cet.

Suetonius *Nero* XXIII: *Certamina deinceps obiit omnia. Nam et quae diversissimorum temporum sunt, cogi in unum annum, quibusdam etiam iteratis, iussit. Olympiae quoque praeter consuetudinem musicum agona commisit.*

[2] Eusebius *Chron.* interpr. Armen. P. II p. 273 Aucheri: *Nero in Olympiade coronatus fuit. Siquidem Cerycas, Tragoedos, Citharistasque, necnon Aurigas pullicos, Teleiosque, et Decempullicos superavit.* Eadem Armeniaca in Maii editione (1ª; in ed. 2ª Maius Hieronymi versionem exhibet) p. 375 sic vertit Zohrab: *Nero Olympiis coronatus est, quum praeconum, cantorum, citharistarum, currus pullini et perfectae*

Ξενόδαμος Ἀντικυρεὺς παγκράτιον [1].

σιβ' ol. CCXII p. C. 69

Πολίτης Κεραμίτης ϛάδιον, δίαυλον, δόλιχον [2].

(aetatis equorum) et *decem equuleorum certamen vicisset.* Hieronymus p. 161 Scaligeri hunc Eusebii locum sic expressit: *Nero in Olympiade coronatur cerycas, citharistas, tragoedos, aurigas vario certamine superans.*

Syncellus p. 340 A: *Νέρων ..... κιθαρῳδίαις καὶ τραγῳδίαις κατά τε Ῥώμην καὶ τὴν Ἑλλάδα πομπεύων, Ἰσθμίοις καὶ Πυθίοις καὶ Ἠλείοις καὶ Ἀκτίοις ἐϛεφανοῦτο κήρυξιν ἅρματι πωλικῷ καὶ τῷ τελείῳ καὶ δεκαπώλῳ, μεταθέμενος καὶ τὴν Ὀλυμπιάδα κατὰ σκηνῆς αἰσχρῶς ἑαυτὸν ὑπεδείκνυ.*

Zonaras XI. 12 p. 569 C: *ἐπεραιώθη δὲ καὶ πρὸς τὴν Ἑλλάδα, οὔτοι γ' ὡς οἱ πρόγονοι αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπ' ὀρχήσει καὶ ἐπὶ κιθαρῳδήσει, κηρύξει τε καὶ τραγῳδίας ὑποκρίσει. οὐ γὰρ ἤρκει αὐτῷ ἡ Ῥώμη, ἀλλ' ἐδεήθη καὶ ἐκϛρατείας, ἵνα καὶ περιοδονίκης, ὡς ἔλεγε, γένηται.*

Philostratus *vit. Apoll. Tyan.* IV. 24: *(Νέρων) τὰ βασίλεια ἐκλιπὼν ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀφίκετο κηρύγμασιν ὑποθήσων αὑτὸν Ὀλυμπικοῖς τε καὶ Πυθικοῖς, ἐνίκα δὲ καὶ Ἰσθμοῖ. αἱ δὲ νῖκαι ἦσαν κιθαρῳδίαι καὶ κήρυκες, ἐνίκα δὲ καὶ τραγῳδοὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ.*

Cassius Dio LXIII. 14: *ἐν δὲ τοῖς Ὀλυμπίοις ἅρμα ἐλάσας (ὁ Νέρων) καὶ πεσὼν ἐξ αὐτοῦ καὶ ὀλίγου δεῖν συντριβεὶς ὅμως ἐϛεφανώθη, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῖς ἑλλανοδίκαις τὰς πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδας, ἃς ὕϛερον Γάλβας παρ' αὐτῶν ἀπῄτησεν, ἔδωκεν.* Post pauca: *ἠγωνίσατο δ' ἐν πάσῃ ὁμοίως πόλει ἀγῶνα ἐχούσῃ ..... πλὴν Ἀθηνῶν καὶ Λακεδαίμονος ..... τὸ δὲ δὴ κήρυγμα ἦν· Νέρων Καῖσαρ νικᾷ τόνδε τὸν ἀγῶνα, καὶ ϛεφανοῖ τόν τε τῶν Ῥωμαίων δῆμον καὶ τὴν ἰδίαν οἰκουμένην. ἔχων γάρ, ὡς ἔλεγεν, οἰκουμένην ἐκιθαρῴδει τε καὶ ἐκήρυττε καὶ ἐτραγῴδει.* Et cap. 20 describit pompam qua Nero e Graecia redux urbem intraverit *κότινον ἐϛεφανωμένος.*

Suetonius *Ner.* XXIII et XXIV universe de Neronis in ludis Graeciae victoriis agit. *Aurigavit quoque,* ita cap. XXIV, *plurifariam, Olympiis vero etiam decemiugem ...... sed excussus curru, ac rursus repositus, cum perdurare non posset, destitit ante decursum; nec eo secius coronatus est.*

[1] Pausanias X. xxxvi. 9: *τούτου πέραν ἄλλο γυμνάσιόν ἐϛιν ἀρχαῖον· ἀνδριὰς δ' ἕϛηκεν ἐν αὐτῷ χαλκοῦς· φησὶ δ' ἐπ' αὐτῷ τὸ ἐπίγραμμα Ξενόδαμον παγκρατιαϛὴν Ἀντικυρέα ἐν ἀνδράσιν Ὀλυμπικὴν ἀνῃρῆσθαι νίκην. εἰ δ' ἀληθεύει τὸ ἐπίγραμμα Ὀλυμπιάδι τῇ πρώτῃ μετὰ δέκα καὶ διακοσίας φαίνοιτο ἂν τὸν κότινον ὁ Ξενόδαμος εἰληφώς· αὕτη δ' ἐν τοῖς Ἠλείων γράμμασι παρεῖται μόνη πασῶν ἡ Ὀλυμπιάς.*

[2] Pausanias VI. xiii. 3: *ποιήσαιο ἂν καὶ Πολίτην ἐν μεγάλῳ θαύματι. ὁ Πολίτης ἦν οὗτος ἐκ Κεράμου τῆς ἐν τῇ [Θρᾳκίᾳ] Καρίᾳ, ἀνέφηνε δ' ἀρετὴν ποδῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ πᾶσαν· ἀπὸ γὰρ τοῦ μηκίϛου καὶ διαρκεϛάτου δι' ὀλιγίϛου δὴ καιροῦ μεθηρμόσατο ἐπὶ τὸ*

Ἀρτεμίδωρος Τραλλιανὸς παγκράτιον [1].

Οὐεσπασιανὸς Ῥωμαίων ἐβασίλευεν.

ol. CCXIII p. C. 73 σιγ΄

Ῥόδων Κυμαῖος ἢ Θεόδοτος ϛάδιον.

ol. CCXIV p. C. 77 σιδ΄

Στράτων Ἀλεξανδρεὺς ϛάδιον.

Τίτος Ῥωμαίων ἐβασίλευεν.

ol. CCXV p. C. 81 σιε΄

Ἑρμογένης Ξάνθιος ϛάδιον, δίαυλον, ὁπλίτην [2].

Δομιτιανὸς Ῥωμαίων ἐβασίλευεν.

ol. CCXVI p. C. 85 σις΄

Ἀπολλοφάνης, ὁ καὶ Πάπης, Ταρσεὺς ϛάδιον.

Ἑρμογένης Ξάνθιος δίαυλον καὶ ὁπλίτην [3].

Θεόδοτος] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Theodoros.* Πάπης] Sic cod. Paris.

βραχύτατον ὁμοῦ καὶ ὤκιστον, καὶ δολίχου τ' ἐν ἡμέρᾳ τῇ αὐτῇ καὶ παραυτίκα σταδίου λαβὼν νίκην προσέθηκε διαύλου σφίσι τὴν τρίτην.

Suidas v. Ἱππόμαχος Pausaniam descripsit.

[1] Pausanias VI. XIV. 2: *τὸ δ' ἐν Ὀλυμπίᾳ τοῦ Ῥοδίου παλαιστοῦ τόλμημα Ἀρτεμίδωρος γένος Τραλλιανὸς ὑπερεβάλετο κατ' ἐμὴν δόξαν. Ἀρτεμιδώρῳ γὰρ ἁμαρτεῖν μὲν Ὀλυμπίων συνέβη παγκρατιάζοντι ἐν παισίν· αἰτία δ' οἱ ἐγένετο τῆς διαμαρτίας τὸ ἄγαν νέον.* Post pauca § 3: *ἀνείλετο δ' ἐν ἀνδράσιν ὁ Ἀρτεμίδωρος Ὀλυμπικὴν νίκην δευτέρᾳ καὶ δεκάτῃ πρὸς διακοσίαις Ὀλυμπιάδι.*

[2] Pausanias VI. XIII. 3: *ἐοικότα δὲ Χιονίδι τὰ ἐς δόξαν καὶ ἀνὴρ Λύκιος παρέσχετο Ἑρμογένης Ξάνθιος, ὃς τὸν κότινον ἐν τρισὶν Ὀλυμπιάσιν ἀνείλετο ὀκτάκις, ἐπίκλησιν τ' ἔσχεν Ἵππος ὑφ' Ἑλλήνων.*

E coniuncto Pausaniae cum Africani testimonio patet Hermogenem Olympiadibus CCXV et CCXVII τριαστήν fuisse, i. e. cum stadii et diauli palma tertiam coniunxisse aut dolicho partam aut cursu armato; Olymp. CCXVI duas victorias reportasse, diauli alteram, alteram dolichi aut cursus armati (nam nemo unquam dolichi et cursus armati palmas coniunxit). Atqui Olymp. CCXVII alius dolicho vicit; ergo admodum probabile est omnes Hermogenis victorias tadio, diaulo et armato cursu reportatas esse.

[3] Cf. ad Olymp. CCXV.

σιζ΄

ol. CCXVII p. C. 89

Ἑρμογένης Ξάνθιος τὸ δεύτερον ϛάδιον, δίαυλον, ὁπλίτην [1].

Τίτος Φλάβιος Δημητρίου Κουιρίνᾳ Μητρόβιος Ἰασεὺς δόλιχον [2].

? Σαραπίων Ἀλεξανδρεὺς πυγμὴν παίδων [3].

σιη΄

ol. CCXVIII p. C. 93

Ἀπολλώνιος Ἀλεξανδρεὺς ἢ Ἡλιόδωρος. ϛάδιον.

Ἡρακλείδης Ἀλεξανδρεὺς πυγμὴν ἀκονιτί [4].

Int. Armen. *Pati.* *Ἀπολλώνιος*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Apollinos.*

1 Cf. ad Olymp. CCXV p. 90 nota 2.

2 *Inscriptio Caria* in Boeckhii Corp. Inscr. n. 2682 Tom. II p. 466: *Ὀλυμπιάδ(ι σι)ζ'. Τίτος Φλάβιος Δημητρίου (Κο)υ(ι)ρίνᾳ Μητρόβιος, νικήσας τὴν περίοδον ἀνδρῶν δόλιχον Ἰασέων πρῶτος, καὶ τὰ ἐν Ῥώμῃ Καπετώλεια πρῶτος ἀνθρώπων, Διΐ Ὀλυμπίῳ.*

«Numerum Olympiadis divinore ex eo licuit, quod Metrobius Capitolinis in ludis vicit *πρῶτος ἀνθρώπων*, hoc est *omnium hominum primus* ..... Nempe Metrobius dolicho virorum vicit in primis ludis Capitolinis a Domitiano institutis, qui a. Chr. 86. Olymp. 216, 2. acti sunt; itaque eos vicit *πρῶτος ἀνθρώπων:* insequitur iam Olymp. 217. unde superest ζ." Boeckhius.

3 Pausanias VI. xxiii. 6: *τῆς ἐσόδου δ' ἑκατέρωθεν τῆς ἐς τὴν Μαλθὼ παιδὸς ἕϛηκεν εἰκὼν πύκτου· καὶ αὐτὸν ἔφασκεν ὁ Νομοφύλαξ Ἠλείων γένος μὲν Ἀλεξανδρέα εἶναι τῆς ὑπὲρ Φάρου τῆς νήσου, Σαραπίωνα δ' ὄνομα, ἀφικόμενον δ' ἐς Ἦλιν σπανίζουσι σίτου σφίσι τροφὰς δοῦναι. τούτῳ μὲν ἀντὶ τούτου γεγόνασιν αἱ τιμαί· χρόνος δὲ ϛεφάνου τε τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ εὐεργεσίας αὐτῷ τῆς ἐς Ἠλείους Ὀλυμπιὰς ἑβδόμη πρὸς ταῖς δέκα τε καὶ διακοσίαις.*

Iure dubitatum est de Sarapionis victoria Olympica. Nam e Pausaniae verbis non liquet utrum Sarapio reportata palma Olympica largitiones fecerit et ob eam causam statuis Olympicis fuerit donatus (mos enim ponendi Olympionicis statuas dudum in desuetudinem abierat), an vero spectandi causa ad ludos venerit et ob largitiones corona Olympica et statua pugilis habitu ficta donotus sit.

4 Pausanias V. xxi. 12: *χρήμασιν ὑπ' Ἠλείων ἕτεροί θ' ὕϛερον καὶ Ἀλεξανδρεὺς ἐζημιώθη πύκτης Ὀλυμπιάδι ἐπὶ ταῖς διακοσίαις ὀγδόῃ τε καὶ δεκάτῃ. ὄνομα μὲν τῷ ζημιωθέντι Ἀπολλώνιος, ἐπίκλησις δ' ἦν Ῥάντις ...... οὗτος ὁ ἀνὴρ ἀδικεῖν ὑπ' Ἠλείων κατεγνώσθη πρῶτος Αἰγυπτίων· κατεγνώσθη δ' οὐ δοῦναι χρήματα ἢ λαβεῖν αὐτός, ἀλλὰ τοιόνδ' ἄλλο ἐς τὸν ἀγῶνα ἐξυβρίσαι· ἀφίκετο οὐκ ἐς τὸν εἰρημένον καιρόν, καὶ αὐτὸν ὑπ' Ἠλείων πειθομένων τῷ νόμῳ ἐλείπετο τοῦ ἀγῶνος εἴργεσθαι· τὴν γὰρ οἱ πρόφασιν, ὡς ἐν ταῖς Κυκλάσι νήσοις ὑπ' ἀνέμων κατείχετο ἐναντίων, Ἡρακλείδης γένος καὶ αὐτὸς Ἀλεξανδρεὺς ἤλεγχεν ἀπάτην οὖσαν· ὑϛερῆσαι γὰρ χρήματα ἐκ τῶν ἀγώνων αὐτὸν ἐκλέγοντα τῶν ἐν Ἰωνίᾳ. οὕτω δὴ τόν τ' Ἀπολλώνιον*

ol. CCXIX p. C. 97 — σιθ'

Στέφανος Καππάδοξ στάδιον.

Νερούας Ῥωμαίων ἐβασίλευε · μεθ' ὃν Τραιανός

ol. CCXX p. C. 101 — σκ'

Ἀχιλλεὺς Ἀλεξανδρεὺς στάδιον.

— Τίτος Φλαούιος Κυρεῖνα Ἀρχίβιος Ἀλεξανδρεὺς παγκράτιον [1].

ol. CCXXI p. C. 105 — σκα'

Θεωνᾶς, ὁ καὶ Σμάραγδος, Ἀλεξανδρεὺς στάδιον.

— Τίτος Φλαούιος Κυρεῖνα Ἀρχίβιος Ἀλεξανδρεὺς παγκράτιον [2].

ol. CCXXII p. C. 109 — σκβ'

Κάλλιστος Σιδήτης στάδιον.

Ἀνενεώθη τῶν ἵππων ὁ δρόμος [3].

ol. CCXXIII p. C. 113 — σκγ'

Εὔστολος Σιδήτης στάδιον.

Τραιανός] Sic int. Armen. Cod. Paris. hanc vocem omittit. *Ἀνενεώθη — δρόμος*] Sic legisse videtur int. Armen., qui teste Auchero: *Rursus equi currunt*, teste Zohrabo: *Denuo cursus equorum*. Cod. Paris. haec verba omittit.

καὶ εἰ δή τις ἄλλος ἧκεν οὐ κατὰ προθεσμίαν τῶν πυκτῶν, τούτους μὲν οἱ Ἠλεῖοι τοῦ ἀγῶνος ἀπελαύνουσι, τῷ Ἡρακλείδῃ δὲ τὸν στέφανον παριᾶσιν ἀκονιτί.

1 *Inscriptio Neapolitana* in Boeckhii Corp. Inscr. n. 5804 Tom. III p. 728: *Ἀγαθῇ τύχῃ. ἡ φιλοσέβαστος καὶ φιλορώμα(ιος Ἀλε)ξανδρέων περιπολιστικὴ εὐσεβ(ὴς σύνοδος) ἐτίμησεν Τ. Φλαούιον Κυρ. Ἀρχίβιον τὸν (καὶ Ζώσιμον) Ἀλεξανδρέα, ἀρχιερέα διὰ βίου τοῦ σύμπ(αντος ξυστοῦ), παραδοξονίκην, νικήσαντα τὴν σκ' Ὀλ(υμπιάδα καὶ) τὴν σκα' Ὀλυμπιάδα ἀνδρῶν παγκράτ(ιον)* cet.

Lacunas supplevit Ignarra. Supplementa satis certa sunt, praeter illud *καὶ Ζώσιμον*, quod nullo fundamento niti monuit Boeckhius.

2 Cf. ad Olymp. CCXX.

3 Igitur iterum (cf. Olymp. CXCIX) cursus equorum intermissus fuit. Quando fuerit abrogatus non traditur; Olympiade CCXI equis certatum erat.

σκδ' ol. CCXXIV p. C. 117

'Ισαρίων 'Αλεξανδρεὺς ϛάδιον.

'Αδριανὸς 'Ρωμαίων ἐβασίλευεν.

σκε' ol. CCXXV p. C. 121

'Αριϛέας Μιλήσιος ϛάδιον.

σκϛ' ol. CCXXVI p. C. 125

Διονύσιος ὁ Σαμευμὺς 'Αλεξανδρεὺς ϛάδιον.

Σαραπάμμων 'Αρσινοΐτης πυγμήν, χρήμασι πείσας τὸν ἀνταγωνιϛήν[1].

σκζ' ol. CCXXVII p. C. 129

'Ο αὐτὸς τὸ δεύτερον.

σκη' ol. CCXXVIII p. C. 133

Λουκᾶς 'Αλεξανδρεὺς ϛάδιον.

σκθ' ol. CCXXIX p. C. 137

'Επίδαυρος, ὁ καὶ 'Αμμώνιος, 'Αλεξανδρεὺς ϛάδιον.

'Αντωνῖνος Εὐσεβὴς 'Ρωμαίων ἐβασίλευεν.

σλ' ol. CCXXX p. C. 141

Δίδυμος Κλιδεὺς 'Αλεξανδρεὺς ϛάδιον.

ὁ *Σαμευμύς*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Sameann.* Videtur esse vox Aegyptiaca. *Σαραπάμμων*] Sic pro *Γαραπάμμων* emendavit Clavier. *Κλιδεύς*] Sic int. Armen. Cod. Paris. hanc vocem omittit. Vox, ut videtur, Aegyp-

1 Pausanias V. XXI. 15: *ἔκτῃ ἐπὶ ταῖς εἴκοσι καὶ διακοσίαις 'Ολυμπιάδι πύκτας ἄνδρας ὑπὲρ αὐτῆς μαχομένους τῆς νίκης ἐφώρασαν συνθεμένους ὑπὲρ λήμματος ..... τοῖς δὲ πύκταις τούτοις Δίδας τ' ὄνομα ἦν καὶ τῷ τὰ χρήματα δόντι αὐτῶν Σαραπάμμων· νομοῦ δ' ἦσαν τοῦ αὐτοῦ, νεωτάτου τῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καλουμένου δ' 'Αρσινοΐτου.*

ol. CCXXXI
p. C. 145

σλα´

Γρανιανὸς Σικυώνιος ςάδιον καὶ .... [1].

ol. CCXXXII
p. C. 149

σλβ´

Ἀττικὸς Σαρδιανὸς ςάδιον.

Σωκράτης πάλην καὶ παγκράτιον ἀπογραψάμενος, ὑπ' Ἠλείων παρεβραβεύθη ὑπὸ Διονυσίου Σελευκέως [2].

---

tiaca. *Γρανιανός*] Sic Pousaniae codices. Cod. Paris. et int. Armen. *Κρανaός*. *Σωκράτης πάλην καί*] Sic cod. Paris. Int. Armen. haec verba omittit. *ὑπὸ Διονυσίου*] Fortasse legendum est *ὑπερ Διονυσίου*. Cf. nota ad h. l.

[1] Pausanias II. XI. 8: *κεῖται δὲ χαλκοῦς ἀνὴρ ἐντὸς τοῦ περιβόλου Γρανιανὸς Σικυώνιος, ὃς νίκας ἀνείλετο Ὀλυμπίασι δύο μὲν πεντάθλου καὶ ςαδίου τὴν τρίτην, διαύλου δ' ἀμφότερα, καὶ γυμνὸς καὶ μετὰ γῆς ἀσπίδος.*

Itaque sine dubio Granianus hac Olympiade practer stadii palmom alias quoque tulit. Practerea alia quoque Olympiade aliisve Olympiadibus nuam aut plures ex illis victoriis reportavit.

Sunt qui *τὸν μετὰ τῆς ἀσπίδος δίαυλον* sive *τὸν σὺν τῇ ἀσπίδι δίαυλον* (Pausanias loco laudando od Olymp. CCXXXV) diversum putent a cursu armato Olymp. LXV adscito, statuantque seriori tempore duo cursus armoti fuisse genera, cursum armatum simplicem (*ὅπλον, ὁπλίτης*) et duplicem (*ὁ σὺν τῇ ἀσπίδι δίαυλος*). Profecto miram est nec Pausaniam, nec Africanum, nec Philostratum memariae prodidisse quando alterum illud cursus armati genus institutum quisve eo primus victar fuerit. Et omnino nusquam novum illud certamen commemoratur, praeterquam duobus illis locis Pausaniae. Mihi unum tantum cursus armati genus Olympiae in usu fuisse videtur, quod *ὅπλον* appellatum fuisse, sive *ὁπλίτην δρόμον*, sive *τὸν σὺν τῇ ἀσπίδι (μετὰ τῆς ἀσπίδος) δίαυλον*. E postremo hoc nomine patet hoplitodromis stadium non semel, sed his fuisse percurrendum.

[2] In Scaligeri et Crameri editione sic distinguitur: *Σωκράτης πάλην καὶ παγκράτιον ἀπογραψάμενος ὑπὸ Ἠλείων, παρεβραβεύθη ὑπὸ Διονυσίου Σελευκέως.* Quae verba mirum quantum interpretes exercuerunt. Verba *πάλην καὶ παγκράτιον ἀπογραψάμενος ὑπὸ Ἠλείων* ita accipiunt, quasi *ἀπογραψάμενος* sit formo *passiva* et significet *victor in fastos relatus.* Nemo non videt distinguendum esse post *ἀπογραψάμενος*, et revera in codice non post *Ἠλείων* sed post *ἀπογραψάμενος* distinguitur. Quid sit *ἀπογραψάμενος* docet *Inscriptio Romana* (in Boeckhii Corp. Inscr. n. 5913 Tom. III p. 783 sqq.) in quo de M. Aurelio Asclepiade: *παγκρατιαςής, περιοδονείκης, ἄλειπτος, ἀσυνέξωςος, ἀνέκκλητος, ὅσους ποτὲ ἀγῶνας ἀπεγραψάμην πάντας νεικήσας.* Socrates igitur, quum se *ἐν τῷ λευκώματι* inscribi curasset *παλαίσοντα καὶ παγκρατιάσοντα, παρὰ τὸ δίκαιον ἀφῃρέθη τὸ βραβεῖον ὑπ' Ἠλείων.* Quod additur *ὑπὸ Διονυσίου Σε-*

σλγ' — ol. CCXXXIII p. C. 153

Δημήτριος Χῖος ϛάδιον.

σλδ' — ol. CCXXXIV p. C. 157

Ἡρᾶς Χῖος ϛάδιον.

σλε' — ol. CCXXXV p. C. 161

Μνασίβουλος Ἐλατεὺς ϛάδιον καὶ ὁπλίτην [1].

— Ἀντωνῖνος καὶ Βῆρος Ῥωμαίων ἐβασίλευον.

σλϛ' — ol. CCXXXVI p. C. 165

Ἀειθαλὴς Ἀλεξανδρεὺς ϛάδιον.

σλζ' — ol. CCXXXVII p. C. 169

Εὐδαίμων Ἀλεξανδρεὺς ϛάδιον.

σλη' — ol. CCXXXVIII p. C. 173

Ἀγαθόπους Αἰγινήτης ϛάδιον.

σλθ' — ol. CCXXXIX p. C. 177

Ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον.

— Κόμμοδος Ῥωμαίων ἐβασίλευεν

Ἡρᾶς] Sic int. Armen. Cod. Paris. *Ἠρᾶς*. Ut *Μητρόδωρος*, *Μηνόδωρος*, cet. decurtantur in *Μητρᾶς*, *Μηνᾶς*, cet., sic ex *Ἡρόδωρος* *Ἡρᾶς*. *Ἀντωνῖνος καὶ Βῆρος*] Cod. Paris. *Ἀντωνῖος* (sic) *Μάρκος Πίος καὶ Λούκιος Βῆρος*, in quibus Marcus Antonino postpositum et praesertim parachronismus in cognomine *Πίος* interpolatorem arguunt. Int. Armen. *Verus et Antoninus*. *Αἰγινήτης*] Sic int. Armen. Cod. Paris. *Ἀπινήτης* (secunda syllaba est in litura), ubi *ΠΙ* ex *ΙΓΙ* ortum esse, vidit Scaliger.

λευκέως corruptelae aut lacunae suspicionem movet. Fortasse legendum *ὑπὲρ Διονυσίου Σελευκέως*, quod tamen non ita accipiendum ut Dionysius utramque palmam tulisse statuatur (cf. Olymp. CCIV et CCI.).

[1] Pausanias X. XXXIV. 5, ubi versatur in rebus Elatensium: *οὗτος ὁ Μνασίβουλος δρόμου νίκας καὶ ἄλλας ἀνείλετο, καὶ Ὀλυμπιάδι πέμπτῃ πρὸς ταῖς τριάκοντά τε καὶ διακοσίαις ϛαδίου καὶ τοῦ σὺν τῇ ἀσπίδι διαύλου· ἐν Ἐλατείᾳ δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ δρομέως Μνασιβούλου χαλκοῦς ἕϛηκεν ἀνδριάς.*

De *τῷ σὺν τῇ ἀσπίδι διαύλῳ* cf. ad Olymp. CCXXXI p. 94 nota 1.

ol. CCXL
p. C. 181

σμ'

'Ανουβίων, ὁ καὶ Φειδοῦς, 'Αλεξανδρεὺς ϛάδιον.

Μάρκος Αὐρήλιος Δημητρίου 'Ασκληπιάδης, ὁ καὶ 'Ερμόδωρος, 'Αλεξανδρεὺς παγκράτιον [1].

ol. CCXLI
p. C. 185

σμα'

Ἥρων 'Αλεξανδρεὺς ϛάδιον.

ol. CCXLII
p. C. 189

σμβ'

Μάγνος Κυρηναῖος ϛάδιον.

ol. CCXLIII
p. C. 193

σμγ'

'Ισίδωρος, ὁ καὶ 'Αρτεμίδωρος, 'Αλεξανδρεὺς ϛάδιον.
Περτίναξ, εἶτα Σεβῆρος, 'Ρωμαίων ἐβασίλευσαν.

ol. CCXLIV
p. C. 197

σμδ'

'Ο αὐτὸς τὸ δεύτερον.

ol. CCXLV
p. C. 201

σμε'

'Αλέξανδρος 'Αλεξανδρεὺς ϛάδιον.

ol. CCXLVI
p. C. 205

σμϛ'

'Επινίκιος Κυζικηνὸς, ὁ καὶ Κυνᾶς, ϛάδιον.

'Ανουβίων] Sic int. Armen. Cod. Paris. *'Ανουβί.* *Μάγνος Κυρηναῖος*] Sic cod. Paris. Int. Armen. *Μάγνος Λίβυς Κυρηναῖος.* *ὁ καὶ 'Αρτεμίδωρος*]

[1] *Inscriptio Romana* in Boeckhii Corp. Inscr. n. 5913 Tom. III p. 783 sqq.: *Μ. Αὐρηλίου Δημητρίου ..... 'Αλεξανδρέως, 'Ερμοπολείτου ..... υἱὸς Μάρκος Αὐρήλιος 'Ασκληπιάδης, ὁ καὶ 'Ερμόδωρος, ... 'Αλεξανδρεύς, 'Ερμοπολείτης, Ποτιολανὸς, Νεαπολείτης καὶ 'Ηλεῖος καὶ 'Αθηναῖος βουλευτὴς καὶ ἄλλων πόλεων πολλῶν πολείτης καὶ βουλευτὴς, παγκρατιαστὴς περιοδονείκης, ... νεικήσας ἀγῶνας τοὺς ὑπογεγραμμένους πάντας, παγκρατίου· 'Ολύμπια τὰ ἐν Πείσῃ σμ' 'Ολυμπιάδι, Πύθια ἐν Δελφοῖς*, cet.

Quam civitatem Olympiae professus sit Asclepiades, nemo facile dixerit. Ceteras civitates omnes honoris causa adeptus est, oriundus erat Alexandria (vel potius Hermopoli parva, oppido in Alexandrinorum regione sito). Cf. Boeckhius.

σμζ′ ol. CCXLVII p. C. 209

Σατορνῖνος Κρὴς Γορτύνιος ςάδιον.

— Ἀντωνῖνος, ὁ καὶ Καράκαλλος, Ῥωμαίων ἐβασίλευεν.

σμη′ ol. CCXLVIII p. C. 213

Ἡλιόδωρος, ὁ καὶ Τρωσιδάμας, Ἀλεξανδρεὺς ςάδιον.

σμθ′ ol. CCXLIX p. C. 217

Ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον.

— Αὐρήλιος Ἕλιξ Φοίνιξ πάλην [1].

Μέχρι τούτου τὴν τῶν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφὴν εὕρομεν.

σν′ ol. CCL p. C. 221

— Αὐρήλιος Ἕλιξ Φοίνιξ παγκράτιον· οἱ δ' Ἠλεῖοι φθονήσαντες αὐτῷ μὴ ἀφ' Ἡρακλέους γένηται, οὐκ ἐκάλεσαν ἐς τὸ ςάδιον παλαιςὴν οὐδένα [2].

. . . .

. . . .

Sic int. Armen. Cod. Paris. haec verba omittit. *Σατορνῖνος*] Sic int. Armen. Cod. Paris. *Σατόρνιλος*. *Ἡλιόδωρος*] Sic int. Armen. Cod. Paris. *Ἰλιόδωρος*. *Ἕλιξ*] Sic Philostratus et Eclogarius Parisinus. Apud Dionem legitur *Αἶλιξ*.

[1] Philostratus laudandus ad Olymp. CCL.

[2] Cassius Dio LXXIX. 10: *ὁ δὲ Σαρδανάπαλλος* (i. e. Elagabalus; cf. eiusdem libri cap. 1) *καὶ ἀγῶνας ἐποίει καὶ θέας συχνάς, ἐν αἷς Αὐρήλιος Ἕλιξ ὁ ἀθλητὴς εὐδοκίμησεν, ὃς τοσοῦτον τοὺς ἀνταγωνιςὰς ὑπερῆρεν ὥςε πάλην θ' ἅμα καὶ παγκράτιον ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ ἀγωνίσασθαι ἐθελῆσαι, κἀν τοῖς Καπιτωλίνοις καὶ ἄμφω νικῆσαι. οἱ μὲν γὰρ Ἠλεῖοι φθονήσαντες αὐτῷ, μὴ τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο ἀφ' Ἡρακλέους ὄγδοος γένηται, οὐδ' ἐκάλεσαν ἐς τὸ ςάδιον παλαιςὴν οὐδένα, καίπερ ἐν τῷ λευκώματι καὶ τοῦτο τὸ ἄθλημα προγράψαντες.*

Eclogarius Parisinus p. 155 Crameri in Anecd. Graec. Paris. vol II: *Αὐρήλιος Ἕλιξ ὁ ἀθλητὴς ἐπὶ Σεβήρου τοῦ αὐτοκράτορος γεγονὼς τοσοῦτον τοὺς ἀνταγωνιςὰς ὑπερῆρεν ὥςε* cet. Sequuntur eadem fere quae apud Dionem loco laudato.

Philostratus *Heroic.* II. 6: *Ἕλιξ δ' ὁ ἀθλητὴς ..... προϋπαρχούσης αὐτῷ νίκης μιᾶς, ὅτ' ἀνὴρ ἐκ παίδων ἐνίκα πάλην, ἀπεδύσατο τὴν ἐπ' ἐκείνῃ Ὀλυμπιάδα πάλην τε καὶ παγκράτιον ἐφ' ᾧ δυσχεράναντες οἱ Ἠλεῖοι διενο-*

ol. CCLV p. C. 241 σνε'

? Μαιανδρεὺς (Ἐφέσιος?) ςάδιον[1].

. . . .
. . . .

ol. CCLXII p. C. 269 σξβ'

Διονύσιος Ἀλεξανδρεὺς ςάδιον[2].

. . . .
. . . .

ol. CCLXXXVIII p. C. 373 σπη'

? Φιλουμενὸς Φιλαδελφεὺς . . . .[3].

. . . .
. . . .

οὖντο μὲν ἀμφοῖν εἴργειν αὐτόν ..... μόγις δ' οὖν ἀνέδησαν τὸ παγκράτιον.

Ὁ Φοῖνιξ Ἕλιξ ut nobilis athleta commemoratur a Philostrato *de Gymnast.* p. 89 Darembergii, 49 Mynae.

Cassius Dio innuere videtur Aurelium Herculeam victoriam molitum esse imperante Elagabalo, itaque Olymp. CCL, nam imperavit Elagabalus Olymp. CCXLIX, 2 — CCL, 2 (Clinton, Fasti Romani, I p. 228 sq. et 234). Igitur lucta vicerit Olymp. CCXLIX. Confirmat hos calculos quod lucta vicisse traditur *ἀνὴρ ἐκ παίδων*, floruisse sub Elagabalo eiusque successore Alexandro Severo.

[1] *Inscriptio Ephesina* in Boeckhii Corp. Inscr. n. 2999 Tom. II p. 617: *Μεανδρεὺς νεική(σας) τὰ μεγάλα Ὀλύμπια ἀνδρῶν ςά(δ)ιον υνε' Ὀλυμπιάδος.*

„*Olympia*, ut arbitror, *Ephesia Oecumenica* sunt ex nummis nota, sed numerata ut videtur ab epocha Pisaea ..... *ΥΝΕ* non potest verum esse; pro *Υ* videtur *Σ* restituendum, ut sit Olymp. 255." Ita loco laudato Boeckhius, cuius emendatio in numero satis certa mihi videtur, sed dubito an recte de Olympiis Ephesiis cogitaverit; vereor enim ne ratio ista numerandi Olympiades Ephesias ab epocha Pisaea omni analogia careat.

[2] Dexippus apud Eclogarium Parisinum, qui, postquam ex Eusebii Chronico Africani anagraphen descripsit, sic pergit (p. 153 Crameri in Anecd. Graec. Paris. vol. II): *καὶ ὁ μὲν Εὐσέβιος ταῦτα· ἄλλοι δὲ χρονογράφοι καὶ Δέξιππος ὁ Ἀθηναῖος καὶ τῶν ἐφεξῆς Ὀλυμπιάδων τῶν τ' ἐν αὐταῖς νικησάντων μέμνηνται, ἀμέλει τὴν χρονικὴν ἱςορίαν ὁ Δέξιππος μέχρι τῆς διακοςῆς ἑξηκοςῆς δευτέρας Ὀλυμπιάδος συγγράψας, Διονύσιον Ἀλεξανδρέα φησὶν ἐπὶ ταύτης νικῆσαι.*

[3] *Inscriptio Romana* in Reinesii Syntagm. Inscript. Antiq. V. 44 p. 331, in Sponii Miscell. Erud. Antiq. X. 108 p. 362: *DDD. et principes n. Valentinian. Valens et Gratianus semp. augg. Filumenum in omni athletico certamine ab oriente ad occidentem usq. victorem pammacho lucta pancratio cestibusq. id est pygme locatione statuae in athletarum curia aeternitatis gloria dignum esse iudicarunt*, cet.

Eclogarius Parisinus p. 155 Cra.

σϙα′

ol. CCXCI
p. C. 385

? Οὐαραζδάτης (Ἀρταξατηνός?) πυγμήν[1].

---

meri in Anecd. Graec. Paris. vol II: *ἐγένετο δὲ καὶ ἐπὶ τῶν Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου καιρῶν ὁ ἐκ Φιλαδελφίας τῆς Λυδῶν παλαιστής, Φιλουμενὸς ὄνομα. οὗτος χαλκοῦν ἀνδριάντα λέγεται πατάξας εἰς βάθος ἐνιζῆσαι βιάσασθαι τὸν χαλκόν, ἐφ' ᾧ ἀνδριάντος τετυχηκέναι καὶ ἐπ' αὐτῷ ἐπιγράμματος, οὗ τὸ ἀκροτελεύτιον*

χαλκὸς ἐμῆς χειρὸς πολλὸν ἀφαυρότερος.

Gratianus Augustus nuncupatus est Olymp. CCLXXXVI, 2; Valentinianus diem obiit Olymp. CCLXXXVIII, 3 (Clinton, Fasti Romani, I p. 468 et 484). Theodosius autem, quo imperante Philumenus adhuc floruisse traditur, imperator factus est Olymp. CCLXXXIX, 3 (Clinton, Fasti Romani, I p. 492). Videtur igitur Philumenus Olympiae vicisse aut Olymp. CCLXXXVIII, aut certe non multo prius.

[1] Moses Chorenensis *Hist. Armen.* III. 40: *Augustus autem Theodosius, benignus aeque, ac magnus, anno regni sui vigesimo Varazdatem quendam, ex eodem Arsacidarum genere, in Papi locum regem constituit. Hic Varazdates erat adolescens, animosus, forma pulchra ac viribus maximis, ad omnia fortitudinis opera paratus, sed iaculandi maxime peritus; qui olim, a Sapore profugus, se ad aulam Caesaris contulerat; ac primum Pisae pugilatione vicit; deinde cet.*

Sic Mosis Armeniaca verterunt Whistoni fratres. Quod nunc scripsisse videtur Moses, Varazdatem regnum obtinuisse *vigesimo* Theodosii anno, id manifesto falsum est; imperavit enim Theodosius annos sedecim biduo minus (Clinton, Fasti Romani, I p. 532). Sed videndum num revera Moses sic scripserit. Nam capite 39 tradit Varazdatis praedecessorem *a* Theodosio capite multatum esse quod particeps fuerit seditionis Thessalonicensis; haec autem locum habuit anno Theodosii duodecimo ineunte (Clinton, Fasti Romani, I p. 520). Et capite 40 sq. narrat Varazdatem imperasse annis quatuor, Theodosium autem, quum loco Varazdatis Arsacem et Volarsacem reges Armeniis imposuisset, anno Arsacis secundo diem obiisse. Haec omnia recte procedunt, modo statuas Varazdatem quartum regni annum non complevisse.

Si igitur Varazdates *duodecimo* Theodosii anno regnum est adeptus, Olympica victoria aut Olympiadi CCXCI, aut proxime praecedenti sequentive adsignanda est; Theodosius enim imperator creatus est Olymp. CCLXXXIX, 3 (Clinton, Fasti Romani, I p. 492).

In regum Armeniorum serie, quam concinnavit Saint-Martin, Varazdates dicitur regnum adeptus anno p. C. 377 (Saint-Martin, Mémoires sur l'Arménie, I p. 413), i. e. anno secundo ante Theodosium imperatorem. At idem vir doctus in eodem volumine (p. 315) in adumbranda historia Armeniae versatus: *l'empereur Théodose se décida enfin à donner la couronne d'Arménie à un parent du malheureux Bab, nommé Varazdad.*

Varazdates ultimus est Olympionicarum quorum nomina aetatem tulerunt. Nec mirum; nam paullo post ludi Olympici abrogati sunt. Cedrenus *Histor. Comp.*

p. 326 D, ubi Theodosii Magni res enarrat anno imperii XVI (Olymp. CCXCIII, 2, p. C. 394) gestas: *ἐν τούτοις ἥ τε τῶν Ὀλυμπιάδων ἀπέσβη πανήγυρις.* Mirum non est Theodosium, paganismo infestissimum, hos ludos abrogasse; Cedrenus p. 327 B: *οὗτος ὁ Θεοδόσιος τοὺς εἰδωλικοὺς ναούς, οὓς ὁ μέγας Κωνσταντῖνος κλεισθῆναι μόνον προσέταξε, πάντας ἕως ἐδάφους κατέλυσεν.* Itaque errare videtur Scholiasta Luciani qui ad *Rhetor. Praecept.* 9 de agone Olympico: *καὶ διήρκεσεν ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν Ἑβραϊκῶν κριτῶν μέχρι τοῦ μικροῦ Θεοδοσίου· ἐμπρησθέντος γὰρ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ναοῦ ἐξέλιπε καὶ ἡ τῶν Ἠλείων πανήγυρις.* Debebat *τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου.*

APPENDIX,

QUA RECENSENTUR

CETERI OLYMPIONICAE

QUORUM EXSTAT MEMORIA.

Ceteros Olympionicas, quorum exstat memoria, maximam partem servavit **Pausanias** libro VI *Descriptionis Graeciae*, II *Eliacorum*. *Ἕπεται δέ μοι τῷ λόγῳ τῷ ἐς τὰ ἀναθήματα* (sic hunc librum orditur) *τὸ μετὰ τοῦτο ἤδη ποιήσασθαι καὶ ἵππων ἀγωνιςῶν μνήμην καὶ ἀνδρῶν ἀθλητῶν τε καὶ ἰδιωτῶν ὁμοίως· τῶν δὲ νικησάντων Ὀλυμπίασιν οὐχ ἁπάντων εἰσὶν ἑςηκότες ἀνδριάντες, ἀλλὰ καὶ ἀποδειξάμενοι λαμπρὰ ἐς τὸν ἀγῶνα, οἱ δὲ καὶ ἐπ' ἄλλοις ἔργοις, ὅμως οὐ τετυχήκασιν εἰκόνων, τούτους ἐκέλευσεν ἀφεῖναί μ' ὁ λόγος, ὅτι οὐ κατάλογός ἐςιν ἀθλητῶν ὁπόσοις γεγόνασιν Ὀλυμπικαὶ νῖκαι, ἀναθημάτων δ' ἄλλων τε καὶ εἰκόνων συγγραφή. οὐδ' ὁπόσων ἑςήκασιν ἀνδριάντες, οὐδὲ τούτοις πᾶσιν ἐπέξειμι, ἐπιςάμενος ὅσοι τῷ παραλόγῳ τοῦ κλήρου καὶ οὐχ ὑπ' ἰσχύος ἀνείλοντο ἤδη τὸν κότινον. ὁπόσοις δ' ἢ αὐτοῖς εἶχεν ἐς δόξαν ἢ καὶ τοῖς ἀνδριᾶσιν ὑπῆρχεν ἄμεινον ἑτέρων πεποιῆσθαι, τοσαῦτα καὶ αὐτὸς μνησθήσομαι.* Priusquam horum Olympionicarum recensionem aggrediar, duo mihi praemonenda sunt, quae faciunt ad eorum aetatem quodammodo definiendam.

I. Si **Pausanias** nomen servavit statuarii, qui Olympionicae statuam finxit, notaque est statuarii aetas, conclusio inde fiat de aetate Olympionicae; aut enim aequales fuisse, aut certe una tantum generatione alterum altero fuisse maiorem, et a priori satis probabile est, et confirmatur exemplis. Nam ex quo Olympionicis statuae poni coeptae sunt, duae[1] tantum commemorantur, quarum artifex plus una generatione distet ab Olympionica.

---

[1] Diagoram Rhodium (Olymp. LXXIX) finxit Callicles Megarensis, qui dimidio saeculo post floruit. Polydamantis Scotusaei (Olymp. XCIII) statua Lysippi opus erat, Alexandri Magni aequalis.

Indicavit mihi haec exempla Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 70, quo loco eorum refutavit errorem, qui putarunt Olympionicarum statuas, quae in Iovis Olympii templo conspiciebantur, *omnes statim* post victoriam sculptas fuisse.

II. Sicubi statuarius aut quis fuerit aut quando vixerit ignoratur, Olympiades LX et CLX fines constituunt, intra quos et statuarii aetas ponatur et Olympionicae. His enim finibus ponendarum Olympionicis statuarum mos circumscriptus fuit. Pausanias VI. xviii. 7: *πρῶτοι δ' ἀθλητῶν ἀνέθεσαν ἐς Ὀλυμπίαν εἰκόνας Πραξιδάμαντός τ' Αἰγινήτου νικήσαντος πυγμῇ τὴν ἐνάτην Ὀλυμπιάδα ἐπὶ ταῖς πεντήκοντα, καὶ Ὀπουντίου Ῥηξιβίου παγκρατιαςὰς καταγωνισαμένου μιᾷ πρὸς ταῖς ἑξήκοντα Ὀλυμπιάδι. αὗται κεῖνται μὲν αἱ εἰκόνες οὐ πρόσω τῆς Οἰνομάου κίονος, ξύλου δ' εἰσὶν εἰργασμέναι* cet. Quamquam haec verba mendosa aut lacunosa sunt [1], et incertum est *quomodo* Pausanias dixerit, perspicuum tamen est *quid* dixerit: nullas se vidisse Olympiae statuas his antiquiores [2]. Tempore Alexandri Magni mos ponendi Olympionicis statuas in desuetudinem abire coepit; ex Olympionicis, quorum et statuas commemorat Pausanias et aetas nota est, pauci post Alexandrum vixerunt, post Corinthi eversionem nullus. Itaque satis probabile est omnium, quorum statuas vidit Pausanias, Olympionicarum victorias illis centum Olympiadibus esse adsignandas [3].

---

[1] Pro *πρῶτοι ..... ἀνέθεσαν ..... εἰκόνας* Schubart et Walz coniecerunt *πρῶται ..... ἀνετέθησαν ..... εἰκόνες*. Quamvis primo obtutu arrideat haec coniectura, verisimilius tamen videtur librum, unde nostri Pausaniae codices omnes e communi fonte fluxerunt, hoc loco aut lacunosum fuisse aut ita detritum ut non omnia legi potuerint; quam multis locis fuisse illius libri archetypi conditionem, res est notissima. In altero Vindobonensi codice deëst *αὗται*. Fortasse *αὗται* a correctore insertum et lacuna statuenda inter *εἰκόνας* et *Πραξιδάμαντος*.

[2] Duo sunt superiorum temporum Olympionicae, quorum statuas vidit Pausanias. Hae igitur post Olymp. LX fictae sunt. Et de Oebota quidem (Olymp. VI) ipse Pausanias tradit Achaeos statuam eius posuisse Olymp. LXXX. Alter est Eutelidas Lacedaemonius, de cuius statua Pausanias VI. xv. 8: *ἔςι δ' ἥ τ' εἰκὼν ἀρχαία τοῦ Εὐτελίδα καὶ τὰ ἐπὶ τῷ βάθρῳ γράμματα ἀμυδρὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου.* Haec igitur non multo recentior videtur quam Praxidamantis et Rhexibii statuae.

[3] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 520 sq.

ΣΤΑΔΙΟΝ.

Νεολαΐδας Ἠλεῖος.

Pausanias VI. xvi. 8: Θεόδωρον δὲ ..... καὶ Πύτταλον ..... καὶ Νεολαΐδαν[1] σταδίου τ' ἀνελόμενον καὶ ὅπλου στέφανον, Ἠλείους σφᾶς ὄντας ἴστω τις. At stadionicas, quorum Pausanias videre potuit statuas, omnes exhibet Africanus, nec tamen in eius ἀναγραφῇ comparet Neolaidas. Itaque aut in ἀναγραφῇ error latet, aut Pausanias falsus est. Fortasse puerilem victoriam pro virili habuit.

ΔΙΑΥΛΟΣ.

Γόργος Ἠλεῖος.

Pausanias VI. xv. 9: καὶ Ἠλεῖος παρ' αὐτὸν ἀνάκειται Γόργος· μόνῳ δ' ἀνθρώπων ἄχρι ἐμοῦ τῷ Γόργῳ τέσσαρες μὲν ἐν Ὀλυμπίᾳ γεγόνασιν ἐπὶ πεντάθλῳ, διαύλου δὲ καὶ ὅπλου μία ἐφ' ἑκατέρου νίκη.

Νίκανδρος Ἠλεῖος δίς.

Pausanias VI. xvi. 5: Ἀσάμωνός τ' εἰκὼν ἐν ἀνδράσι πυγμῇ νενικηκότος, ἡ δὲ Νικάνδρου, διαύλου μὲν δύο ἐν Ὀλυμπίᾳ, Νεμείων δ' ἀναμὶξ ἐπὶ δρόμῳ νίκας ἓξ ἀνῃρημένου. ὁ δ' Ἀσάμων καὶ ὁ Νίκανδρος Ἠλεῖοι μὲν ἦσαν, πεποίηκε δὲ τῷ μὲν Δαΐππος τὴν εἰκόνα, Ἀσάμωνι δὲ Πυριλάμπης Μεσσήνιος.

Daippus filius et discipulus fuit Lysippi, Alexandri Magni aequalis[2].

Νικοκλῆς Ἀκριάτης (δίς?).

Pausanias III. xxii. 5: Ἀκριᾶται δὲ καὶ ἄνδρα ποτὲ Ὀλυμπιονίκην παρέσχοντο Νικοκλέα, Ὀλυμπιάσι δύο ἀνελόμενον δρόμου νίκας πέντε.

---

[1] Codices Νελαΐδαν.

[2] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I. p. 358 sq., 407.

Quum Nicoclis nomen inter stadionicas frustra quaeratur, sequitur has victorias diaulo, dolicho et armato cursu reportatas esse.

Παραβάλλων Ἠλεῖος.

Pausanias VI. vi. 3: ἕστηκε δὲ καὶ Λαστρατίδα παιδὸς εἰκὼν Ἠλείου ..... Παραβάλλοντι [1] δὲ τῷ Λαστρατίδα πατρὶ ὑπῆρξε διαύλου παρελθεῖν δρόμῳ.

Χαρῖνος Ἠλεῖος.

Pausanias VI. xv. 2: Χαρῖνος Ἠλεῖος ἐπὶ διαύλου τ' ἀνάκειται καὶ ὅπλου νίκῃ [2].

ΔΟΛΙΧΟΣ.

Ἀριστεὺς Χείμωνος Ἀργεῖος.

Pausanias VI. ix. 3: Ἀριστεὺς δ' Ἀργεῖος δολιχοῦ μὲν νίκην ἔσχεν αὐτός, πάλης δ' ὁ πατὴρ τοῦ Ἀριστέως Χείμων. ἑστήκασι μὲν δὴ ἐγγὺς ἀλλήλων, ἐποίησε δὲ τὸν μὲν Παντίας Χῖος, παρὰ τῷ πατρὶ δεδιδαγμένος Σωστράτῳ· αἱ δ' εἰκόνες τοῦ Χείμωνος ἔργον ἐστίν, ἐμοὶ δοκεῖν, τῶν δοκιμωτάτων Ναυκύδους, ἥ τ' ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ ἡ ἐς τὸ ἱερὸν τῆς Εἰρήνης τὸ ἐν Ῥώμῃ κομισθεῖσα ἐξ Ἄργους.

Pantias floruit c. Olymp. C sqq. [3].

Δαμάτριος Ἀριστίππου (Τεγεάτης?).

Inscriptio Tegeatica in Boeckhii Corp. Inscript. n. 1515 Tom. I p. 702:

Δαμάτριος Ἀριστίππου
Ὀλύμπια παῖδας στάδιον
Νέμεα παῖδας δολιχόν

cet. Sequuntur complures in aliis ludis victoriae et una Olympica:

Ὀλύμπια ἄνδρας δολιχόν.

---

[1] Kuhnius coniecit *Παραβόλαντι*.

[2] Cave ne Charinum confundas cum Epicharino (Atheniensi?) dolichodromo cuius statuam Athenis vidit Pausanias I. xxiii. 9, ubi recte a recentioribus editoribus receptum esse *Ἐπιχαρίνου* pro *ἐπὶ Χαρίνου* demonstrat superstes ipsa statuae basis, cui inscriptum est: *Ἐπι(χ)αρῖνο(ς ἀνέ)θ(ηκ)εν ὁ(πλιτ)ο(δρό)μ(ος). Κριτίος (κ)αὶ Νησιώτης ἐπο(ιησ)άτην.* Ediderunt hanc inscriptionem Stephani in Rhein. Mus. N. F. IV p. 6, Rangabé, Ant. Hell. I p. 22, et Ross, Kritios Nesiotès Cresilas.

[3] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 81.

Λάδας Λάκων.

Pausanias II. xix. 7 (versatur in describendo templo Apollinis Lycii apud Argivos): *τοῦ ναοῦ δ' ἐςὶν ἐντὸς Λάδας ποδῶν ὠκύτητι ὑπερβαλόμενος τοὺς ἐφ' αὐτοῦ.*

Idem III. xxi. 1: *προελθόντι δ' αὐτόθεν ςαδίους εἴκοσι τοῦ Εὐρώτα τὸ ῥεῦμα ἐγγυτάτω τῆς ὁδοῦ γίνεται, καὶ Λάδα μνῆμά ἐςιν ὠκύτητι ὑπερβαλομένου ποδῶν τοὺς ἐφ' αὐτοῦ καὶ δὴ καὶ Ὀλυμπίασιν ἐςεφανοῦτο δολιχῷ κρατῶν, δοκεῖν δέ μοι κάμνων αὐτίκα μετὰ τὴν νίκην ἐκομίζετο, καὶ συμβάσης ἐνταῦθά οἱ τελευτῆς ὁ τάφος ἐςὶν ὑπὲρ τὴν λεωφόρον*[1].

Epigrammata duo, quibus Ladae velocitas celebratur, leguntur in Anthol. Graec. Planud. IV. 53 et 54. In altero Epigrammate statuam Ladae Olympicam fecisse dicitur Myro (vs. 3 sq.):

τοῖον ἐχάλκευσέν σε Μύρων, ἐπὶ παντὶ χαράξας
σώματι Πισαίου προσδοκίην ςεφάνου.

Myro floruit c. Olymp. LXXX sqq.[2].

Forte eiusdem Ladae fuit stadium quod Mantineam inter et Orchomenum vidit **Pausanias** VIII. xii. 5: *ἐπὶ δ' ὁδοῖς ταῖς κατειλεγμέναις δύο ἐς Ὀρχομενόν εἰσιν ἄλλαι, καὶ τῇ μέν ἐςι καλούμενον Λάδα ςάδιον, ἐς ὃ ἐποιεῖτο Λάδας μελέτην δρόμου*, cet.

Νικοκλῆς Ἀκριάτης (δίς?).

Pausanias loco laudato p. 105.

---

[1] Curtius, Peloponnesos, II p. 253 sq.: *Der Weg* (Lacedaemone Belminam) *geht quer über die vortretenden Höhen und lässt den Fluss in tiefer Schlucht zur Rechten. Wo er das Bett desselben wieder erreicht und sich unter steilen Felswänden hart am Flusse hinzieht, erkennt man im Felsboden die deutlichen Gleise der alten Uferstrasse und oberhalb derselben eine Höhle mit doppelter Mündung, darunter eine bogenförmig ausgehauene Grabnische.*

Dieser durch die Spuren des Alterthums und die scharfe Ecke des Flussthals leicht kenntliche Ort entspricht genau einer von Pausanias angeführten Station auf dem Wege nach Belmina. Es ist die Grabstätte des Ladas, des schnellsten Läufers seiner Zeit, der auf der Heimreise von Olympia, ehe er als Sieger die nahe Stadt erreichen konnte, starb und hier oberhalb der Heerstrasse, „wo sie sich unmittelbar dem Flusse nähert", bestattet wurde, fünfzig Stadien von Sparta; eine Zahl die bei den Windungen des alten Weges leicht herauskommen konnte.

[2] Braun, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 142.

Πυριλάμπης Ἐφέσιος.

Pausanias VI. III. 14 (13): *ἀνάκειται δὲ Πυριλάμπης Ἐφέσιος λαβὼν δολιχοῦ νίκην ..... Πυριλάμπει δ' ὁμώνυμος καὶ ὁ πλάσης, γένος δ' ἐκ Μεσσήνης τῆς ὑπὸ τῇ Ἰθώμῃ.*

Pyrilampes statuarius quando vixerit non traditur; debet autem post Olymp. CII floruisse, quippe qua Messenios restituerit et Messenen *τὴν ὑπὸ τῇ Ἰθώμῃ* condiderit Epaminondas [1].

Φάνας Μεσσήνιος.

Pausanias IV. XVII. 9 (quo loco traditiones profert de proelio *ἐπὶ τῇ καλουμένῃ Μεγάλῃ Τάφρῳ* in bello Messenico secundo): *ἀπέθανον δὲ καὶ τῶν πρωτευόντων ἄλλοι τε ..... καὶ λόγου μάλιςα ἀξίως ἀγωνισάμενος Φάνας, ὃς πρότερον τούτων ἔτι* (l. *ἐπί?*) *δολιχοῦ νίκην Ὀλυμπίασιν ἦν ἀνῃρημένος.*

Pausanias pugnatum dicit *ἐπὶ τῇ Μεγάλῃ Τάφρῳ* anno belli tertio (IV. XVII. 2), i. e. Olymp. XXIV (IV. XV. 1); cui tamen fides haberi non debet, quum et in bellis Messenicis describendis ea proferat quae vix traditionum nomine digna sint, et in belli secundi chronologia ne sibi quidem constet [2].

ΠΑΛΗ.

Ἀναυχίδας Φίλυος Ἠλεῖος.

Pausanias VI. XIV. 11: *Ἀναυχίδας δ' ὁ Φίλυος Ἠλεῖος πάλης ἔσχεν ἐν παισὶ ςέφανον καὶ ἐν ἀνδράσιν ὕςερον· τούτῳ μὲν δὴ τὴν εἰκόνα ὅςις ὁ εἰργασμένος ἐςὶν οὐκ ἴσμεν.*

Βαῦκις Τροιζήνιος.

Pausanias VI. VIII. 4: *Τροιζηνίῳ Βαύκιδι παλαιςὰς καταβαλόντι ἄνδρας ..... Ναυκύδους ἐςὶν ὁ ἀνδριὰς ἔργον.*

Floruit Naucydes c. Olymp. XC—XCV [3].

Γερηνὸς Ναυκρατίτης.

Philostratus *de Gymnast.* p. 90 Darembergii, 54 Mynae: ..

---

[1] Clinton, Fasti Hellenici, II p. 112 sq. ed. 2ae.

[2] Grote, History of Greece, II p. 421 sqq. ed. Americ. Clinton, Fasti Hellenici, I p. 255.

[3] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 279.

. . . Γερηνῷ τῷ παλαιςῇ, οὗ τὸ σῆμα Ἀθήνησιν ἐν δεξιᾷ τῆς Ἐλευσῖνάδε ὁδοῦ. Ναυκρατίτης μὲν γὰρ ἦν οὗτος, καὶ τῶν ἄριςα παλαισάντων, ὡς τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐπίγραμμα δηλοῖ[1] · ἄριςα ἀγωνισάμενος· ἐτύγχανε μὲν ἐν Ὀλυμπίᾳ νενικηκώς, cet.

Δημοκράτης Τενέδιος.

Pausanias VI. xvii. 1: Δημοκράτης Τενέδιος καὶ Ἠλεῖος Κριάννιος, οὗτος μὲν ὅπλου λαβὼν νίκην, Δημοκράτης δ' ἀνδρῶν πάλης. ἀνδριάντας δὲ τοῦ μὲν Μιλήσιος Διονυσικλῆς, τοῦ δὲ Κριαννίου Μακεδὼν Λῦσός ἐςιν ὁ ἐργασάμενος.

Uterque statuarius quando vixerit ignoratur.

Δημοκράτης ὁ παλαιςής commemoratur ab Aeliano *Var. Hist.* IV. 15.

Ἑτοιμοκλῆς Λάκων πεντάκις.

Pausanias III. xiii. 9: τοῦ λόφου δὲ κατὰ τὴν ἐς δεξιὰν ὁδὸν Ἑτοιμοκλέους ἐςὶν εἰκών. τῷ δ' Ἑτοιμοκλεῖ καὶ αὐτῷ καὶ[2] Ἱπποσθένει τῷ πατρὶ πάλης εἰσὶν Ὀλυμπικαὶ νῖκαι, συναμφοτέροις μὲν μία τε καὶ δέκα, τῷ δ' Ἱπποσθένει μιᾷ νίκῃ τὸν υἱὸν παρελθεῖν ὑπῆρξεν.

Hipposthenes vicit Olymp. XXXVII et XXXIX—XLIII. Fieri potest ut ex Hetoemoclis victoriis una inter pueros reportata sit.

Εὐθυμένης Ἀρκὰς ἐκ Μαινάλου.

Pausanias VI. viii. 5: μετὰ δὲ τὸν Βαύκιδά εἰσιν ἀθλητῶν Ἀρκάδων εἰκόνες, Εὐθυμένης τ' ἐξ αὐτῆς Μαινάλου, νίκας τὴν μὲν ἀνδρῶν πάλης τὴν δ' ἔτι πρότερον ἐν παισὶν εἰληφώς, καὶ Ἀζὰν ἐκ Παλλάνας[3] Φίλιππος κρατήσας πυγμῇ παῖδας, καὶ Κριτόδαμος ἐκ Κλείτορος, ἐπὶ πυγμῇ καὶ οὗτος ἀναγορευθεὶς παίδων. τὰς δέ σφισιν εἰκόνας, τὴν μὲν ἐν παισὶ τοῦ Εὐθυμένους Ἄλυπος, τὴν δὲ τοῦ Δαμοκρίτου[4] Κλέων, Φιλίππου δὲ τοῦ Ἀζᾶνος Μύρων τὴν εἰκόνα ἐποίησεν.

Alypus floruit c. Olymp. XCV[5].

---

[1] Sic pro ὡς τὰ ὑπ' αὐτῷ γε δηλοῦσιν emendavit Cobet, de Philostrati libello περὶ γυμνας., p. 26.

[2] Codices hic particulam καὶ omittunt, mox inserunt post νῖκαι.

[3] Codices Πελλάνας. Apud Plinium *Hist. Nat.* IV. vi. 10 § 20 inter Arcadiae oppida recensetur *Pallene*. *Scholion. Paris.* ad Apoll. I. 177 (teste Siebelisio ad h. l.): ἡ τῆς Ἀρκαδίας Παλλήνη τῷ α̅ γράφεται.

[4] Aut hic Κριτοδάμου legendum est, aut supra Δαμόκριτος: potest esse lapsus calami ipsius Pausaniae. Amasaeus utrobique Κριτόδαμος, sed potest sic e coniectura scripsisse.

[5] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I. p. 280.

.Θεόπομπος Θεοπόμπου Ἡραιεὺς δίς.

Pausanias VI. x. 4: Δαμαρέτῳ δ' Ἡραιεῖ υἱῷ τε τοῦ Δαμαρέτου καὶ υἱωνῷ δύο ἐν Ὀλυμπίᾳ γεγόνασιν ἑκάςῳ νῖκαι, Δαμαρέτῳ μὲν cet. Deinde: Θεοπόμπῳ δὲ τῷ Δαμαρέτου καὶ αὖθις ἐκείνου παιδὶ ὁμωνύμῳ, τῷ μὲν[1] ἐπὶ πεντάθλῳ, Θεοπόμπῳ δὲ τῷ δευτέρῳ πάλης ἐγένοντο αἱ νῖκαι.

Damaretus vicit Olymp. LXV et LXVI.

Καλλιτέλης Λάκων.

Pausanias VI. xvi. 6: ἐνταῦθα καὶ ἅρμα οὐ μέγα ἀνάκειται Πολυπείθους Λάκωνος, καὶ ἐπὶ ςήλης τῆς αὐτῆς Καλλιτέλης ὁ τοῦ Πολυπείθους πατήρ, παλαιςὴς ἀνήρ· νῖκαι δέ σφισι, τῷ μὲν ἵπποις, Καλλιτέλει δὲ παλαίσαντί εἰσιν.

Λεοντίσκος Μεσσήνιος ἐκ Σικελίας δίς.

Pausanias VI. iv. 3: παρὰ δὲ τὸν Σώςρατον παλαιςὴς ἀνὴρ πεποίηται Λεοντίσκος ἐκ Σικελίας τ' ὢν γένος καὶ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ πορθμῷ Μεσσήνης· ςεφανωθῆναι δ' ὑπό τ' Ἀμφικτυόνων καὶ δὶς[2] ὑπ' Ἠλείων, εἶναι δ' αὐτῷ λέγεται τὴν πάλην καθὰ δὴ καὶ τὸ παγκράτιον τῷ Σικυωνίῳ Σωςράτῳ· καὶ γὰρ τὸν Λεοντίσκον καταβαλεῖν μὲν οὐκ ἐπίςασθαι τοὺς παλαίοντας, νικᾶν δ' αὐτὸν κλῶντα τοὺς δακτύλους. τὸν δ' ἀνδριάντα Πυθαγόρας ἐποίησεν ὁ Ῥηγῖνος.

Suidas v. ἀκροχειρίζεσθαι et v. Σώςρατος sua descripsit e Pausania.

Floruit Pythagoras c. Olymp. LXXV sqq.[3]

Pausanias VI. ii. 10: θαῦμα δ' εἴπερ ἄλλο τι καὶ τόδ' ἐποιησάμην· Μεσσηνίους γὰρ ἐκ Πελοποννήσου φεύγοντας ἐπέλιπεν ἡ περὶ τὸν ἀγῶνα τύχη τὸν Ὀλυμπικόν. ὅτι γὰρ μὴ Λεοντίσκος καὶ Σύμμαχος τῶν ἐπὶ τῷ πορθμῷ Μεσσηνίων, ἄλλος γ' οὐδεὶς Μεσσήνιος, οὔτε Σικελιώτης, οὔτ' ἐκ Ναυπάκτου, δῆλός ἐςιν Ὀλυμπίασιν ἀνηρημένος νίκην· εἶναι δ' οἱ Σικελιῶται καὶ τούτους τῶν ἀρχαίων Ζαγκλαίων καὶ οὐ Μεσσηνίους φασίν.

Plinius XXXIV. viii. 19 § 59: *Vicit eum* (Myronem) *Pythagoras Rheginus ex Italia pancratiaste Delphis posito; eodem vicit et Leontiscum; fecit et stadiodromon Astylon* cet. Hunc locum ita viri

---

1 Voculae τῷ μὲν desunt in codicibus.

2 Pro ΔΙΣ codices ΑΙΣ. Emendavit Buttmannus.

3 Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 132 sq.

docti interpretantur ut Pythagorae pancratiastes praestantia superasse dicatur Myronem et ipsius Pythagorae Leontiscum. Forte coniungenda sunt *Leontiscum fecit*, ut ante *Leontiscum* nomen statuarii cuiusdam (in accusativo) perierit.

Ναρυκίδας Δαμαρέτου Φιγαλεύς.

Pausanias VI. vi. 1: Ναρυκίδαν τὸν Δαμαρέτου παλαιστὴν ἄνδρα ἐκ Φιγαλείας Σικυώνιος Δαίδαλος ἐποίησεν.

Daedalus floruit c. Olymp. XCV sqq. [1].

Νικασύλος Ῥόδιος.

Pausanias VI. xiv. 1: διάφορον καὶ οὐδαμῶς ἐοικυῖαν ἔσχεν ἐν Ὀλυμπίᾳ τύχην Νικασύλος [2] Ῥόδιος. ὄγδοον γὰρ ἐπὶ τοῖς δέκα ἔτεσι γεγονὼς μὴ παλαῖσαι μὲν ἐν παισὶν ὑπ' Ἠλείων ἀπηλάθη, ἀνηγορεύθη δ' ἐν ἀνδράσιν, ὥσπερ γε καὶ ἐνίκησεν.

Σελεάδας Λακεδαιμόνιος.

Pausanias VI. xvi. 6: Εὐαλκίδᾳ δ' Ἠλείῳ καὶ Σελεάδᾳ Λακεδαιμονίῳ, τῷ μὲν ἐν παισὶν ἐγένοντο πυγμῆς νῖκαι, Σελεάδᾳ δ' ἀνδρῶν πάλης.

Σύμμαχος Αἰσχύλου Ἠλεῖος.

Pausanias VI. i. 3: ἔστι δ' ἐν δεξιᾷ τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας ἀνδρὸς εἰκὼν παλαιστοῦ, γένος δ' ἦν Ἠλεῖος, Σύμμαχος Αἰσχύλου ..... τούτων τῶν κατειλεγμένων εἰργάσατο Ἄλυπος τὰς εἰκόνας Σικυώνιος, Ναυκύδους τοῦ Ἀργείου μαθητής.

Alypus floruit c. Olymp. XCV [3].

Ταυροσθένης Αἰγινήτης.

Pausanias VI. ix. 3: λέγεται δ' ὡς Ταυροσθένην καταπαλαίσειεν ὁ Χείμων τὸν Αἰγινήτην, καὶ ὡς Ταυροσθένης τῇ Ὀλυμπιάδι τῇ ἐφεξῆς καταβάλοι τοὺς ἐσελθόντας ἐς τὴν πάλην, καὶ ὡς ἐοικὸς Ταυροσθένει φάσμα ἐπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐν Αἰγίνῃ φανὲν ἀπαγγείλειε τὴν νίκην.

De hac fama cf. Aelianus *Var. Hist.* IX. 2.

Quando vixerit Taurosthenes, quodammodo exputari potest, quum aequalis fuerit Chimonis, q. v.

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Küustler, I p. 278.

[2] Codices νίκας ὕλος, νίκας ὕλλος, νίκης ὕλος, unus Mosquensis νικασύλας.

[3] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 279 sq.

Χείμων Ἀργεῖος.

Pausanias laudatus p. 106, 114.

Naucydes, quem Chimonis statuam fecisse Pausanias tradit, floruit c. Olymp. XC—XCV [1].

. . . . Μιλήσιος.

Photius, Suidas et *Etymologicum Magnum* v. Ἐφέσια γράμματα: *ἐν Ὀλυμπίᾳ Μιλησίου καὶ Ἐφεσίου παλαιόντων, τὸν Μιλήσιον μὴ δύνασθαι παλαίειν, διὰ τὸ τὸν ἕτερον περὶ τῷ ἀςραγάλῳ* (E. M. *τὸν ἀςράγαλον*) *ἔχειν τὰ Ἐφέσια γράμματα. Φανεροῦ δὲ τούτου γενομένου καὶ λυθέντων αὐτῶν* (Suid. *αὐτῷ*), *τριάκοντα τὸ ἑξῆς πεσεῖν τὸν Ἐφέσιον.* Eadem habent Eustathius ad Hom. Od. XIX. 247 p. 1864 ed. Romanae et Apostolius *Proverb.* Cent. XI. 29, in Leutschii et Schneidewini Paroemiogr. Graec. II p. 523. Manifesta hallucinatio est in voce *τριάκοντα* sive, quod Eustathius habet, *τριακοντάκις*: in lucta enim *τρὶς πεσεῖν* = *ἡττηθῆναι.*

ΠΕΝΤΑΘΛΟΝ.

Αἴνητος Λάκων.

Pausanias III. xviii. 7: *τὰ δ' ἐν Ἀμύκλαις θέας ἄξια ἀνὴρ πένταθλός ἐςιν ἐπὶ ςήλης ὄνομα Αἴνητος· τούτῳ νικήσαντι Ὀλυμπίασι καὶ ἔτι ςεφανουμένῳ γενέσθαι τοῦ βίου τὴν τελευτὴν λέγουσιν.*

Αἰσχίνης Ἠλεῖος δίς.

Pausanias VI. xiv. 13: *Αἰσχίνῃ δ' Ἠλείῳ νῖκαί τε δύο ἐγένοντο πεντάθλου καὶ ἴσαι ταῖς νίκαις αἱ εἰκόνες.*

Ἀλεξίβιος Ἡραιεύς.

Pausanias VI. xvii. 4: *Ἐμαυτίωνι δὲ καὶ Ἀλεξιβίῳ τῷ μὲν ἐν παισὶ ςαδίου, Ἀλεξιβίῳ δὲ πεντάθλου γέγονε νίκη, καὶ Ἡραία τ' Ἀρκάδων ἐςὶν αὐτῷ πατρὶς καὶ Ἀκέςωρ ὁ τὴν εἰκόνα εἰργασμένος· Ἐμαυτίωνα δ' ἧς τινος ἦν οὐ δηλοῖ τὸ ἐπίγραμμα· ὅτι δὲ τοῦ Ἀρκάδων ἦν ἔθνους δηλοῖ.*

Brunnio assentior hunc Acestorem non diversum esse ab Acestore Amphionis patre, quem commemorat Pausanias X. xv. 6: *Ἀμφίων Ἀκέςορος Κνώσιος*, nam non solet Pausanias ubi statuarios

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 279.

nominat patris nomen addere, nisi et ipse pater hanc artem exercuerit. Amphion autem floruit c. Olymp. LXXXVIII. [1].

Γόργος Ἠλεῖος τετράκις.
Pausanias loco laudato p. 105.

Γόργος Εὐκλήτου Μεσσήνιος.
Pausanias VI. xiv. 11: Γόργον δὲ τὸν Εὐκλήτου Μεσσήνιον ἀνελόμενον πεντάθλου νίκην ..... Βοιώτιος Θήρων [2] ἐποίησεν.

Polybius VII. x. 2 sqq.: Γόργος ὁ Μεσσήνιος οὐδενὸς ἦν δεύτερος Μεσσηνίων πλούτῳ καὶ γένει· διὰ δὲ τὴν ἄθλησιν κατὰ τὴν ἀκμὴν πάντων ἐνδοξότατος ἐγεγόνει τῶν περὶ τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας φιλοσεφανούντων. καὶ γὰρ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ κατὰ τὴν τοῦ λοιποῦ βίου προςασίαν, ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ςεφάνων, οὐδενὸς ἐλείπετο τῶν καθ' αὐτόν. καὶ μήν, ὅτε καταλύσας τὴν ἄθλησιν ἐπὶ τὸ πολιτεύεσθαι καὶ τὸ πράττειν τὰ τῆς πατρίδος ὥρμησε, καὶ περὶ τοῦτο τὸ μέρος οὐκ ἐλάττω δόξαν ἐξεφέρετο τῆς πρότερον ὑπαρχούσης αὐτῷ· πλεῖςον μὲν ἀπέχειν δοκῶν τῆς τοῖς ἀθληταῖς παρεπομένης ἀναγωγίας, πρακτικώτατος δὲ καὶ νουνεχέςατος εἶναι νομιζόμενος περὶ τὴν πολιτείαν.

Suidas v. Γόργος Polybium descripsit.

Teste Polybio V. v. 4 Gorgus a Messeniis legatus missus est ad Philippum Olympiade CXL.

Θεόδωρος Ἠλεῖος.
Pausanias VI. xvi. 8: Θεόδωρον δὲ λαβόντα ἐπὶ πεντάθλῳ νίκην, καὶ Πύτταλον ..... Ἠλείους σφᾶς ὄντας ἴσω τις.

Θεόπομπος Δαμαρέτου Ἡραιεὺς δίς.
Pausanias laudatus p. 110.
Pater eius, Damaretus, vicit Olymp. LXV et LXVI.

Ἴκκος Νικολαΐδα Ταραντῖνος.
Pausanias VI. x. 5: Ἴκκος δ' ὁ Νικολαΐδα Ταραντῖνος τόν τ'

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 105.

[2] Theronis aetatem *incertam* esse affirmat Sillig, Catal. Artif., in voce. Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 296 recte monuit eum vixisse debere post Olymp. CIII, quum Messenii Olympionicae statuam fecerit. Sed potest multo accuratius Theronis aetas definiri, quoniam de Gorgi Olympionicae aetate constat. Floruit Thero c. Olymp. CXL.

'Ολυμπικὸν ϛέφανον ἔσχεν ἐπὶ πεντάθλῳ, καὶ ὕϛερον γυμναϛὴς ἄριϛος λέγεται τῶν ἐφ' αὐτοῦ γενέσθαι.

Plato *Protag.* p. 316 D: ἐγὼ δὲ τὴν σοφιϛικὴν τέχνην φημὶ μὲν εἶναι παλαιάν, τοὺς δὲ μεταχειριζομένους αὐτὴν τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν, φοβουμένους τὸ ἐπαχθὲς αὐτῆς, πρόσχημα ποιεῖσθαι τοὺς μὲν ποίησιν ..... ἐνίους δέ τινας ᾔσθημαι καὶ γυμναϛικήν, οἷον Ἴκκος ὁ Ταραντῖνος.

Cf. Plato eiusque Scholiasta loco laudato ad Olymp. LXXIII p. 52 nota 1. Perperam a Platonis Scholiasta ϛαδιοδρόμος vocatur; vix melius Aelianus *Var. Hist.* XI. 3 Iccum παλαιϛήν fuisse narrat. Laudatur ut eximius gymnastes a Luciano *quom. sit hist. conscrib.* 35.

Κλεάρετος Ἠλεῖος.

Pausanias VI. xvi. 9: Κλεάρετός τ' ἐϛὶν Ἠλεῖος πεντάθλου λαβὼν ϛέφανον.

Κλεινόμαχος Ἠλεῖος.

Pausanias VI. xv. 1: Κλεινόμαχον Ἠλεῖον ὅϛις ὁ ποιήσας ἐϛὶν οὐκ ἴσμεν· ἀνηγορεύθη δ' ὁ Κλεινόμαχος ἐπὶ νίκῃ πεντάθλου.

Λύκος Μεσσήνιος.

Pausanias II. vii. 2: ἐκ δὲ τῆς Κορινθίας ἐλθοῦσιν ἐς τὴν Σικυωνίαν Λύκου Μεσσηνίου μνῆμά ἐϛιν, ὅϛις δὴ οὗτος ὁ Λύκος· οὐ γάρ τινα Λύκον εὑρίσκω Μεσσήνιον ἀσκήσαντα πένταθλον οὐδ' Ὀλυμπικὴν ἀνῃρημένον νίκην. Videtur igitur traditio ibi exstitisse Lycum Olympiae victoriam reportasse pentathlo.

Μενάλκης Ἠλεῖος.

Pausanias VI. xvi. 5: τοῦ δ' Ἀριϛείδου ἐγγύτατα Μενάλκης ἕϛηκεν Ἠλεῖος ἀναγορευθεὶς Ὀλυμπίασιν ἐπὶ πεντάθλῳ.

Πυθοκλῆς Ἠλεῖος.

Pausanias VI. vii. 10: τὴν δ' ἐφεξῆς ταύτῃ (εἰκόνα), πένταθλον Ἠλεῖον Πυθοκλέα, Πολύκλειτός ἐϛιν εἰργασμένος.

Non traditur uter Polycletus Pythoclis statuam fecerit: maior, qui c. Olymp. LXXXV, an minor, qui c. Olymp. XCV floruit [1].

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 211, 214. 280 sq.

Στόμιος Ἠλεῖος.

Pausanias VI. III. 2 sq.: *μετὰ δὲ τὸν Χαιρέαν ..... ἀνὴρ Ἠλεῖος ἀνάκειται Στόμιος ..... Στομίῳ δὲ πενταθλοῦντι*[1] *ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ Νεμείων τρεῖς ὑπῆρξεν ἀνελέσθαι νίκας. τὸ δ' ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτῷ καὶ τάδ' ἐπιλέγει, τῆς ἵππου τ' Ἠλείοις αὐτὸν ἡγούμενον ἀναςῆσαι τρόπαια καὶ ἄνδρα τοῖς πολεμίοις ςρατηγοῦντα ἀποθανεῖν ὑπὸ τοῦ Στομίου μονομαχήσαντά οἱ κατὰ πρόκλησιν. εἶναι δ' αὐτὸν ἐκ Σικυῶνος οἱ Ἠλεῖοί φασι καὶ ἄρχειν Σικυωνίων, ςρατεῦσαι δ' ἐπὶ Σικυῶνα αὐτοὶ φιλίᾳ Θηβαίων ὁμοῦ τῇ ἐκ Βοιωτίας δυνάμει. φαίνοιτο ἂν οὖν ἡ ἐπὶ Σικυῶνα Ἠλείων καὶ Θηβαίων ςρατεία γεγενῆσθαι μετὰ τὸ ἀτύχημα Λακεδαιμονίοις τὸ ἐν Λεύκτροις.*

Leuctrica calamitas accidit Olymp. CII, 2[2]. Teste **Diodoro Siculo** XV. 69 Thebani Olymp. CII, 4, adiunctis sibi Eleis aliisque Peloponnesiis (cap. 68), et alias urbes ceperunt et Sicyonem.

Τίμων Ἠλεῖος.

Pausanias V. II. 5 (quo loco de causa disputat ob quam Eleis interdictum fuerit ludis Isthmicis): *Τίμωνι ἀνδρὶ Ἠλείῳ γεγόνασι πεντάθλου νῖκαι τῶν ἐν Ἕλλησιν ἀγώνων, καί οἱ καὶ εἰκὼν ἐςιν ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ἐλεγεῖον, ςεφάνους θ' ὁπόσους ἀνείλετο ὁ Τίμων λέγον, καὶ δὴ καὶ αἰτίαν δι' ἥντινα Ἰσθμικῆς οὐ μέτεσιν αὐτῷ νίκης.*

Idem VI. XVI. 2: *Τίμωνι δ' ἀγώνων τε νῖκαι τῶν ἐν Ἕλλησιν ὑπάρχουσιν ἐπὶ πεντάθλῳ πλὴν τοῦ Ἰσθμικοῦ. τούτου δὲ τὸ μὴ ἀγωνιςὴς γενέσθαι κατὰ τὰ αὐτὰ Ἠλείοις τοῖς ἄλλοις εἴργετο. καὶ τάδ' ἄλλα φησὶ τὸ ἐς αὐτὸν ἐπίγραμμα, Αἰτωλοῖς αὐτὸν ἐπιςρατείας μετασχεῖν ἐπὶ Θεσσαλοὺς καὶ φρουρᾶς ἡγεμόνα ἐν Ναυπάκτῳ φιλίᾳ γενέσθαι τῇ ἐς Αἰτωλούς.*

Forte eandem Aetolorum in Thessaliam expeditionem voluit **Pausanias**, quam memorat **Diodorus Siculus** XVIII. 38. Haec autem suscepta est Olymp. CXIV.

Ὕσμων Ἠλεῖος.

Pausanias VI. III. 9 sq.: *Ὕσμωνι τῷ Ἠλείῳ ἀθλήσαντι πένταθλον ἥ τ' Ὀλυμπικὴ νίκη καὶ Νεμείων γέγονεν ἡ ἑτέρα, Ἰσθμίων δὲ δῆλα ὡς καὶ οὗτος κατὰ ταὐτὰ Ἠλείοις τοῖς ἄλλοις εἴργετο. λέγεται δὲ παιδὶ ἔτι ὄντι τῷ Ὕσμωνι κατασκῆψαι ῥεῦμα ἐς τὰ νεῦρα καὶ αὐτὸν*

---

[1] Sic Bekkerus; codices *πένταθλόν τε*.

[2] Clinton, Fasti Hellenici, II p. 112 ed. 2ae.

ἐπὶ τούτῳ μελετῆσαι πένταθλον, ἵνα δὴ ἐκ τῶν πόνων ὑγιής τε καὶ ἄνοσος ἀνὴρ εἴη. τῷ δ' ἄρα τὸ μάθημα καὶ νίκας ἔμελλεν ἐπιφανεῖς οὕτω παρασκευάσειν. ὁ δ' ἀνδριὰς αὐτῷ Κλέωνος μέν ἐϛιν ἔργον, ἔχει δ' ἁλτῆρας ἀρχαίους.

Cleon floruit c. Olymp. XCVIII sqq. [1].

. . . . Λάκων.

Pausanias VI. I. 7: τὸ δ' ἐπίγραμμά φησι τὸ ἐπ' αὐτῷ ('Αναξάνδρῳ Λακεδαιμονίῳ) τοῦ πατρὸς τοῦ 'Αναξάνδρου πρότερον ἔτι ϛεφανωθῆναι τὸν πατέρα πεντάθλῳ.

ΠΤΓΜΗ.

'Αγήσαρχος Αἱμοϛράτου Τριταιεύς.

Pausanias VI. XII. 8: 'Αγήσαρχον δὲ τὸν Αἱμοϛράτου Τριταιέα κρατῆσαι μὲν πύκτας ἄνδρας ἐν 'Ολυμπίᾳ καὶ Νεμέᾳ τε καὶ Πυθοῖ καὶ ἐν 'Ισθμῷ μαρτυρεῖ τὸ ἐλεγεῖον, 'Αρκάδας δὲ τοὺς Τριταιεῖς εἶναι τοῦ ἐλεγείου λέγοντος ἀληθεῦον οὐχ [2] εὕρισκον. πόλεων γὰρ τῶν ἐν 'Αρκαδίᾳ ταῖς μὲν ἐπειλημμέναις δόξης οὐδὲ τὰ ἐς τοὺς οἰκιϛάς ἐϛιν ἄγνωϛα· τὰς δ' ἐξ ἀρχῆς θ' ὑπ' ἀσθενείας ἀφανεϛέρας καὶ δι' αὐτὸ ἀνοικισθείσας ἐς Μεγάλην πόλιν, περιέχει σφᾶς γενόμενον τόθ' ὑπὸ τοῦ 'Αρκάδων κοινοῦ δόγμα· οὐδέ τινα ἔϛιν ἐν Ἕλλησι Τριταίαν πόλιν ἄλλην γ' ἢ τὴν 'Αχαιῶν εὑρεῖν. τηνικαῦτα γοῦν ἐς 'Αρκάδας ἡγοῖτο ἄν τις συντελέσαι τοὺς Τριταιεῖς [3] καθὰ καὶ νῦν ἔτι 'Αρκάδων αὐτῶν εἰσιν οἱ ἐς τὸ 'Αργολικὸν τελοῦντες. τοῦ 'Αγησάρχου δ' ἐϛὶν ἡ εἰκὼν τέχνη τῶν Πολυκλέους παίδων.

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 285.

[2] Codices hoc loco negationem omittunt, paullo post eandem inserunt ante vocem περιέχει.

[3] «Mit der Zerstörung Korinths durch Mummius (Olympiade 158, 3) wurden die alten Staatenbünde Griechenlands aufgelöst: Paus. VII, 16, 6. Damals musste es ganz im Sinne der Eroberer liegen nameutlich das Gewicht des achaeischen Namens zu verringern; und so mochte damals Tritaea, welches nicht an der Küste, sondern gerade an der Grenze Arkadiens lag, diesem Lande von den Römern zugetheilt worden sein, bis es später Augustus aus politischen Gründen anderer Art unter die Herrschaft von Patrae stellte: Paus. VII, 22, 4; vgl. 18, 6." Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p 538.

Polycles is, cuius filii Timocles et Timarchides Agesarchi statuam finxere, floruit c. Olymp. CLVI [1].

Eundem forte Agesarchum voluit Diogenianus apud Eusebium Praepar. Euang. VI. viii. 28: ὥσπερ γὰρ εἰ λέγοντός τινος Ἡγήσαρχον τὸν πύκτην ἐξελεύσεσθαι τοῦ ἀγῶνος πάντως ἄπληκτον ἀτόπως ἄν τις ἠξίου καθιέντα τὰς χεῖρας τὸν Ἡγήσαρχον μάχεσθαι ..... οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔχει.

Ἀλκαίνετος Θεάντου Ἠλεῖος ἐκ Λεπρέου.

Pausanias VI. vii. 8: ἐγένοντο δὲ καὶ Ἀλκαινέτῳ τῷ Θεάντου Λεπρεάτῃ καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς παισὶν Ὀλυμπικαὶ νῖκαι. αὐτὸς μέν γε πυκτεύων ὁ Ἀλκαίνετος ἔν τ' ἀνδράσι καὶ πρότερον ἔτι ἐπεκράτησεν ἐν παισίν.

De Alcaeneti aetate quodammodo constat, quum Olymp. LXXXIX et XC filii eius inter pueros palmas tulerunt.

Cur scripserim Ἠλεῖος ἐκ Λεπρέου vid. ad Olymp. LXXXIX p. 51 nota 6.

Ἀριστίων Θεοφίλου Ἐπιδαύριος.

Pausanias VI. xiii. 6: Θερσίλοχον δὲ Κερκυραῖον καὶ Ἀριστίωνα Θεοφίλου Ἐπιδαύριον, τὸν μὲν ἀνδρῶν πυγμῆς, Θερσίλοχον δὲ λαβόντα ἐν παισὶ στέφανον, Πολύκλειτος ἐποίησε σφᾶς ὁ Ἀργεῖος.

Duo fuere statuarii quibus nomen Polycletus; alter c. Olymp. LXXXV floruit, alter c. Olymp. XCV [2].

Ἄρχιππος Μυτιληναῖος.

Pausanias VI. xv. 1: Ἀρχίππῳ δὲ Μυτιληναίῳ τοὺς ἐς τὴν πυγμὴν ἐσελθόντας κρατήσαντι ἄνδρας ἄλλο τοιόνδε προσποιοῦσιν οἱ Μυτιληναῖοι ἐς δόξαν, ὡς καὶ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ Πυθοῖ καὶ Νεμέᾳ καὶ Ἰσθμοῖ λάβοι στέφανον ἡλικίαν οὐ πρόσω γεγονὼς ἐτῶν εἴκοσιν.

Ἀσάμων Ἠλεῖος.

Pausanias loco laudato p. 105.

Pyrilampes Messenius, quem Asamonis statuam Pausanias fecisse tradit, quando vixerit non traditur. Vixisse tamen debet post Messenios ab Epaminonda Olymp. CII restitutos.

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I. p. 537.

[2] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 211, 214, 280 sq.

Βριμίας Ἠλεῖος.

Pausanias VI. XVI. 5: *μετὰ δὲ τοῦτον Βριμίας ἐςὶν Ἠλεῖος κρατήσας ἄνδρας πυγμῇ.*

Δάμαρχος[1] Δινύττα Παρράσιος.

Pausanias VI. VIII. 2: *ἐς δὲ πύκτην ἄνδρα γένος μὲν Ἀρκάδα ἐκ Παρρασίων, Δάμαρχον δ' ὄνομα, οὔ μοι πιςὰ ἦν, πέρα γε τῆς ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκης, ὁπόσα ἄλλα ἀνδρῶν ἀλαζόνων ἐςὶν εἰρημένα, ὡς ἐξ ἀνθρώπου μεταβάλοι τὸ εἶδος ἐς λύκον ἐπὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ Λυκαίου Διός, καὶ ὡς ὕςερον τούτων ἔτει δεκάτῳ γένοιτο αὖθις ἄνθρωπος*[2]. *οὐ μὴν οὐδ' ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων λέγεσθαί μοι τοῦτ' ἐφαίνετο ἐς αὐτόν· ἐλέγετο γὰρ ἂν καὶ ὑπὸ τοῦ ἐπιγράμματος τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ. ἔχει γὰρ δὴ οὕτως* (Anthol. Graec. append. 374):

Υἱὸς Δινύττα Δάμαρχος τήνδ' ἀνέθηκεν
Εἰκόν' ἀπ' Ἀρκαδίας Παρράσιος γενεάν.

Agriopas apud Plinium Hist. Natur. VIII. XXII. 34. § 82: *Mirum est, quo procedat Graeca credulitas. Nullum tam impudens mendacium est ut teste careat. Itaque Agriopas qui Olympionicas scripsit narrat Demaenetum Parrhasium in sacrificio, quod Arcades Jovi Lycaeo humana etiamtum hostia faciebant, immolati pueri exta degustasse et in lupum se convertisse, eundem decumo anno restitutum athleticae certasse in pugilatu victoremque Olympia reversum.*

Varro apud Augustinum de Civit. Dei XVIII. 17: *Hoc Varro ut adstruat, commemorat alia non minus incredibilia ..... denique etiam nominatim expressit quendam Demaenetum, cum gustasset de sacrificio quod Arcades immolato puero Deo suo Lycaeo facere solerent, in lupum fuisse mutatum, et anno decimo in figuram propriam restitutum pugilatu sese exercuisse et Olympico vicisse certamine.* Sine dubio **Varro** aut **Agriopam** descripsit aut eundem quem **Agriopas**.

---

[1] Apud **Plinium** et **Augustinum** *Δημαίνετος* audit. Sed cogunt numeri in epigrammate laudato.

[2] **Pausanias** VIII. II. 6: *λέγουσι γὰρ δὴ ὡς Λυκάονος ὕςερον ἀεί τις ἐξ ἀνθρώπου λύκος γίνοιτο ἐπὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ Λυκαίου Διός, γίνοιτο δ' οὐκ ἐς ἅπαντα τὸν βίον· ὁπότε δ' εἴη λύκος, εἰ μὲν κρεῶν ἀπόσχοιτο ἀνθρωπίνων, ὕςερον ἔτει δεκάτῳ φασὶν αὐτὸν αὖθις ἄνθρωπον ἐκ λύκου γίνεσθαι, γευσάμενον δ' ἐς ἀεὶ μένειν θηρίον.*

Δαμοξενίδας Μαινάλιος.

Pausanias VI. vi. 3: Νικόδαμος δ' ὁ πλάστης ὁ ἐκ Μαινάλου Δαμοξενίδαν ἄνδρα πύκτην ἐποίησεν ἐκ Μαινάλου.

Floruit Nicodamus c. Olymp. XCI [1].

[*Διόγνητος Κρής.*

Ptolemaeus Hephaestio apud Photium cod. CXC, p. 151a Bekkeri: ὡς Διόγνητος ὁ Κρής, ὁ πύκτης, νικήσας οὐ λάβοι τὸν στέφανον ἀλλὰ καὶ ἐλαθείη ὑπ' Ἠλείων, διότι ὁ νικηθεὶς καὶ ἀναιρεθεὶς ὑπ' αὐτοῦ Ἡρακλῆς ἐκαλεῖτο ὁμωνυμῶν τῷ ἥρωϊ· τοῦτον τὸν Διόγνητον ὡς ἥρωα Κρῆτες τιμῶσιν.]

Ἐπιθέρσης Μητροδώρου Ἐρυθραῖος δίς.

Pausanias VI. xv. 6: Ἐρυθραῖοι δ' οἱ Ἴωνες Ἐπιθέρσην τὸν Μητροδώρου, δύο μὲν ἐν Ὀλυμπίᾳ πυγμῆς, δὶς δὲ Πυθοῖ νίκας καὶ ἐν Νεμέᾳ τε καὶ ἐν Ἰσθμῷ λαβόντα ..... ἀνέθεσαν.

Εὐάνθης Κυζικηνός.

Pausanias VI. iv. 10: Εὐάνθει δὲ Κυζικηνῷ γεγόνασι πυγμῆς νῖκαι, μία μὲν ἐν ἀνδράσιν Ὀλυμπική, Νεμείων δ' ἐν παισὶ καὶ Ἰσθμίων.

Εὐκλῆς Καλλιάνακτος Ῥόδιος.

Cf. ad Olymp. LXXXIX p. 43 nota 2.

Pausanias loco ibi laudato sic pergit: Διαγόρου δὲ καὶ οἱ τῶν θυγατέρων παῖδες πύξ τ' ἤσκησαν καὶ ἔσχον Ὀλυμπικὰς νίκας, ἐν μὲν ἀνδράσιν Εὐκλῆς Καλλιάνακτός τ' ὢν καὶ Καλλιπατείρας τῆς Διαγόρου, Πεισίρροδος δ' ἐν παισίν, ὃν ἡ μήτηρ ἀνδρὸς ἐπιθεμένη γυμναστοῦ σχῆμα ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων αὐτὴ τὸν ἀγῶνα ἤσκησεν. οὗτος δ' ὁ Πεισίρροδος καὶ ἐν τῇ Ἄλτει παρὰ τῆς μητρὸς τὸν πατέρα ἕστηκεν.

Idem VI. vi. 2: ἐπὶ δὲ τούτοις Εὐκλῆς ἀνάκειται Καλλιάνακτος, γένος μὲν Ῥόδιος, οἴκου δὲ τοῦ Διαγοριδῶν· θυγατρὸς γὰρ Διαγόρου παῖς ἦν, ἐν δ' ἀνδράσι πυγμῆς ἔσχεν Ὀλυμπικὴν νίκην. τούτου μὲν δὴ ἡ εἰκὼν Ναυκύδους ἐστὶν ἔργον.

Tria igitur sunt e quibus Euclis aetas quodammodo cognoscitur: 1° avus eius, Diagoras, pugilatus palmam tulit Olymp. LXXIX; 2° eius avunculus, Dorieus, pancratio vicit Olymp. LXXXVII—LXXXIX

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 287.

3° qui statuam eius fecit, Naucydes, floruit c. Olymp. XC—XCV [1].

Κλεόμαχος Μάγνης ἀπὸ Μαιάνδρου.

Tertullianus *de pallio* IV p. 20 Salmasii: *sed et qui ante Tyrinthium accesserat, pugil Cleomachus, post Olympiae cum incredibili mutatu de masculo fluxisset, intra cutem caesus et ultra, inter Fullones iam Novianos coronandus, meritoque mimographo Lentulo in Catinensibus commemoratus*, cet.

Strabo XIV. I. 41 p. 648 Casauboni: ἄνδρες δ' ἐγένοντο γνώριμοι Μάγνητες Ἡγησίας θ' ὁ ῥήτωρ, ... καὶ Κλεόμαχος ὁ πύκτης, ὃς εἰς ἔρωτα ἐμπεσὼν Κιναίδου τινὸς καὶ παιδίσκης ὑπὸ κιναίδῳ τρεφομένης ἀπεμιμήσατο τὴν ἀγωγὴν τῶν παρὰ τοῖς κιναίδοις διαλέκτων καὶ τῆς ἠθοποιίας.

Lentulus mimographus aequalis fere fuit Iuvenalis [2].

Λάβαξ Εὔφρονος Ἠλεῖος ἐκ Λεπρέου.

Pausanias VI. III. 4: ἐφεξῆς δ' ἀνάκειται πύκτης ἐκ Λεπρέου τοῦ Ἠλείων Λάβαξ Εὔφρονος.

De ethnico cf. ad Olymp. LXXXIX p. 51 nota 6.

Νικοφῶν Μιλήσιος.

Antipater Sidonius in Anthol. Graec. VI. 256:

Ταύρου βαθὺν τένοντα, καὶ σιδαρέους
Ἄτλαντος ὤμους, καὶ κόμαν Ἡρακλέους
σεμνάν θ' ὑπήναν, καὶ λέοντος ὄμματα
Μιλησίου γίγαντος οὐδ' Ὀλύμπιος
Ζεὺς ἀτρόμητος εἶδεν, ἄνδρας ἡνίκα
πυγμὰν ἐνίκα Νικοφῶν Ὀλύμπια.

Descripsit hoc epigramma Eclogarius Parisinus p. 155 Crameri in Anecd. Graec. Paris. vol. II.

Antipater Sidonius vixit c. Olymp. CLXIV [3].

Πλούταρχος.

Philostratus *Heroic.* II. 6: Πλούταρχος ..... ὁ πύκτης ..... ἀνιὼν τὴν δευτέραν Ὀλυμπιάδα ἐπὶ τοὺς ἄνδρας ..... ἠγωνίζετο μὲν

1 Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 279.
2 Bähr, Geschichte der Röm. Literatur, I p. 203 ed. 3ae.
3 Clinton, Fasti Hellenici, III p. 527 sq. ed. 2ae.

ἐν Ὀλυμπίᾳ πρὸς Ἑρμείαν τὸν Αἰγύπτιον τὴν τοῦ ϛεφάνου νίκην, ἀπειρηκότες δ' ὁ μὲν ὑπὸ τραυμάτων, ὁ δ' ὑπὸ δίψης, καὶ γὰρ ἀκμάζουσα μεσημβρία περὶ τὴν πυγμὴν εἰσήκει, νεφέλη ἐς τὸ ϛάδιον καταρρήγνυται καὶ διψῶν ὁ Πλούταρχος ἔσπασε τοῦ ὕδατος, ὃ ἀνειλήφει τὰ περὶ τοῖς πήχεσι κώδια ..... καὶ ἔτυχε τῆς νίκης.

Plutarchus aequalis erat Aurelii Helicis (Olymp. CCXLIX et CCL).

Σάτυρος Λυσιάνακτος Ἠλεῖος δίς.

Pausanias VI. IV. 5: Σάτυρος δ' Ἠλεῖος Λυσιάνακτος πατρός, γένους δὲ τοῦ Ἰαμιδῶν, ἐν Νεμέᾳ πεντάκις ἐνίκησε πυκτεύων καὶ Πυθοῖ τε δὶς καὶ δὶς ἐν Ὀλυμπίᾳ. τέχνη δ' Ἀθηναίου Σιλανίωνος ὁ ἀνδριάς ἐϛιν.

Silanio floruit c. Olymp. CX [1].

Μάρκος Τύλλιος δίς.

Inscriptio Attica, in Boeckhii Corp. Inscript. n. 247 Tom. I p. 361 sq.: Μάρκος Τύλλιος ..... Ἀπαμεὺς τῆς Βιθυνίας, Ἀθηναῖος, Κορίνθιος, Ζμυρναῖος, μόνος καὶ πρῶτος τῶν ἀπ' αἰῶνος πυκτῶν νεικήσας κατὰ τὸ ἑξῆς Πανελλήνια, Ὀλύμπια, Ἴσθμια, Ἀδριάνεια Ῥώμῃ. Clypeis inscripta leguntur et aliae Tullii victoriae et hac: Ὀλύμπια δὶς ἐν Πείσῃ.

.... Χείλωνος Λάκων.

Hermippus apud Diogenem Laertium I. III. 5 (72) de Chilone Lacedaemonio: ἐτελεύτησε δ', ὥς φησιν Ἕρμιππος, ἐν Πίσῃ, τὸν υἱὸν Ὀλυμπιονίκην ἀσπασάμενος πυγμῆς.

Diogenes Laertius I. III. 5 (73), in Anthol. Graec. VII. 88:

Φωσφόρε, σοί, Πολύδευκες ἔχω χάριν, οὕνεκεν υἱός
  Χείλωνος πυγμῇ χλωρὸν ἕλεν κότινον·
εἰ δ' ὁ πατὴρ ϛεφανοῦχον ἰδὼν τέκνον ἤμυσεν ἡσθείς,
  οὐ νεμεσητόν· ἐμοὶ τοῖος ἴτω θάνατος.

Eandem famam servat Plinius *Hist. Natur.* VII. XXXII. 32 § 119, ubi de Chilone Lacedaemonio haec dicit: *quin et funus eius, cum victore filio Olympiae exspirasset gaudio, tota Graecia prosecuta est.* Et Tertullianus *de anima* LII: *etsi prae gaudio quis spiritum exhalet, ut Chilon Spartanus, dum victorem Olympiae filium amplectitur.*

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 394.

Iure viris doctis suspicionem movit hominis *Spartani* victoria *pugilatu* reportata. Si vera fama est, videbitur victoria non multo post Olymp. LVI esse reportata; ea enim Olympiade aut praecedenti Chilo ephorus fuisse traditur [1].

.... *Σάμιος.*

Pausanias VI. II. 9: *ἐπίγραμμα δὲ τὸ ἐπὶ τῷ Σαμίῳ πύκτῃ τὸν ἀναθέντα μὲν ὅτι ὁ παιδοτρίβης εἴη Μύκων καὶ ὅτι Σάμιοι τὰ ἐς ἀθλητὰς καὶ ἐπὶ ναυμαχίαις εἰσὶν Ἰώνων ἄριστοι, τάδε μὲν λέγει τὸ ἐπίγραμμα, ἐς δ' αὐτὸν τὸν πύκτην ἐσήμαινεν οὐδέν.*

ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΝ.

Ἀριστοφῶν Λυσίνου Ἀθηναῖος.

Pausanias VI. XIII. 11: *ἀνέθηκε δὲ καὶ ὁ Ἀθηναίων δῆμος Ἀριστοφῶντα Λυσίνου παγκρατιαστὰς ἐν τῷ ἀγῶνι τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ κρατήσαντα ἄνδρας.*

Eidem VI. XIV. 1 *Ἀθηναῖος* dicitur.

Ἀστυδάμας Μιλήσιος τρὶς ἑξῆς.

Athenaeus X. 4 p. 413 Casauboni: *Ἀστυδάμας δ' ὁ Μιλήσιος, τρὶς Ὀλύμπια νικήσας κατὰ τὸ ἑξῆς παγκράτιον, κληθείς ποτ' ἐπὶ δεῖπνον ὑπ' Ἀριοβαρζάνου τοῦ Πέρσου, καὶ ἀφικόμενος, ὑπέσχετο φαγεῖν πάντα τὰ πᾶσι παρασκευασθέντα, καὶ κατέφαγεν.*

Nomen Ariobarzanis satis frequens. Notissimus est Phrygiae satrapes qui Olymp. CIII, 1 pacem in Graeciam restituere conatus est, Olymp. CIII, 3 a rege Persarum defecit.

Μάρκος Αὐρήλιος Δημήτριος Ἀλεξανδρεύς.

Inscriptio Romana in Boeckhii Corp. Inscr. n. 5912 T. III p. 783: *(Δημ)ήτριον Ἑρμοπολείτην Ἀλεξανδρέα, παγκρατιαστὴν περιοδονείκην, παλαιστὴν παράδοξον, ἄλειπτον ....; τὸν πατέρα Μ. Αὐρ. Ἀσκληπιάδης, ὁ καὶ Ἑρμόδωρος ..... ὁ υἱός.*

Inscriptio Romana in Boeckhii Corp. Inscr. n. 5913 Tom III p. 783 sqq.: *Μ. Αὐρηλίου Δημητρίου ..... Ἀλεξανδρέως, Ἑρμοπολείτου, παγκρατιαστοῦ περιοδονείκ(ου), παλαιστοῦ παραδόξου υἱὸς Μάρκος Αὐρήλιος Ἀσκληπιάδης, ὁ καὶ Ἑρμόδωρος*, cet.

---

[1] Diogenes Laertius I. III. 1 (68).

Fuit igitur pater M. Aurelii Asclepiadis, qui Olymp. CCXL pancratii palmam tulit.

Μάρκος Αὐρήλιος Δημόςρατος Δαμᾶ δίς.

Inscriptio Romana in Boeckhii Corp. Inscr. n. 5909 T. III p. 781 sq.: ἡ ἱερὰ ξυςικὴ σύνοδος τῶν περὶ τὸν Ἡρακλέα ἀπὸ καταλύσεως ἐν τῇ βασιλίδι κατοικούντων Μ. Αὐρήλιον Δημόςρατον Δαμᾶ, Σαρδιανόν, Ἀλεξανδρέα, Ἀντινοέα, Ἀθηναῖον, Ἐφέσιον, Σμυρναῖον, Περγαμηνόν, Νεικομηδέα, Μιλήσιον, Λακεδαιμόνιον ..... παγκρατιαςὴν περιοδονείκην δίς, πύκτην ἄλειπτον παράδοξον.

Synodus athletarum, ad quam haec inscriptio pertinet, Romae degebat tempore Hadriani et Antonini Pii [1].

Ἡρᾶς Λαοδικεύς.

Philippus Thessalonicensis in Anthol. Graec. Planud. IV. 52:

ἴσως με λεύσσων, ξεῖνε, ταυρογάςορα,
καὶ ςερρόγυιον, ὡς Ἄτλαντα δεύτερον,
θαμβεῖς, ἀπιςῶν εἰ βρότειος ἡ φύσις.
ἀλλ' ἴσθι μ' Ἡρᾶν Λαδικῆα πάμμαχον,
ὃν Σμύρνα καὶ δρῦς Περγάμου κατέςεφεν,
Δελφοί, Κόρινθος, Ἦλις, Ἄργος, Ἄκτιον.
λοιπῶν δ' ἀέθλων ἣν ἐρευνήσῃς κράτος,
καὶ τὴν Λίβυσσαν ἐξαριθμήσεις κόνιν.

Victoriae in ludis Actiacis reportatae mentio innuit athletam floruisse post auctam ab Augusto horum ludorem celebritatem. Et Philippus vixit ineunto saeculo p. C. primo.

Pancratiasten fuisse arguit epitheton παμμάχου, quod pancratiastarum est.

Λεοντίσκος.

Machon apud Athenaeum XIII. 42 p. 578 Casauboni:

τῆς Μανίας ἤρα Λεοντίσκος ποτὲ
ὁ παγκρατιαςής, καὶ συνεῖχ' αὐτὴν μόνος
γαμετῆς τρόπον γυναικός. ὑπὸ δ' Ἀντήνορος
μοιχευομένην αἰσθόμενος αὐτὴν ὕςερον,
σφόδρ' ἠγανάκτησ'. ἡ δέ, μηδέν, φησί, σοί,

[1] Boeckhius ad Corp. Inscr. n. 5906 T. III p. 779 sq.

ψυχή, μελέτω· μαθεῖν γὰρ αἰσθέσθαι θ' ἅμα
Ὀλυμπιονικῶν νυκτὸς ἀθλητῶν δυοῖν
πληγὴν (παρὰ πληγὴν[1]) τί δύναταί ποτ', ἤθελον.

Antenor vicit Olymp. CXVIII.

Ξενοφῶν Μενεφύλου Αἰγιεύς.

Pausanias VI. III. 14 (15): ἐπὶ δὲ τῷ Δίκωνι ἀνάκειται Ξενοφῶν Μενεφύλου παγκρατιαστὴς ἀνὴρ ἐξ Αἰγίου τῆς Ἀχαιῶν.

Addit Pausanias Xenophontis statuam opus fuisse Olympi Sicyonii; is autem quando vixerit, ignoratur.

Μάρκος Οὔλπιος Δομεστικός.

Inscriptio Spartana in Boeckhii Corp. Inscr. n. 1428 T. I p. 679: Μ. Οὔλπιος Δομεστικὸς Ἐφέσιος, Ἀντινοεὺς καὶ Ἀθηναῖος, παγκρατιαστὴς παράδοξος περιοδονείκης, ξυστάρχης cet.

Inscriptio Romana in Boeckhii Corp. Inscr. n. 5911 T. III p. 783: Μαρ. Οὔλπ. Φίρμον Δομεστικόν ..... υἱὸν Μαρ. Οὐλ. Δομεστικοῦ Ἐφεσίου, παγκρατιαστοῦ περιοδονείκου παραδόξου, cet.

In alia *inscriptione Romana*, in Boeckhii Corp. Inscr. n. 5908 T. III. p. 781, περιοδονείκης παράδοξος dicitur.

Synodi τῶν περὶ τὸν Ἡρακλέα fuit ξυστάρχης et ἀρχιερεύς tempore Hadriani et Antonini Pii[2].

Τιμάνθης Κλεωναῖος.

Pausanias VI. VIII. 4: Κλεωναίῳ δὲ Τιμάνθει παγκρατίου λαβόντι ἐν ἀνδράσι στέφανον ....., τοῦ Ἀθηναίου Μύρωνος ἐστὶν ὁ ἀνδριὰς ἔργον. Deinde narrat qua de causa et quomodo Timanthes vitae finem ipse imposuerit.

Myro floruit c. Olymp. LXXX sqq.[3].

.... Στράτιος.

Pausanias VI. II. 1: παγκρατιαστοῦ δ' ἀνδρὸς τὸν μὲν ἀνδριάντα εἰργάσατο Λύσιππος· ὁ δ' ἀνὴρ οὗτος ἀνείλετο ἐπὶ παγκρατίῳ νίκην τῶν ἄλλων τ' Ἀκαρνάνων καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς Στράτου πρῶτος ** Ξενάρ-

---

1 Sic lacunam supplevit Cobet.

2 *Inscriptiones Romanae* in Boeckhii Corp. Inscr. n. 5906 et 5907 T. III p. 779 sqq.

3 Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 142.

χης τ' ἐκαλεῖτο Φιλανδρίδου. Λακεδαιμόνιοι [1] δ' ἄρα μετὰ τὴν ἐπιστρατείαν τοῦ Μήδου διετέθησαν πάντων φιλοτιμότατα Ἑλλήνων πρὸς ἵππων τροφάς. χωρὶς γὰρ ἢ ὅσους αὐτῶν κατέλεξα ἤδη, τοσοίδ' ἄλλοι τῶν ἐκ Σπάρτης ἱπποτρόφων μετὰ τὴν εἰκόνα ἀνάκεινται τοῦ Ἀκαρνᾶνος ἀθλητοῦ, Ξενάρχης καὶ Λυκῖνος cet. Totum locum descripsi ut appareat Schubartum et Walzium recte lacunae notam posuisse inter πρῶτος et Ξενάρχης, et falsam esse vulgatam opinionem, pancratiastae isti fuisse Xenarches nomen.

Ceterum anonymus iste pancratiasta quando vixerit, quodammodo apparet ex Lysippi aetate, qui statuam eius Olympicam fabricatus est. Is floruit tempore Alexandri magni [2].

ΟΠΛΙΤΗΣ.

Ἀριστείδης Ἠλεῖος.
Pausanias VI. xvi. 4: Ἀριστείδῃ δ' Ἠλείῳ γενέσθαι ὅπλου νίκην ἐν Ὀλυμπίᾳ ..... τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτῷ δηλοῖ.

Γόργος Ἠλεῖος.
Pausanias loco laudato p. 105.

Ἐπέραστος Θεογόνου Ἠλεῖος.
Pausanias VI. xvii. 5: δύο δ' αὖθις ἐξ Ἤλιδος, Ἀρχίδαμος τεθρίππῳ νενικηκὼς καὶ Ἐπέραστός ἐστιν ὁ Θεογόνου ὅπλου νίκην ἀνῃρημένος.

Καλλικράτης Μάγνης ἀπὸ Μαιάνδρου δίς.
Pausanias VI. xvii. 3: ἀνάκειται δὲ καὶ Καλλικράτης ἀπὸ τῆς ἐπὶ Ληθαίῳ Μαγνησίας ἐπὶ τῷ ὁπλίτῃ δρόμῳ στεφάνους δύο ἀνῃρημένος. Λυσίππου δ' ἔργον ἡ τοῦ Καλλικράτους ἐστὶν εἰκών.
Lysippus fuit Alexandri Magni aequalis [2].

Κριάννιος Ἠλεῖος.
Pausanias loco laudato p. 109.

Νεολαΐδας Ἠλεῖος.
Pausanias loco laudato p. 105.

---

1 Codices Λακεδαιμονίων οἱ. Emendarunt Schubart et Walz.
2 Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 358 sq.

Νικοκλῆς Ἀκριάτης (δίς?).
Pausanias loco laudato p. 105.

Χαρῖνος Ἠλεῖος.
Pausanias loco laudato p. 106.

ΣΤΑΔΙΟΝ ΠΑΙΔΩΝ.

Δαμάτριος Ἀριςίππου (Τεγεάτης?).
Inscriptio Tegeatica laudata p. 106.

Δεινόλοχος Πύρρου Ἠλεῖος.
Pausanias VI. 1. 4: *πλησίον δὲ τοῦ Κλεογένους Δεινόλοχός τε κεῖται Πύρρου καὶ Τρωῖλος Ἀλκίνου. τούτοις γένος μὲν καὶ αὐτοῖς ἐςιν ἐξ Ἤλιδος ..... ἡ δὲ τοῦ Δεινολόχου μήτηρ εἶδεν ὄψιν ὀνείρατος ὡς ἔχοιτο τοῦ παιδὸς ἐν τοῖς κόλποις ἐςεφανωμένου, καὶ τοῦδ' εἵνεκα ἐς τὸν ἀγῶνα ὁ Δεινόλοχος ἠσκήθη, καὶ τοὺς παῖδας παρέθει τρέχων. Σικυωνίου δὲ Κλέωνός ἐςιν ἡ εἰκών.*
Cleon floruit c. Olymp. XCVIII sqq.[1].

Ἐμαυτίων Ἀρκάς.
Pausanias loco laudato p. 112.

Ἐπιχάρης Ἀθηναῖος.
Pseudo-Demosthenes *in Theocrin.* 66 sq. Epicharen sic loquentem facit: *ἀναμνησθέντες οὖν, ὦ ἄνδρες δικαςαί, καὶ τῆς τούτων πονηρίας καὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων, ὧν Ἐπιχάρης μὲν ὁ πάππος ὁ ἐμὸς Ὀλυμπίασι νικήσας παῖδας ςάδιον ἐςεφάνωσε τὴν πόλιν, καὶ παρὰ τοῖς ὑμετέροις προγόνοις ἐπιεικῆ δόξαν ἔχων ἐτελεύτησεν· ἡμεῖς δὲ διὰ τοῦτον τὸν θεοῖς ἐχθρὸν ἀπεςερήμεθα ταύτης τῆς πόλεως, ὑπὲρ ἧς Ἀριςοκράτης ὁ Σκελλίου, θεῖος ὢν Ἐπιχάρους τοῦ πάππου τοῦ ἐμοῦ, οὗ ἔχει ἀδελφὸς οὑτοσὶ τοὔνομα, πόλλα καὶ καλὰ διαπραξάμενος ἔργα πολεμούσης τῆς πόλεως Λακεδαιμονίοις*, cet.

Est igitur hic idem Aristocrates qui in **Thucydidis** libro VIII saepius commemoratur. Qui quum Epicharis Olympionicae *θεῖος* fuerit, de huius aetate non potest esse magna dubitatio.

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 265.

Ἡρόδοτος Κλαζομένιος.

Pausanias VI. xvii. 2: Κλαζομενίου δ' Ἡροδότου καὶ Φιλίνου ..... ἀνέθεσαν τὰς εἰκόνας αἱ πόλεις, Κλαζομένιοι μὲν ὅτι ἐν Ὀλυμπίᾳ Κλαζομενίων πρῶτος ἀνηγορεύθη νικῶν Ἡρόδοτος· ἡ δ' οἱ νίκη σταδίου γέγονεν ἐν παισίν.

Λυκῖνος Ἡραιεύς.

Pausanias VI. x. 8 sq.: Λυκῖνον δ' Ἡραιέα καὶ Ἐπικράδιον Μαντινέα καὶ Τέλλωνα Ὀρεσθάσιον [1] καὶ Ἠλεῖον Ἀγιάδαν ἐν παισὶν ἀνελομένους νίκας, Λυκῖνον μὲν δρόμου, τοὺς δ' ἐπ' αὐτῷ κατειλεγμένους πυγμῆς, Ἐπικράδιον μὲν καὶ Ἀγιάδαν, τὸν μὲν αὐτῶν Πτόλιχος Αἰγινήτης ἐποίησε, τὸν δ' Ἀγιάδαν Σήραμβος, γένος καὶ οὗτος Αἰγινήτης· Λυκίνου δ' ἐστιν ὁ ἀνδριὰς Κλέωνος τέχνη· τὸν δὲ Τέλλωνα ὅστις εἰργάσατο οὐ μνημονεύουσιν.

Cleon floruit c. Olymp. XCVIII sqq. [2].

Μενεπτόλεμος Ἀπολλωνιάτης.

Pausanias VI. xiv. 13: κεῖνται δὲ καὶ ἐν παισὶν εἰληφότες δρόμου νίκας Μενεπτόλεμος ἐξ Ἀπολλωνίας τῆς ἐν τῷ Ἰονίῳ καὶ Κορκυραῖος Φίλων.

Νεολαΐδας Ἠλεῖος.

Cf. p. 105.

Ξένων Καλλιτέλους Ἠλεῖος ἐκ Λεπρέου.

Pausanias VI. xv. 1: τὸν δὲ παῖδα σταδιοδρόμον Ξένωνα Καλλιτέλους ἐκ Λεπρέου τοῦ ἐν τῇ Τριφυλίᾳ Πυριλάμπης Μεσσήνιος (ἐποίησεν).

De ethnico cf. ad Olymp. LXXXIX p. 51 nota 6.

Pyrilampes vixisse debet post Olymp. CII, qua Messenios restituit Epaminondas.

Πύθαρχος Μαντινεύς.

Pausanias VI. vii. 1: μετὰ δὲ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Εὐθύμου Πύθαρχός θ' ἕστηκε Μαντινεὺς σταδιοδρόμος καὶ πύκτης Ἠλεῖος Χαρμίδης, λαβόντες νίκας ἐπὶ παισίν.

---

[1] Sic emendavit Bekkerus. Codices plerique τέλλωνα ὂν ἐς θάσιον, Lugdunensis alter τέλλωνα καὶ ὄντα θάσιον, alter Vindobonensis τέλλωνα θάσιον.

[2] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I. p. 285.

Σόφιος Μεσσήνιος.

Pausanias VI. iii. 2: μετὰ δὲ τὸν Χαιρέαν Μεσσήνιός τε παῖς Σόφιος καὶ ἀνὴρ Ἠλεῖος ἀνάκειται Στόμιος. καὶ τῷ μὲν τοὺς συνθέοντας τῶν παίδων παρελθεῖν, Στομίῳ δὲ cet.

Victoria debet esse reportata post Olymp. CIII [1].

Σωδάμας Αἰολεὺς ἐξ Ἀσσοῦ.

Pausanias VI. iv. 9: Σωδάμας δ' ἐξ Ἀσσοῦ τῆς ἐν τῇ Τρῳάδι, κειμένης δ' ὑπὸ τῇ Ἴδῃ, πρῶτος Αἰολέων τῶν ταύτῃ ϛάδιον Ὀλυμπίασιν ἐνίκησεν ἐν παισίν.

Σωκράτης Πελληνεύς.

Cf. ad Olymp. LXXX p. 45 nota 2.

Τιμοσθένης Ἠλεῖος.

Pausanias VI. ii. 6: παρὰ δὲ τοῦ Θρασυβούλου τὴν εἰκόνα Τιμοσθένης Ἠλεῖος ἕϛηκε ϛαδίου νίκην ἐν παισὶν εἰληφώς. Et § 7: τὸν Τιμοσθένην (εἰργάσατο) Εὐτυχίδης Σικυώνιος.

Eutychides floruit c. Olymp. CXXI [2].

Φίλων Κερκυραῖος.

Pausanias loco laudato p. 127.

ΠΑΛΗ ΠΑΙΔΩΝ.

Ἀγήνωρ Θεοπόμπου Θηβαῖος.

Pausanias VI. vi. 2: Πολύκλειτος δ' Ἀργεῖος, οὐχ ὁ τῆς Ἥρας τὸ ἄγαλμα ποιήσας, μαθητὴς δὲ Ναυκύδους, παλαιϛὴν παῖδα εἰργάσατο, Θηβαῖον Ἀγήνορα, ἀνετέθη δ' ἡ εἰκὼν ὑπὸ τοῦ Φωκέων κοινοῦ· Θεόπομπος γὰρ ὁ πατὴρ τοῦ Ἀγήνορος πρόξενος τοῦ ἔθνους ἦν αὐτῶν.

Polycletus Naucydis discipulus floruit c. Olymp. XCV [3].

Ἀγησίϛρατος Πολυκρέοντος Λίνδιος.

Inscriptio Rhodia in Boeckhii Corp. Inscript. n. 2527 Tom. II

---

[1] Cf. Pausanias VI. ii. 10.

[2] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 411.

[3] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 280 sq.

p. 393: Λίνδιοι Ἀγησίςρατον Πολυκρέοντος νικῶντα Ὀλύμπια παῖδας πάλαν πρᾶτον Λινδίων.

Ἀλεξίνικος Ἠλεῖος.

Pausanias VI. xvii. 7: Ἀλεξίνικον Ἠλεῖον, τέχνην τοῦ Σικυωνίου Κανθάρου, πάλης ἐν παισὶν ἀνῃρημένον νίκην.

Cantharus discipulus fuit Eutychidis qui c. Olymp. CXXI floruit [1].

Ἀμέρτας Ἠλεῖος.

Pausanias VI. viii. 1: Ἠλείου Ἀμέρτου καταπαλαίσαντος ἐν Ὀλυμπίᾳ παῖδας ..... τὴν εἰκόνα Φράδμων ἐποίησεν Ἀργεῖος.

Phradmo floruit c. Olymp. XC [2].

Ἀναυχίδας Φίλυος Ἠλεῖος.

Pausanias loco laudato p. 108.

Idem VI. xvi. 1: εἰσὶ δ' εἰκόνες ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ Ἀναυχίδᾳ καὶ Φερενίκῳ, γένος μὲν Ἠλείοις, πάλης δ' ἐν παισὶν ἀνελομένοις ςεφάνους.

Ἀρχέδαμος Ξενίου Ἠλεῖος.

Pausanias VI. i. 3: ἐφεξῆς δ' Ἀρχέδαμος Ξενίου, καταβαλὼν καὶ οὗτος παλαιςὰς παῖδας, γένος καὶ αὐτὸς Ἠλεῖος. τούτων τῶν κατειλεγμένων εἰργάσατο Ἄλυπος τὰς εἰκόνας Σικυώνιος, Ναυκύδους τοῦ Ἀργείου μαθήτης.

Floruit Naucydes c. Olymp. XC—XCV [3].

Εἰκάσιος Λυκίνου Κολοφώνιος.

Pausanias VI. xvii. 4: Κολοφώνιοι δ' Ἑρμησιάναξ Ἀγονέου καὶ Εἰκάσιος Λυκίνου τ' ὢν καὶ τῆς Ἑρμησιάνακτος θυγατρὸς κατεπάλαισαν μὲν παῖδας ἀμφότεροι, Ἑρμησιάνακτι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τοῦ Κολοφωνίων ὑπῆρξεν ἀνατεθῆναι τὴν εἰκόνα.

Ἑρμησιάναξ Ἀγονέου Κολοφώνιος.

Pausanias loco modo laudato.

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 411, 415.

[2] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I. p. 286.

[3] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 279.

Ἐτοιμοκλῆς Λάκων.
Cf. supra p. 109.

Εὐανορίδας Ἠλεῖος.
Pausanias VI. VIII. 1: Εὐανορίδᾳ δ' Ἠλείῳ πάλης ἐν παισὶν ὑπῆρξεν ἔν τ' Ὀλυμπίᾳ καὶ Νεμείων νίκη.

Εὐθυμένης Μαινάλιος.
Cf. supra p. 109.

Κρατῖνος Αἰγειράτης.
Pausanias VI. III. 6: Κρατῖνος δ' ἐξ Αἰγείρας τῆς Ἀχαιῶν ..... σὺν τέχνῃ μάλις' ἐπάλαισε · καταπαλαίσαντι δ' αὐτῷ τοὺς παῖδας προσαναςῆσαι καὶ τὸν παιδοτρίβην ὑπ' Ἠλείων ἐδόθη. τὸν δ' ἀνδριάντα ἐποίησε Σικυώνιος Κάνθαρος, Ἀλέξιδος μὲν πατρός, διδασκάλου δ' ὢν Εὐτυχίδου.

Eutychides floruit c. Olymp. CXXI[1].

Λαςρατίδας Παραβάλλοντος Ἠλεῖος.
Pausanias VI. VI. 3: ἔςηκε δὲ καὶ Λαςρατίδα παιδὸς εἰκὼν Ἠλείου, πάλης ἀνελομένου ςέφανον · ἐγένετο δ' αὐτῷ καὶ Νεμείων ἔν τε παισὶ καὶ ἀγενείων ἑτέρα νίκη. Παραβάλλοντι δὲ τῷ Λαςρατίδα πατρί cet.

Λύσιππος Ἠλεῖος.
Pausanias VI. XVI. 7: μέσος δ' ἕςηκεν αὐτῶν Λύσιππος Ἠλεῖος καταπαλαίσας τοὺς ἐσελθόντας τῶν παίδων · Ἀνδρέας δ' Ἀργεῖος ἐποίησε τοῦ Λυσίππου τὴν εἰκόνα.

Andreas quando vixerit, non traditur.

Νικόςρατος Ξενοκλείδου Ἡραιεύς.
Pausanias VI. III. 11: μετὰ δ' Ἕρμωνα παλαιςὴς παῖς ἐξ Ἡραίας ἀνάκειται τῆς Ἀρκάδων Νικόςρατος Ξενοκλείδου · Παντίας δ' αὐτῷ τὴν εἰκόνα ἐποίησεν.

Floruit Pantias c. Olymp. C sqq.[2].

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 411.
[2] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 81.

Ξενοκλῆς Μαινάλιος.

Pausanias VI. ix. 2: *μετὰ τούτου τὴν εἰκόνα Ξενοκλῆς τε Μαινάλιος ἕστηκε παλαιστὰς καταβαλὼν παῖδας καὶ Ἄλκετος Ἀλκίνου κρατήσας πυγμῇ παῖδας Ἀρκὰς καὶ οὗτος ἐκ Κλείτορος. καὶ τοῦ μὲν Κλέων, Ξενοκλέους δὲ τὸν ἀνδριάντα Πολύκλειτός ἐστιν εἰργασμένος.*

Non traditur uter Polycletus Xenoclis statuam fecerit; alter floruit c. Olymp. LXXXV, alter c. Olymp. XCV [1].

Προκλῆς Λυκαστίδα Ἄνδριος.

Pausanias VI. xiv. 13: *οὗτός τε δὴ ὁ Ἱερώνυμος ἀνάκειται καὶ παρ' αὐτὸν παλαιστὴς παῖς, Ἄνδριος καὶ οὗτος, Προκλῆς ὁ Λυκαστίδα. τοῖς πλάσταις δ', οἳ τοὺς ἀνδριάντας ἐποίησαν, τῷ μὲν Στόμιός ἐστιν ὄνομα, τῷ δὲ τὸν Προκλέα εἰργασμένῳ Σῶμις.*

Somis quando vixerit, ignoratur.

Φερένικος Ἠλεῖος.

Pausanias loco laudato p. 129.

Φίλλης Ἠλεῖος.

Pausanias VI. ix. 4: *Φίλλην* [2] *δ' Ἠλεῖον κρατήσαντα παῖδας πάλῃ Σπαρτιάτης Κρατῖνος ἐποίησεν.*

Cratinus quando vixerit, ignoratur.

ΠΥΓΜΗ ΠΑΙΔΩΝ.

Ἀγαμήτωρ Μαντινεύς.

Pausanias VI. ix. 9: *ἀνάκειται καὶ Μαντινεὺς Ἀγαμήτωρ κρατήσας πυγμῇ παῖδας.*

Ἀγέλης Χῖος.

Pausanias VI. xv. 2: *παρὰ δ' αὐτὸν (ἀνάκειται) Ἀγέλης Χῖος κρατήσας πυγμῇ παῖδας, Θεομνήστου Σαρδιανοῦ τέχνη.*

Theomnesti aetas incerta est, nisi forte idem est qui inter pictores, Apellis aequales, a **Plinio** XXXV. x. 36. § 107 commemoratur [3].

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 211, 214, 280 sq.

[2] Facius coniecit *Φίλλην* collato Pausaniae loco laudato p. 108.

[3] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 522, II p. 256.

Ἀγιάδας Ἠλεῖος.

Pausanias loco laudato p. 127.

Quando vixerit Serambus, quem Agiadae statuam fecisse tradit Pausanias, ignoratur.

Ἀθήναιος Ἐφέσιος.

Pausanias VI. IV. 1: ἔχεται δὲ τοῦ Λυσάνδρου τῆς εἰκόνος Ἐφέσιος πύκτης τοὺς ἐλθόντας (l. ἐσελθόντας) κρατήσας τῶν παίδων, ὄνομα δ' οἵ ἦν Ἀθήναιος.

Ἀλκαίνετος Θεάντου Ἠλεῖος ἐκ Λεπρέου.

Vid. supra p. 117.

Ἄλκετος (Ἀλκέτας?) Ἀλκίνου Κλειτόριος.

Pausanias loco laudato p. 131.

Cleon, quem Pausanias statuam eius finxisse tradit, floruit c. Olymp. XCVIII sqq.[1].

Βούτας Πολυνείκους Μιλήσιος (Μυκαλήσιος?).

Pausanias VI. XVII. 5: ἀνάκειται δὲ καὶ πύκτης κρατήσας ἐν παισί, Βούτας Πολυνείκους Μιλήσιος.

Pro Μιλήσιος legendum esse Μυκαλήσιος acute suspicati sunt Schubart et Walz, propter alterius Lugdunensis libri lectionem: μιλήσιος καὶ καλήσιος. Accedit quod nomen Βούτας Boeotio homini melius convenit quam Milesio.

Βύκελος Σικυώνιος.

Pausanias VI. XIII. 7: Βύκελος δ', ὃς Σικυωνίων πρῶτος πὺξ ἐκράτησεν ἐν παισίν, ἔςιν ἔργον Σικυωνίου Κανάχου.

Canachus floruit c. Olymp. XCV[2].

Γνάθων Διπαιεύς.

Pausanias VI. VII. 9: ἐπὶ δὲ τοῦ Ἀλκαινέτου τοῖς υἱοῖς Γνάθων τε Διπαιεὺς τῆς Μαιναλέων χώρας καὶ Λυκῖνος ἕςηκεν Ἠλεῖος· κρατῆσαι δ' Ὀλυμπίασι πυγμῇ παῖδας ὑπῆρξε καὶ τούτοις. Γνάθωνα δὲ

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 285.

[2] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 277.

καὶ ἐς τὰ μάλιστα, ὅτ' ἐνίκησεν, εἶναι νέον τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτῷ φησιν. Καλλικλέους δὲ τοῦ Μεγαρέως ποίημα ὁ ἀνδριάς ἐστιν.

Callicles floruit c. Olymp. XC sqq.[1].

Δαμάρετος Μεσσήνιος.

Pausanias VI. xiv. 11: Δαμάρετον Μεσσήνιον κρατήσαντα πυγμῇ παῖδας ..... Ἀθηναῖος Σιλανίων ἐποίησεν.

Silanio floruit c. Olymp. CX[2].

Δαμόκριτος (Κριτόδαμος) Κλειτόριος.

Pausanias loco laudato p. 109.

Statuam eius fecisse tradit Pausanias Cleonem, qui floruit c. Olymp. XCVIII sqq.[3].

Ἐπικράδιος Μαντινεύς.

Pausanias loco laudato p. 127.

Ptolichus Aegineta, qui teste Pausania Epicradii statuam fecit, floruit c. Olymp. LXXX[4].

Εὐαλκίδης Ἠλεῖος.

Pausanias loco laudato p, 111.

Θεότιμος Μοσχίωνος Ἠλεῖος.

Pausanias VI. xvii. 5: τούτων δ' εἰσὶν Ἠλεῖοι πλησίον, πυγμῇ παῖδας κρατήσαντες, ὁ μὲν Σθένιδος ἔργον τοῦ Ὀλυνθίου Χοίριλος, Θεότιμος δὲ Δαιτώνδα Σικυωνίου . παῖς δ' ὁ Θεότιμος ἦν Μοσχίωνος, Ἀλεξάνδρῳ τῷ Φιλίππου τῆς ἐπὶ Δαρεῖον καὶ Πέρσας στρατείας μετασχόντος.

De Daetondae aetate aliunde nihil constat.

Θερσίλοχος Κερκυραῖος.

Pausanias loco laudato p. 117.

Ἱππόμαχος Μοσχίωνος Ἠλεῖος.

Pausanias VI. xii. 6: Κάλλωνα δὲ τὸν Ἁρμοδίου καὶ τὸν Μοσ-

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I. p. 246.

[2] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 394.

[3] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 285.

[4] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 81.

χίωνος Ἱππόμαχον, γένος τ' Ἠλείους καὶ πυγμῇ κρατήσαντας ἐν παισί, τὸν μὲν αὐτῶν ἐποίησε Δάϊππος, Ἱππομάχου δ' ὅςις μὲν τὸν ἀνδριάντα εἰργάσατο οὐκ ἴσμεν, καταμαχέσασθαι δὲ τρεῖς φασιν ἀνταγωνιςὰς αὐτὸν οὔτε πληγὴν ἀποδεξάμενον οὔτε τι τρωθέντα τοῦ σώματος.

Ἵππος Ἠλεῖος.

Pausanias VI. III. 5: Ἵππον δ' Ἠλεῖον πυγμῇ παῖδας κρατήσαντα ἐποίησε Δαμόκριτος Σικυώνιος.

Damocritus floruit c. Olymp. C [1].

Κάλλων Ἁρμοδίου Ἠλεῖος.

Pausanias loco laudato p. 133 sq.

Daippus teste Pausania Callonis statuam fabricatus est; is filius fuit Lysippi, qui floruit aetate Alexandri Magni [2].

Κριτόδαμος Κλειτόριος.

Vid. supra Δαμόκριτος.

Κυνίσκος Μαντινεύς.

Pausanias VI. IV. 11: Κυνίσκῳ δὲ τῷ ἐκ Μαντινείας πύκτῃ παιδὶ ἐποίησε Πολύκλειτος τὴν εἰκόνα.

Duo fuere huius nominis statuarii, quorum alter floruit c. Olymp. LXXXV, alter c. Olymp. XCV [3].

Λυκῖνος Ἠλεῖος.

Pausanias loco laudato p. 132 sq.

Νεολαΐδας Προξένου Ἀρκὰς ἐκ Φενεοῦ.

Pausanias VI. I. 3: παρὰ δ' αὐτὸν ἐκ Φενεοῦ τῆς Ἀρκάδων Νεολαΐδας Προξένου πυγμῆς ἐν παισὶν ἀνῃρημένος νίκην ..... τούτων τῶν κατειλεγμένων εἰργάσατο Ἄλυπος τὰς εἰκόνας Σικυώνιος, Ναυκύδους τοῦ Ἀργείου μαθητής.

Naucydes floruit c. Olymp. XC—XCV [4].

---

1 Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 105.

2 Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 358 sq., 407.

3 Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 211, 214, 280 sq.

4 Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 279.

Ξενόδικος (Ξενομβρότου Κῷος?)

Pausanias VI. xiv. 12: *παῖδα δ' ἐφ' ἵππου καθήμενον καὶ ἑςηκότα ἄνδρα παρὰ τὸν ἵππον, φησὶ τὸ ἐπίγραμμα εἶναι Ξενόμβροτον ἐκ Κῶ τῆς Μεροπίδος ἐφ' ἵππου νίκῃ κεκηρυγμένον, Ξενόδικον δ' ἐπὶ πυγμῇ παίδων ἀναγορευθέντα · τὸν μὲν Παντίας αὐτῶν, Ξενόμβροτον δὲ Φιλότιμος Αἰγινήτης ἐποίησεν.*

Pantias floruit c. Olymp. C sqq.[1].

Πεισίρροδος[2] Θούριος.

Cf. ad Olymp. LXXIX p. 43 nota 2, ad Olymp. LXXXVII p. 50 nota 1, et p. 119.

Pausanias V. vi. 7: *κατὰ δὲ τὴν ἐς Ὀλυμπίαν ὁδὸν, πρὶν ἢ διαβῆναι τὸν Ἀλφειόν, ἔςιν ὄρος ἐκ Σκιλλοῦντος ἐρχομένῳ πέτραις ὑψηλαῖς ἀπότομον · ὀνομάζεται δὲ Τυπαῖον τὸ ὄρος. κατὰ τούτου τὰς γυναῖκας Ἠλείοις ἐςὶν ὠθεῖν νόμος, ἢν φωραθῶσιν ἐς τὸν ἀγῶνα ἐλθοῦσαι τὸν Ὀλυμπικὸν ἢ καὶ ὅλως ἐν ταῖς ἀπειρημέναις σφίσιν ἡμέραις διαβᾶσαι τὸν Ἀλφειόν. οὐ μὴν οὐδ' ἁλῶναι λέγουσιν οὐδεμίαν ὅτι μὴ Καλλιπάτειραν μόνην · εἰσὶ δ' οἳ τὴν αὐτὴν ταύτην Φερενίκην καὶ οὐ Καλλιπάτειραν καλοῦσιν*[3]. *αὕτη προαποθανόντος αὐτῇ τοῦ ἀνδρὸς ἐξεικάσασα αὑτὴν τὰ πάντα ἀνδρὶ γυμναςῇ ἤγαγεν ἐς Ὀλυμπίαν τὸν υἱὸν μαχούμενον. νικῶντος δὲ τοῦ Πεισιρρόδου τὸ ἔρυμα ἐν ᾧ τοὺς γυμναςὰς ἔχουσιν ἀπειλημμένους, τοῦτο ὑπερπηδῶσα ἡ Καλλιπάτειρα ἐγυμνώθη. φωραθείσης δ' ὅτι εἴη γυνή, ταύτην ἀφιᾶσιν ἀζήμιον, καὶ τῷ πατρὶ* (Diagorae, Olymp. LXXIX) *καὶ ἀδελφοῖς αὐτῆς* (Acusilao, Damageto et Dorieo, Olymp. LXXXVI sqq.) *καὶ τῷ παιδὶ αἰδῶ νέμοντες · ὑπῆρχον δ' ἅπασιν αὐτοῖς Ὀλυμπικαὶ νῖκαι. ἐποιήσαντο δὲ νόμον ἐς τὸ ἔπειτα ἐπὶ τοῖς γυμναςαῖς γυμνοὺς σφᾶς ἐς τὸν ἀγῶνα ἐσέρχεσθαι.*

Philostratus *de Gymnast.* p. 30 Darembergii, 20 Mynae: *Φερενίκη ἡ Ῥοδία ἐγένετο Διαγόρου θυγάτηρ τοῦ πύκτου, καὶ τὸ ἦθος* (l. *εἶδος?*) *ἡ Φερενίκη οὕτω τι ἔρρωτο, ὡς Ἠλείοις τὰ πρῶτα ἀνὴρ*

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 81.

[2] Sic nomen scribendum videtur. Pausaniae codices libro V *Πεισίροδος*, libro VI *Πεισίροδος*, *Πεισίδορος* et *Πεισίδωρος* offerunt. Apud Scholiastam Pindari vulgo *Πεισιρρόθιος*, Vratisl. A *Πεισίρροθος*. Apud Philostratum editur *Πεισίδωρος*.

[3] Ipse Pausanias VI. vii. 2 Euclen Callipatirae filium fuisse tradit, Pisirrhodum matrem habuisse alteram Diagorae filiam.

δόξαι. εἴρχθη[1] *γ' οὖν ὑπὸ τρίβωνι ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ Πεισίρροδον τὸν ἑαυτῆς υἱὸν ἐγύμνασεν. πύκτης δ' ἄρα κἀκεῖνος ἦν, εὔχειρ τὴν τέχνην καὶ μείων οὐδὲν τοῦ πάππου. ἐπεὶ δὲ ξυνῆκαν τῆς ἀπάτης, ἀποκτεῖναι μὲν τὴν Φερενίκην ὤκνησαν, ἐνθυμηθέντες τὸν Διαγόραν καὶ τοὺς Διαγόρου παῖδας· ὁ γὰρ Φερενίκης οἶκος Ὀλυμπιονῖκαι πάντες· νόμος δ' ἐγράφη τὸν γυμναςὴν ἀποδύεσθαι, καὶ μηδὲ τοῦτον ἀνέλεγκτον αὐτοῖς εἶναι.*

Eandem historiam variis modis corruptam narrant **Aelianus** *Var. Hist.* X. 1; **Scholiasta Pindari** ad Olymp. VII inscript., p. 158 Boeckhii; **Tzetzes** (qui hausit e corrupto scholiorum codice) *Hist. Var. Chil.* I. 23; **Pseudo-Aeschines** *Epist.* IV; **Choricius** *Orat. funebr.* p. 23 Villoisoni in Anecd. Graec. T. II; **Valerius Maximus** VIII. xv. *Ext.* 4. Cf. quoque **Plinius** *Hist. Natur.* VII. xli. 42 § 133.

Πρωτόλαος Διάλκους Μαντινεύς.

Pausanias VI. vi. 1: *τὸν μὲν δὴ Μαντινέα Πρωτόλαον Διάλκους πυγμῇ παῖδας κρατήσαντα ὁ Ῥηγῖνος Πυθαγόρας ἐποίησεν.*

Pythagoras floruit c. Olymp. LXXV sqq.[2].

Πύτταλος Λάμπιδος Ἠλεῖος.

Pausanias VI. xvi. 8: *Θεόδωρον δὲ ..... καὶ Πύτταλον Λάμπιδος πυγμῇ παῖδας κρατήσαντα ..... Ἠλείους σφᾶς ὄντας ἴσω τις. ἐπὶ δὲ τῷ Πυττάλῳ καὶ τάδ' ἔτι λέγουσιν, ὡς γενομένης πρὸς Ἀρκάδας Ἠλείοις ἀμφισβητήσεως περὶ γῆς ὅρων εἶπεν οὗτος ὁ Πύτταλος τὴν δίκην· ὁ δ' οἱ ἀνδριὰς ἔργον ἐςὶν Ὀλυνθίου Σθένιδος.*

Sthenis aequalis fuit Leocharis, qui floruit Olymp. CII—CXIV[3]. Bellum, quod Arcades inter et Eleos Olymp. CIII, 4 et CIV, 1 gestum est[4], quando sit compositum non traditur.

(Σκαῖος?) Δούριος Σάμιος.

Pausanias VI. xiii. 5: *Χιόνιδος δ' οὐ πόρρω τῆς ἐν Ὀλυμπίᾳ*

---

[1] Sic pro *εἶρκται* emendavit Cobet, de Philostrati lib. *περὶ γυμνας.*, p. 46.

[2] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 132 sqq.

[3] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 386 sqq., 391.

[4] Clinton, Fasti Hellenici, II p. 116 ed. 2ᵖᵉ.

ςήλης Σκαῖος[1] *ἔςηκεν ὁ Δούριος*[2] *Σάμιος, κρατήσας πυγμῇ παῖδας· τέχνη δ' ἡ εἰκών ἐςὶ μὲν Ἱππίου. τοῦτον δὲ τὸ*[3] *ἐπίγραμμα δηλοῖ τὸ ἐπ' αὐτῷ νικῆσαι ἡνίκα*[4] *ὁ Σαμίων δῆμος ἔφευγεν ἐκ τῆς νήσου. τὸν δὲ καιρόν, καθ' ὃν*[5] *ἐπὶ τὰ οἰκεῖα τὸν δῆμον* * * *παρὰ δὲ τὸν τύραννον Δίαλλος ὁ Πόλλιδος ἀνάκειται* cet.

Satis certum igitur est non puero cuius statuam vidit Pausanias Duris nomen fuisse, sed ipsius patri, et mihi quidem speciosa admodum videtur coniectura Schubart-Walziana, ΣΤΗΛΗΣΣΚΑΙΟΣ pro ΣΤΗΛΗΣΚΑΙΟΣ reponentium. »Gegen diese Anordnung," ita Brunn[6], »welche für sich allein sehr annehmbar sein würde, scheinen aber die Worte *παρὰ δὲ τὸν τύραννον* in dem Folgenden zu sprechen. Denn da wir nur von Duris, nicht aber von einem seiner Söhne wissen, dass er Tyrann von Samos war, so müssen wir annehmen, dass in dem Vorhergehenden von einer Statue des Duris selbst die Rede sei. Und damit lässt sich auch die Angabe vereinigen, dass der Olympische Sieg in die Zeit eines Exils der Samier falle, wenn wir nämlich, abweichend von allen früheren Erklärern[7], an dasjenige denken wollen, welches bald nach Alexanders Tode durch Perdikkas nach mehr als 43jähriger[8] Dauer aufhörte." Nituntur haec hypothesi verbis *τὸν τύραννον* post lacunam eandem statuam indicari quam ante lacunam. Fieri tamen potest ut plura interciderint, in quibus ad aliam, eamque tyranni cuiusdam, statuam describendam Pausanias transierit[9].

---

[1] Sic coniecerunt Schubart et Walz. Codices plerique *καὶ ὃς* (unus *καὶ ὅσας*), Vindobonensis uterque omittunt.

[2] Sic codices omnes; pro *Δούριος* exspectes *Δούριδος*; sed alia quoque propria in *ις* duplicem formam habent in genitivo, veluti Phalaris, Anacharsis, Paris. Pleraeque editiones *ἔςηκε Δοῦρις ὁ Σάμιος*.

[3] Sic legendum videtur. Pro *τοῦτον δὲ τὸ* codices bini *τοῦτο δὲ τὸ*, *τούτου δὲ τὸ*, et *τὸ δὲ*, unus *τὸ*.

[4] Codices *νικῆσαι Χίονιν ἡνίκα*, manifesta interpolatione.

[5] Verba *καθ' ὃν* aliquot codices omittunt; unus omittit verba *καθ' ὃν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα τὸν*, indicata lacuna. Vindobonensis uterque lacunam indicant post *δῆμον*.

[6] Geschichte der Griech. Künstler, I p. 424.

[7] Non ab omnibus. De eodem exsilio accepit Hulleman, Duridis Samii quae supersunt (1841), p. 7 sq., neque video de quonam alio exsilio Pausaniae verba accipi possint.

[8] Sic Diodorus. Revera autem vix triginta anni fuerunt, Olymp. CVII, 1—CXIV, 2. Cf. Hulleman, Duridis Samii quae supersunt, p. 8.

[9] Neque satis constat de Duridis tyrannide; solus huius rei testis est Athenaeus VIII. 18 p. 337 Casauboni.

Τελέσας Μεσσήνιος.

Pausanias VI. xiv. 4: καὶ πλησίον τοῦ ἵππου Τελέσας ἐςὶ Μεσσήνιος κρατήσας πυγμῇ παῖδας · Σιλανίωνος δ' ἔργον ἐςὶν ὁ Τελέσας.

Silanio floruit c. Olymp. CX[1].

Τέλλων Ὀρεσθάσιος.

Pausanias loco laudato p. 127.

Φίλιππος Ἀζὰν ἐκ Παλλήνης.

Pausanias loco laudato p. 109.

Myro, qui teste Pausania Philippi statuam fecit, floruit c. Olymp. LXXX sqq.[2].

Χαιρέας Χαιρήμονος Σικυώνιος.

Pausanias VI. iii. 1: Χαιρέᾳ δὲ Σικυωνίῳ πυκτῇ παιδὶ ἐπίγραμμά ἐςιν ὡς νικήσειεν ἡλικίαν νέος καὶ ὡς πατρὸς εἴη Χαιρήμονος. γέγραπται δὲ καὶ ὁ τὸν ἀνδριάντα εἰργασμένος Ἀςερίων Αἰσχύλου.

Asterio quando vixerit non traditur. Hoc tantum de Chaereae aetate affirmare licet, victoriam eius Olympicam recentiorem esse quam Byceli Sicyonii victoriam, quippe qui primus Sicyoniorum hoc certamine vicerit. Cf. supra p. 132.

Χαρμίδας Ἠλεῖος.

Pausanias loco laudato p. 127.

Χοιρίλος Ἠλεῖος.

Pausanias loco laudato p. 133.

Stheuis, quem Pausanias Choerili statuam finxisse tradit, adhuc florebat Olymp. CXIII[3].

ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΝ ΠΑΙΔΩΝ.

Ἀμύντας Ἑλλανίκου Ἐφέσιος.

Pausanias VI. iv. 5: πλάςης δ' ἄλλος τῶν Ἀττικῶν, Πολυκλῆς,

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I. p. 394.

[2] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 142.

[3] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 391.

Σταδιέως μαθητὴς Ἀθηνχίου, πεποίηκε παῖδα Ἐφέσιον παγκρατιαςήν, Ἀμύνταν Ἑλλανίκου.

Puerorum pancratium adscitum est Olymp. CXLV, eaque Olympiade Phaedimus palmam tulit: quumque Diallus (q. v.) primus Ionum hoc certamine victoriam reportaverit, Amyntas non potest prius Olympiade CXLVII vicisse. Polycles igitur non maior est, quem Plinius Olympiadi CII adsignat, sed minor quem Olymp. CLVI floruisse tradit[1].

Δίαλλος Πόλλιδος Σμυρναῖος.

Pausanias VI. XIII. 6: *παρὰ δὲ τὸν τύραννον Δίαλλος ὁ Πόλλιδος ἀνάκειται, γένος μὲν Σμυρναῖος, Ἰώνων δὲ πρῶτος λαβεῖν ἐν Ὀλυμπίᾳ φησὶν οὗτος ὁ Δίαλλος παγκρατίου ςέφανον ἐν παισίν.*

Non potest Dialli victoria multis Olympiadibus post adscitum Olymp. CXLV puerorum pancratium esse reportata, nam Amyntae Ephesii statua, eodem certamine post Diallum victoris, c. Olymp. CLVI facta est.

ΤΕΘΡΙΠΠΟΣ[2].

Ἀλκμαίων Μεγακλέους Ἀθηναῖος.

Herodotus VI. 125: *Οἱ δὲ Ἀλκμεωνίδαι ἔσαν μὲν καὶ τὰ ἀνέκαθεν λαμπροὶ ἐν τῇσι Ἀθήνῃσι, ἀπὸ δὲ Ἀλκμέωνος καὶ αὖτις Μεγακλέος ἐγένοντο καὶ κάρτα λαμπροί. τοῦτο μὲν γὰρ Ἀλκμέων ὁ Μεγακλέος τοῖσι ἐκ Σαρδίων Λυδοῖσι παρὰ Κροίσου ἀπικνεομένοισι ἐπὶ τὸ χρηςήριον τὸ ἐν Δελφοῖσι*[3] *συμπρήκτωρ τε ἐγίνετο καὶ συνελάμβανε προθύμως· καί μιν Κροῖσος πυθόμενος τῶν Λυδῶν τῶν ἐς τὰ χρηςήρια φοιτεόντων ἑωυτὸν εὖ ποιέειν μεταπέμπεται ἐς Σάρδις, ἀπικόμενον δὲ δωρέεται χρυσῷ τὸν ἂν δύνηται τῷ ἑωυτοῦ σώματι ἐξενείκασθαι ἐσάπαξ..... οὕτω μὲν ἐπλούτησε ἡ οἰκίη αὕτη μεγάλως, καὶ ὁ Ἀλκμέων οὗτος οὕτω τεθριπποτροφήσας Ὀλυμπιάδα ἀναιρέεται.*

---

[1] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 537.

[2] Pausanias VI. x. 8, ubi agit de Cleosthene qui Olymp. LXVI curulem victoriam reportavit: *τῶν δ' ἱπποτροφησάντων ἐν Ἕλλησι πρῶτος ἐς Ὀλυμπίαν εἰκόνα ἀνέθηκεν ὁ Κλεοσθένης οὗτος.* Ergo ceteri omnes curuli certamine victores, quorum statuas Pausanias commemorat, post Olymp. LXVI vicerunt.

[3] Cf. Herodotus I. 46 sqq.

Isocrates *de big.* p. 351 Stephani: ἵππων ζεύγει πρῶτος Ἀλκμαιῶν τῶν πολιτῶν Ὀλυμπίασιν ἐνίκησεν.

Alcmaeonis ex Megacle filio nepos fuit Clisthenes legislator [1], eiusdemque ex eodem neptem duxit Pisistratus ex priore exsilio redux [2], i. e. Olymp. LVI, LVII aut LVIII [3]. Suspectum igitur est quod Herodotus narrat, Alcmaeonem opes suas debuisse Croeso, qui, quum annos XIV regnasset, victus a Cyro est Olymp. LVIII [4].

Ἀνάξανδρος Λάκων.

Pausanias VI. I. 7: εἰσὶ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐφεξῆς ἀνακείμενοι τῇ Κυνίσκᾳ · ἵππων νῖκαι γεγόνασιν αὐτοῖς. Ἀνάξανδρος μὲν ἅρματι ἀνηγορεύθη πρῶτος [5] cet.

Ἄρατος Κλεινίου Σικυώνιος.

Pausanias VI. XII. 5: μετὰ δὲ τοῦ Ἱέρωνος τὰς εἰκόνας Ἀρεὺς ὁ Ἀκροτάτου Λακεδαιμονίων βασιλεὺς καὶ Ἄρατος ἕστηκεν ὁ Κλεινίου, καὶ αὖθις ἀναβεβηκώς ἐστιν Ἀρεὺς ἵππον. ἀνάθημα δ' ὁ μὲν Κορινθίων ὁ Ἄρατος, Ἀρεὺς δ' Ἠλείων ἐστίν ..... Ἄρατος δὲ καὶ ἅρματι ἀνηγορεύθη νικῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ.

Aratus primum praetor fuit viginti annos natus Olymp. CXXXII, 2, liberavit Corinthum in secunda praetura Olymp. CXXXIV, 2, obiit Olymp. CXLI, 4 [6].

---

1 Herodotus V. 66, 67.

2 Herodotus I. 60 sq.

3 Veri simile est Pisistratum e priore exsilio rediisse Olymp. LVIII, 1; cf. Clinton, Fasti Hellenici, II p. 202 sq. ed. 2ae.

4 Clinton, Fasti Hellenici, II p. 6 et 296 ed. 2ae.

Schultz coniecit famam Croeso tribuisse quod fecerat Alyattes.

5 Vix est quod moneam falsos esse qui Pausaniae verba ita acceperunt, quasi Anaxander Lacedaemoniorum primus curulem victoriam reportarit. Euagoras v. c. Lacedaemonius curuli certamine tulit palmas multis Olympiadibus ante Anaxandrum. Hic enim post Olymp. LXVI vicerit necesse est (cf. Pausaniae locus laudatus p. 139 nota 2), illius victoriae ante Olymp. LXII reportatae sunt (vid. infra p. 142).

6 Clinton, Fasti Hellenici, III p. 16, 22 et 44 ed. 2ae.

Plutarchus *Arat.* III narrat Aratum adolescentem πένταθλον ἀγωνίσασθαι καὶ στεφάνων τυχεῖν, sed non addit in quibus ludis.

Ἀρκεσίλαος Λάκων δίς.

Pausanias VI. II. 2, ubi Lacedaemonios quosdam recenset curuli certamine victores: *τῷ δ' Ἀρκεσιλάῳ καὶ Λίχᾳ τῷ παιδί, τῷ μὲν αὐτῶν γεγόνασι δύο Ὀλυμπικαὶ νῖκαι, Λίχας δέ* cet.

De Lichae aetate constat; senex[1] enim curulem victoriam reportavit Olymp. XC.

Ἀρχέλαος Περδίκκου Μακεδών.

Solinus XIV, quo capite de Macedoniae regum successione agit: *idem Archelaus Pythicas et Olympicas palmas quadrigis adeptus, Graeco potius animo, quam regali, gloriam illam prae se tulit.*

Archelaus regnavit Olymp. XCI, 4—XCV, 2[2].

Ἀρχίδαμος Ἠλεῖος.

Pausanias loco laudato p. 125.

Γλαύκων Ἐτεοκλέους Ἀθηναῖος.

Pausanias VI. XVI. 9: *καὶ ἅρμα ἀνδρὸς Ἀθηναίου Γλαύκωνος τοῦ Ἐτεοκλέους· ἀνηγορεύθη δ' ὁ Γλαύκων οὗτος ἐφ' ἅρματος τελείου δρόμῳ.*

Δαμάρατος Ἀρίστωνος Λάκων.

Herodotus VI. 70 Damarati historiam sic concludit: *οὕτω ἀπίκετο ἐς τὴν Ἀσίην Δημάρητος καὶ τοιαύτῃ χρησάμενος τύχῃ, ἄλλα τε Λακεδαιμονίοισι συχνὰ ἔργοισί τε καὶ γνώμῃσι ἀπολαμπρυνθείς, ἐν δὲ δὴ καὶ Ὀλυμπιάδα σφι ἀνελόμενος τεθρίππῳ προσέβαλε, μοῦνος τοῦτο πάντων δὴ τῶν γενομένων βασιλέων ἐν Σπάρτῃ ποιήσας.*

Damaratus iam regnabat Olymp. LXVII; regno amisso in Asiam profectus est Olymp. LXXII[3].

Εὐαγόρας Λάκων τρὶς ἑξῆς.

Herodotus VI. 103 tradit Cimonem Stesagorae filium ter iisdem equis victoriam reportasse; deinde sic pergit: *ἐποίησαν δὲ*

---

[1] Cf. **Xenophon** loco laudato ad Olymp. XC p. 52 nota 3.

[2] Clinton, Fasti Hellenici, II p. 223 ed. 2ae.

[3] Clinton Fasti Hellenici, II p. 208 ed. 2ae.

καὶ ἄλλαι ἵπποι ἤδη τωὐτὸ τοῦτο Εὐαγόρεω Λάκωνος, πλέω δὲ τούτων οὐδαμαί.

Pausanias VI. x. 8: *τῶν δ' ἱπποτροφησάντων ἐν Ἕλλησι πρῶτος ἐς Ὀλυμπίαν εἰκόνα ἀνέθηκεν ὁ Κλεισθένης οὗτος* (Olymp. LXVI). *τὰ γὰρ Μιλτιάδου τοῦ Ἀθηναίου καὶ Εὐαγόρου τοῦ Λάκωνος ἀναθήματα, τοῦ μὲν ἅρματός ἐστιν, οὐ μὴν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῷ ἅρματι Εὐαγόρας, τὰ Μιλτιάδου δ' ὁποῖα ἐς Ὀλυμπίαν ἀνέθηκεν ἑτέρωθι δηλώσω τοῦ λόγου.*

Quum Cimon vicerit Olymp. LXII—LXIV, sequitur Euagorae victorias antea esse reportatas, idque tribus continuis Olympiadibus, quum iisdem equis reportatae sint.

Θεόχρηστος Κυρηναῖος.

Pausanias loco statim laudando.

Θεόχρηστος Κυρηναῖος.

Pausanias VI. xii. 7: *Θεόχρηστον δὲ Κυρηναῖον ἱπποτροφήσαντα κατὰ τὸ ἐπιχώριον τοῖς Λίβυσι καὶ αὐτόν τ' ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ ἔτι πρότερον τὸν ὁμώνυμόν τ' αὐτῷ καὶ τοῦ πατρὸς πατέρα*[1], *τούτους μὲν ἐνταῦθα ἵππων νίκας, ἐν δ' Ἰσθμῷ τοῦ Θεοχρήστου λαβεῖν τὸν πατέρα τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ τὸ ἐπὶ τῷ ἅρματι.*

Καλλίας Ἀθηναῖος τρίς.

Scholiasta Aristophanis ad Nub. 64: *ἐπεὶ καὶ Καλλίας ὁ δᾳδοῦχος ὁ ἐν τῇ ἱερᾷ στολῇ προσελθὼν ἐπὶ τὴν μάχην εἰς Μαραθῶνα καὶ ἀριστεύσας κατὰ τῶν βαρβάρων τρὶς Ὀλύμπια νικήσας ἅρματι τὸν υἱὸν ἐκάλεσεν Ἱππόνικον.*

Κλεισθένης Ἀριστωνύμου Σικυώνιος.

Herodotus VI. 126: *Μετὰ δέ, γενεῇ δευτέρῃ ὕστερον*[2], *Κλεισθέ-*

---

[1] Non intellexit haec verba Siebelis qui adnotat: *ergo avus, filius et nepos habuerunt nomen Theochresti.* Quid dicere voluerit **Pausanias** assecuti sunt Schubart et Walz (in sua editione, Vol. I p. III sq.); *at*, inquiunt, *librariorum culpa non dixit; restituimus Pausaniae verba sic scribendo: καὶ ἔτι πρότερον τὸν ὁμώνυμόν [τε] αὐτῷ τοῦ πατρὸς πατέρα — τούτους μὲν κτλ.; τε utcunque possit defendi, melius tamen abest.* Mihi locus sanus videtur. Dicit **Pausanias** ante Theochrestum, teste epigrammate in ipsius curru, virum quendam vicisse qui Theochresto cognominis eiusque avus erat paternus.

[2] Errasse videntur qui ex his verbis collegerunt necessario integram aetatem

νης μιν ὁ Σικυῶνος τύραννος ἐξήειρε ..... Κλεισθένεϊ γὰρ τῷ Ἀριστωνύμου ..... γίνεται θυγάτηρ τῇ οὔνομα ἦν Ἀγαρίστη. ταύτην ἤθελησε Ἑλλήνων πάντων ἐξευρὼν τὸν ἄριστον τούτῳ γυναῖκα προσθεῖναι. Ὀλυμπίων ὦν ἐόντων καὶ νικῶν ἐν αὐτοῖσι τεθρίππῳ ὁ Κλεισθένης κήρυγμα ἐποιήσατο, cet.

Nupsit Agariste Megacli Alcmaeonis filio; filiamque ex hoc matrimonio natam duxit Pisistratus Olymp. LVIII, 1 aut certe non multo prius [1].

Κρατισθένης Μνασέου Κυρηναῖος.

Pausanias VI. xviii. 1: *ἔστι δὲ καὶ τοῦ Κυρηναίου Κρατισθένους χαλκοῦν ἅρμα, καὶ Νίκη τ' ἐπιβέβηκε τοῦ ἅρματος καὶ αὐτὸς ὁ Κρατισθένης. δῆλα μὲν δὴ ὅτι ἵππων γέγονεν αὐτῷ νίκη· λέγεται δὲ καὶ ὡς Μνασέου τοῦ δρομέως, ἐπικληθέντος δ' ὑφ' Ἑλλήνων Λίβυος, εἴη παῖς ὁ Κρατισθένης. τὰ δ' ἀναθήματα αὐτῷ τὰ ἐς Ὀλυμπίαν ἐστὶ τοῦ Ῥηγίνου Πυθαγόρου τέχνη.*

Cf. ad Olymp. LXX p. 29 nota 4.

Κυνίσκα Ἀρχιδάμου Λάκαινα.

Pausanias III. viii. 1: *ἐγένετο δ' Ἀρχιδάμῳ καὶ θυγάτηρ ὄνομα μὲν Κυνίσκα, φιλοτιμότατα δ' ἐς τὸν ἀγῶνα ἔσχε τὸν Ὀλυμπικόν, καὶ πρώτη θ' ἱπποτρόφησε γυναικῶν καὶ νίκην ἀνείλετο Ὀλυμπικὴν πρώτη.*

Idem III. xv. 1: *πρὸς δὲ τῷ Πλατανιστᾷ καὶ Κυνίσκας ἐστὶν ἡρῷον, θυγατρὸς Ἀρχιδάμου βασιλεύοντος Σπαρτιατῶν· πρώτη δ' ἱπποτρόφησε γυναικῶν καὶ Ὀλυμπίασι πρώτη νίκην ἀνείλετο ἅρματι.*

Idem V. xii. 5: *ἀναθήματα δ' ὁπόσα ἔνδον ἢ ἐν τῷ προνάῳ κεῖται, θρόνος ἐστὶν Ἀριμνήστου ..... καὶ ἵπποι Κυνίσκας χαλκοῖ, σημεῖα Ὀλυμπικῆς νίκης.*

Idem VI. i. 6: *ἐς δὴ τὴν Ἀρχιδάμου Κυνίσκαν, ἐς τὸ γένος τ' αὐτῆς καὶ ἐπὶ ταῖς Ὀλυμπικαῖς νίκαις, πρότερον ἔτι ἐδήλωσα ἐν τοῖς λόγοις οἳ ἐς τοὺς βασιλέας τοὺς Λακεδαιμονίων ἔχουσιν. πεποίηται δ' ἐν Ὀλυμπίᾳ παρὰ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Τρωΐλου λίθου κρηπὶς καὶ ἅρμα*

---

praeterlapsam esse inter ea quae cap. 125 Herodotus narravit (locum descripsi p. 139) et quae hoc. Significant enim *sequenti generatione*. Itaque fieri potest ut pauci tantum anni praeterierint inter Alcmaeonem a Croeso (Alyatte?) ditatum et Megaclis nuptias.

[1] Cf. supra p. 140.

θ' ἵππων καὶ ἀνὴρ ἡνίοχος καὶ αὐτῆς Κυνίσκας εἰκών, Ἀπελλοῦ τέχνη. γέγραπται δὲ καὶ ἐπίγραμμα τὰ ἐς τὴν Κυνίσκαν ἔχον[1].

Xenophon *Agesil.* IX. 6: ἐκεῖνό γε μὴν πῶς οὐ καλὸν καὶ μεγαλόγνωμον, τὸ αὐτὸν μὲν ἀνδρὸς ἔργοις καὶ κτήμασι κοσμεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, κύνας τε πολλοὺς θηρευτὰς καὶ ἵππους πολεμιςηρίους τρέφοντα, Κυνίσκαν δ' ἀδελφὴν οὖσαν πεῖσαι ἁρματοτροφεῖν καὶ ἐπιδεῖξαι νικώσης αὐτῆς ὅτι τὸ θρέμμα τοῦτο οὐκ ἀνδραγαθίας ἀλλὰ πλούτου ἐπίδειγμά ἐςιν.

Plutarchus *Agesil.* XX: οὐ μὴν ἀλλ' ὁρῶν (ὁ Ἀγησίλαος) ἐνίους τῶν πολιτῶν ἀφ' ἱπποτροφίας δοκοῦντας εἶναί τινας καὶ μεγάλα φρονοῦντας ἔπεισε τὴν ἀδελφὴν Κυνίσκαν ἅρμα καθεῖσαν Ὀλυμπίασιν ἀγωνίσασθαι βουλόμενος ἐνδείξασθαι τοῖς Ἕλλησιν ὡς οὐδεμιᾶς ἐςιν ἀρετῆς ἀλλὰ πλούτου καὶ δαπάνης ἡ νίκη[2].

Agesilaus regnavit Olymp. XCV, 3—CIV, 4[3].

Λάμπος Φιλιππήσιος.

Pausanias VI. iv. 10: πεποίηται δὲ παρὰ τὸν Εὐάνθην ἀνὴρ θ' ἱπποτρόφος καὶ τὸ ἅρμα, ἀναβεβηκυῖα δ' ἐπὶ τὸ ἅρμα παῖς παρθένος. ὄνομα μὲν Λάμπος τῷ ἀνδρί, πατρὶς δ' ἦν αὐτῷ νεωτάτη τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πόλεων, καλουμένη δ' ἀπὸ τοῦ οἰκιςοῦ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου.

Λυκῖνος Λάκων.

Pausanias VI. ii. 2, ubi Spartanorum aliquot victorias curules recenset: Λυκῖνος δ' ἀγαγὼν ἐς Ὀλυμπίαν πώλους καὶ οὐ δοκιμασθέντος ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, καθῆκεν ἐς τῶν ἵππων τὸν δρόμον τῶν τελείων τοὺς πώλους καὶ ἐνίκα δι' αὐτῶν· ἀνέθηκε δὲ καὶ ἀνδριάντας δύο ἐς Ὀλυμπίαν, Μύρωνος τοῦ Ἀθηναίου ποιήματα.

Equuleorum quadrigae adscitae sunt Olymp. XCIX: ergo non potest Lycini victoria ante hanc Olympiadem reportata esse. At Myro floruit c. Olymp. LXXX sqq., et quamquam citra Olymp.

---

1 Codices ἐπιγράμματα ἐς τὴν Κυνίσκαν ἔχοντα. Vindobonensis alter habet ἐπίγραμμα ἐς τὴν Κυνίσκαν ἔχοντα. Cf. Pausanias III. viii. 2.

2 Eadem verba leguntur apud Plutarchum *Lacon. Apophthegm.* p. 212 ed, Londin., ubi pro εἰς ἅρμα καθίσασαν reponatur ἅρμα καθεῖσαν. Non solebant οἱ ἱπποτροφοῦντες ipsi ἡνιοχεῖν, quod si quis Cyniscam tamen fecisse putet, inspiciat Pausaniae locum laudatum e libro VI.

3 Clinton, Fasti Hellenici, II p. 213 ed. 2ae.

XC vitam protraxisse possit, non potest tamen Lycini statuas Olympicas fecisse, si vera fama est Lycinum Olympiam venisse equuleorum quadrigis certaturum[1].

Μεγακλῆς Ἀθηναῖος.

Duo sunt huius nominis Alcmaeonidae qui feruntur Olympiae curuli certamine vicisse, Cylonis adversarius alter, alter Pisistrati aequalis; quam tamen famam adversari **Pindari** testimonio *unam* Olympicam victoriam Alcmaeonidarum genti tribuentis, monuit Boeckhius in Explicat. ad Pindari Pyth. VII, ubi de Alcmaeonidarum victoriis egit p. 300 sqq. **Pindarus** enim *Pyth*. VII (quo carmine alius Megaclis, qui aut Clisthenis legislatoris filius fuit aut fratris eius Hippocratis, victoriam Pythicam celebravit[2]) vs. 13 sqq.:

ἄγοντι δέ με πέντε μὲν Ἰσθμοῖ
νῖκαι, μία δ' ἐκπρεπής
Διὸς Ὀλυμπιάς,
δύο δ' ἀπὸ Κίρρας,
ὦ Μεγάκλεες, ὑμαί τε καὶ προγόνων.

Una haec Olympica Alcmaeonidarum victoria non potest alia esse quam Alcmaeonis, de qua vid. supra p. 139. Videndum igitur an testes de Megaclis utriusque victoriis Olympicis satis boni sint. Sunt autem hi.

Scholiasta Pindari ad Pyth. VII inscript., p. 391 Boeckhii: *γέγραπται ἡ ᾠδὴ Μεγακλεῖ Ἀθηναίῳ ..... ἐςι δ' οὗτος οὐχ ὁ τὰ Ὀλύμπια νενικηκώς, ἀλλ' ἕτερος ..... τὴν γὰρ τεσσαρακοςὴν ἑβδόμην ἐκεῖνος Ὀλυμπιάδα ἀναγράφεται νενικηκώς.*

Scholiasta Aristophanis ad Nub. 64: *ὁ Ξάνθιππος Περικλέους ἦν πατήρ, ὃς ἦν τοῦ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν γένους. ἐσεμνύνετο δὲ τὸ γύναιον θείῳ Μεγακλεῖ τῷ νικήσαντι τρὶς Ὀλύμπια καὶ δι' ἱπποτροφίαν κατελθόντι ἐκ τῆς φυγῆς. ἐδίωξε γὰρ αὐτὸν ὁ Πεισίςρατος, ὃν καὶ μετεπέμψατο παραχωρήσαντα αὐτῷ τὸ τῆς νίκης κήρυγμα*[3].

---

[1] Fugit haec difficultas Brunnium, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 142, ubi Myronis aetatem definit.

[2] Vid. Boeckhius l. l. p. 303.

[3] Verba *ἐδίωξε* — *κήρυγμα* absunt a codice Ravennate et Veneto.

Corruptos testes esse quum **Pindarus** arguat, tres Boeckhius ad eos destruendos proposuit hypotheses:

1° *quod apud Schol. Aristoph. de hoc Megacle dicitur, τρίτον νικήσαντι Ὀλύμπια, ut Schol. id protulit falsum est: at Schol. habuit ab antiquiore scriptore, qui hoc ita pronunciaverat, non ut tres Megacles Olympicas victorias reportasse, sed ut post duas alias una Olympica potitus esse diceretur.*

2° quod ad Pindari Scholiastam, *numerus, ut solet in Scholiis vitiatus est: scribe τὴν γὰρ πεντηκοστὴν ἑβδόμην ἐκεῖνος Ὀλυμπιάδα ἀναγράφεται νενικηκώς. Ita constituta lectione Megaclis Archontis Olympica victoria, quae Olymp. 47. contigisse fertur, sublata est et in Megaclem Pisistrati aequalem translata; nempe eadem est quam Pisistrato Megacles dicitur gratificatus esse.*

3° intelligens Boeckhius fieri non posse ut Olymp. LVII Megacles Pisistrato victoriam eo consilio gratificatus sit, ut ab exsilio revocaretur, *de hac re*, inquit, *ita iudico, Megaclem postquam Pisistrato filiam collocaverat, nihil omisisse, quo sibi hunc devinciret, ut Pisistrati ope adversarios vinceret, quibuscum Megacles etiam sub Pisistrato certabat (Herodot. I, 61.): itaque Pisistrato Olympicam victoriam a sese paratam concessit Olymp. 57, 1 ..... sed grammaticus de frequentibus Alcmaeonidarum exiliis cogitans finxit, Megaclem, ut sibi reditum pararet, exulem Pisistrato esse victoriam gratificatum.*

Superest igitur una Megaclis Pisistrato aequalis victoria Olympica, sed, ita Boeckhius rationes concludit, *haec Pindaro non adversatur. In Olympionicarum catalogis a Megacle hanc victoriam partam esse merito docti notabant, quia id verum erat: Megacles tamen illam non sibi sed Pisistrato tribuerat, quod ipsum in Olympionicarum iudicibus non omissum fuisse censeo: a Pindaro haec victoria tribui Alcmaeonidis non potuit, quum Pisistratus victor renunciatus et corona potitus esset.*

Si simplex est sigillum veri, vereor ut Boeckhii rationes probentur omnibus. Quod ad Megaclem Pisistrati aequalem, simplicior hypothesis haec est, **Scholiastam Aristophanis** errasse in nomine, et in Megaclem Alcmaeonidam transtulisse famam, quam audiverat aut legerat de Cimone Stesagorae filio[1]. De alterius

[1] Cf. **Herodotus** laudatus p. 24 nota 2.

Megaclis victoria non habeo quod facile probetur; nam quum Pindari Scholiasta non memoriter famam de ea referat, sed anagraphen quandam inspexerit (*ἀναγράφεται νενικηκώς*), non admodum verisimile est erratum esse in nomine; alioquin Olympias XLVII optime conveniret cum Alcmaeonis aetate. Forte Olymp. XLVII Megacles quidam vicit, Atheniensis quidem, sed ex alia gente, quem igitur Alcmaeonidam fuisse temere crediderit Scholiasta, nomine deceptus.

Μιλτιάδης Κυψέλου Ἀθηναῖος.

Cf. ad Olymp. LXII p. 24 nota 2 et p. 142.

Herodotus VI. 36, ubi historiam narrat coloniae Atticae Miltiade duce in Chersonesum Thracicam profectae: *οὕτω δὴ Μιλτιάδης ὁ Κυψέλου, Ὀλύμπια ἀναραιρηκὼς πρότερον τούτων τεθρίππῳ, τότε παραλαβὼν Ἀθηναίων πάντα τὸν βουλόμενον μετέχειν τοῦ στόλου ἔπλωε ἅμα τοῖσι Δολόγκοισι καὶ ἔσχε τὴν χώρην · καί μιν οἱ ἐπαγαγόμενοι τύραννον κατεστήσαντο.*

Pausanias VI. xix. 6: *κεῖνται δὲ καὶ ἄλλα ἐνταῦθα ἄξια ἐπιμνησθῆναι, μάχαιρα ἡ Πέλοπος χρυσοῦ τὴν λαβὴν πεποιημένη, καὶ εἰργασμένον ἐλέφαντος κέρας τὸ Ἀμαλθείας, ἀνάθημα Μιλτιάδου τοῦ Κίμωνος, ὃς τὴν ἀρχὴν ἔσχεν ἐν Χερρονήσῳ τῇ Θρακίᾳ πρῶτος τῆς οἰκίας ταύτης.*

Pausaniam proclivi errore Miltiadem Cimonis filium et Miltiadem Cypseli filium confudisse, viderunt viri docti.

Miltiades in Chersonesum profectus est non multo post quam Pisistratus summa rerum erat potitus, itaque aut Olymp. LV aut paullo post[1].

Ξενάρχης Φιλανδρίδου Λάκων.

Pausanias loco laudato p. 124 sq.

Περίανδρος Κυψέλου Κορίνθιος.

Ephorus apud Diogenem Laertium I. vii. 2 (96): *Ἔφορος ἱστορεῖ ὡς εὔξαιτο, εἰ νικήσειεν Ὀλύμπια τεθρίππῳ, χρυσοῦν ἀνδριάντα ἀναθεῖναι. νικήσας δὲ καὶ ἀπορῶν χρυσίου, κατά τινα ἑορτὴν ἐπιχώ-*

[1] Grote, History of Greece, IV p. 118 ed. Americ.

ριον κεκοσμημένας ἰδὼν τὰς γυναῖκας, πάντα ἀφείλετο τὸν κόσμον, καὶ ἔπεμψε τὸ ἀνάθημα.

Iure dubitatum est de Periandri victoria Olympica quum alias alii scriptores tradant ponendae statuae aureae causas, aliique cum Ephoro Periandro, alii Cypselo eam tribuant[1].

Πολυκλῆς Λάκων.

Pausanias VI. I. 7, ubi Spartanos quosdam enumerat quibus victoriae curules obtigere: Πολυκλῆς δ' ἐπίκλησιν λαβὼν Πολύχαλκος τεθρίππῳ μὲν καὶ οὗτος ἐκράτησεν, ἡ δ' εἰκὼν ἐπὶ τῇ χειρὶ ἔχει οἱ τῇ δεξιᾷ ταινίαν · παρὰ δ' αὐτῷ παιδία δύο τὸ μὲν τροχὸν κατέχει, τὸ δ' αἰτεῖ τὴν ταινίαν . ἐνίκησε δ' ὁ Πολυκλῆς ἵπποις, ὡς τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτῷ λέγει, καὶ Πυθοῖ καὶ Ἰσθμοῖ τε καὶ Νεμέᾳ.

Πολυπείθης Καλλιτέλους Λάκων.

Pausanias loco laudato p. 110.

Τηλέμαχος Ἠλεῖος.

Pausanias VI. XIII. 11: Ἠλείοις δ' ἀνδράσιν Ἀγαθίνῳ τε τῷ Θρασυβούλου καὶ Τηλεμάχῳ, Τηλεμάχῳ μὲν ἐφ' ἵππων νίκῃ γέγονεν ἡ εἰκών, Ἀγαθῖνον δ' ἀνέθεσαν Ἀχαιοὶ Πελληνεῖς.

Τίμων Ἠλεῖος.

Pausanias VI. II. 8: ἐν δὲ τῇ Ἄλτει παρὰ τὸν τοῦ Τιμοσθένους ἀνδριάντα ἀνάκειται Τίμων καὶ ὁ παῖς τοῦ Τίμωνος Αἴσυπος, παιδίον ἐφ' ἵππῳ καθήμενον. ἔςι γὰρ δὴ καὶ ἡ νίκη τῷ παιδὶ ἵππου κέλητος, ὁ Τίμων δ' ἐφ' ἅρματι ἀνηγορεύθη. τῷ δὲ Τίμωνι εἰργάσατο καὶ τῷ παιδὶ τὰς εἰκόνας Δαίδαλος Σικυώνιος, ὃς καὶ ἐπὶ τῇ Λακωνικῇ νίκῃ τὸ ἐν τῇ Ἄλτει τρόπαιον ἐποίησεν Ἠλείοις.

Daedalus floruit c. Olymp. XCV sqq.[2].

Idem VI. XII. 6: Τίμωνι δὲ τῷ Αἰσύπου[3] καθέντι ἐς Ὀλυμπίαν ἵππους, ἀνδρὶ Ἠλείῳ cet. Quae sequuntur lacunosa sunt et misere

---

[1] Vid. Plato *Phaedr.* p. 236 B, Strabo VIII. III. 30 p. 353 Casauboni, Aristoteles *Oeconom.* II p. 1346 Bekkeri, Pausanias V. II. 3, Agaclytus et Didymus apud Photium et Suidam v. *Κυψελιδῶν ἀνάθημα*.

[2] Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 278.

[3] Sic pro *Αἰγύπτου* coniecit Krause.

corrupta; describitur autem currus in memoriam huius victoriae dicatus.

Dubium est an statua, quam capite II Pausanias commemorat, eiusdem Timonis sit, cuius capite XII currum describit. Si diversi sunt, ille avus fuerit, hic nepos.

.... Θηβαῖος.

Pindarus *Pyth.* XI (quo carmine celebratur Pythica victoria Thrasydaei Thebani) vs. 46 sq. inter victorias a Thrasydaei gente reportatas unam quoque Olympicam quadrigis partam recenset.

Est igitur anonymi huius victoria Olympica ante Pythicam Thrasydaei reportata; verum haec quando obtigerit, ambigitur. Boeckhius[1] eam adsignat Olympiadi LXXV, 3, Rauchenstein[2] Olympiadi LXXIX, 3, Tycho Mommsen[3] Olympiadi LXXX, 3.

ΚΕΛΗΣ.

Αἴσυπος Τίμωνος (Ἠλεῖος?)
Vid. supra p. 148.

Ἐχεκρατίδας Θεσσαλός.

Plinius X. LXIII. 83 § 181: *vicisse Olympia praegnantem* (equam) *Echecratidis Thessali invenimus.*

Idem forte est ac Ἐχεκρατίδας ὁ Θεσσαλῶν βασιλεύς, cuius filium Oresten exsulantem Athenienses frustra restituere conati sunt paullo ante Periclis expeditionem contra Sicyonios[4], quam suscepit Olymp. LXXXI, 3[5].

Principibus Thessalis victorias circenses obtigisse testis est Theocritus *Idyll.* XVI. 46 sq.:

τιμᾶς δὲ καὶ ὠκέες ἔλλαχον ἵπποι,
οἵ σφισιν ἐξ ἱερῶν στεφανηφόροι ἦνθον ἀγώνων.

---

[1] In Explicat. ad Pind. Pyth. XI, p. 337.
[2] In Philologo I p. 193 sqq.
[3] De vita Pindari p. 62 sqq.
[4] Thucydides I. 111.
[5] Clinton, Fasti Hellenici, II p. 48 ed. 2ae.

Κλεογένης Σιληνοῦ Ἠλεῖος.

Pausanias VI. I. 4: Κλεογένην δὲ Σιληνοῦ τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτῷ φησιν εἶναι τῶν ἐπιχωρίων, ἐκ δ' ἀγέλης αὐτὸν οἰκείας ἵππῳ κρατῆσαι κέλητι.

Κρόκων Ἐρετριεύς.

Pausanias VI. XIV. 4: Νικασύλου δὲ τῆς εἰκόνος ἵππος τ' οὐ μέγας ἔχεται χαλκοῦς, ὃν Κρόκων Ἐρετριεὺς ἀνέθηκεν ἀνελόμενος κέλητι ἵππῳ ςέφανον.

Ξενόμβροτος Κῷος.

Pausanias loco laudato p. 135.

Quum Xenombroti et Xenodici statuae Olympicae eodem tempore factae sint, sequitur victorias quoque Olympicas non longo intervallo a se distare. Verisimile est Xenombrotum fuisse Xenodici patrem. Philotimus Aegineta, qui teste **Pausania** statuam eius fabricatus est, aliunde non est notus.

Παντάρκης Ἠλεῖος.

Pausanias VI. XV. 2: Παντάρκη δ' Ἠλεῖον Ἀχαιῶν ἀνάθημα εἶναι τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτῷ φησίν· εἰρήνην τε γὰρ Ἀχαιοῖς ποιῆσαι καὶ Ἠλείοις αὐτὸν καὶ ὅσοι παρ' ἀμφοτέρων πολεμούντων ἑαλώκεσαν ἄφεσιν καὶ τούτοις γενέσθαι δι' αὐτόν· οὗτος ἀνείλετο καὶ κέλητι ἵππῳ νίκην ὁ Παντάρκης, καί οἱ καὶ τῆς νίκης ὑπόμνημά ἐςιν ἐν Ὀλυμπίᾳ.

Videtur Pantarces ab Eleis missus fuisse in concilium quo bellum sociale Achaeorum compositum est, Olymp. CXL, 3[1].

Φειδώλας Κορίνθιος.

Pausanias VI. XIII. 9: ἡ δ' ἵππος ἡ τοῦ Κορινθίου Φειδώλα ὄνομα μέν, ὡς οἱ Κορίνθιοι μνημονεύουσιν, ἔχει Αὔρα, τὸν δ' ἀναβάτην ἔτι ἀρχομένου τοῦ δρόμου συνέπεσεν ἀποβαλεῖν αὐτήν, καὶ οὐδέν τι ἧσσον θέουσα ἐν κόσμῳ περί τε τὴν νύσσαν ἐπέςρεφε καὶ ἐπεὶ τῆς σάλπιγγος ἤκουσεν ἐπετάχυνεν ἐς πλέον τὸν δρόμον, φθάνει τε δὴ ἐπὶ τοὺς Ἑλλανοδίκας ἀφικομένη καὶ νικῶσα ἔγνω καὶ παύεται τοῦ δρόμου. Ἠλεῖοι δ' ἀνηγόρευσαν ἐπὶ τῇ νίκῃ τὸν Φειδώλαν καὶ ἀναθεῖναί οἱ τὴν ἵππον ταύτην ἐφιᾶσιν.

Phidolae filii eodem certamine palmam tulerunt Olymp. LXVIII.

---

[1] **Polybius** V. 102—105.

ΣΥΝΩΡΙΣ.

Ἑρμοκράτης Ἀντιφῶντος Ἀθηναῖος.

Inscriptio Attica apud Rangabé, Antiq. Hellén. ou Répert. d'Inscr. cet., n. 984 Vol. II p. 703: (Ἑ)ρμοκράτης Ἀντιφῶντος Κριωεὺς ἀνέθηκε (ν)ικήσας Ὀλυμπίασιν ἵππων ξυνωρίδι.

» Le caractère des lettres indique le bon temps d' Athènes." Rangabé.

Εὐρυλεωνὶς Λάκαινα.

Pausanias III. xvii. 6: πρὸς δὲ τῷ σκηνώματι ὀνομαζομένῳ γυναικός ἐστιν εἰκών, Λακεδαιμόνιοι δὲ Εὐρυλεωνίδα λέγουσιν εἶναι, νίκην δ' ἵππων συνωρίδι ἀνείλετο Ὀλυμπικήν.

Euryleonis post Cyniscam vicerit necesse est; cf. testes laudati p. 143.

ΑΠΗΝΗ.

Ἀναξίλας Κρητίνου Ῥηγῖνος.

Aristoteles in *Rheginorum Republ.* de hac victoria egit; unde Heraclides Polit. XXV p. 21 Schneidewini: ἐτυράννησε δ' αὐτῶν Ἀναξίλας Μεσσήνιος· καὶ νικήσας Ὀλύμπια ἡμιόνοις εἱστίασε τοὺς Ἕλληνας. καί τις αὐτὸν ἐπέσκωψεν εἰπών· οὗτος τί ἂν ἐποίει νικήσας ἵπποις; ἐποίησε δὲ καὶ ἐπινίκιον Σιμωνίδης (in Bergkii Poet. Lyr. Graec. p. 872 ed. 2ae):

Χαίρετ' ἀελλοπόδων θύγατρες ἵππων.

(καίτοι καὶ θυγατέρες ὄνων[1]) ἐγένοντο. Et Pollux V. 75: Ἀναξίλας ὁ Ῥηγῖνος οὔσης, ὡς Ἀριστοτέλης φησίν, τῆς Σικελίας τέως ἀγόνου λαγῶν, ὁ δ' εἰσαγαγών τε καὶ θρέψας, ὁμοῦ δὲ καὶ Ὀλύμπια νικήσας ἀπήνῃ, τῷ νομίσματι τῶν Ῥηγίνων ἐνετύπωσεν ἀπήνην καὶ λαγών.

Idem *Rhetor.* III. 2 p. 1405 *b* Bekkeri: ὁ Σιμωνίδης, ὅτε μὲν ἐδίδου μισθὸν ὀλίγον αὐτῷ ὁ νικήσας τοῖς ὀρεῦσιν, οὐκ ἤθελε ποιεῖν ὡς δυσχεραίνων εἰς ἡμιόνους ποιεῖν, ἐπεὶ δ' ἱκανὸν ἔδωκεν, ἐποίησε·

Χαίρετ' ἀελλοπόδων θύγατρες ἵππων.

καίτοι καὶ τῶν ὄνων θυγατέρες ἦσαν.

Anaxilaus Cretinae filius fuit teste Herodoto VII. 165. Vixisse eum regnante Dario et Xerxe Bentleius[2] et aliis argumentis de-

[1] Sic lacunam supplevit Schneidewin in Comment. ad h. l. p. 94.

[2] Resp. ad C. Boyl. p. 84 sqq. versionis Latinae.

monstravit, et hoc, quod Olympiae vicerit curru mulari, certamine adscito Olymp. LXX, abiecto Olymp. LXXXIV.

ΣΑΛΠΙΓΚΤΗΣ.

Δημοσθένης Μιλήσιος.

Crinagoras in Anthol. Graec. VI. 350:

Τυρσηνῆς κελάδημα διαπρύσιον σάλπιγγος
πολλάκι Πισαίων ςρηνὲς ὑπὲρ πεδίων
φθεγξαμένης, ὃ πρὶν μὲν ἔχει χρόνος ἐν δυσὶ νίκαις.
εἰ δὲ σὺ καὶ τρισσοὺς ἤγαγες ἐς ςεφάνους,
ἀςὸς Μιλήτου Δημόσθενες, οὔποτε κώδων
χάλκεος ἤχησεν πλειοτέρῳ ςόματι.

Crinagoras Augusti aequalis fuit [1].

Ἡρόδωρος Μεγαρεύς.

Athenaeus X. 7 p. 414 Casauboni: Ἀμάραντος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ σκηνῆς Ἡρόδωρόν φησι, τὸν Μεγαρέα σαλπιγκτήν, γενέσθαι τὸ μὲν μέγεθος πηχῶν τριῶν καὶ ἡμίσους, εἶναι δὲ τὰς πλευρὰς ἰσχυρόν. Et post pauca p. 415: Ἄργος γοῦν πολιορκοῦντος Δημητρίου τοῦ Ἀντιγόνου, οὐ δυναμένων τῶν ςρατιωτῶν τὴν ἑλέπολιν προσαγαγεῖν τοῖς τείχεσι διὰ τὸ βάρος, ταῖς δύο σάλπιγξι σημαίνων, ὑπὸ τῆς ἀδρότητος τοῦ ἤχου τοὺς ςρατιώτας ἠνάγκασε προθυμηθέντας προσαγαγεῖν τὴν μηχανήν . ἐνίκησε δὲ τὴν περίοδον δεκάκις, καὶ ἐδείπνει καθήμενος, ὡς ἱςορεῖ Νέςωρ ἐν τοῖς θεατρικοῖς ὑπομνήμασιν.

Pollux IV. 89: καὶ μὴν ὅ γε Μεγαρεὺς Ἡρόδωρος ὁπότε σαλπίζοι χαλεπὸν ἦν αὐτῷ πλησιάζειν πληττομένους διὰ μέγεθος πνεύματος· ἑπτακαίδεκα δὲ περιόδους ἀνείλετο τῶν ςεφανιτῶν ἀγώνων. ἦν δὲ μέγεθος μὲν τεττάρων πήχεων, cet. In sequentibus eandem historiam de Argorum obsidione tradit, quam Athenaeus.

Demetrius Poliorcetes Argos cepit Olymp. CXIX [2].

Λούκιος Κοσίννιος Γαϊανὸς Ἐφέσιος.

Inscriptio Ephesia, in Boeckhii Corp. Inscript. n. 2983 T. II p. 612, catalogum exhibet ministrorum sacris operantium; in his:

Λ. Κοσίννιος Γαϊανὸς ἱεροσαλπίκτης Ὀλυμπιονείκης.

---

[1] Clinton, Fasti Hellenici, III p. 554 ed. 2ae.

[2] Plutarchus *Demetr.* XXV; cf. Diodorus Siculus XX. 102 sq.

ΚΗΡΤΞ.

Ἀρχίας Εὐκλέους Ὑβλαῖος τρὶς ἑξῆς.

Pollux IV. 92: *πρότερον δ' Ὀλυμπίασι τῶν ἐπιχωρίων κηρυττόντων, οἳ ταῖς ἱερουργίαις ὑποδιηκονοῦντο, πρῶτος τῶν ξένων ἠγωνίσατο τὰ Ὀλύμπια Ἀρχίας Ὑβλαῖος, καὶ τρεῖς Ὀλυμπιάδας ἐφεξῆς ἐνίκα. ἐνίκα δὲ καὶ Πυθοῖ, καὶ εἰκών τις ἦν αὐτῷ Πυθικὴ καὶ ἐπίγραμμα* (Anthol. Graec. append. 572):

Ὑβλαίῳ κήρυκι τόδ' Ἀρχίᾳ Εὐκλέος υἱῷ
δέξαι ἄγαλμ' εὔφρων., Φοῖβ', ἐπ' ἀπημοσύνῃ,
ὃς τρὶς ἐκήρυξεν τὸν Ὀλυμπίᾳ αὐτὸς ἀγῶνα,
οὔθ' ὑπὸ σαλπίγγων, οὔτ' ἀναδείγματ' ἔχων.

INCERTO CERTAMINE.

Ἀγαθῖνος Θρασυβούλου Ἠλεῖος.

Pausanias, loco laudato p. 148, Agathini statuam Olympicam commemorat a Pellenensibus positam; dubium tamen an propter victoriam Olympicam.

Ἀθήναιος Ἀθηναῖος.

Inscriptio Eleusinia in Boeckhii Corp. Inscript. n. 406 T. I p. 450 designat *(Ἀθ)ήναιον, τ(ὸν) καὶ Ἐπ(αφ)ρόδειτον, (Ἀ)θην(αῖ)ου περιοδο(νεί)κου υ(ἱό)ν, Φλυέα.*

Videtur gymnico certamine vicisse viros.

Πόπλιος Αἴλιος Ἀλκανδρίδας Δαμοκρατίδα Λάκων δίς.

Inscriptio Spartana in Boeckhii Corp. Inscript. n. 1364 *a* T. I. p. 663 designat *Πο. Αἴλ. Ἀλκανδρίδαν Δαμοκρατίδα, ἀρχιερέα τοῦ Σεβαςοῦ, φιλοκαίσαρα καὶ φιλόπατριν, β' περιοδονείκην*, cet.

Videatur ergo lucta palmas tulisse; quamquam hac aetate non valde mirarer Lacedaemonium pugilatu vel pancratio certantem.

Huius Alcandridae pater aut filius, P. Aelius Damocratidas Alcandridae filius, *πλειςονείκης παράδοξος* dicitur in *inscriptionibus Spartanis* in Boeckhii Corp. Inscript. n. 1363 et 1364 *b* T. I p. 663 et in Rossii Inscript. Graec. ined. n. 13 (et 14) p. 8 fascic. I. Qui si Olympicam palmam tulisset, non fuisset hoc a tituli auctore omissum.

Διονυσόδωρος Θηβαῖος.

Arrianus *Anab.* II. xv. 2: Alexander τοὺς πρέσβεις τῶν Ἑλλήνων οἳ πρὸς Δαρεῖον πρὸ τῆς μάχης (ad Issum, Olymp. CXI, 4 [1]) ἀφιγμένοι ἦσαν, ἐπεὶ καὶ τούτους ἑαλωκέναι ἔμαθε, παρ' αὐτὸν πέμπειν ἐκέλευσεν. ἦσαν δ' Εὐθυκλῆς μὲν Σπαρτιάτης, Θεσσαλίσκος δ' Ἰσμηνίου καὶ Διονυσόδωρος Ὀλυμπιονίκης Θηβαῖοι, cet. Post pauca § 4 Dionysodorum ab Alexandro dimissum narrat cum alias ob causas, tum ἐπὶ τῇ νίκῃ τῶν Ὀλυμπίων.

Εὐρυμένης Σάμιος.

Porphyrius *vit. Pythag.* 15: χρόνον δέ τινα αὐτοῦ (Sami) διατρίβων (ὁ Πυθαγόρας) Εὐρυμένους τοῦ Σαμίου ἀθλητοῦ ἐπεμελεῖτο, ὃς τῇ Πυθαγόρου σοφίᾳ, καίτοι σμικρὸς τὸ σῶμα ὤν, πολλῶν καὶ μεγάλων ἐκράτει καὶ ἐνίκα Ὀλυμπίασιν.

Fuerit igitur haec victoria aut pugilatu, aut lucta reportata, aut pancratio.

Eundem athletam commemorat Favorinus apud Diogenem Laertium VIII. i. 12 (12); nulla tamen, quatenus eum Diogenes descripsit, Olympiae victoriae facta mentione.

Κλαύδιος Ἀπολλώνιος.

Inscriptio Romana in Boeckhii Corp. Inscript. n. 5910 T. III p. 782: ἡ ἱερὰ ξυστικὴ σύνοδος τῶν περὶ τὸν Ἡρακλέα ἀθλητῶν ἀνέστησαν ἐν τῇ βασιλίδι Ῥώμῃ μνήμης χάριν Κλ. Ῥοῦφον, τὸν καὶ Ἀπολλώνιον, Πεισαῖον, δὶς περίοδον, καὶ υἱὸν Κλ. Ἀπολλωνίου Ζμυρναίου, ὃς καὶ διάδοχος ἐγένετο τοῦ ἰδίου πατρός, καὶ αὐτοῦ περιόδου τελείου ἀνδρῶν τῆς ἀρχιερωσύνης τοῦ σύμπαντος ξυστοῦ · οὗτος δὲ ἐγένετο καὶ γένους ὑπατικῶν.

Synodus ista athletarum Romae degebat Hadriano et Antonino Pio imperantibus [2].

Κλαύδιος Ῥοῦφος, ὁ καὶ Ἀπολλώνιος, δίς.

Inscriptio Romana modo laudata.

Κοννᾶς.

Scholiasta Aristophanis ad Eq. 534 (ὥσπερ Κοννᾶς, στέ-

[1] Clinton, Fasti Hellenici, II p. 152 ed. 2ae.

[2] Boeckhius ad Corp. Inscript. n. 5906 T. III p. 779 sq.

φανον μὲν ἔχων αὖον, δίψῃ δ' ἀπολωλώς): ὁ Κοννᾶς αὐλητὴς ἦν, ὃς εἰς συμπόσια παρῄει συνεχῶς ἐςεμμένος. οὗτος 'Ολυμπιονίκης γενόμενος καὶ πολλάκις ςεφανωθεὶς, πενιχρὸς ἦν μηδὲν ἔχων ἀλλ' ἢ τὸν κότινον. ἐφ' οὗ Κρατῖνος εἶπεν·

ἔσθιε καὶ σῇ γαςρὶ δίδου χάριν, ὄφρα σε λιμὸς
ἐχθαίρῃ, Κοννᾶς δὲ πολυςέφανός σε φιλήσῃ.

Eadem **Suidas** v. Κοννᾶς.

At αὐλητῶν ἀγὼν Olympiae non habebatur. Forte σαλπιγκτὴν vicit.

Λακράτης Λάκων.

Xenophon *Hellen.* II. IV. 33 (ubi versatur in historia τῆς ἀναρχίας τῆς πρὸ Εὐκλείδου): ἐνταῦθα δ' ἀποθνήσκει Χαίρων τε καὶ Θίβραχος, ἄμφω πολεμάρχω, καὶ Λακράτης ὁ 'Ολυμπιονίκης καὶ ἄλλοι οἱ τεθαμμένοι Λακεδαιμονίων πρὸ τῶν πυλῶν ἐν Κεραμεικῷ.

Λεώφρων (τεθρίππῳ?).

Athenaeus I. 5 p. 3 Casauboni: τὸ αὐτὸ (ἑςιᾶν πᾶσαν τὴν πανήγυριν) ἐποίησε καὶ Λεώφρων 'Ολυμπίασιν, ἐπινίκιον γράψαντος τοῦ Κείου Σιμωνίδου.

Suidas v. 'Αθήναιος Athenaeum descripsit.

Μελαγκόμας ἐκ Καρίας (πυγμήν?).

Dio Chrysostomus *Orat.* XXVIII et XXIX laudat Melancomam pugilem, Olympionicae cognominis filium. *Orat.* XXVIII p. 534: καὶ τὸν πατέρα ἐνδοξότατον ὄντα, τὸν Μελαγκόμαν ἐκεῖνον τὸν ἀπὸ τῆς Καρίας, ἄλλους τ' ἀγῶνας καὶ 'Ολυμπίασι νικήσαντα, οὐδέπω ἀνὴρ ὢν ὑπερεβάλετο. *Orat.* XXIX p. 537: ὁ γὰρ πατὴρ αὐτοῦ τῶν κατ' αὐτὸν διήνεγκε τοῖς καλλίςοις, εὐψυχίᾳ καὶ ῥώμῃ. δηλοῦσι δ' αἱ νῖκαι ἃς ἐνίκησε καὶ 'Ολυμπίασι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσιν.

Πλάτων 'Αρίςωνος 'Αθηναῖος (πάλην?).

Vit. Plat. p. 6 Westermanni in append. ad Diog. Laert. ed. Didot: γυμναςῇ δ' 'Αρίςωνι ἐφοίτησεν· καὶ γὰρ καὶ τούτου πολλὴν ἔθετο πρόνοιαν, ὡς καὶ δύο ἀγῶνας αὐτὸν νικῆσαι, 'Ολύμπιά τε καὶ Νέμεα.

Quinimo, si huiusmodi testimoniis credendum est, περιοδονίκην Platonem habebimus. Nam **Apuleius** *de dogm. Plat.* I. 2 Pythia eum et Isthmia certasse tradit. **Diogenes Laertius** III. 5 (4):

ἐγυμνάσατο δὲ παρ' Ἀρίστωνι τῷ Ἀργείῳ παλαιστῇ ..... εἰσὶ δ' οἳ καὶ παλαῖσαί φασιν αὐτὸν Ἴσθμοῖ, καθὰ καὶ Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ περὶ βίων, nulla facta Olympicae aut Nemaeae victoriae mentione.

Σεραπίων Σεραπίωνος Μάγνης ἀπὸ Σιπύλου.

Inscriptio Tralliana in Boeckhii Corp. Inscript. n. 2933 T. II p. 589: ἐπιμεληθέντων Σεραπίωνος τοῦ Σεραπίωνος Μάγνητος ἀπὸ Σιπύλου Ὀλυμπιονίκου καὶ Τιβ. Κλαυδίου Σπερχειοῦ.

Φάϋλλος (ὁπλίτην?).

Scholiasta Aristophanis ad Acharn. 214: Φαΰλλῳ] ὁ Φάϋλλος δρομεὺς ἄριστος ([1] Ὀλυμπιονίκης, ὁπλιτοδρόμος περιώνυμος, ὃν ἐκάλουν ὁδόμετρον. ἦν δὲ καὶ πένταθλος.) ἐφ' οὗ καὶ ἐπίγραμμα τοιόνδε·

πέντ' ἐπὶ πεντήκοντα πόδας πήδησε Φάϋλλος,
δίσκευσεν δ' ἑκατὸν πέντ' ἀπολειπομένων.

(ἐγένετο δὲ καὶ ἕτερος ἀθλητὴς ὀγδόην Ὀλυμπιάδα νικήσας, καὶ τρίτος λωποδύτης.)

Suidas v. Φάϋλλος eadem tradit.

Clarissimus quinquertio fuit Phayllus Crotoniata, in quem epigramma laudatum a Scholiasta et a quo proverbium ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν derivant lexicographi et paroemiographi. Hunc quoque spectavit Aristophanes; sed is ab Herodoto, qui VIII. 47 Pythicas eius victorias commemorat, Olympiae vicisse non traditur; a Pausania X. IX. 1 Olympiae non vicisse traditur.

Si verum est alium eiusdem nominis athletam Olympiae (cursu armato?) vicisse, corruptus tamen est numerus octonarius.

Φίλιππος Βουτακίδα Κροτωνιάτης.

Herodotus V. 47: συνέσπετο δὲ Δωριέϊ καὶ συναπέθανε Φίλιππος ὁ Βουτακίδεω Κροτωνιήτης ἀνήρ, ... ἐών τε Ὀλυμπιονίκης καὶ κάλλιστος Ἑλλήνων τῶν κατ' ἑωυτόν.

Dorieus cum suis periit c. Olymp. LXV[2].

---

[1] Uncis inclusa absunt a codice Ravennate.

[2] Clinton, Fasti Hellenici, II p. 207 ed. 2ae.

.... Ἀργεῖος.

Aristoteles *Rhetor.* I. 7 p. 1365a Bekkeri: *ὅθεν καὶ τὸ ἐπίγραμμα τῷ Ὀλυμπιονίκῃ·*

πρόσθε μὲν ἀμφ' ὤμοισιν ἔχων τραχεῖαν ἄσιλλαν
ἰχθῦς ἐξ Ἄργους εἰς Τεγέαν ἔφερον.

.... Κροτωνιάτης.

Aelianus *Var. Hist.* IX. 31: *ἀθλητὴς Κροτωνιάτης Ὀλυμπιονίκης ἀπιὼν πρὸς τοὺς Ἑλλανοδίκας ἵνα λάβῃ τὸν ϛέφανον, ἐπίληπτος γενόμενος ἀπέθανε κατενεχθεὶς μετὰ τοῦ πτώματος.*

.... Μεγαρεύς.

Inscriptio Megarica in Boeckhii Corp. Inscript. n. 1068 T. I p. 564 victorias enumerat ab athleta, cuius nomen periit, in variis ludis reportatas; in his: *Ὀλύμπια ἐν Πείσῃ.*

Inscriptio Hadriano imperatore recentior est [1].

---

[1] Boeckhius ad hanc inscript. p. 565.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

P. 7.

Pro *δόλιχος* l. *δολιχός*. Idem vitium passim tollendum. Est enim *δολιχός* hoc sensu *adiectivum;* intelligitur *δρόμος*. Arcadius *de accent.* p. 85 Barkeri: *τὰ εἰς χος ὑπερδισύλλαβα προπαροξύνεται, σόμαχος, βάτραχος, σωτήριχος, δόλιχος τὸ ὄσπριον, δολιχός δ' ὁ μακρός.* Anonymus *περὶ ποσότητος* p. 294 Crameri in Anecd. Graec. Oxon. vol. II: *δόλιχος τὸ ὄσπριον· τὸ γὰρ ἐπίθετον ὀξύνεται· οἷον δολιχὸς ὁ μακρός.* Falsus est Suidas: *Δόλιχος τὸ ὄσπριον καὶ τὸ ὄνομα τοῦ δρόμου προπαροξυτόνως, δολιχὸς δὲ τὸ ἐπίθετον, ὁ μακρός, ὀξυτόνως*, nam *δολιχὸς τὸ ὄνομα τοῦ δρόμου* est *ἐπίθετον*. Idem vitium corrigendum in Stephaniani Thesauri ed. Paris.

P. 28, nota 1.

Non tam confidenter Hermanni de Hippoclea Hippocleae, non Phriciae, filio sententiam probassem, si legissem ea quibus Tycho Mommsen Schmidii coniecturam defendit in Rhein. Mus. N. F. IV p. 547 sqq. Quamquam mihi quidem vir doctissimus non persuasit. Ipse enim, postquam p. 550 sqq. disquisivit de articuli cum nominibus propriis iuncti usu Pindarico, fatetur p. 553: *Man sieht nach allem Diesem, dasz die Lesart τὸν Ἱπποκλέαν = diesen unsern H., ihre Schwierigkeiten hat, obwohl man unter* N°. 1 *einige Analogien finden wird.* At sub N°. 1 duo tantum vere analoga exempla afferuntur: 1° Nem. II. 13 *ἁ Σαλαμίς γε*, de quo tamen loco ipse Mommsen p. 551: *wie sich dies zu V.* 8. *ταῖς μεγάλαις ... Ἀθάναις verhält, ist noch nicht klar;* 2° Nem. V. 44 *ἁ Νεμέα μέν*, de quo tamen loco ipse fatetur: *die Struktur ist da sehr unvollkommen.*

P. 36, nota 1.

De Theagene vid. quoque Dio Chrysostomus *Orat.* XXXI p. 617 sq.: *Θεαγένης ἦν Θάσιος ἀθλητής· οὗτος ἐδόκει ῥώμῃ διενεγκεῖν τοὺς καθ' αὑτόν, καὶ δὴ σὺν ἑτέροις πολλοῖς καὶ τὸν Ὀλυμπίασι τρὶς εἰλήφει στέφανον.*

Sed si Pausaniae fides, Theagenes tria quidem certamina *ἀπεγράψατο* (Olymp. LXXV pugilatum et pancration, Olymp. LXXVI solum pancration), sed duas tantummodo palmas tulit.

P. 37, nota 1.

Simonides in Anthol. Planud. I. 2, in Bergkii Poet. Lyr. Graec. p. 917 ed. 2ae:

γνῶθι Θεόγνητον προσιδών, τὸν Ὀλυμπιονίκαν
παῖδα, παλαισμοσύνας δεξιὸν ἡνίοχον,
κάλλιστον μὲν ἰδεῖν, ἀθλεῖν δ' οὐ χείρονα μορφῆς,
ὃς πατέρων ἀγαθῶν ἐστεφάνωσε πόλιν.

In his *Θεόγνητον* speciosa admodum Schneidewini coniectura est pro *Θεόκριτον*, quod vitiosum esse demonstrant numeri.

P. 38, nota 4.

Theronis nomen reponendum est apud Servium ad Virgil. Aeneid. III. 704, ubi editur: *quidam autem dicunt Heronem Agrigentinum, vel ut alii ferunt Dionysium tyrannum Siciliae equos ad agones Elidis Olympicos duxisse, et omnes vicisse.* Quae fama de Dionysio quam falsa sit, vide apud Diodorum Siculum XIV. 109.

P. 41, nota 2.

Superest basis statuae Athenis in Calliae memoriam positae, cum hac inscriptione:

Καλλία[ς Διδυμίου ἀνέθηκε,]
νικ(ήσα)ς
Ὀλ(υμπ)ιασι,
Πύθια δίς,
Ἴσθμια πεντάκις,
Νέμεια τετράκις,
Παναθήναια μεγ(ά)λ(α).

Edidit inscriptionem Rangabé, Antiq. Hellén. ou Répert. d'Inscript. cet., n. 53 Vol. I p. 43, qui et lacunas supplevit. Versu primo post *Διδυμίου* nomen demi unde athleta oriundus erat periisse videtur.

P. 43, nota 2.

Pro *Πεισίρροθος* l. *Πεισίρροδος*. Cf. p. 135.

P. 91, nota 4.

Pugil quidam Alexandrinus, cui Heraclides nomen, commemoratur apud Plutarchum *Sympos.* I. 6 p. 624 ed. Londin.: *ἐκ τούτου περὶ τῶν πολὺ πιόντων ἦν ὁ λόγος· ἐν οἷς καὶ τὸν πύκτην Ἡρακλείδην ἐτίθεσαν, ὃν Ἡρακλῆν Ἀλεξανδρεῖς ὑπεκορίζοντο, κατὰ τοὺς πατέρας ἡμῶν γενόμενον.* Vehementer tamen dubito propter postrema verba num hic idem sit qui apud Pausaniam. Nam Heraclides Pausaniae victoriam Olympicam reportavit quatuor vel quinque decenniis post Plutarchi natales.

P. 132.

Ἀντίπατρος Κλεινοπάτρου Μιλήσιος.

Pausanias VI. II. 6: *παρὰ δὲ τοῦ Θρασυβούλου τὴν εἰκόνα Τιμοσθένης τ' Ἠλεῖος ἕστηκε ..... καὶ Μιλήσιος Ἀντίπατρος Κλεινοπάτρου παῖδας κατειργασμένος πύκτας. Συρακοσίων δ' ἄνδρες ἄγοντες ἐς Ὀλυμπίαν παρὰ Διονυσίου θυσίαν τὸν πατέρα τοῦ Ἀντιπάτρου χρήμασιν ἀναπείθουσιν ἀναγορευθῆναί οἱ τὸν παῖδα ἐκ Συρακουσῶν· Ἀντίπατρος δὲ* (generosum puerum omisisse pudet) *ἐν οὐδένι τοῦ τυράννου τὰ δῶρα ἡγούμενος ἀνεῖπεν αὑτὸν Μιλήσιον, καὶ ἐπέγραψε τῇ εἰκόνι ὡς γένος τ' εἴη Μιλήσιος καὶ Ἰώνων ἀναθείη πρῶτος ἐς Ὀλυμπίαν εἰκόνα. τούτου μὲν δὴ Πολύκλειτος τὸν ἀνδριάντα εἰργάσατο.*

Est hic minor Polycletus, qui c. Olymp. XCV floruit (Brunn, Geschichte der Griech. Künstler, I p. 280 sq.), nam Dionysius tyrannide potitus est Olymp. XCIII, 3 (Clinton, Fasti Hellenici, II p. 82 ed. 2ae). Diodorus Siculus XIV. 109 memorat splendidam theoriam a Dionysio Olympiam missam, et repulsa quam ab Antipatro Dionysius tulit optime convenit cum vehementi odio quod teste Diodoro ea Olympiade Graeci manifestarunt; mirum igitur non est victoriam Antipatri a viris doctis eidem Olympiadi adsignatam esse, qua Dionysii theoriam tam male Graecum vulgus habuit. Diodorus eam rem narrat sub Olymp. XCVIII. Videndum an recte. Nam ex argumentis quibus adductus Grote (History of Greece, X p. 75 sq. XI p. 34 sqq. ed. Americ.) Olympiadi XCIX eam adsignavit, quaedam admodum gravia sunt.

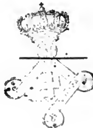
Quod Antipater in titulo statuae gloriatur, *ὡς Ἰώνων πρῶτος ἀναθείη ἐς Ὀλυμπίαν εἰκόνα*, facit ad aetatem aliorum quorundam Olympionicarum quodammodo definiendam. Pyrilampes igitur (p. 108), Epitherses (p. 119), Herodotus (p. 127), Hermesianax (p. 129), Ageles (p. 131), Athenaeus (p. 132), et si quis alius ex Ionia oriundus statua Olympica ornatus est, omnes post Antipatrum palmam tulerunt.

P. 141.

Δημάδης Δημέου Ἀθηναῖος.

Suidas in voce: *ἱπποτρόφει δὲ καὶ ἠγωνίζετο Ὀλυμπίασι καὶ ἐνίκα.*

Demades senex interfectus est Olymp. CXV, 3 (Clinton, Fasti Hellenici, II p. 167 ed. 2ae).

INDEX OLYMPIONICARUM.

Numeri Romani indicant Olympiadem, Arabici paginam.

B

Γ

Δ

Π

Ρ

Σ

T

Υ

Φ

THESES.

I.

Mendose editur apud Pollucem VIII. 89: *δίκαι δὲ πρὸς αὐτὸν λαγχάνονται κακώσεως, παρανοίας, εἰς διαιτητῶν αἵρεσιν.* Pollux dederat: *εἰς δατητῶν αἵρεσιν.*

II.

Ridicula scriptura est apud eundem VIII. 125: *κατὰ μικρὸν δὲ κατεγελάσθη τὸ τῶν ἐφετῶν δικαςήριον.* Pro *κατεγελάσθη* unice verum est *κατελύθη.*

III.

Misere corruptum est fragmentum Philippidae apud eundem IX. 30: *ὅταν ἐξῆς παραγώγιον ἂν ἐκφέρῃς εἰσπράξομαι.* Corrigendum est:

ὅταν ἐξίῃς
παραγώγιον ὧν ἂν ἐκφέρῃς εἰσπράξομαι.

Ibidem IX. 29 in Philonidae versu pro *παναγεῖς γενεὰν πορνοτελῶναι Μεγαρεῖς* rescribendum est: *παναγὴς γενεά, πορνοτελῶναι, Μεγαρῆς.*

IV.

Non est Graecum quod editur apud Pollucem IX. 79; ὁ δὲ νοῦμμος ..... ἐςὶν Ἑλληνικὸν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ Δωριέων. Scribendum est νόμος pro νοῦμμος et in fragmentis Epicharmi pro ἄρνες εὑρήσουσι δέ μοι καὶ νούμμους legendum est ἄρνες εὑρησοῦντί μοι δέκα νόμως, et in altero: πρίω μοι δέκα νόμων (pro νούμμων) μόσχον καλάν.

V.

In *Lexico Rhetorico*, quod cum Photio edidit Porsonus, in v. Ὀςρακισμοῦ τρόπος male editur: διακριθηθέντων δὲ (τῶν ὀςράκων) ὅτε πλεῖςα γένοιτο καὶ μὴ ἐλάττω ἑξακισχιλίων τοῦτον ἔδει τὰ δίκαια δόντα καὶ λαβόντα ..... μεταςῆναι τῆς πόλεως ἔτη δέκα ..... μὴ ἐπιβαίνοντα ἐντὸς Πέρα τοῦ Εὐβοίας ἀκρωτηρίου. Legendum est ὅτῳ (pro ὅτε) πλεῖςα γένοιτο, et ἐντὸς Γεραιςοῦ τοῦ Εὐβοίας ἀκρωτηρίου.

VI.

Ibidem in v. Ἀργίας δίκη ubi editur: Δράκων ἦν ὁ θεὶς τὸν νόμον, αὖθις δὲ καὶ Σόλων ἐχρήσατο, θάνατον οὐχ ὁρίσας ὥσπερ ἐκεῖνος, ἀλλ᾽ ἀτιμίαν, ἐάν τις ἁλῶ τίσαι· ἂν δ᾽ ἅπαξ ζημιοῦσθαι δραχμὰς ἑκατόν, emendandum est: ἀτιμίαν ἐὰν τρὶς ἁλῷ τις· ἐὰν δ᾽ ἅπαξ ζημιοῦσθαι δραχμαῖς ἑκατόν.

VII.

Apud Herodotum V. 22 Alexander non ἀγωνιζόμενος sed ἀγωνισάμενος ςάδιον συνεξέπιπτε τῷ πρώτῳ.

VIII.

Ibidem VI. 127 non audiendus est Palmerius, qui (in Exercit. ad h. l.) post Φείδωνος δὲ inseri iussit ἀπόγονος. Frustra quoque Falconeri coniecturam, apud Pausaniam VI. xxii. 2 pro Ὀλυμ-

πιάδι μὲν τῇ η' reponentis *'Ολυμπιάδι μὲν τῇ κη'*, tueri conatus est Weissenborn (Hellen, Beitr. zur Griechischen Alterthumskunde p. 1 sqq).

IX.

Ferre non debebant editores in Herodoto interpretamenta qualia sunt I. 54 *κατ' ἄνδρα δύο ϛατῆρσι [ἕκαϛον] χρυσοῦ*, I. 63 *μετεξέτεροι αὐτῶν [οἱ μὲν] πρὸς κύβους, οἱ δὲ πρὸς ὕπνον* (cf. VII. 84, ubi in codicibus plerisque glossa *ἔνιοι* expulit Herodoti manum *μετεξέτεροι*), I. 141 *αὐτοῦ [Κύρου] δεηθέντος*, VI. 59 *τοῦ πατρὸς [Κίμωνος] αὐτοῦ*, VII. 4 *συνήνεικε αὐτὸν [Δαρεῖον] ἀποθανέειν*, VIII. 121 *αὐτοῦ [ἐς Σαλαμῖνα]*.

X.

Apud eundem III. 10 pro *ἐϛρατοπεδεύετο* legendum *ἐϛρατοπέδευτο*.

XI.

Apud Thucydidem I. 3 in fine legendum: *ἀλλὰ κατὰ ταύτην τὴν ϛρατείαν ..... ξυνῆλθον.*

XII.

Ibidem I. 6: *ἐν τοῖς πρῶτοι δ' Ἀθηναῖοι.* Emendandum *πρώτοις*.

XIII.

Ibidem I. 80: *πρότερον ταῖς ναυσίν*; Reponendum *πότερον*.

XIV.

Ibidem II. 3: *Φυλάξαντες ἔτι νύκτα καὶ αὐτὸ τὸ περίορθρον ἐχώρουν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐπ' αὐτούς, ὅπως μὴ κατὰ Φῶς θαρσαλεωτέροις οὖσι προσφέρωνται.* Igitur *κατ' αὐτὸ τὸ περίορθρον ἐχώρουν ἐπ' αὐτούς.* In praecedentibus non *ῥᾳδίως κρατῆσαι* Thucydides scripsit, sed *ῥᾳδίως κρατήσειν* aut *ῥᾳδίως ἂν κρατῆσαι*.

XV.

Ibidem II. 4: ἐσπίπτουσιν ἐς οἴκημα μέγα, ὃ ἦν τοῦ τείχους, καὶ αἱ πλήσιον θύραι ἀνεῳγμέναι ἦσαν αὐτοῦ. Transponendum: ὃ ἦν πλήσιον τοῦ τείχους καὶ αἱ θύραι cet.

XVI.

Vocabulum πρόσχημα olim in desuetudinem abiisse docent Lexicographi veteres. Photius v. c. πρόσχημα: προκάλυμμα. Hinc in Platonis *Protag.* p. 316 D verbis πρόσχημα ποιεῖσθαι adhaesit interpretamentum καὶ προκαλύπτεσθαι.

XVII.

Ibid. p. 315 C legendum: εἰ γάρ με τοῦτ' ἤρου, εἶπον ἂν ὅτι σὺ πάντες· τοὺς δ' ἀνδρείους ὡς θαρραλέοι εἰσι cet. deleta vocula οὐ.

XVIII.

Apud Plutarchum *Sol.* xv: οἱ δὲ πλεῖστοι πάντων ὁμοῦ φασι τῶν συμβολαίων γενέσθαι τὴν σεισάχθειαν καὶ τούτοις συνᾴδειν μᾶλλον τὰ ποιήματα. Reponendum συνᾴδει.

XIX.

Particula ἂν apud Atticos scriptores cum Praesenti, Futuro et Perfecto tempore non coniungitur, neque in Indicativo, neque in reliquis modis.

XX.

In Ciceronis orat. *pro Cluent.* XXX. 83 nomen proprium spurium est in his: *cur, cum in consilium mittebant, Stalenum, iudicem cui pecuniam dederant, non requirebant?* Et in his LXII. 176: *post mortem eius Sassia statim moliri nefaria mulier coepit insidias filio.*

XXI.

In eiusdem orat. *pro Caec.* interpretamentum irrepsit III. 8: *etiam si [praetor] is, qui iudicia dat*, cet. Et X. 27: *malum minaretur [hoc est mortem minaretur]*.

XXII.

Ibidem XVIII. 51: *quae iudicia aut stipulationes aut pacti et conventi formula non infirmari aut convelli potest, si ad verba rem deflectere velimus*, cet. Legendum: *quae iudicii aut stipulationis* cet.

XXIII.

In *Antoniana* altera XVI. 41 retinenda sunt verba *ne nomen quidem perscripsit.*

XXIV.

Ibid. XXXVIII. 98: *tantum queror, primum eorum reditus inquinatos esse, quorum causam Caesar dissimilem iudicarit.* Nihil opus est Camerarii coniectura *aequatos* pro *inquinatos.*

XXV.

Optimus quisque liber manuscriptus, veluti *Urbinas* Isocratis, prodest Isocrati, eo quod multis locis veram lectionem servat, sed imprimis prodest aliis scriptoribus, eo quod comparatus cum deterioribus eiusdem scriptoris codicibus docet qualia vitia eos scriptores inquinent, quorum solos deteriores codices possidemus.

XXVI.

Verbum *bruineren* (*brunir*) non significat *fuscum reddere*, sed *polire. Bruin* olim non tantum *fuscum* notabat, sed etiam *fulgens, splendens, micans.*

XXVII.

Adiectivum *tegenwoordig* non ducit originem a substantivo *woord*.

XXVIII.

Wallenstein minime insons fuit proditionis.

XXIX.

So gewisz wir annehmen müssen, dasz es realiter eine vielheit von Dingen, Stoffen, Kräften giebt, so gewisz müssen wir annehmen, dasz die Dinge auch an sich nach Kategorieen unterschieden sind. (Ulrici).

